

L'ÀREA URBANA DE FIGUERES

Una unitat territorial multifacètica

ÍNDEX

1.	PRESENTACIÓ I OBJECTIUS	5
2.	METODOLOGIA	7
3.	EMMARCAMENT GEOGRÀFIC	8
3.1	Figueres, capital de l'Alt Empordà	8
3.2	L'àrea urbana de Figueres.....	9
3.3	Les seccions censals	12
4.	PLANEJAMENT TERRITORIAL I PLANIFICACIÓ URBANÍSTICA.....	13
4.1	Pla territorial general de Catalunya (PTG).....	13
4.2	Pla territorial parcial de les comarques gironines (PTP CG)	16
4.3	Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (PDUSUF)	17
4.4	Pla d'ordenació urbanística municipal (POUM)	19
5.	INDICADORS DEMOGRÀFICS	32
5.1	Població i poblament	32
5.2	Franges d'edat.....	34
5.3	Població estrangera	36
5.4	Nivell educatiu assolit	39
5.5	Índex de masculinitat	40
6.	INDICADORS ECONÒMICS	41
6.1	Relació amb activitat econòmica	41
6.2	Segons tipus de renda	42
6.3	Font d'ingressos	43
6.4	Índex de Gini	44
6.5	Distribució de la renda (p80/p20)	44
6.6	Índex socioeconòmic territorial.....	45
7.	INDICADORS D'HABITATGE	46
7.1	Principal o no principal.....	46
7.2	Règim de tinença.....	47
7.3	Superfície útil	48
7.4	Habitants per habitatge	48
7.5	Preu mitjà del lloguer	49
7.6	Preu mitjà del m2 dels habitatges	49
7.7	Any de construcció de les edificacions	50
7.8	Altura de les edificacions.....	52
7.9	Classificació de les edificacions	54
8.	INDICADORS DE BENESTAR	56
8.1	Zones verdes	56
8.2	Equipaments culturals.....	57
8.3	Equipaments educatius	58
8.4	Equipaments esportius.....	60
8.5	Equipaments sanitaris.....	61
8.6	Xarxa de mobilitat.....	62
9.	INDICADORS MEDIAMBIENTALS	63
9.1	Residus domèstics	63
9.2	Consum d'aigua	63
9.3	Índex de motorització	64
9.4	Emissions CO ²	64
10.	RESULTATS	65
10.1	Síntesi resultats regionals i locals.....	65
10.2	Síntesi resultats seccions censals	68
11.	PROPOSTES.....	76
12.	ANNEX	77
13.	BIBLIOGRAFIA WEB.....	92

RESUM

La ciutat de Figueres, la segona més important de la província de Girona, a l'extrem nord-oriental de Catalunya, propera a la costa i a les portes d'Europa, així com el seu entorn proper de municipis amb orígens i tradicions pròpies, configuren una àrea urbana en què es comparteixen, més enllà d'un territori, dinàmiques que impliquen relacions i sinergies particulars, en múltiples direccions. Històricament, s'ha pres consciència d'aquest fenomen i, almenys, des de fa més de quaranta anys s'han intentat dissenyar eines per gestionar-la com a una unitat funcional. Des del punt de vista geogràfic, en el seu sentit més ampli, són molts els interrogants que en sorgeixen. Per tal d'identificar i definir la seva identitat s'han seleccionat els deu municipis limítrofs amb la capital de l'Alt Empordà i, l'àmbit administratiu més petit, el de les seccions censals per conèixer fins a l'últim detall d'aquesta ciutat que actua com un pol d'atracció envers els seus veïns, amb la intenció d'estudiar-ne el desenvolupament d'aquestes identitats plurals. Després de diversos mesos d'investigació, una multitud de taules de dades convertides en mapes, taules i gràfics han permès forjar-nos una idea objectiva d'aquesta realitat que ens ha mostrat, com el títol del treball pretén evocar, un territori unificat per qüestions socioeconòmiques que alberga en el seu interior una varietat prou considerable d'estils de vida i nivells de vulnerabilitat.

PARAULES CLAU

Figueres · secció censal · estil de vida · vulnerabilitat · planificació

1. PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

El present document, emmarcat en el Treball de Final de Grau, de servidora, Clara Paniagua Soto, estudiant de *Geografia, Ordenació del territori i Gestió del medi ambient* té com finalitat concloure aquesta etapa formativa d'estudis superiors amb l'aplicació teòrica i pràctica dels coneixements adquirits al llarg d'aquests quatre cursos. Humilment, he de reconèixer que es tracta d'un projecte ambiciós, d'una envergadura tant territorial com conceptual que desitjo poder estar a l'altura i complir amb els principals objectius. Com bé anuncia el títol del treball, es tractarà sobre Figueres i el fenomen urbanístic i territorial que es genera al seu voltant.

Així doncs, per començar, l'objectiu principal és de realitzar un estudi acurat de les dades a les quals s'ha pogut tenir accés, per tal d'analitzar i interpretar, de forma crítica, les diverses singularitats que tenen lloc en aquest teixit complex que es genera a la ciutat de Figueres i la seva àrea urbana. Es pot arribar a entendre com un conjunt uniforme on es comparteixen i reparteixen les dinàmiques quotidianes, a falta de saber si també els estils i condicions de vida són similars. Sovint aquest àmbit al voltant de la capital de l'Alt Empordà es pot entendre com a una unitat funcional, però, es preveu que mostrin comportaments ben diferents en qüestions diverses, com poden ser la demografia, l'economia, l'habitatge, el medi ambient i el benestar social, i aquesta és la principal incògnita a resoldre.

Com es veurà més endavant la capital de l'Alt Empordà reuneix certs requisits que la converteixen en un emplaçament geoestratègic històric, una ciutat intermèdia amb unes característiques singulars que li confereixen l'estatus de polaritat regional, com es defineix al Pla territorial general de Catalunya (PTG), l'any 1995. Aquestes dinàmiques pròpies i particulars no s'entendrien sense els municipis que l'envolten.

Les interrelacions són ben conegudes des de fa temps i per aquest motiu en diverses ocasions, s'ha intentat donar resposta al fet territorial i urbanístic d'aquest sistema territorial redactant diversos documents. Mirant amb certa perspectiva, ja abans del PTG, l'any 1983, es va aprovar el Pla general d'ordenació de la zona de Figueres, el qual establia una normativa conjunta i, en certa manera, col·laborativa, entre els municipis de Borrassà, Cabanes, el Far d'Empordà, Figueres, Llers, Ordís, Pont de Molins, Santa Llogaia d'Àlguema, Vilabertran, Vilafant, Vilamalla i Vila-sacra que es comprometien a complir (encara vigent en algun municipi, com Cabanes). Vint-i-tres anys més tard, el 2006, s'aprova el Pla director territorial de l'Empordà (PTE), d'abast més ampli, de caràcter socioeconòmic i territorial i amb la intenció d'ordenar i gestionar un territori per tal de garantir el benestar de la població, amb una mirada contemporània i, a la vegada, futura. Per aconseguir-ho establia unes pautes espacials per un desenvolupament territorial sostenible, tot complint amb una sèrie de condicions vinculades a l'habitatge, el treball, l'aprofitament dels recursos de manera ordenada, una xarxa d'infraestructures per afavorir una eficiència econòmica, entre d'altres. Aquest Pla va perdre vigència quatre anys més tard i va ser substituït pel Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (PDUSUF), el mateix any que es va aprovar el Pla territorial parcial de les comarques gironines (PTPCG), l'any 2010. Aquest darrer pla supralocal de l'entorn de Figueres, tenia un component essencialment urbanístic i de projectes en un àmbit molt més limitat i concret i amb un termini de 8 + 8 anys; la qual cosa vol dir que en qüestió d'un parell d'anys s'haurà completat la seva vigència, igual que el focus marcat pel PTG, l'any 2026.

En tot cas, el treball que tenim entre les mans proposa una nova estructura espacial, un àmbit territorial lleugerament diferent de l'establert al PDUSUF. En aquest Pla, es van considerar setze municipis de l'entorn figuerenc, amb qui es generarien sinergies variades, des d'un punt de vista residencial, laboral, de serveis, d'equipaments, de connectivitat, etc. Avui i aquí, però, es presenta una nova configuració d'aquest sistema urbà, amb un total d'onze municipis (comptant amb el central) que anomenarem **Figueres i la seva àrea urbana**.

El conjunt de deu municipis que envolten la capital empordanesa, actuen com els protagonistes de moltes de les relacions multilaterals que tenen lloc al centre de la comarca, alguns entre ells i, la majoria, amb la capital. Aquests municipis són:

1. Cabanes	4. Peralada	7. Vilabertran
2. El Far d'Empordà	5. Pont de Molins	8. Vilafant
3. Llers	6. Santa Llogaia d'Àlguema	9. Vilamalla
		10. Vila-sacra

Els municipis descartats (preexistents ja al PTE) són Avinyonet de Puigventós, Borrassà, Navata, Ordís i Vilanant, els quals conformen un petit grup a l'extrem oest de la comarca i que limiten, per l'est amb Llers, Vilafant, Santa Llogaia d'Àlguema i Vilamalla, sense arribar a tenir contacte amb la ciutat de Figueres. Únicament, s'han seleccionat els municipis limítrofs amb la capital de l'Alt Empordà, els que s'entén que tenen més vinculació i implicació en la diversitat d'activitats que tenen lloc en el conjunt central d'aquesta comarca de caràcter litoral i fronterera amb França, connectant, així, el país amb Europa. Val a dir que aquesta tria de municipis conformen un teixit antropitzat que dibuixa traços que permetrien desplaçar-se entre Vilamalla i Pont de Molins (de sud a nord) o Vilafant i Vila-sacra (d'est a oest), tot passant per Figueres, per una trama de terrenys residencials, industrials o viaris amb un fort component urbanístic.

Per a la qüestió de la mirada exhaustiva, profunda i detallada que es pretén fer d'aquesta àrea, s'ha considerat oportú escollir l'escala administrativa més petita de totes, la de l'àmbit de la "secció censal", sempre que ha estat possible. Se l'ha valorat com un prisma adient

per desgranar les diferents dimensions, àmpliament exposades, a través de nombrosos indicadors. Tot i que val a dir que tan sols dos municipis (a més veïns) compten amb diverses seccions censals: Figueres i Vilafant. Per a la resta d'entitats, tot el terme municipal representa una sola secció censal.

Continuant amb la qüestió secció censal i per no deixar lloc a dubtes, a continuació, s'adjunta la definició que en fa l'Institut d'Estadística de Catalunya (a partir d'ara, IDESCAT) de les seccions censals:

*Les seccions censals es regeixen per la Llei orgànica 5/85, del règim electoral general. **Són àrees del territori municipal perfectament delimitades, que agrupen entre 500 i 2,000 electors aproximadament.** Diverses resolucions, mitjançant les quals es dictaminen instruccions tècniques als ajuntaments per a la gestió del Padró municipal d'habitants, recomanen que les seccions censals tinguin com a màxim 2,500 habitants. **Cada terme municipal compta almenys amb una secció censal, i no hi pot haver cap porció de territori que no formi part d'una i només una secció censal.***

*La delimitació de les seccions censals amb aquests llistats poblacionals possibilita la correcta organització de la infraestructura electoral, i permet absorbir tots els electors en un dia d'eleccions. Les seccions censals també **s'utilitzen amb finalitats estadístiques poblacionals, i són la unitat territorial mínima utilitzada per fer els recomptes censals i padronals.***

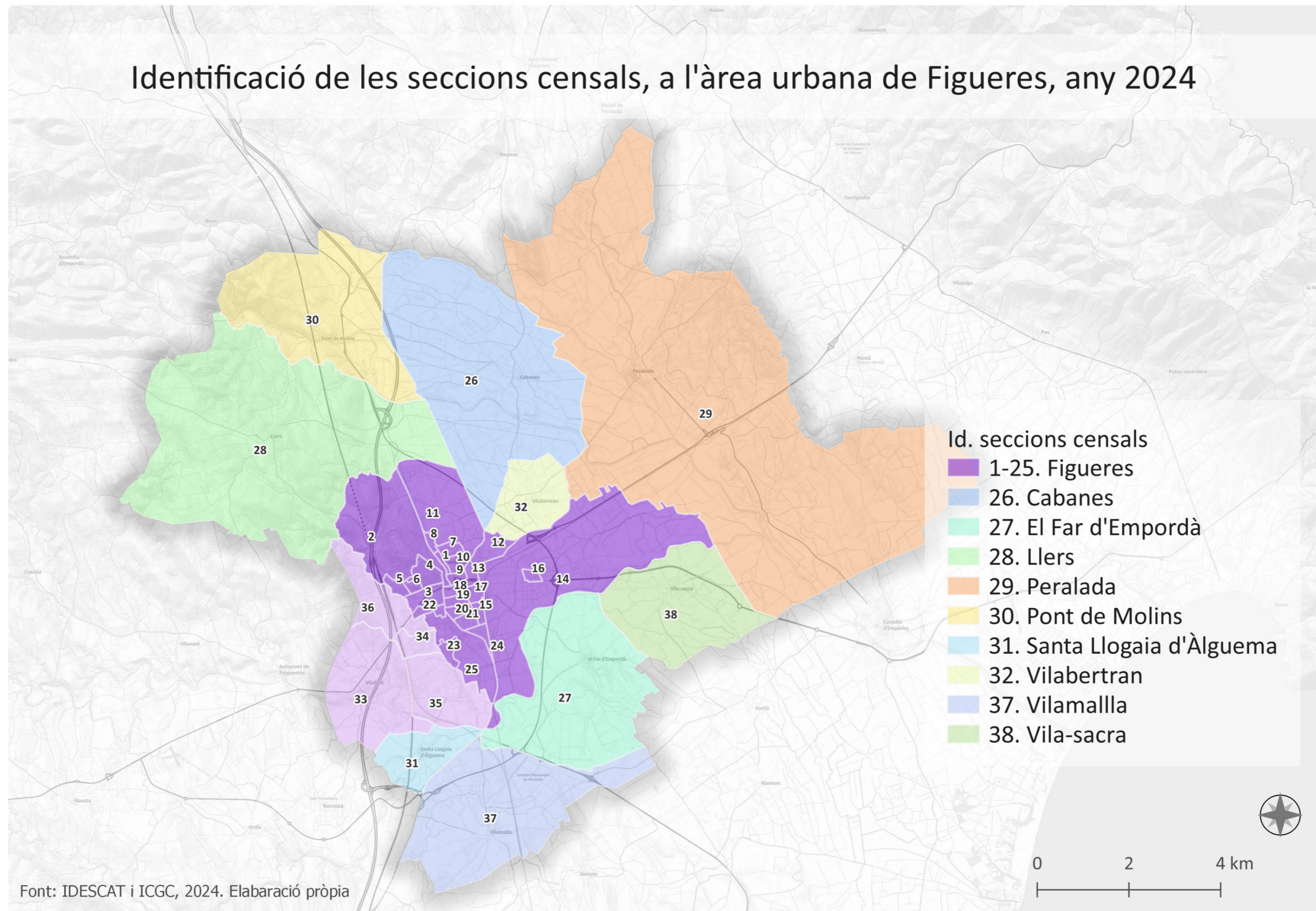
La codificació està composta per cinc dígit. Els dos primers són l'identificador de districte municipal o electoral i els tres següents són l'identificador de la secció censal dins del districte municipal o electoral, per exemple el 05004. El 05 és el districte municipal o electoral i el 004 la secció censal dins el districte municipal o electoral 05. Això sempre dins d'un municipi determinat, identificat al seu torn per un codi de sis dígit, per exemple el 080155 per a Badalona. Per tant, es tracta de la secció censal 080155 05004.

La informació primària prové de l'INE(Vincle extern: s'obrirà una nova finestra), segons els intercanvis anuals convinguts, i la primera versió correspon a l'any 2002. A partir d'aquesta informació original es validen les eventuais imprecisions dels límits territorials, es digitalitza la informació resultant i es difon des de la base de dades de codis territorials i d'entitats de l'IDECAT i des del visor cartogràfic de l'ICGC.

Amb tot, s'espera poder oferir una visió concisa dels factors més rellevants que acaben per configurar aquest mosaic particular al voltant de la segona ciutat, en importància, de la província de Girona.

Aquesta contextualització ens permet anunciar el mapa següent, que mostra el total de trenta-vuit seccions censals que es prendran com a marc d'estudi per a aquest informe. De totes elles, vint-i-cinc corresponen a la ciutat de Figueres, quatre a Vilafant i la resta (nou) a cadascun dels municipis romanents. Aprofitant l'avinentesa, comentar que els nombres que identifiquen a cada secció censal no són els codis oficials publicats a l'IDECAT, que com hem vist, a més d'incloure el codi del municipi, afegeix els del districte i els de la mateixa secció, sinó que s'ha optat per simplificar i abreujar aquesta nomenclatura per tal de poder-se referir a cadascuna d'elles amb major facilitat i comprensió. Més endavant s'adjunta una taula amb aquests identificadors on s'associen a un barri o municipi, segons el cas, per poder familiaritzar-nos amb cadascuna d'elles.

Identificació de les seccions censals, a l'àrea urbana de Figueres, any 2024

Font: IDESCAT i ICGC, 2024. Elaboració pròpia

Mapa 1: Identificació de les seccions censals, a l'àrea urbana de Figueres, any 2024. Elaboració pròpia

2. METODOLOGIA

Condicions, indicadors i fonts d'informació

El primer i més important condicionant a l'hora d'accedir a les dades que s'han triat analitzar i interpretar, ha estat l'escala territorial escollida. En aquest sentit, les fonts d'informació més útils han estat, principalment, els instituts d'estadística del nostre territori, l'IDESCAT i l'INE (Instituto nacional d'estadística). Val a dir que les enquestes i estadístiques fetes a aquest nivell de detall no són tan nombroses com a altres escales, tot i això, resulten apropiades pel tipus d'estudi que es vol portar a terme. Pràcticament, s'ha donat visibilitat a totes i cadascuna de les taules relacionades amb les seccions censals, únicament, deixant de banda les relatives a les llars (ex.: composició, estructura, etc.). Així doncs, es posaran sobre la taula temes com la demografia, l'economia i l'habitatge, dades obtingudes a partir del Cens de població i habitatges del 2021 i, d'altres, a partir del padró continu, amb dades, màxim, fins al 2023. Amb tot, una llarga llista d'indicadors que aniran perfilant la figura d'aquesta àrea.

Per altra banda, aquells factors que no s'han elaborat a escala de secció censal, però que s'havien considerat importants per ajudar a descriure la ciutat i l'àrea urbana, s'han estudiat i representat a escala municipal i, tanmateix, parlen per ells mateixos i configuren una altra realitat, més relacionada amb el conjunt de la regió. Seria el cas de les dimensions de benestar o medi ambient, per exemple. Per tal de trobar aquests indicadors s'han consultat altres webs, com les de l'ACA, de Dades obertes de Catalunya, de XIFRA de la Diputació de Girona.

A tall informatiu, comentar que en alguns temes concrets per algun/s dels municipis no hi consten dades, ja sigui en l'escala de secció censal o municipal. En tot cas, serà mencionat en l'apartat corresponent i indicat sobre el mapa.

I per la part més àmplia i, a la vegada, més tècnica, la d'elaborar la cartografia de referència, s'han aprofitat diversos recursos a l'abast dels usuaris a webs o visors públics com l'Instituto Geográfico Nacional (IGN), l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (IGC), per les capes base tant de component físic, com administratiu, o el Mapa Urbanístic de Catalunya (MUC), amb les classificacions dels sòls. Així com algun complement al programa de Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG), per exemple, el servei INSPIRE de cartografia cadastral, per poder mostrar les edificacions i les seves particularitats.

Tractament de les dades i càlculs

Per a fer el tractament de les dades i els càlculs oportuns s'han creat bases de dades en format llibre d'Excel, una per a cadascuna de les dimensions corresponents. A partir d'aquí, s'han anat abocant les dades descarregades, algunes (poques) s'han pogut utilitzar sense més complicació, d'altres, al mateix temps que s'han anat bolcant s'ha anat creant columnes noves per tal d'aplicar les fórmules necessàries per obtenir índexs, taxes, percentatges, tants per mil, etc. que ens facilitessin les xifres i els valors imprescindibles per a representar la realitat amagada entre els números absoluts.

La representació de les dades obtingudes s'ha efectuat per mitjà de cartografia d'elaboració pròpia, majoritàriament, i també, per mitjà d'algunes taules sintetitzades i, menys, algun gràfic.

Nous indicadors i índex

Arran de la consulta d'informes i papers (enllaçats a la bibliografia web) relacionats amb el fet urbà, en un sentit humanista i social, amb vinculació a fenòmens com la vitalitat urbana, la mobilitat, la proximitat a equipaments i la vulnerabilitat social, entre d'altres, sorgeix la motivació per intentar reproduir aquest últim indicador: l'[Índex de vulnerabilitat social](#) (IVSO), elaborat per la Diputació de Barcelona. El motiu principal és perquè no existeix a cap de les pàgines d'estadística que s'ha consultat, i, per tant resulta innovador per aportar nous enfocaments al nostre territori d'estudi. Tanmateix, es disposa de la fórmula (de manera entenedora), ja que l'autor l'ha compartit i es tracta de xifres de dimensions que resulten possibles d'obtenir fàcilment i a escala de secció censal. I, al mateix temps, s'ha entès com un dels índexs més representatius de l'estat de salut d'una ciutat, que a partir d'unes variables combinades degudament ofereix un resultat novador.

Per tal d'obtenir l'IVSO, segons ho planteja la Diputació de Barcelona, es treballa a partir de tres dimensions: la socioeconòmica, la demogràfica i l'educativa. A partir d'aquesta divisió, es trien un total de sis indicadors relacionats amb: treball, recursos econòmics, habitatge, estructura poblacional, moviments migratoris i escolarització. Per a més detalls, s'adjunta l'esquema següent.

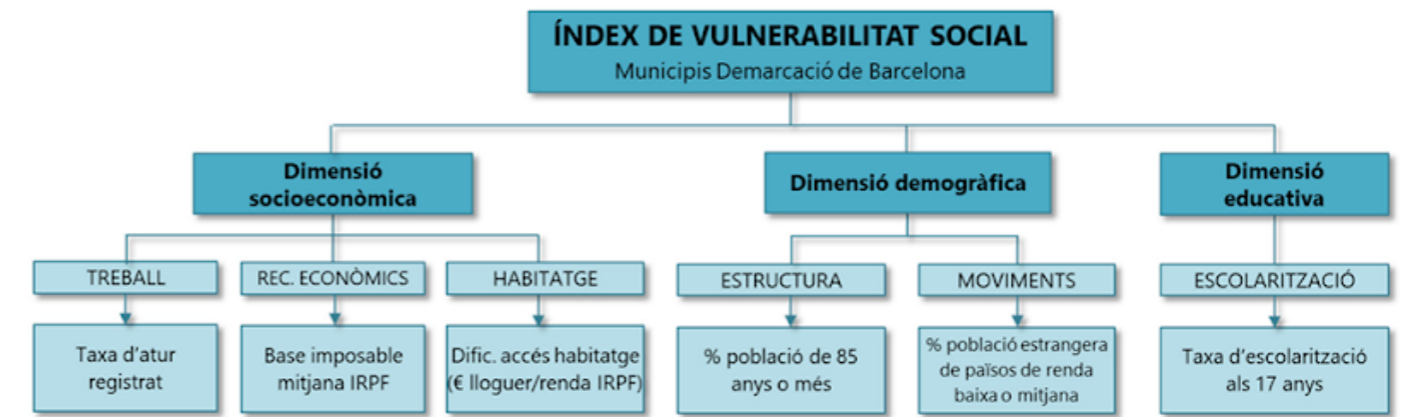

Figura 1: Estructura de l'Índex de Vulnerabilitat Social. Font: Índex de Vulnerabilitat Social dels municipis de la demarcació de Barcelona IVSO, de l'edició 2020

Per al nostre cas, l'únic indicador impossible d'aconseguir ha estat el del preu de l'habitatge. El mateix s'ha pogut obtenir a escala municipal, però no per seccions censals. Es va optar per traslladar la consulta a les immobiliàries de la zona, però la sort no va acompanyar. Aparentment, l'accés a l'habitatge a la ciutat de Figueres i voltants resulta un tema, si més no, complicat, i en tant que a pisos de lloguer, l'oferta és pràcticament nul·la a tota l'àrea urbana, en el moment de redactar aquest treball. Malgrat aquest impediment, l'elaboració de l'IVSO i la seva corresponent cartografia, es va acabar duent a terme, això sí, un xic adaptada.

Per obtenir el resultat final, cal fer algun càlcul senzill. Concretament, es ponderen tots els indicadors amb el mateix pes. Per tant, si es tenen sis indicadors, es divideix el total (100%) entre sis i s'obté el percentatge que representa cadascun (16,7%). En el cas que ens ocupa l'operació s'ha fet entre cinc, pels cinc indicadors que s'han pogut aconseguir. Així cada indicador ha obtingut un pes d'un 20%.

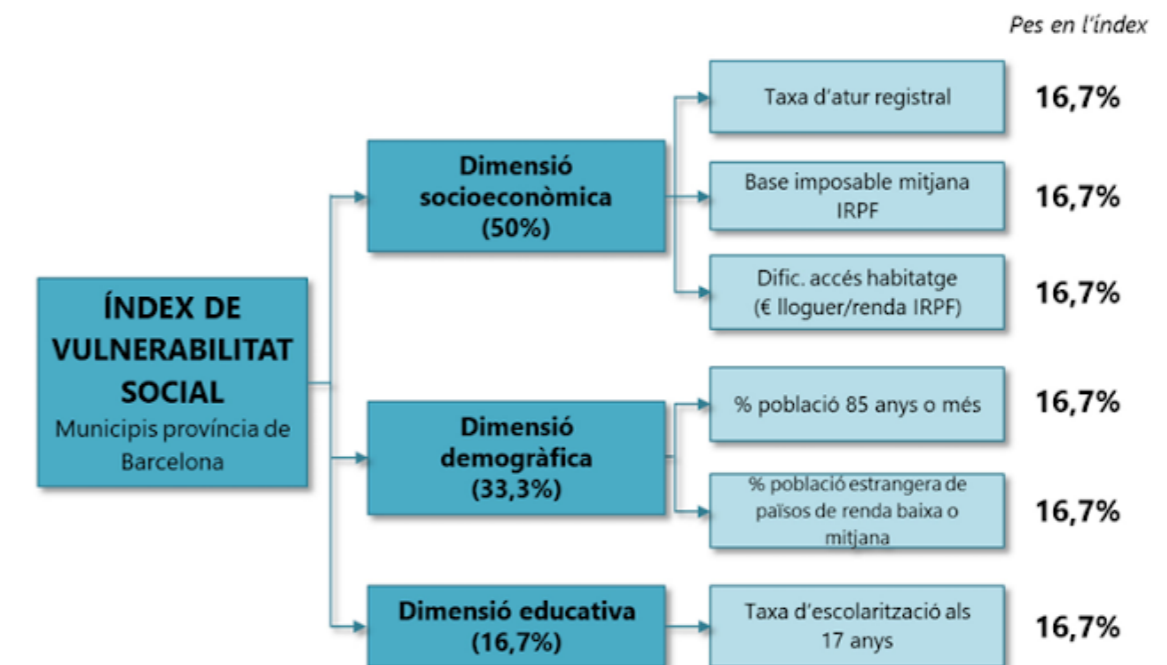

Figura 2: Estructura de l'Índex de Vulnerabilitat Social. Font: Índex de Vulnerabilitat Social dels municipis de la demarcació de Barcelona IVSO, de l'edició 2020

L'execució de la fórmula s'ha fet directament amb el programa de Sistemes d'Informació Geogràfica Lliure (QGIS). La metodologia ha consistit a elaborar, en primer lloc, els mapes de cadascuna de les variables. En segon lloc, les capes que originalment eren vectorials s'han transformat a ràster. Tot seguit, s'estableix la classificació corresponent, en funció dels valors originals. El valor màxim que s'ha volgut aconseguir ha estat 10 (de més vulnerabilitat), doblant el nombre d'indicadors i oferint més joc al quocient final, i el mínim 0 (menys vulnerabilitat). Així doncs, s'han creat cinc categories dintre de cada indicador que s'han puntuat amb valors entre el 0 i el 10. I així per cadascun dels cinc indicadors. Per al pas següent, s'ha utilitzat l'eina de càlcul per acabar de combinar les diferents capes i obtenir el resultat final.

3. EMMARCAMENT GEOGRÀFIC

3.1 Figueres, capital de l'Alt Empordà

Ubicació

La capital de l'Alt Empordà està situada, en el centre de la plana empordanesa, a l'extrem nord-oriental de Catalunya.

La vila està situada entre les cotes 25 i 50 respecte del nivell del mar.

A ponent, el terme municipal està limitat pel terraprim de la comarca, amb el punt més alt al Puig de les Basses (136 m). El Pujol del Castell de Figueres (103 m) és un dels punts avançats de la Garriga d'Empordà des d'on es domina tota la plana. A llevant, la zona plana de Terres Baixes, amb pendents inferiors al 0,5%, inclou el nucli de Vilatenim amb la cota més baixa (+/- 14 m) a la confluència de la riera de Figueres i el riu Manol, molt a prop de l'aiguabarreig d'ambdós amb la Muga.

La riera de Figueres o de Galligants travessa tot el terme municipal. Baixa des de Llers i, tot definint el límit amb Vilafant, travessa el nucli urbà i el seu espai més emblemàtic, la Rambla (resultat del cobriment de la llera). La riera surt novament al descobert en paral·lel amb la carretera i el tren de Peralada-Llançà-Portbou. L'afluent principal de la riera per la dreta és el rec del Mal Pas. El riu Manol és el límit amb els termes del Far d'Empordà i de Vila-sacra.

Història urbanística

A partir de la construcció del Castell, iniciada a mitjan segle XVIII, Figueres es converteix en una "ciutat planificada" que segueix les traces resultants de la dialèctica entre el poder civil i el poder militar que va comptar, als inicis, amb el plànol normatiu de l'enginyer Pedro Martín Cermeño, qui va projectar diversos eixamples, vials, places i equipaments a la manera neoclàssica, alguns dels quals es consolidarien al llarg de més de 100 anys. A la primera meitat del segle XIX, es formen les places de l'Ajuntament, l'antiga plaça del Gra (actualment Indústria), la nova plaça del Gra i la Rambla, així com es van consolidant les línies de creixement dels eixamples al llarg de les vies d'accés a la ciutat. A partir de 1850, l'obra de l'arquitecte municipal Josep Roca i Bros (1818-1877) consolida l'arquitectura i l'urbanisme de la ciutat moderna amb importants edificis públics.

Actualment, l'eixample s'estén al sud de la Rambla en un front que s'obre progressivament, fins a arribar, primer a la ronda de Barcelona i a desbordar, després, el límit amb el terme de Vilafant, en un amplíssim enfront de més de 3 km de llargada.

Des del nucli històric i des dels Eixamples al sud de la Rambla, el teixit urbà ha anat desenvolupant-se a partir dels camins i carreteres radials cap als pobles veïns, amb nous barris que, quan s'acabin de soldar amb Vilafant, ja hauran ocupat tot el territori intermedi, excepte l'àrea que queda a llevant de l'autopista, de molt pendent i afectada pels traçats del TGV i de la nova variant de l'autovia.

Als terrenys plans de llevant, el creixement —limitat pels terrenys inundables, per la línia ferroviària de Portbou i pel Manol— només s'ha estès en direcció a la carretera de Roses i a Vilatenim, més enllà de l'actual variant de la carretera N-II.

Sistema urbà

És el principal nucli i pol econòmic i comercial de l'Empordà.

En el Pla Estratègic de futur, Figueres s'autodefineix com un sistema urbà complex articulat en dos eixos territorials:

- Eix nord-sud de caràcter continental i
- Eix sobre el trajecte Olot-Roses, cap a la costa

El sistema territorial el componen tres corones funcionals al voltant de la ciutat:

- Una àrea funcional d'abast comarcal (tot l'Alt Empordà)
- Una àrea urbana extensa, amb mobilitat obligada intensa, que abasta 35 municipis de la comarca
- Una àrea urbana intensa, que abasta els 16 municipis del Pla Director Urbanístic (més el de Fortià), que tenien en conjunt uns 45.000 habitants l'any 1996 i que superen, en el moment de la redacció del PDU del sistema urbà de Figueres, el 2004, els 51.000.

Activitat econòmica

Compta amb una ubicació estratègica, en el encreuament entre les línies de comunicació que:

- en direcció nord-sud, connecten l'est de la península Ibèrica amb el continent europeu, i
- en direcció est-oest, que connecta amb les comarques de la Garrotxa, el Ripollès i Osona.

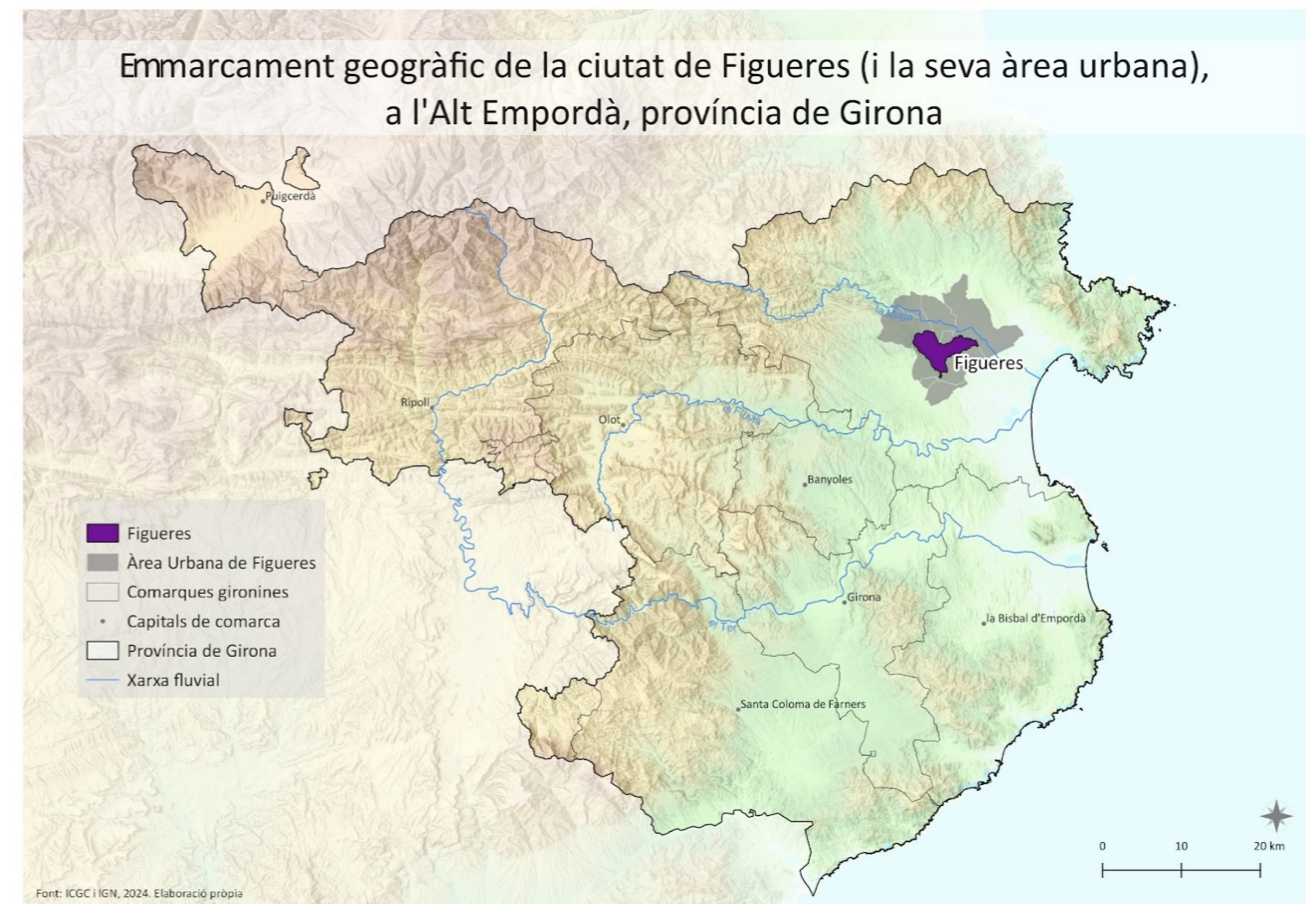
També hi conflueixen les carreteres de Portbou, Roses, la Bisbal, així com les locals, provinents de municipis adjacents, com Llers, Cabanes, Peralada, el Far d'Empordà, Borrassà, Vilamalla, Santa Llogaia d'Àlguema, Vilafant i Avinyonet de Puigventós.

El municipi, que de fa molts anys es caracteritza per les activitats en els sectors terciari, industrial i de serveis, encara manté una petita porció de superfície de sòl agrícola.

Figueres és el centre de distribució de l'eix mediterrani transpirinenc i a partir de Figueres es distribueixen en totes les direccions, els fluxos d'accés a la Costa Brava i a l'interior de Catalunya.

Elements patrimonials

Encara que s'han trobat restes ibèriques i romanes a l'antic barri de l'Aigüeta, a la vora de la carretera de Peralada, el nucli urbà de Figueres té l'origen en un veïnat medieval, consolidat al voltant de la Parròquia de Sant Pere, amb un recinte emmurallat que arribà fins al marge del Torrent de Galligants (l'actual Rambla de Figueres).

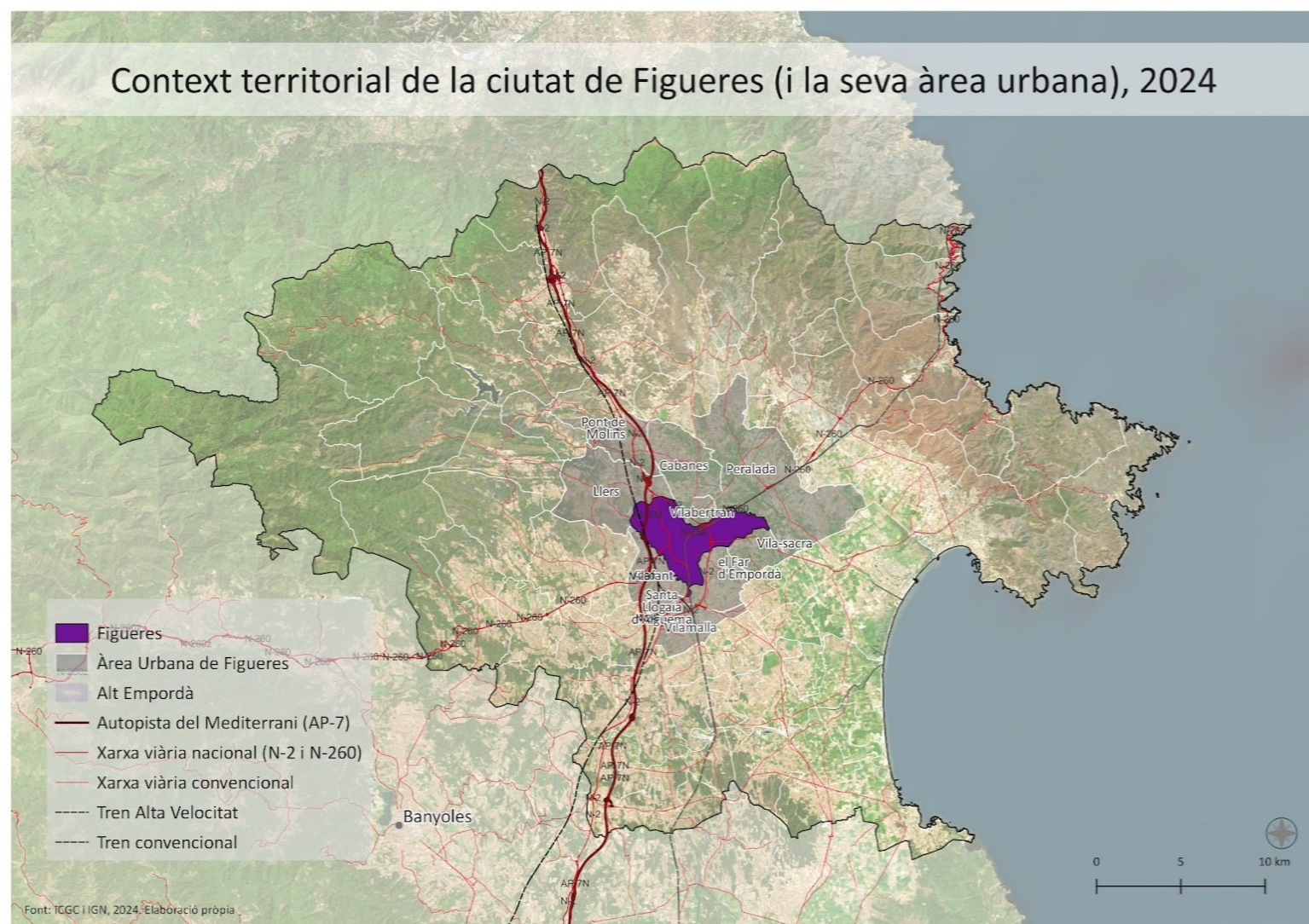

Mapa 2: Emmarcament geogràfic de la ciutat de Figueres i la seva àrea urbana. Elaboració pròpia

3.2 L'àrea urbana de Figueres

A continuació, a la cartografia adjunta, es mostren els municipis escollits per a la nova àrea urbana de Figueres, que, bàsicament, la componen aquells municipis limítrofs amb la capital de l'Alt Empordà. Tots ells s'ubiquen a la plana alt-empordanesa on es comparteixen dinàmiques que acaben conferint al sector el caràcter d'unitat funcional. Figueres (en color lila, vegeu mapa3) ocupa una posició central, tan geogràficament com en el sentit d'àrea urbana (en gris). Els onze municipis es troben units entre ells per la xarxa viària nacional, com la N-II, la N-260 i l'AP-7, amb la ciutat de Figueres com a eix estructurant, i en part, per la ferroviària, que aglutinen municipis de tipologia diversa, en tant que a història, població, economia, i altres aspectes (vegeu mapa 5).

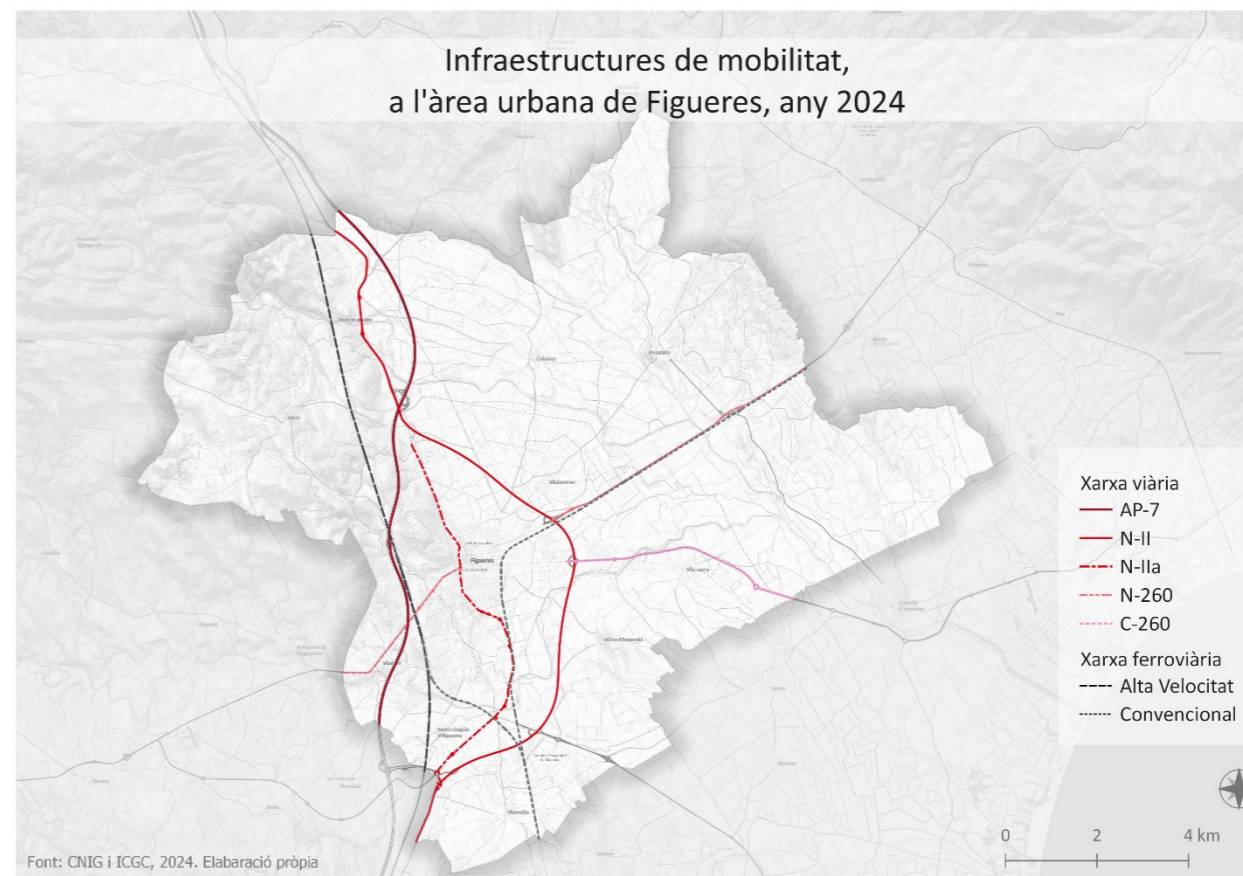

Mapa 3: Context territorial de la ciutat de Figueres i la seva àrea urbana. Elaboració pròpia

El mapa 5 sobre l'entorn físic ens mostra els diversos cursos fluvials que recorren el territori i s'acaben unint al riu principal, la Muga, per acompanyar-la a la seva desembocadura aigües avall, al municipi costaner de Castelló d'Empúries. Al fons, a l'ortofotomapa, s'observa un mosaic de petites explotacions agrícoles, combinades amb petits nuclis urbans propers als rius i torrents que esquitxen el territori, en aquesta unitat paisatgística de la Plana de l'Empordà. Encara que una porció de l'àrea urbana, canvia d'unitat per afegir-se a la Garrotxa d'Empordà, es tracta de la secció de ponent, amb (part o totalitat) dels municipis de Figueres (tan sols l'extrem nord-oest), Llers, Pont de Molins i Vilafant.

Mapa 4: Entorn físic a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

Mapa 5: Infraestructures de mobilitat a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

3.2.1 Cabanes

El municipi de Cabanes, situat entre dos rius, la Muga i el Llobregat, a 26 msnm i amb una extensió de 15,02 km² compta amb terres molt fèrtils, que han permès desenvolupar, històricament, l’activitat agrícola. Limita al sud amb Figueres, a l’est amb Peralada, a l’oest amb Pont de Molins i al nord amb Masarac.

Les riuades han marcat l’evolució del poble, tant és així que l’any 1421, es va veure forçat a traslladar-se a l’emplaçament actual (abans situat on s’ubica avui dia el cementiri) a causa de la destrucció i les nombroses víctimes mortals que van tenir lloc amb aquest episodi. Com a dada curiosa, a causa de tractar-se d’un territori fàcilment inundable, els seus habitants reben el nom de *potamolls*.

Pel que fa el seu patrimoni, destaca la torre, en molt bon estat de conservació, del que un dia va ser el castell de Rocabertí (segle XI), dels comtes de Peralada, als quals havia pertangut el poble de Cabanes. I al centre del poble es poden trobar cases datades del segle XVI.

3.2.2 El Far D’Empordà

El municipi del Far d’Empordà, se situa a la riba dreta del riu Manol a l’est de la capital de la comarca, Figueres. Limita al nord i a l’oest amb Figueres, a l’est amb Vila-sacra i Fortià i al sud, amb Vilamalla. Al sud del nucli, es troba el barri de les Olives. En general, el terreny, amb una superfície de 916,16 ha, és més aviat planer, encara que presenta una petita, però significativa, elevació de 44 msnm on es troba el nucli urbà. Aquest fet va propiciar la construcció del Castell del Far, datat del segle XIII i que, encara que essent de caràcter menor, comportava un cert control del territori més immediat. Sota la influència del castell, van fer confluïr diversos camins, en forma radial, que arriben fins a Vilatenim, Vilabertran, Siurana, Vilamalla, Santa Llogaia d’Àlguema, Vila-sacra, Fortià i Figueres.

Així doncs, situat al bell mig de la plana de l’Empordà, la seva activitat principal ha estat directament relacionada amb l’agricultura, especialment, el conreu de cereals de secà; en canvi, l’activitat ramadera es va implantar fa uns anys i conserva certa activitat, principalment, porcina i vacuna. D’aquesta manera, el paisatge del Far d’Empordà es troba relacionat íntimament a aquest tipus d’activitat, formant un mosaic de camps de conreu, masos i molins, al voltant del nucli, amb un sistema de canals que reben l’aigua de l’embassament de Boadella.

3.2.3 Llers

El terme municipal de Llers té una extensió de 21,21 km² a 142 msnm. Limita al nord amb Pont de Molins, a l’est amb Figueres, al sud amb Avinyonet de Puigventós i a l’oest amb Cistella i Boadella d’Empordà. Té agregats els nuclis dels Hostalets i la Vall. El terreny és força extens i accidentat, amb turons i serralades de poca elevació, essent els darrers contraforts del Prepirineu i actuen com el límit nord-occidental de la plana empordanesa. Compta amb nombrosos torrents, que acaben per formar l’interfluvi de les conques del Manol i la Muga. La Muga recorre l’extrem sud del terme i en algunes ocasions és utilitzada com a límit amb el municipi veí de Pont de Molins.

Llers resulta un lloc estratègic per la seva situació geogràfica. Al costat est, en uns terrenys planers, transcorria la calçada romana i va servir de límit entre els antics comtats de Besalú i Empúries-Peralada. Aquesta situació de frontera, durant l’Edat Mitjana, el va dur a ser una de les zones més fortificades de l’Empordà. Durant el comtat de Besalú ja era una àrea fronterera molt fortificada. Comptava amb un castell baronial amb una xarxa d’onze castells al seu entorn. Les primeres mencions es troben durant la segona meitat del segle X, documentat com a una de les possessions del monestir de Sant Pere de Rodes, l’any 982. L’any 1212, el rei Pere II d’Aragó li va atorgar el privilegi de fer mercat tots els dilluns. Des de finals del segle XIII va passar al llinatge dels Rocabertí, fins a la fi de l’Antic Règim. El terme del castell resultava força més extens que l’actual municipi; va incloure fins al segle XVII el poble veí de les Escaules i fins al segle XIX el lloc de Molins (actual Pont de Molins).

El 8 de febrer de 1939 fou volada l’església de Sant Julià, utilitzada com a polvorí per les tropes de la Guerra Civil Espanyola (1936-1939).

3.2.4 Peralada

El terme municipal de Peralada es troba envoltat per dos cursos fluvials, els rius Llobregat i l’Orlina que baixen de l’Albera i que el limiten pel sud-est i per l’est, on més tard conflueixen amb la Muga. El municipi, a 32 msnm i amb una superfície de 46,81 km² limita al nord amb Masarac, Mollet de Peralada i Rabós, a l’est amb Garriguella, Pedret i Marçà i Pau, al sud amb Castelló d’Empúries i Fortià i, finalment, a l’oest amb Vila-sacra, Figueres, Vilabertran i Cabanes. En la seva àmplia extensió, comprèn el poble de Vilanova de la Muga i molts veïnats, com: Sant Bernat i el Mas del Sepulcre, les Olives (Peralada), l’Estanyol, Montmajor i la Garriga, Sant Joan Sescloses i Vallgornera. El nucli principal es troba en un petit turó, bàsicament pla, tan sols alterat, al nord, per la serra de Montpedrós (91 msnm). Vilanova de la Muga es troba al sud, a la part baixa del riu Muga, abans de desembocar al municipi veí de Castelló d’Empúries. En l’antiguitat transcorria un camí medieval que travessava els Pirineus pel coll de Banyuls. I encara són nombrosos els camins de carro que uneixen la vila amb els veïnats.

En termes econòmics, es sector primari és molt important, gràcies a les terres planes, regades pels rius, els seus terrenys són de gran qualitat , sobretot a les zones dels estany i aiguamolls al nucli de Vilanova de la Muga. La majoria dels camps es dediquen al conreu de secà, en especial a la vinya i, altres, als cereals. L’altra sector important és el de la indústria, en especial, la del cava. El sector terciari, enfocat al turisme, té el mateix pes que el primari, un 35%.

3.2.5 Pont de Molins

El municipi de Pont de Molins es troba emplaçat a la vall mitjana del riu Muga, en una zona muntanyosa baixa, immediata a la plana empordanesa. Limita al nord amb Biure, a l’est amb Cabanes, al sud amb Llers i a l’oest amb Boadella i les Escaules. Compta amb una extensió de 8,7 km² a 43 msnm.

Des de temps remots aquest entorn fluvial va propiciar l’aparició d’assentaments humans; es tenen evidències des del Neolític (incloent-hi una necròpolis datada entre el 2500-2000 aC). Al llarg del temps i durant l’època ibèrica (s. V aC) i la romana (s. II-I aC) la regió va experimentar importants canvis en la construcció d’infraestructures; com, per exemple, la calçada de la Via Augusta i la proliferació de vil·les romanes. Ara bé, amb la caiguda de l’Imperi Romà, el municipi va patir un període d’inseguretat i abandonament parcial fins al domini dels francs (s. VIII), que va instaurar el sistema feudal. Així doncs, Pont de Molins va quedar sota la jurisdicció de Llers i, conseqüentment, de Sant Pere de Rodes.

Després d’una Edat Mitjana i Moderna, marcades per diversos conflictes bèl·lics, el segle XIX aconsegueix la seva independència municipal, amb els termes units dels castells de Molins i de Montmarí.

Entrant al segle XX, la població és bàsicament agrícola, essencialment en l’entorn del pont i la carretera nacional a França. El creixement va continuar fins a la Guerra Civil, que va forçar la fugida cap a l’exili i va comportar una difícil postguerra.

3.2.6 Santa Llogaia D’Àlguema

El municipi de Santa Llogaia d’Àlguema té una extensió de 2 Km² i està situat a 42 msnm. Limita al nord amb Figueres i el Far d’Empordà, a l’est amb Vilamalla, al sud amb Borrassà i a l’oest amb Vilafant. El travessa la riera d’Àlguema que rega els seus conreus de cereals i hortalisses. Històricament, s’havien emprat els abundants canyissars, que es troben prop de la riera, per elaborar artesanalment productes de vímet i canya. També, es dedica a la ramaderia bovina i porcina.

L’origen del seu topònim el trobem al segle XII, on se’l cita com *Sanctae Leocadiae*. Poc després se li afegeix el nom de la riera d’Àlguema.

Com a dada curiosa, va pertànyer al Monestir de Ripoll.

El 1421, com a altres localitats assentades vora els rius, Santa Llogaia d’Àlguema va ser destruïda per un aiguat.

3.2.7 Vilabertran

El municipi de Vilabertran compta amb un terme municipal força reduït, 2,29 km² d’extensió al mig de la plana empordanesa, a 19 msnm, a l’interfluvi dels rius Manol i Muga, que acaben confluint aigües avall de Vilabertran. Al llarg del seu terme municipal hi ha un seguit de canals de reg que abasteixen els camps de conreu amb l’aigua provinent de l’embassament de Boadella. Limita al nord amb Cabanes, a l’est amb Peralada i al sud i oest amb Figueres.

La primera menció que es té del municipi data del 975, un llogaret amb una petita església que poc temps després es va ampliar i va acollir un grup de monjos. El 1069, gràcies a una donació de terres a la comunitat de canonges, es van pautar les bases per donar lloc al monestir de Santa Maria de Vilabertran. A partir de llavors, va adquirir un gran prestigi i va aconseguir ampliar el seu patrimoni gràcies a la família del vescomtat de Peralada, els Rocabertí. El 1592 es converteix en una col·legiata (església no episcopal, amb abat, canonges i serveis propis d’una catedral) fins a la desamortització de Mendizábal (1835) quan va deixar de ser operativa.

El poble de Vilabertran sorgeix i es desenvolupa al voltant del monestir de Santa Maria de Vilabertran, amb una economia basada en l’agricultura (especialment d’horta) i en la ramaderia.

El patrimoni arquitectònic, històric i cultural del municipi resulta molt interessant. Un dels millors exemples de conservació és el conjunt romànic de la Canònica de Santa Maria de Vilabertran; amb els antics edificis conventuals, el claustre i el palau abacial (declarat monument nacional l’any 1930).

3.2.8 Vilafant

El municipi de Vilafant, està situat al sud-oest de Figueres. També limita amb Santa Llogaia d'Àlguema al sud, amb Borrassà al sud-oest i Avinyonet de Puigventós al nord-oest. Amb una extensió de 8,37 km², a 54 msnm, el municipi està integrat per diferents nuclis de població i travessat pel riu Manol, al sud del terme i d'oest a est (un recorregut de 4,6 km), que desaigua al riu Muga.

El nucli de Palol Sabaldòria, annexionat a Vilafant, té un important conjunt arqueològic protegit des de 1995. L'Associació d'Amics del Manol i Palol Sabaldòria, creada el 1998, treballa per restaurar i promocionar la zona, incloent-hi un itinerari turístic que connecta diversos llocs d'interès cultural.

El seu terreny es troba a la plana empordanesa, tan sols suaument ondulat per petits turons. Aquest tipus de terreny (com ja s'ha observat en altres casos), el fa propici per desenvolupar l'agricultura. Així doncs, el 71,80% del seu territori és un espai agrícola i ramader (el 98,1% del sòl no urbanitzable).

El poble de Vilafant era un poble rural que va experimentar un impuls econòmic a principis del segle XVII gràcies a la indústria rajolera. A finals del segle XIX, amb la construcció de la carretera de Figueres a Besalú va tenir lloc un fort creixement urbà. Durant els anys 60 es van fer millores urbanes, com la instal·lació del clavegueram (connectant-lo a la depuradora de Figueres; fins al 1993 les aigües negres desembocaven al riu Manol), xarxes d'aigua potable, asfaltat de carrers i sistema de recollida d'escombraries.

La població de Vilafant es distribueix en tres nuclis diferenciats: centre històric, les Forques i el Camp dels Enginyers, les Closes d'en Clarà i les Arengades. El primer, esdevingut de les restes de l'antic poble medieval (anomenat el 1119 amb l'existència de l'església parroquial de Sant Cebrià) i els eixamples posteriors (també abasta el Parc de Vilafant, la continuació urbanística més nova del centre històric). El segon, iniciat l'any 1962, al sud-est del municipi, resseguint el terme figuerenc. I el darrer, al nord-est i proper a Figueres, també de construcció engegada als anys seixanta. Actualment, Vilafant viu un creixement urbanístic continuat, que es desenvolupa en les urbanitzacions properes al terme municipal de Figueres.

Diverses infraestructures importants el recorren, com l'autopista AP-7 Nord i el Tren d'Alta Velocitat que connecta Barcelona amb Perpinyà, amb una parada a l'estació Figueres-Vilafant.

3.2.9 Vilamalla

El municipi de Vilamalla, es troba entre els rius Manol i Fluvià, en un terreny planer i amb suaus ondulacions en els terraprims. Té una extensió de 9 km² i 45 msnm. Limita al nord amb el Far d'Empordà, a l'est amb Riumors i Siurana, al sud amb Siurana i Garrigàs i a l'oest amb Santa Llogaia d'Àlguema.

Apareix documentat per primer cop amb el nom de *Villa Dalmalia*, l'any 974, com a possessió del monestir de Sant Pere de Rodes, dins l'antic comtat d'Empúries.

Per la seva proximitat a Figueres i a importants vies de comunicació es va veure afavorida la instal·lació de nombroses indústries que amb la creació de polígons industrials ajudaria a augmentar l'economia local. En grau més baix, encara romanen algunes terres de cultiu, en especial de blat i algunes hortalisses.

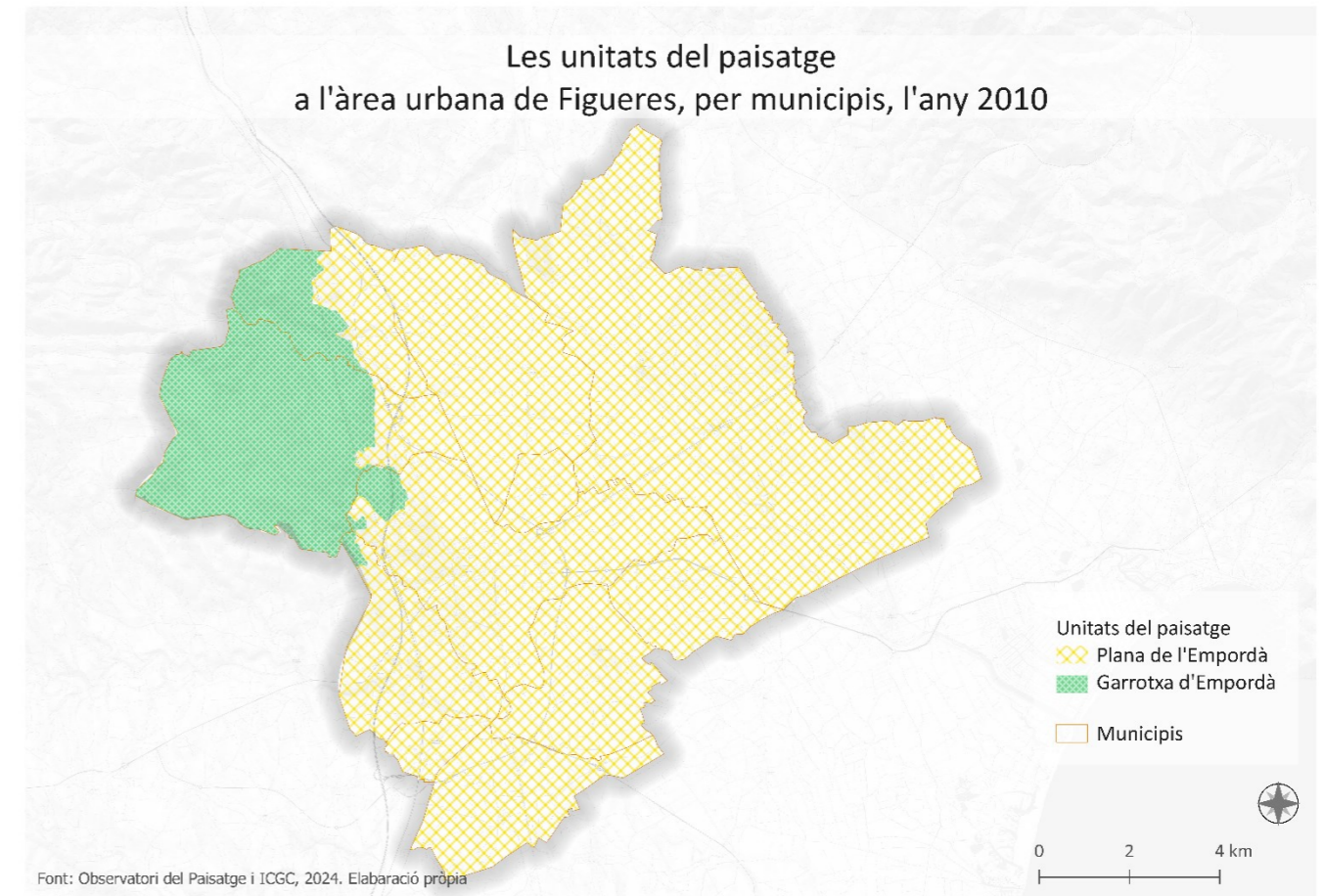
Compta amb tres nuclis agregats: les Afores, el Polígon Pont del Príncep i el Polígon Empordà Internacional.

3.2.10 Vila-sacra

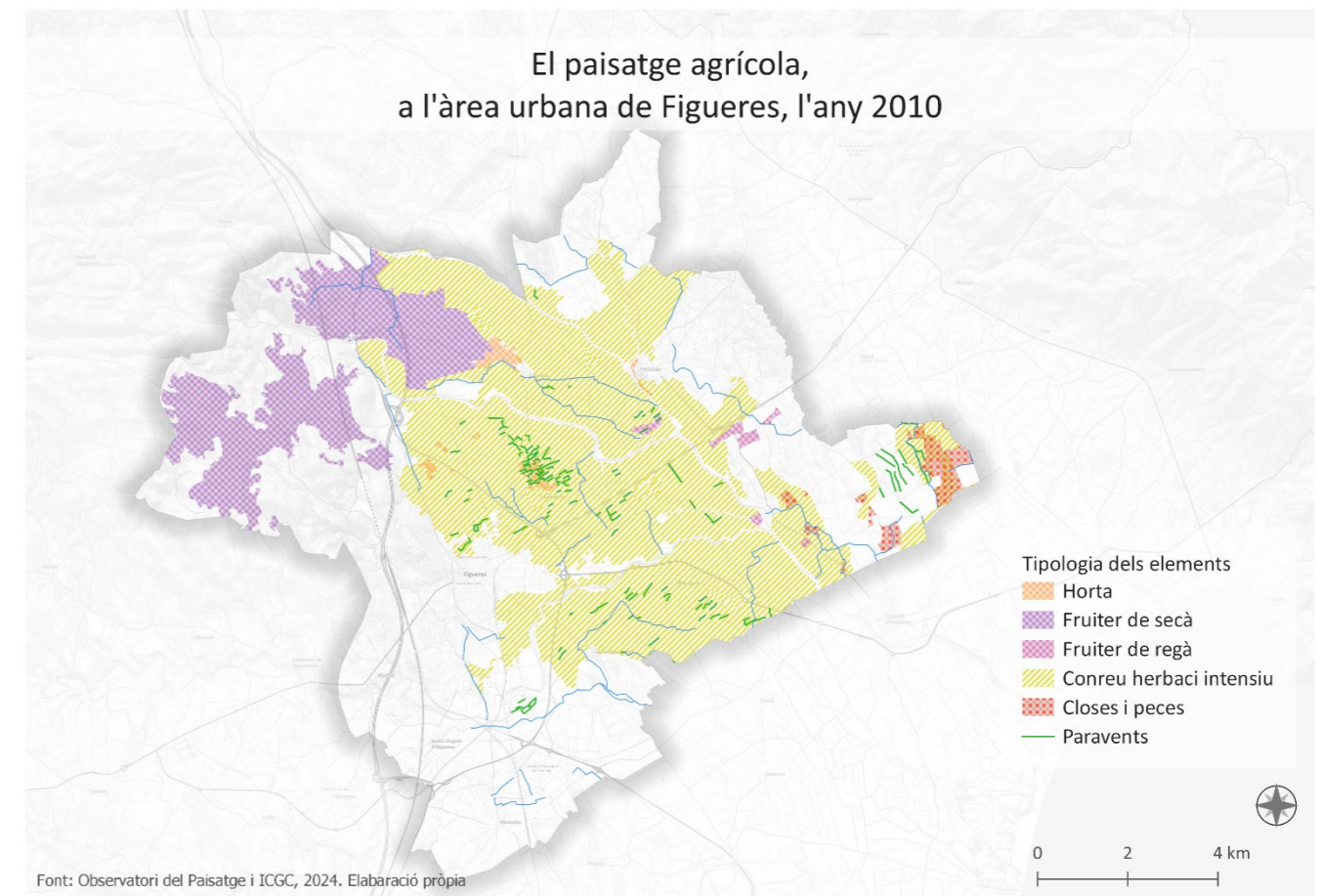
El municipi de Vila-sacra se situa a la riba dreta del riu Manol, a la plana empordanesa. El seu nucli urbà és bastant reduït. Amb 6 km² i a 16 msnm semblaria que el seu topònim estar format per dos mots: *Villa* i *Saccari* (nom personal).

Compta amb cases antigues al voltant de l'església parroquial romànica de Sant Esteve. A pocs metres es troba la Torre de l'Abat, en un castell-palau gòtic dels segles XIV i XV, que l'abat del monestir de Sant Pere de Rodes es va fer construir. Va ser a finals del segle XVIII, amb la pobresa esdevinguda al monestir després de la Guerra Gran, quan els monjos es van traslladar al castell de Vila-sacra.

La seva activitat econòmica dominant, l'agricultura, es combina amb granges porcines i bovines.

Mapa 6: Unitats del paisatge a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

Mapa 7: Paisatge agrícola a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

3.3 Les seccions censals

Per tal d'identificar les seccions censals a l'hora de la seva descripció s'ha elaborat un llistat amb els barris o elements més característics de cadascuna. Aquesta classificació és majoritàriament útil per les 25 seccions censals de Figueres i les 4 de Vilafant, ja que la resta de seccions censals conformen municipis sencers. Aquesta identificació s'ha considerat important i necessària per poder relacionar els esdeveniments que aniran mostrant cadascuna d'elles i, sobretot, per detectar quines d'elles apareixen reiteradament per la banda alta o baixa de l'anàlisi. En la gran majoria dels casos, s'han anomenat les seccions amb el nom del barri amb què se les coneixen, que respon íntimament amb les delimitacions administratives. En d'altres, s'ha hagut de vincular amb algun carrer, plaça o element diferenciador que ens ajudés a ubicar-les en el nostre mapa mental ràpidament. Amb tot, el resultat d'aquesta classificació és el llistat que es pot observar a continuació.

Les seccions censals de Figueres

1. Av. Marignane / C. Montgó / C. de la Jonquera
2. El Castell de Sant Ferran i Centre Penitenciari Puig de les basses
3. C. de l'Empordà / Jutjats / Mossos d'Esquadra
4. Parc bosc municipal / Hospital / IES Deulofeu
5. El barri del **Culubret**
6. El barri del **Bon Pastor**
7. El barri d'Horta d'en Capellera / Parc de les Aigües
8. Av. de Perpinyà / Motel
9. Centre històric (Ajuntament, Sant Pere, Rambla)
10. El Garrigal / Caputxins (escoles Cor de Maria i Escolàpies)
11. L'Aigüeta / Pla d'Hostalets (Càmping Pous, i masos)
12. L'Eixample
13. Plaça del Gra, Asil Vilallonga i plaça Josep Tarradellas
14. Vilatenim
15. C. Nou / Estació d'autobusos / Creu de la mà / C. Migdia
16. El barri de la **Marca de l'ham**
17. C. Nou / plaça de l'Estació
18. C. Nou / Teatre Jardí / Edison / plaça Triangular
19. C. Nou / plaça Enric Morera / IES Ramon Muntaner
20. C. Nou / Clínica Santa Creu / C. St. pau
21. C. Nou / Creu de la mà / Presó vella
22. El barri dels **Habitatges St. Josep** / dels habitatges Sant Josep
23. El barri de l'**Olivar Gran**
24. El Ral·li Sud / Ford (Creu de la mà direcció Girona)
25. Sortida sud N-II (límit Vilafant), poliesportiu Gol Sud

Seccions censals de Vilafant

33. Centre històric (parròquia)
34. **Camp dels enginyers**
35. Les Forques
36. Zona **Estació de ferrocarril d'Alta Velocitat de Figueres-Vilafant**

Seccions censals que són municipis sencers:

26. **Cabanes**
27. **El far d'Empordà**
28. **Llers**
29. **Peralada**
30. **Pont de Molins**
31. **Santa Llogaia d'Àlguema**
32. **Vilabertran**
37. **Vilamalla**
38. **Vila-sacra**

4. PLANEJAMENT TERRITORIAL I PLANIFICACIÓ URBANÍSTICA

En qüestions de planejament territorial o urbanístic, cal entendre que tot el sistema de plans gira al voltant d'una única realitat, el sòl o el territori, que s'intenta ordenar o planificar des de diferents perspectives. Amb aquesta premissa, es conceben diferents instruments d'ordenació, urbanístics o territorials, sobre una mateixa matèria, però analitzada des de diferent grau d'abast o concreció i d'acord amb el principi de jerarquia.

En aquest apartat s'analitzaran aquestes eines que proporcionen les directrius per assolir els objectius del planejament. Per fer-ho s'estudiaran els que tenen influència directa sobre la nostra àrea d'estudi, per ordre jeràrquic, començant des d'una escala macro fins a una micro.

Així doncs, el primer dels Plans, és el Pla territorial general de Catalunya. Se seguirà amb el Pla territorial parcial de les comarques gironines, per continuar amb el Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres que ens traslladarà a l'escala local amb els Plans d'ordenació urbanística municipal. Com s'anirà veient les premisses es van definint cada cop més a mesura que s'empetiteix l'escala, per tal de concretar les actuacions per assolir l'objectiu general i comú exposat en el pare dels instruments de gestió.

4.1 Pla territorial general de Catalunya (PTG)

El Pla territorial general de Catalunya (PTG) està definit com a instrument de planificació en la Llei 23/1983 i el document del Pla territorial general de Catalunya s'aprova per la Llei 1/1995, de 16 de març, segons la qual:

“El Pla territorial general ha d'ésser l'instrument que defineixi els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i, a la vegada ha d'ésser el marc orientador de les accions que emprenguin els poders públics per a crear les condicions adequades per atreure l'activitat adequada als espais territorials idonis i per aconseguir que els ciutadans de Catalunya tinguin uns nivells de qualitat de vida semblants independentment de l'àmbit territorial on visquin.

El Pla ha d'ésser també l'instrument que defineixi els objectius per a aconseguir el desenvolupament sostenible de Catalunya, l'equilibri territorial i la preservació del medi ambient”.

En aquesta Llei es defineixen, entre d'altres:

- els **àmbits d'aplicació** dels plans territorials parcials,
- els **sistemes de proposta** com a àmbits d'aplicació de les estratègies territorials i l'assoliment del model d'assentaments i
- les **estratègies i directrius** que emmarquen els futurs plans territorials parcials i sectorials.

El Pla territorial general de Catalunya articula les propostes en tres línies d'actuació:

- la definició d'**estratègies**
- la definició del **model territorial**: es presenta la imatge-objectiu de la població l'any 2026 i els sistemes de proposta com a eines per assolir objectius d'impuls, reequilibri o desenvolupament potenciat.
- les **directrius** per a la formulació de plans: es relacionen les determinacions que el Pla territorial assigna a les altres figures de planificació i que seran les que hauran de concretar les propostes del PTG atès que aquestes no tenen una aplicació física directa sobre el territori

El PTG ha d'establir les pautes necessàries per a la coherència dels plans territorials parcials i els plans territorials sectorials que l'han de desenvolupar.

Àmbit territorial

Després d'aquesta breu contextualització, ens centrem en el cas d'estudi i, per començar, analitzarem com caracteritza el PTG l'àmbit territorial de les comarques gironines o del nord, del qual en defineix dues grans àrees, d'entre les quals una és del nostre interès la de Girona i, especialment, la de Figueres. Així doncs, al text aprovat el 1995 relata que, en conjunt, :

- Amb 471,947 habitants, suma una part relativament petita de la població de Catalunya, un 7,8%.
- Es tracta, però, de l'àmbit més dinàmic demogràficament, a partir de la crisi dels anys 1970.

Acostant-nos al territori, veiem quina definició en fa el PTG de l'àmbit territorial de la comarca de l'Alt Empordà. Exposa les següents consideracions:

- l'Alt Empordà se situa al grup de les comarques amb urbanització mitjana, és a dir, amb un població urbana situada entre el 40% i el 60% de la població total respectiva. El seu percentatge, l'any 1995, es xifrava en un 55,2%, amb un total de 50,054 habitants, repartits en 3 ciutats: Figueres, Roses i l'Escala.
- Pel que fa a la seva ocupació, l'Alt Empordà ocupava la cinquena posició en el rànquing de comarques amb més sòl urbà, assolint un 6,8% del total.
- En referència a la seva densitat, l'Alt Empordà, se situa en la categoria de poc dens i poc urbà; tant pel nombre d'habitants per hectàrea com la relació sòl urbà/sòl planer.
- Tanmateix, resulta poc compacte i poc urbà, tant en nombre d'habitatges per hectàrea urbana com la relació sòl urbà/sòl planer.

Aleshores, també se'l va definir com a turístic i poc urbà, per la seva població flotant per hectàrea urbana. I se la considera una comarca de característiques preferentment turístiques.

Parlant de Figueres, afirma que basa la seva activitat econòmica en la seva tradició comercial, encara més reforçada per la demanda que representa la proximitat de la Costa Brava. Per altra banda, s'ha vist escassament implicada en la industrialització dels darrers decennis, tot i que manté les seves expectatives de capital a la porta del Pirineu.

Àmbit funcional

Tant en termes geogràfics com pel seu paper en la configuració de les ciutats, Figueres es troba inclosa dintre de les **ciutats mitjanes** de Catalunya. Aquest tret es posa de manifest quan es fa possible establir en el seu entorn àmbits més o menys extensos. Amb tot, la unitat resultant respon a noves realitats territorials diferents de les d'una sola i única ciutat. La seva vinculació amb el territori, per ubicar-se a la perifèria del context català i seguint l'eix de la carretera N-II, li confereix aquesta particular **capacitat d'atracció**. En aquest sentit, dibuixa una unitat caracteritzada pel predomini de les **relacions per cohesió**; les relacions per centralitat només es donen en els seus límits. Això obeeix al grau de dependència extrem de les localitats rurals de l'Alt Empordà respecte a llur capital, mentre que, al contrari, el litoral (amb un alt dinamisme a causa de les activitats turístiques) s'articula al voltant d'un seguit de petites unitats que, al seu temps, es vinculen bé amb Figueres o bé amb Girona.

D'altres àmbits, també centrats en capitalitats molt marcades, tenen en altres continguts (polaritzats per centres jeràrquica ment interiors) un clar suport, i la suma d'aquests àmbits centrals i subcentrals acaba integrant complementàriament un territori més gran que coincideix sensiblement amb la corresponent demarcació comarcal, com és el cas de la suma de les àrees de Figueres, l'Escala, el Port de la Selva, Portbou, Roses, Sant Pere Pescador i Saus o dels mercats de Figueres, l'Escala, Llançà, Roses i el Port de la Selva es correspon amb la comarca de l'Alt Empordà.

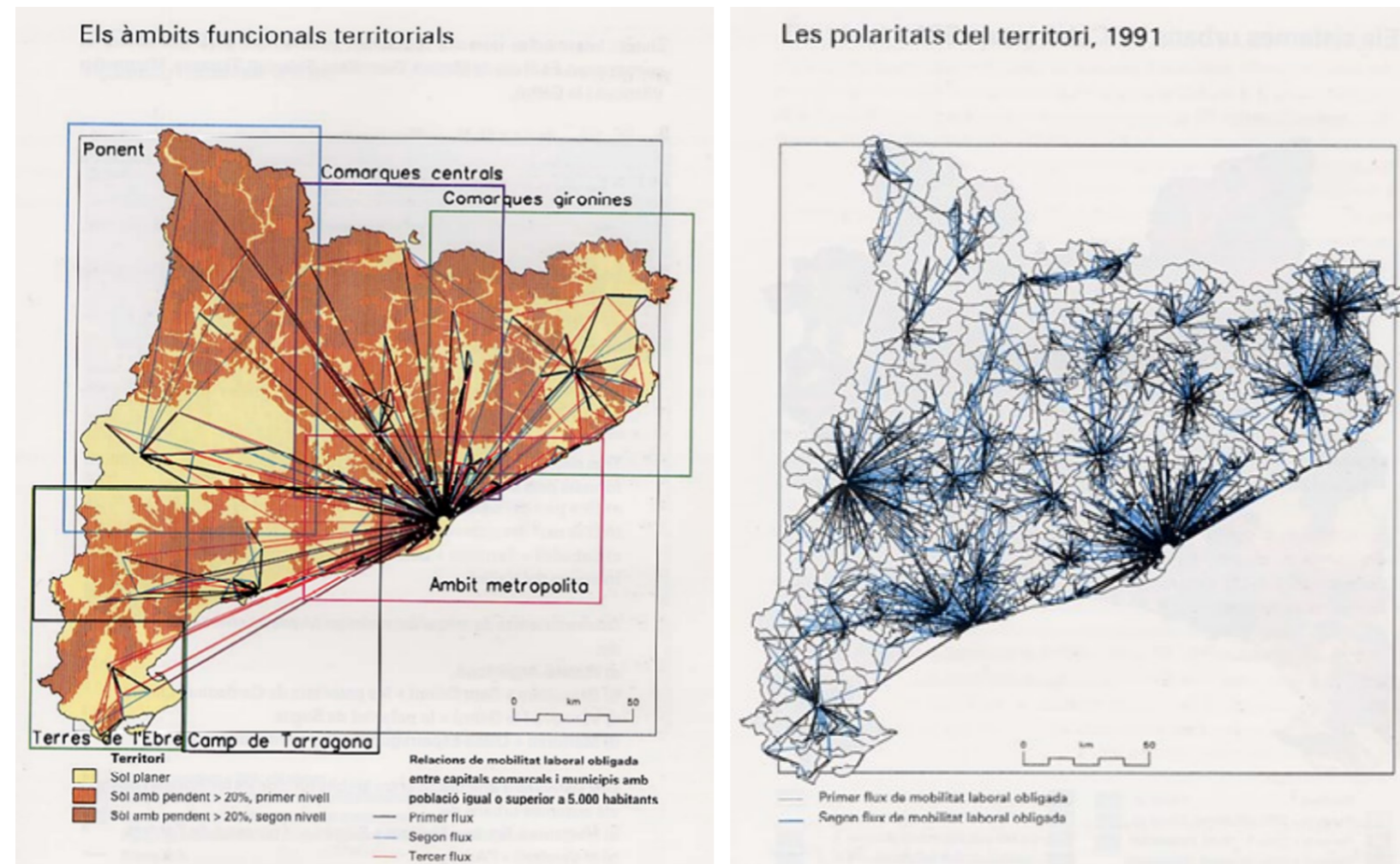

Fig. 3 i 4: Àmbits funcionals territorials (esquerra) i polaritats del territori (dreta). Font: Pla territorial general de Catalunya

Els sistemes de proposta

En termes de sistemes urbans que hi ha a Catalunya, val la pena començar per la seva definició, així doncs, es consideren com a les àrees formades a partir de la força de cohesió i d'influència que tot nucli o polaritat d'una certa entitat genera al seu entorn territorial, que, a la vegada, són delimitades en ordre al nivell de fluxos que generen. El nivell d'importància d'un sistema urbà el determina tant la força d'atracció del nucli-centre del sistema i el territori lligat a aquest nucli, el seu potencial demogràfic i econòmic.

Amb tot, es fa una estimació de les seves possibilitats futures de comportament davant les funcions o requisits que pot assignar-li el Pla territorial general; per tal de determinar i delimitar **els sistemes de proposta**, que serviran per a l'articulació, comprensió i concreció de les propostes. S'identifiquen segons les tasques que se'ls assigna, dirigides a aconseguir els objectius territorials perseguits.

Val a dir que la delimitació precisa dels sistemes de proposta la portaran a terme els Plans Territorials Parcials de l'àmbit on estiguin inclosos els diferents sistemes.

L'objectiu d'aquests sistemes de proposta volen respondre a la resolució dels desequilibris i a la consecució de l'equilibri territorial global.

En tant que als **sistemes per al reequilibri territorial**, la ciutat de Figueres s'inclou en el **nivell 2** (vegeu figura 6). Aquest fa referència a aquells que tenen un potencial intermedi de reequilibri territorial global. Es basen en **sistemes urbans de pes intermedi**, que poden centralitzar àmbits territorials amplis, com es el basat en el sistema urbà de la capital de l'Alt Empordà.

Les polítiques globals proposades per aquest tipus de sistema tenen com a objectiu:

- Potenciar les seves capacitats com a alternativa als atractius dels sistemes de l'àmbit metropolità, de manera que es permeti reequilibrar el país i
- Potenciar el seu desenvolupament preservant la qualitat de vida que s'hi gaudeix, buscant una prestació elevada de serveis i equipaments especialitzats.

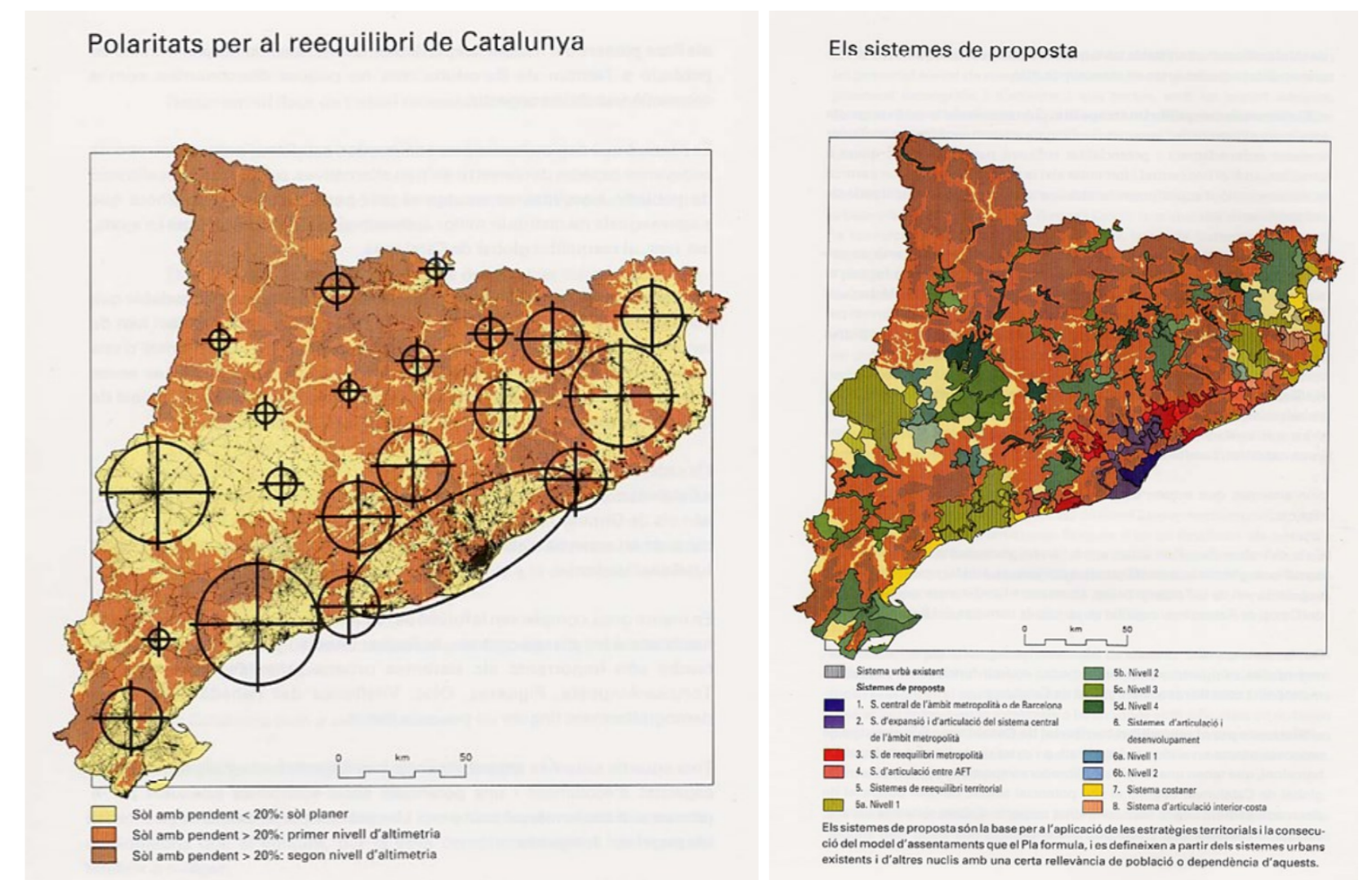

Fig. 5 i 6: Polaritats per al reequilibri de Catalunya (esquerra) i sistemes de proposta (dreta). Font: Pla territorial general de Catalunya

El sistema urbà de Figueres

Entrant en detall, pel que fa a les seves determinacions, el Pla territorial general de Catalunya (PTG) aborda el sistema urbà de Figueres amb un enfocament específic en el seu desenvolupament i funció dins de la regió de l'Alt Empordà. Aquestes directrius del PTG busquen integrar Figueres en un marc de desenvolupament sostenible, equilibrat i competitiu, reforçant el seu paper com a nucli urbà central a la comarca de l'Alt Empordà i millorant la qualitat de vida dels seus habitants. A continuació, es detallen les propostes i directrius del PTG respecte a aquest àmbit funcional:

1. Consolidació de Figueres com a nucli urbà principal

- **Capital Comarcal:** Figueres es reforça com la capital de l'Alt Empordà, centralitzant serveis administratius, comercials i culturals.
- **Centre de Serveis:** es potencia la funció de Figueres com un centre de serveis d'alta qualitat, amb una oferta diversificada en salut, educació, cultura, comerç i administració.

Tenint en consideració el seu desenvolupament urbà i territorial, es planteja un creixement urbà controlat. A Figueres se la considera una ciutat amb un nucli urbà de creixement moderat i es busca densificar i consolidar el teixit urbà existent abans d'expandir-se a àrees no urbanitzades. Pel que fa als plans de millora urbana, es plantejava el desenvolupament de plans especials per a la renovació i millora de barris específics així com fomentar la rehabilitació d'edificis antics per millora l'habitabilitat i eficiència energètica.

2. Millora d'infraestructures i connectivitat

- **Transport ferroviari:**
  - **Tren d'Alta Velocitat:** Figueres és un node clau en la xarxa d'alta velocitat, connectant amb Barcelona, França i altres regions, que permeti connectar les ciutats principals amb les de rang similar d'Europa, per establir interrelacions. Es promou la millora dels accessos a l'estació d'alta velocitat i l'optimització dels serveis ferroviaris. Haurà de servir aquest tipus de transport des d'una estació localitzada en el sistema urbà gironí.
  - **Xarxa de Rodalies:** Millora de la xarxa de trens de rodalia per a facilitar la mobilitat diària dels residents cap a altres localitats.
- **Xarxa viària:**
  - **Carreteres principals:** millora de les principals carreteres que connecten Figueres amb la resta de la comarca i amb ciutats importants com Girona i Barcelona. I l'Eix Pirinenc, entre el Pont de Suert i Figueres i el litoral nord.
  - **Descongestió urbana:** Creació de circumval·lacions i desviaments per a reduir la congestió en el centre de la ciutat. Es proposen altres itineraris per evitar el grau de congestió i saturació de certes carreteres, algunes d'elles de caràcter estructurant, però que tenen un alt grau d'estacionalitat per convertir-les en vies segregades, com seria el cas de la N-II, entre d'altres. Figueres acull un tram d'aquesta carretera, i en l'actualitat compta amb variant.

3. Desenvolupament sostenible i medi ambient

- **Gestió d'Espais Verds:** Creació i manteniment de parcs urbans i protecció d'espais naturals circumdants. Es fomenta la creació de corredors ecològics i la reforestació.
- **Eficiència Energètica i Energies Renovables:** Promoció de l'eficiència energètica en edificis i la implementació d'energies renovables.

4. Equipaments i serveis

- **Infraestructures Sanitàries i Educatives:** Ampliació i millora dels hospitals, centres de salut i centres educatius, abastant des de l'educació primària fins a la formació professional.
- **Instal·lacions Esportives i Culturals:** Desenvolupament de noves instal·lacions esportives i culturals, i millora de les existents per a fomentar la participació ciutadana i atreure turisme. Així com la promoció d'esdeveniments culturals, festival i activitats que fomentin la participació ciutadana i atreguin turistes.

5. Desenvolupament econòmic

- **Sectors estratègics:** Identificació i promoció de sectors estratègics com el turisme cultural (impulsat pel llegat de Salvador Dalí) i el comerç local. Suport a les empreses locals a través de polítiques d'incentiu i promoció.
- **Parcs empresarials i industrials:** Desenvolupament d'àrees industrials i empresarials ben connectades i equipades per a atreure inversió i generar ocupació local.

6. Planificació d'habitatge

- **Accés a l'Habitatge:** Promoció de la construcció d'habitatges assequibles i polítiques de suport per a joves i famílies amb dificultats d'accés a l'habitatge. I foment de l'habitatge social i protegit.
- **Habitatge Sostenible:** Implementació de projectes d'habitatge sostenible que respectin l'entorn i redueixin l'impacte ambiental.

7. Revitalització urbana i patrimoni

- **Rehabilitació urbana:** Foment de la rehabilitació d'edificis i àrees deteriorades, amb especial atenció al centre històric, per a millorar l'habitabilitat i conservar el patrimoni.
- **Protecció i promoció del patrimoni:** Conservació i posada en valor del patrimoni històric i cultural de Figueres. Promoció d'esdeveniments i activitats culturals que atreguin visitants i enriqueixin la vida cultural de la ciutat.

8. Mobilitat sostenible

- **Transport públic:** Foment de l'ús del transport públic mitjançant la millora de la xarxa d'autobusos i altres mitjans de transport sostenible.
- **Mobilitat activa:** Promoció de la mobilitat activa (bicicletes i caminades) mitjançant la creació de carrils bici i la millora de les infraestructures per als vianants.

9. Gestió de Recursos i Residus

- **Gestió de l'Aigua:** Millora de la infraestructura de proveïment i sanejament d'aigua per a garantir un subministrament sostenible i eficient.
- **Gestió de Residus:** Implementació de polítiques de gestió sostenible de residus, fomentant el reciclatge i la reducció de residus.

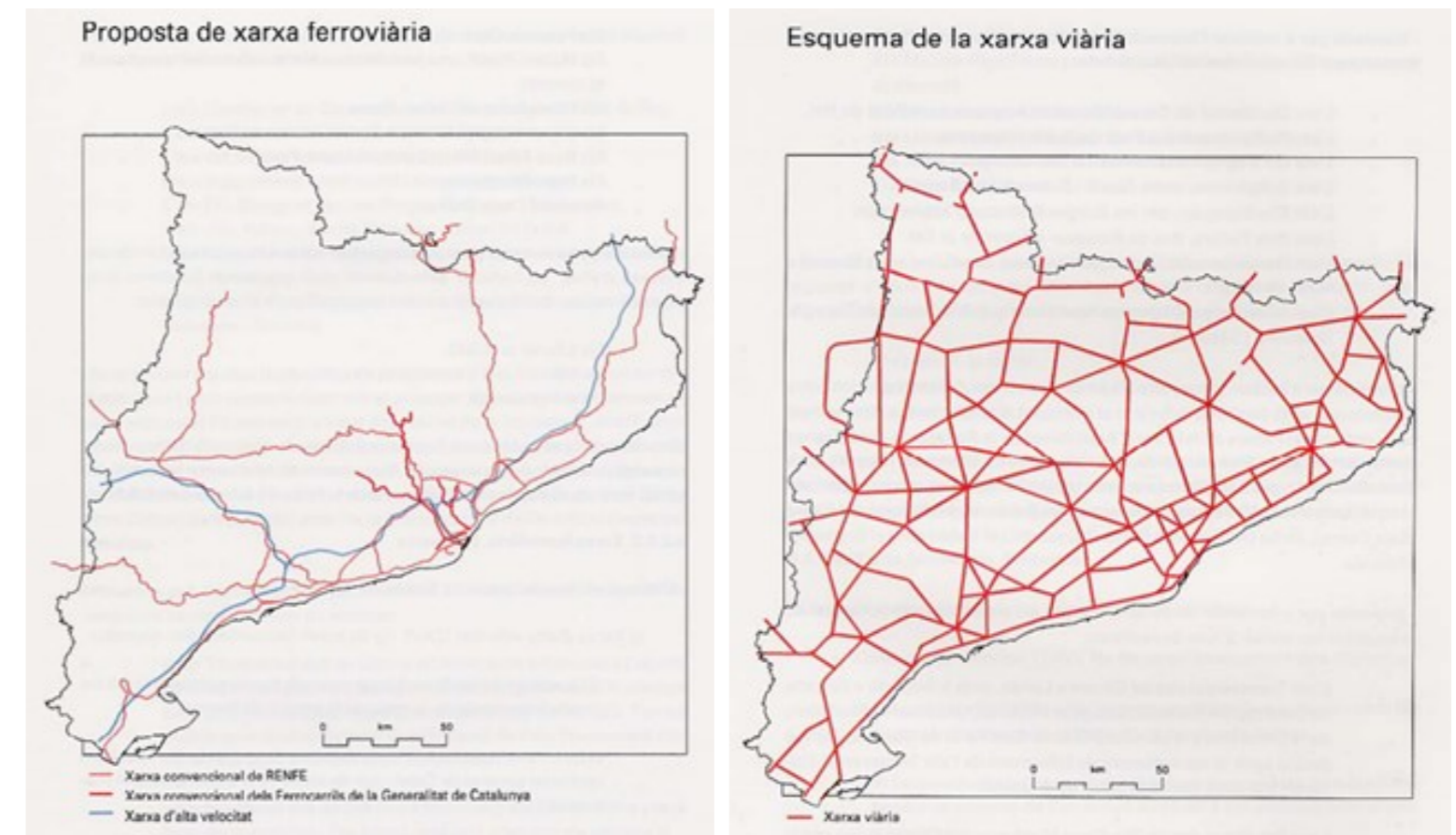

Fig. 7 i 8: Proposta de xarxa ferroviària (esquerra) i esquema de la xarxa viària (dreta). Font: Pla territorial general de Catalunya

4.2 Pla territorial parcial de les comarques gironines (PTP CG)

En termes generals, com a definició, els plans territorials parcials (PTP) són els instruments per a definir els objectius d'equilibri d'una part del territori de Catalunya i el marc orientador de les accions que s'hi emprendran per tal d'avançar cap a una determinada visió de futur.

El [Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines](#), va ser aprovat definitivament per l'Acord de Govern 157/2010 de 14 de setembre i va ser publicat en el DOGC núm. 5735 de data 15/10/2010. Val a dir que aquest Pla substitueix l'anterior Pla Director Territorial de l'Empordà (del 2006).

La Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, estableix que el Pla territorial general de Catalunya ha de definir els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i ha de ser el marc orientador de les accions que s'emprendran per crear les condicions adequades per atreure l'activitat econòmica als espais territorials idonis.

La Llei esmentada crea també la figura dels plans territorials parcials que defineixen els objectius d'equilibri d'una part del territori de Catalunya i són el marc orientador de les accions que s'emprendran.

L'article 2,2 de la Llei 1/1995, de 16 de març, per la qual s'aprova el Pla territorial general de Catalunya, modificat per la Llei 24/2001, de 31 de desembre, fixa els àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials, entre els quals figura l'àmbit de les Comarques Gironines, que comprèn les comarques de l'Alt Empordà, el Baix Empordà, la Garrotxa, el Gironès, el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Selva.

L'entrada en vigor del Pla territorial parcial de les Comarques Gironines deixa sense efecte el Pla director territorial de l'Empordà, aprovat el 3 d'octubre de 2006 (DOGC núm. 4744) i el Pla director de la Garrotxa, aprovat el 16 de setembre de 2008 (DOGC núm. 5245), les determinacions dels quals queden substituïdes per les del nou Pla que siguin d'aplicació en els àmbits de l'Empordà i de la Garrotxa.

A continuació, es detallen les propostes del Pla en el moment de la seva redacció, enfocades al territori del nostre interès, dividides en els tres grans sistemes: espais oberts, assentaments i infraestructures de mobilitat.

Les propostes del Pla per l'àmbit del sistema urbà de Figueres

L'àmbit del sistema urbà de Figueres representa un notable dinamisme econòmic i demogràfic i una cruïlla de comunicacions de gran envergadura. En termes d'infraestructures, a grans trets, l'autopista AP-7 i la carretera A-2/N-II, així com el ferrocarril de Portbou i la línia de tren de gran velocitat, (aleshores en construcció) haurien de permetre els serveis regionals Barcelona-Girona-Figueres-Perpinyà, configurant el corredor nord-sud. L'itinerari Figueres – Olot – Vic per carretera, i l'eix transversal ferroviari català, a partir de Girona, amb ample de via internacional, en el seu moment en fase d'estudi, configurarien uns corredors est-oest cap a les Comarques centrals, Ponent i l'interior de la Península d'importància estratègica.

Sobre el Pla director urbanístic

En el mateix PTP opta per fomentar l'estructuració de l'àrea urbana de Figueres considerada un sistema complex que seria capaç de polaritzar una part significativa dels creixements demogràfics previstos per a l'Empordà en l'escenari 2026, encara que remarca que els municipis integrants no haurien de perdre la seva personalitat. Al mateix temps, es plantegen unes actuacions significatives sobre les infraestructures de mobilitat, com s'ha vist anteriorment.

Lligat a la complexitat de l'àrea de Figueres que ja l'any 1983 va formular un pla en clau urbanística plurimunicipal, així com la necessitat d'assumir les exigències derivades de la seva posició i dels seus potencials, ha portat a la formulació d'un Pla director d'urbanisme capaç de desenvolupar i integrar en un planejament conjunt les pautes de creixement que el Pla estableix mitjançant les estratègies per a cada un dels nuclis. El Pla director urbanístic defineix, tanmateix, les àrees destinades a acollir activitat econòmica.

El Pla director d'urbanisme de l'àrea urbana de Figueres hauria de coordinar les seves propostes amb el Pla estratègic de la ciutat.

Sistema d'assentaments

El Pla proposa, de cara a l'escenari 2026 i per a cadascun dels nuclis de població, un paper territorial determinat en funció de les seves característiques que es materialitza mitjançant les següents estratègies:

- **Estratègia de creixement potenciat** pel nucli central de Figueres i els sectors conurbats pertanyents als municipis de Cabanes (Font del Soc) i Vilafant (el Camp dels Enginyers), donat el seu paper territorial com a polaritat regional amb un ampli àmbit d'influència que engloba més enllà dels límits del mateix sistema urbà.
- **Estratègia de creixement mitjà** pels nuclis de Pont de Molins, Vilafant i Vilamalla.
- **Estratègia de creixement moderat** per a la resta de nuclis urbans que constitueixen caps dels municipi: Cabanes, el Far d'Empordà, Llers, Peralada, Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra i també, pel nucli de Vilanova de la Muga a Peralada.

- **Estratègia de millora i compleció** per als petits nuclis, l'Oliva al Far d'Empordà, la Vall a Llers, Molins a Pont de Molins i les Garses a Santa Llogaia d'Àlguema.
- Per al veïnat de Palol a Figueres es proposa **mantenir el seu caràcter rural** dins del règim urbanístic del sòl no urbanitzable actual.
- Per als sectors de sòl urbanitzable residencial cs1 -Camp de l'Amo a Santa Llogaia d'Àlguema i el Pont a Pont de Molins, així com el sector industrial de cp5 en el mateix terme municipal, es proposa la seva **reducció o extinció**.
- Quant a la resta d'àrees especialitzades del sistema, el Pla els assigna l'estratègia de consolidació d'**àrea especialitzada**.

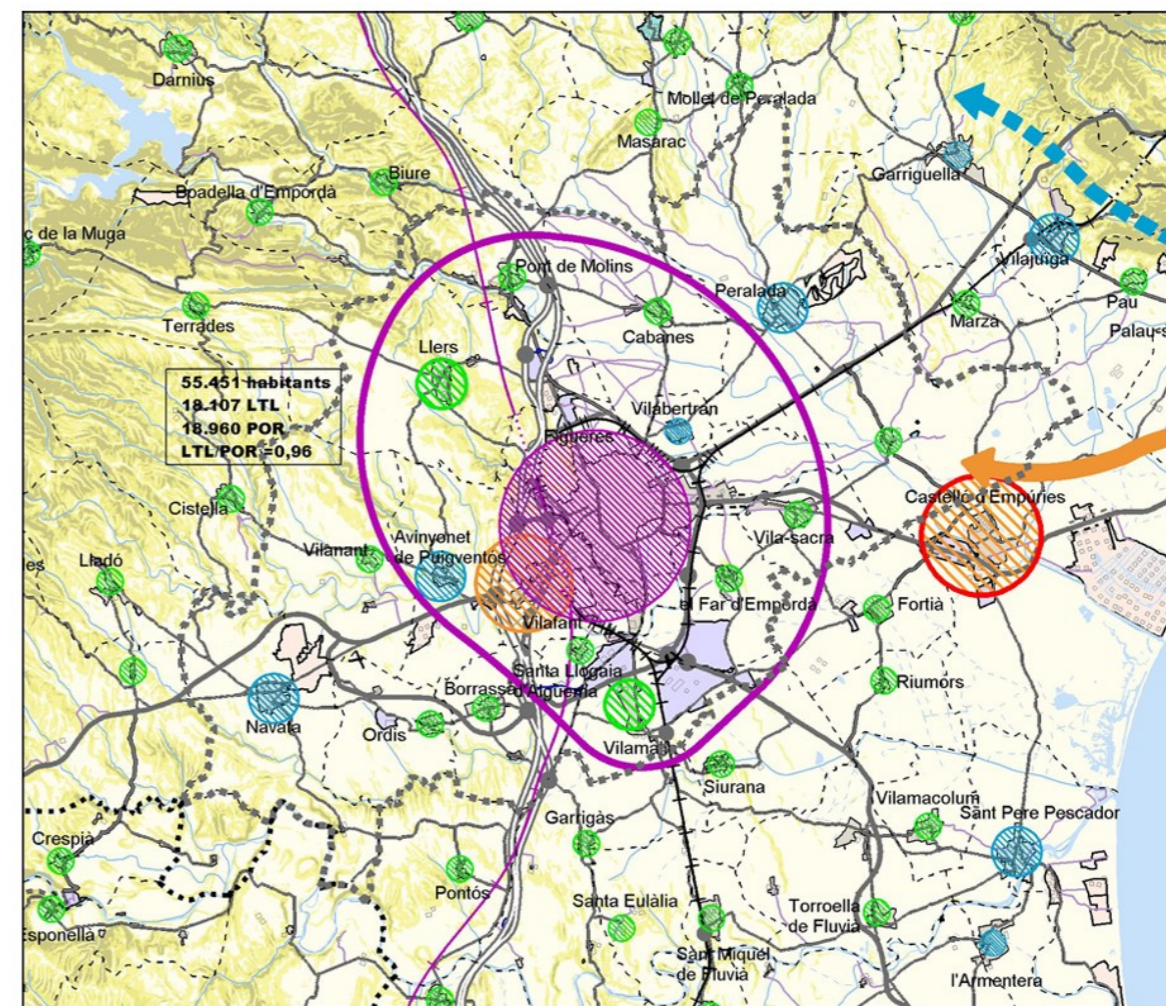
Sistema d'espais oberts

De les determinacions del PTP en qüestió d'espais oberts, ens interessen, especialment les relacionades amb el municipi del Far d'Empordà en referència al marge esquerre del riu Manol a occident del municipi, per tal de formular directrius que comportin una **ordenació paisatgística unitària** d'aquests espais, mitjançant un o varis projectes de paisatge. Ho vincula a les vies de comunicació: la carretera GIV-6211 del Far d'Empordà a Figueres al nord; el camí del Far d'Empordà a la carretera C-31 a llevant i el límit de la zona industrial al sud. Dins aquest àmbit, a llevant de l'actual carretera N-II, està previst el desplegament d'infraestructures ferroviàries vinculades a activitats logístiques, la funcionalitat de les quals ha de quedar totalment garantida. Les àrees amb protecció territorial pel seu potencial interès estratègic de l'àmbit, de dimensió reduïda o mitjana estarien essencialment destinades a acollir activitat econòmica vinculada al sector de la logística i, en el cas del Far d'Empordà, exclusivament a activitats vinculades al transport ferroviari.

Sistema d'infraestructures de mobilitat

El Pla incorpora:

- La **proposta d'estació ferroviària única pel tren d'altres prestacions (ample UIC) i la línia convencional** a ponent del continu urbà, en el terme municipal de Vilafant, i planteja la possibilitat del desplaçament d'un tram de l'autopista AP-7, per tal de crear un corredor únic amb la futura autovia A-2/N-II.
- La **proposta de preservació del corredor ferroviari actual com a corredor de transport col·lectiu**, amb una reserva de 30 metres. L'objectiu és mantenir aquest corredor com un eix principal del transport col·lectiu urbà que articuli la ciutat de Figueres i els seus nous creixements, sense comprometre la possibilitat en el futur d'un accés ferroviari al centre de Figueres.

Mapa 9: Àmbit del sistema urbà de Figueres. Font: Pla territorial parcial de les comarques gironines

4.3 Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (PDUSUF)

Anem reduint l'escala dels plans i ens acostem a les particularitats del Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (PDUSUF) i dels Plans d'ordenació urbanística municipal (POUM).

A grans trets, els plans directors territorials (PDT) es defineixen com els plans que concreten les directrius generals del planejament que contenen el Pla territorial general de Catalunya o els Plans territorials parcials per als aspectes o en les àrees sobre les quals incideixen.

En aquest cas, el Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (PDUSUF), va ser aprovat definitivament l'11 de novembre de 2010. Es pot afirmar que ve condicionat pel Pla director territorial de l'Empordà que va quedar sense efecte en aprovar-se un nou pla de caràcter més ampli el PDT de les Comarques gironines (vist anteriorment).

Engloba l'àmbit de **Figueres, el Far d'Empordà**, Avinyonet de Puigventós, Borrassà, **Cabanes, Llers**, Navata, Ordis, **Peralada, Pont de Molins, Santa Llogaia d'Àlguema, Vilabertran, Vilafant, Vilamalla**, Vilanant i **Vila-sacra** (en negreta els de la nostra àrea urbana) (vegeu figura 10).

Es tracta d'un document clau per la planificació i desenvolupament de la ciutat de Figueres i del seu entorn immediat. El pla estableix una sèrie de directrius i estratègies per **orientar el creixement i transformació urbana de Figueres amb un enfocament de sostenibilitat**, millora de les infraestructures, la qualitat de vida i la dinamització econòmica. Té, bàsicament, un component urbanístic i projectual, d'àmbit molt més limitat i concret i a un termini més curt, de 8 + 8 anys, en comparació amb el PDT CG, a partir del qual ha de determinar els seus criteris a seguir. El seu objectiu primordial és el de formular les bases per a la redacció dels POUM i coordinació intermunicipal en matèria urbanística, infraestructures i paisatgística, amb perspectiva l'any 2026.

A continuació es defineixen a grans trets els objectius i propòsits generals del Pla, segons els grans sistemes urbans.

Assentaments urbans

Pel que fa als assentaments urbans l'objectiu prioritari, no solament mantenir, sinó també potenciar l'estructura del sistema urbà de Figueres i assentar les bases per projectar el futur urbanístic (segons preveia i projectava el PDTE).

Basant-se en les dinàmiques poblacionals i les jerarquies dels nuclis urbans planteja un model que englobaria quatre grups de nuclis urbans i tindria aquesta representació gràfica:

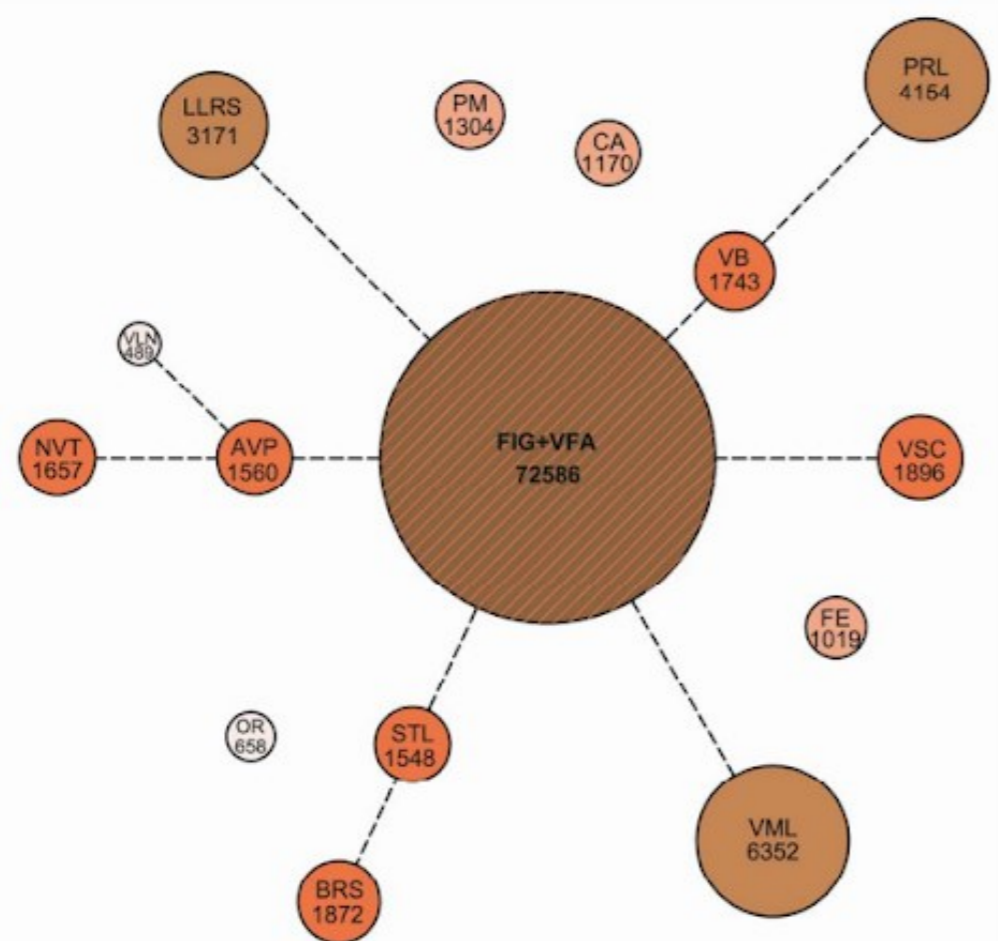

Fig. 10: Model resultant de l'execució del planejament vigent (any 2005). Font: Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (PDUSUF)

Els grups de nuclis urbans serien els següents:

- Grup 1: el nucli central → Figueres - Vilafant (2 nuclis), que podria assolir 72,500 habitants
- Grup 2: Vilamalla – Peralada - Llers (tres nuclis), amb una dinàmica de creixement, caràcter morfològic, entorn territorial, origen històric molt diferent però relativament equidistants del nucli central. Amb potencial d'entre 2,000 i 4,500 habitants, entre els tres.
- Grup 3: Vila Sacra – Borrassà – Vilabertran – Navata - Avinyonet de Puigventós - Santa Llogaia d'Àlguema (6 nuclis). Termes municipals amb densitats semblants, encara que diferents en dimensió, origen o història, però, amb un planejament urbanístic que aporta una previsió de creixement d'entre 1,500 i 1,900 habitants de possible assentament. I algun d'ells, virant la seva base econòmica inicial agrària cap a la industrial, com Santa Llogaia d'Àlguema i Avinyonet.
- Grup 4: Pont de Molins – Cabanes - El Far d'Empordà – Ordis - Vilanant (5 nuclis). El planejament urbanístic permetria assentar entre 500 i 1,300 habitants, en aquests municipis d'activitat agrícola i ramadera amb explotacions cada vegada més grans i en nombre menor.

A partir d'aquesta classificació, el PDUSUF formula objectius i propòsits per a cadascun dels grups esmentats.

En el cas del primer grup, l'àrea central del Sistema Urbà, conformat per Figueres i Vilafant, se'n deriven altres classificacions, parlant del mateix nucli i les seves perifèries en tots els punts cardinals.

Espais lliures

Partint de l'assumpció de l'àmbit del PDUSUF com un espai dinàmic, s'assimila que en el procés de creixement de la trama urbana, sense aturador, es perden boscos i camps. Per aquesta raó, es remarca la importància d'ordenar el desenvolupament, delimitant l'espai urbà i l'espai obert, coordinant, a la vegada, les infraestructures de comunicació i transport, per tal d'**evitar terrenys afectats per la proximitat o l'impacte dels diversos assentaments o traçats** amb conseqüències negatives sobre l'espai lliure, el medi ambient i el paisatge. Per aquest motiu, les determinacions generals per minimitzar els impactes negatius en aquesta matèria recauen de la següent manera sobre:

- Els assentaments:
  - Promoure un desenvolupament compacte dels nuclis urbans (en totes les escales del planejament)
  - Evitar la formació i dispersió de nous assentaments.
- Les infraestructures:
  - Compartir, per part dels corredors d'infraestructures tant viàries com ferroviàries que es creïn de nou, els respectius espais i franges de protecció
  - Agrupar i unificar les infraestructures de comunicació i serveis dels assentaments isolats de masies i veïnats, per tal que puguin gaudir de serveis comuns d'accés i subministrament.
- Els sòls no urbanitzables:
  - Incorporar els àmbits de la Xarxa Natura 2000 i conservar la biodiversitat (especialment el PEIN dels Aiguamolls i la Garriga d'Empordà, en la delimitació del Pla)
  - Incorporar corredors ecològics com a sòls de valor natural i de connexió i sòls d'alt valor agrícola i connector
  - Garantir la continuïtat dels recorreguts
  - Crear parcs fluvials lineals al llarg dels rius i torrents principals
  - Crear parcs viaris lineals (*park-ways*) al llarg de les infraestructures de comunicació.
- Les explotacions agràries:
  - Mantenir el mosaic agrícola i forestal, amb especial atenció als elements separadors i identificadors, marges, camins, etc.
  - Trasplantar espècies arbòries que resultin afectades per l'expansió urbana imprescindible o construcció d'infraestructures
  - Controlar els projectes de transformació de l'estructura del territori agrari en funció dels canvis en els sistemes de producció, entenent el paisatge com a bé comú:
    - a la muntanya: transformar bancals a costers o a la inversa
    - a la plana: millorar el rendiment de les explotacions amb canvis en la modulació de la xarxa de camins i canals de reg.

Infraestructures de comunicació i transport

Els objectius i propòsits generals de les infraestructures de comunicació i transport es divideixen dos grans grups, entre les ferroviàries i les viàries que **millorin i garanteixin la mobilitat regional i internacional**:

- Infraestructures ferroviàries:

- *Tren de Gran Velocitat*
Llavors, el tram des del túnel el Pirineu a Figueres, en construcció i el viaducte per sobre la Muga, en execució.
- *Intervencions a la xarxa RENFE: tram Vilamalla - Peralada*
Es trobava en fase d'Estudi Informatiu per part d'ADIF, la línia de RENFE des de Vilamalla, fins a l'estació del TGV, passant pel Pont del Príncep i, finalment, connectant amb l'actual via de Portbou per l'est del Castell de Sant Ferran.
- *Estació Intermodal de Figueres (viatgers).*
En fase d'Estudi Informatiu, en el moment de la redacció del Pla. Intenció de millorar l'accessibilitat i aparcament per a usuaris.
- *Estació Intermodal de mercaderies Vilamalla - el Far d'Empordà*
Mantenir la traça entre l'apartador ferroviari del polígon industrial Empordà Internacional i la línia de Portbou a l'altura de Vilatenim.
- *Terrenys de l'actual Estació de Figueres: tram Vilamalla - Vilatenim*
Definir l'ús final dels sòls producte de l'alliberament de la infraestructura de RENFE al terme municipal de Figueres (la central).

- Infraestructures viàries:

- *Autopista de peatge AP-7*
Autorització per ampliar a 6 carrils (3+3), entre Girona i la Jonquera. Establir nova (llavors) estació de peatge a Pont de Molins (avui anul·lat), per connectar AP-7 amb la futura autovia A-2
- *Autovia A-2*
Dues opcions, pendents de decisió definitiva entre Generalitat i Ministerio de Fomento
- *Autovia A-26 (antiga CN-260, Eix Pirinenc)*
Via bàsica de comunicació entre les comarques pirinenques (sobretot a la Garrotxa) i l'Alt Empordà.
Proposa enllaç a Navata amb Lladó i amb Ordis i Borrassà i tram paral·lel a l'actual carretera i un altre soterrat o en trinxera
- *Variant de la CN-II*
Entre el peatge de Figueres sud de l'AP-7 i, gairebé, el de Figueres nord, resseguint Figueres per l'est. Un cop en servei, assumirà noves funcions de sud a nord, influint en el trànsit amb Borrassà, Vilamalla, Vila-sacra i el Far d'Empordà.
- *Carreteres C-31 i C-252 del Pont del Príncep a la Bisbal*
Remodelar el sector on conflueixen el Mano i la riera d'Àlguema, en un projecte conjunt de vialitat, ferroviari i hidrològic.
- *Rondes de Figueres-Vilafant*
Completar Ronda Sud, connectant amb la primera al sector Carles Fages de Climent, cap a Vilafant i carretera de Llers i l'Estació de Figueres.
- *Ronda Nord de Vilafant*
Convertir la CN-260 en el seu pas per Vilafant en un eix urbà, pensant en l'augment del trànsit que implicaria la proximitat amb l'Estació Intermodal.
- *Carreteres i camins locals*
Recuperació, restauració i millora de la xarxa de camins i carreteres rurals per, sobretot, potenciar activitats que genera la societat del temps lliure amb una nova visió cultural del paisatge i la natura. L'actuació es limitaria en els termes municipals del terraprim i de la plana alta (Molins, Llers, Vilanant, Navata, Avinyonet i Ordis).

4.4 Pla d'ordenació urbanística municipal (POUM)

Els POUM són l'instrument d'ordenació urbanística integral del territori. Per aquesta raó defineixen el model d'implantació urbana i les determinacions per a l'assoliment del desenvolupament urbanístic sostenible i això ha de quedar acreditat i justificat en la memòria justificativa del Pla.

Han de classificar tot el sòl i establir les determinacions que corresponen a cada classe de sòl, desenvolupant el model territorial i fixant els indicadors que s'han de considerar per decidir la conveniència i oportunitat de cada actuació, d'acord amb els criteris de sostenibilitat i d'ús racional del territori

Relacionat amb els POUM, en aquest apartat, es detallen quins són els instruments de planificació urbanística de l'àrea urbana de Figueres, per municipis, amb la seva data d'aprovació i publicació, així com la coherència amb el Pla Director Urbanístic del sistema urbà de Figueres. En conjunt, tan sols tres dels onze municipis compten amb un pla d'ordenació urbanística municipal posterior a l'aprovació del pla del sistema urbà: Figueres (amb el recent POUM del 2023), Pont de Molins i Santa Llogaia d'Àlguema (cadascuna amb el POUM des del 2013). En aquest sentit, s'observa com Cabanes, per exemple, regeix la seva normativa urbanística amb un pla de l'any 1983 (Pla general d'ordenació de la zona de Figueres) o Vilafant, que rere diverses modificacions continua amb el PGOU del 1983 (en l'actualitat es troben en situació d'aprovar un nou POUM). Particular el cas de Peralada que compta amb un POUM publicat l'any 2015, tot i ser aprovat l'any 2009 (previ al PDUSUF).

Aprofitant l'avinentesa, després de llistar els instruments d'ordenació municipals (que es troben enllaçats a la web del Registre de planejament urbanístic de Catalunya, RPUC), s'aniran desglossant les diferents classificacions urbanístiques, com les zones i els sistemes. Tanmateix, s'indagarà en la qualificació dels sòls, per poder observar-ne les característiques a cadascun dels municipis. Per a tal efecte, s'han desenvolupat unes taules i mapes corresponents a cada tipologia. Val a dir que per la dimensió de l'àrea urbana, el mapa es presenta en format a una pàgina i, tot i això, a l'annex s'ofereix una visió detallada municipi a municipi.

Municipi	Instrument de planificació	Data aprovació	Data publicació	Tipus de relació	Coherència amb el PDUSUF (2010)
Cabanes	Pla General d'ordenació de la zona de Figueres	12/04/1983	20/05/1983		NO
El Far d'Empordà	Pla General d'Ordenació urbana	19/11/2001	05/02/2002	Modifica el Pla General d'ordenació de la zona de Figueres	NO
Figueres	Pla d'Ordenació urbanística municipal	31/07/2023	18/08/2023	Substitueix el Pla General d'ordenació de la zona de Figueres	SÍ
Llers	Revisió-adaptació del Pla General d'ordenació urbana municipal	11/10/2000	18/01/2001	Depèn del Pla General d'ordenació de la zona de Figueres	NO
Peralada	Pla d'Ordenació urbanística municipal	16/12/2009	19/01/2015	Recurs administratiu	NO (any aprovació 2009)
Pont de Molins	Pla d'Ordenació urbanística municipal	14/02/2013	19/04/2013	Substitueix el Pla General d'ordenació de la zona de Figueres	SÍ
Santa Llogaia d'Àlguema	Pla d'Ordenació urbanística municipal	02/05/2013	10/10/2013	Substitueix el Pla General d'ordenació de la zona de Figueres	SÍ
Vilabertran	Revisió-adaptació del Pla General d'ordenació urbana municipal	19/05/1999	13/07/1999	Depèn del Pla general: diverses modificacions	NO
Vilafant	Text refós de la normativa del Pla general d'ordenació urbana	27/04/2005	14/06/2005	Depèn del Pla general: diverses modificacions	NO
Vilamalla	Pla d'Ordenació urbanística municipal	10/12/2008	04/03/2009	Inclou modificació número 26 del Pla d'ordenació urbanística municipal	NO
Vila-sacra	Pla d'Ordenació urbanística municipal	14/05/1997	08/07/1997	Depèn de la Modificació de Pla general d'ordenació	NO

Taula 1: Relació dels Plans urbanístics d'ordenació municipal a l'àrea urbana de Figueres. Font: Registre de Planejament Urbanístic de Catalunya. Elaboració pròpia

4.4.1 Classificació i qualificació dels sòls

Gràcies al Mapa Urbanístic de Catalunya (d'ara endavant el MUC) es pot obtenir la informació relativa al planejament urbanístic, encarregat de qualificar el sòl, d'entrada, en dues grans categories. Per una banda, una de les categories correspon als **sistemes** que representen aquells terrenys que es reserven per a les comunicacions, espais lliures públics, equipaments comunitaris i per a reserves d'habitatge dotacional públic; que es poden ubicar tant en sòl urbà, com urbanitzable o no urbanitzable.

Per l'altra, amb un ús diferent dels sistemes, la categoria de **zones** (habitualment, d'aprofitament privat) que es classifiquen en un primer grup segons el **tipus de sòl** on s'emplacen, definit pel seu ús predominant, i en un segon lloc pel subús en funció del què generen o el valor que se'ls atorga. D'aquesta manera, ambdues categories es despleguen en subcategories diverses que pretenen classificar i qualificar totes les porcions del territori.

Adjuntes a aquestes línies trobem dues taules que mostren els diferents usos que se'n deriven de la primera classificació de les zones, segons el tipus de sòl; així com la distribució i proporció d'aquestes qualificacions urbanístiques a cadascun dels municipis del nostre àmbit d'interès. Sigui dit de passada, més endavant es desplegaran els subusos de cadascuna de les categories presentades en les taules actuals, en el mateix format, per municipis i percentatges de cadascun d'ells.

Generalment, les zones ocupen la major part del nostre territori, al voltant del 90%. Encara que es poden observar casos com el de Figueres o Santa Llogaia d'Àlguema on els percentatges són menors, al voltant del 70%. La resta del territori està composta pels sistemes que, en general, ocuparien l'altre 10% i els casos particulars citats anteriorment, pels volts del 30%.

Observant la taula relativa als **sistemes**, en el conjunt de l'àrea urbana, el que té major presència en el territori veiem que és el viari, amb un 3,19% del total de la superfície (amb Santa Llogaia d'Àlguema i Vilamalla al capdavant). Els dos sistemes següents en extensió serien, quasi en la mateixa proporció, l'hidràulic i el d'espais lliures públics (1,77% i 1,72%), Pont de Molins lidera el primer (3,64%) i Figueres el segon (8,88%).

Parant atenció a la taula de les **zones**, es poden destacar els tres grans grups corresponents a sòls no urbanitzables, urbanitzables o urbans residencials. En el primer dels casos, Santa Llogaia d'Àlguema seria el municipi amb el percentatge més baix de superfície **no urbanitzable**, seguit de Figueres, tots dos per sota del 50% del total de la seva superfície (44,84% i 48,11%, respectivament). Val a dir que la majoria dels municipis se situen entre el 60% i el 80%, encara que municipis com Peralada, Llers i Cabanes assolixen percentatges per sobre el 90%. Per al conjunt de l'àrea urbana la xifra se situa en el 80%.

Continuant amb els sòls urbanitzables, les proporcions són diverses, des de xifres properes al 0%, fins a màxims del 15%. Liderant el llistat amb major superfície de **sòl urbanitzable** trobem el Far d'Empordà, Vilafant, Figueres i Vilamalla, tots ells per sobre el 10%. A la cua, i en ordre ascendent, trobaríem Peralada, Llers, Vilabertran, per sota el 5%. Com a cas particular, mencionar Cabanes, sense superfície urbanitzable.

Observant les proporcions de **sòl residencial**, les xifres assolixen màxims per sota del 10%. Figueres encapçala la llista amb el 8,10% del seu territori en la categoria d'habitatges residencials. Li segueix Vilafant, amb un 6,54% i a dos punts de distància Vilabertran (4,21%). I amb valors propers al 3% se situarien Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra. A partir d'aquest punt, les xifres es mantindrien bastant uniformes al voltant de l'1,5%, amb l'excepció del municipi amb menys espai residencial, un 0,81%, el Far d'Empordà.

Pel que fa als sòls dedicats a l'**activitat econòmica**, clarament destaquen Vilamalla i Santa Llogaia d'Àlguema com els dos pols econòmics, les seves xifres superen el 10% i resulten similars al sòl urbanitzable. La resta de municipis mostren xifres molt discretes, per sota l'1%, exceptuant els casos de Vila-sacra, Figueres i Vilafant (2,92%, 2,58% i 1,73%, respectivament).

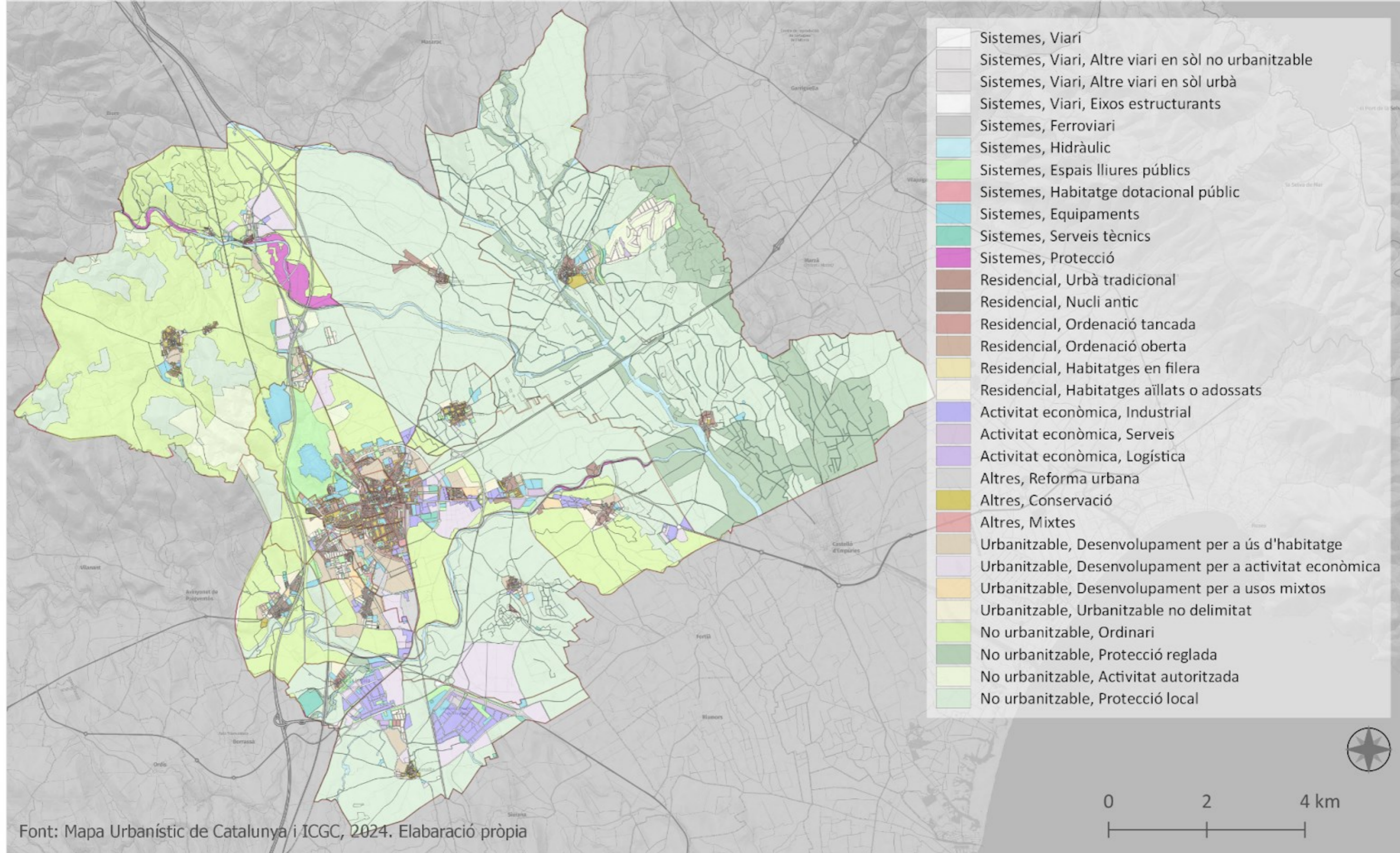
% Zones i tipus de sòl	No Urbanitzable	Urbanitzable	Residencial	Activitat econòmica	Altres	Superfície total
Cabanes	95,01	-	1,15	0,41	0,15	96,71
El Far d'Empordà	77,73	15,02	0,81	0,08	0,09	93,73
Figueres	48,11	12,31	8,10	2,58	3,74	74,83
Llers	93,39	1,83	1,17	0,15	0,57	97,12
Peralada	91,05	0,14	1,60	0,07	0,18	93,04
Pont de Molins	71,56	6,54	1,51	0,41	0,38	80,39
Santa Llogaia d'Àlguema	44,84	9,60	2,83	10,30	-	67,57
Vilabertran	79,78	2,02	4,21	0,17	2,50	88,68
Vilafant	67,11	13,71	6,54	1,73	0,25	89,34
Vilamalla	60,28	11,28	1,41	12,02	0,58	85,58
Vila-sacra	82,56	5,57	2,75	2,92	-	93,81
% Total àrea urbana	79,71	5,18	2,68	1,56	0,77	89,89

Taula 2: Classificació i distribució de les zones i tipus de sòl a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

% Sistemes	Equipaments	Espais lliures públics	Ferrovitari	Habitatge dotacional públic	Hidràulic	Protecció	Serveis tècnics	Viari	Superfície total
Cabanes	0,05	0,01	-	-	1,47	-	0,11	1,29	2,93
El Far d'Empordà	0,12	0,05	0,08	-	3,64	0,02	0,08	2,28	6,27
Figueres	6,99	8,88	0,78	0,00	0,44	-	0,53	7,53	25,17
Llers	0,42	0,39	0,12	-	0,12	-	0,16	1,65	2,87
Peralada	0,28	0,41	0,04	-	2,44	-	2,50	1,29	6,96
Pont de Molins	0,63	0,86	0,39	-	4,60	9,30	0,04	3,80	19,61
Santa Llogaia d'Àlguema	3,54	3,52	4,79	-	4,72	-	8,63	7,23	32,43
Vilabertran	2,08	1,58	-	-	2,60	-	0,40	4,66	11,32
Vilafant	1,29	1,45	0,80	0,05	1,44	0,05	0,28	5,31	10,66
Vilamalla	2,27	2,36	1,22	-	1,51	-	0,55	6,52	14,42
Vila-sacra	0,45	0,26	-	-	0,23	0,96	0,14	4,15	6,18
Cabanes	1,43	1,72	0,35	0,00	1,77	0,60	1,05	3,19	10,11

Taula 3: Classificació i distribució dels sistemes urbanístics a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

Qualificació del sòl, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, l'any 2024

Font: Mapa Urbanístic de Catalunya i ICGC, 2024. Elaboració pròpia

Mapa 8: . Qualificació del sòl a l'àrea urbana de Figueres. Font MUC. Elaboració pròpia

4.4.1.1 Sòl urbà residencial

En aquest apartat es vol mostrar la tipologia dels sòls a l'àrea urbana de Figueres. S'adjunta la figura del conjunt, per veure, a grans trets, la distribució predominant a l'àrea urbana de Figueres, encara que per a tal efecte (i en les categories d'aquest àmbit), per qüestions de visualització s'ha optat per dividir els mapes per municipis, acostant-nos a cadascun d'ells (es poden consultar a l'annex). Per altra banda, la classificació emprada a la cartografia de referència correspon a la qualificació del sòl urbà del MUC i pel que fa a la simbologia, s'ha considerat precis alterar, lleugerament, els colors assignats per l'ens creador, per tal de facilitar la comparació sobre els nostres mapes. Per tal de comprendre les diferents tipologies d'edificació residencial s'ha consultat la [codificació i glossari de termes del MUC del 2019](#), elaborat per la Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, que agrupa en sis categories diferenciant les estructures antigues dels teixits moderns, de la següent manera (textualment):

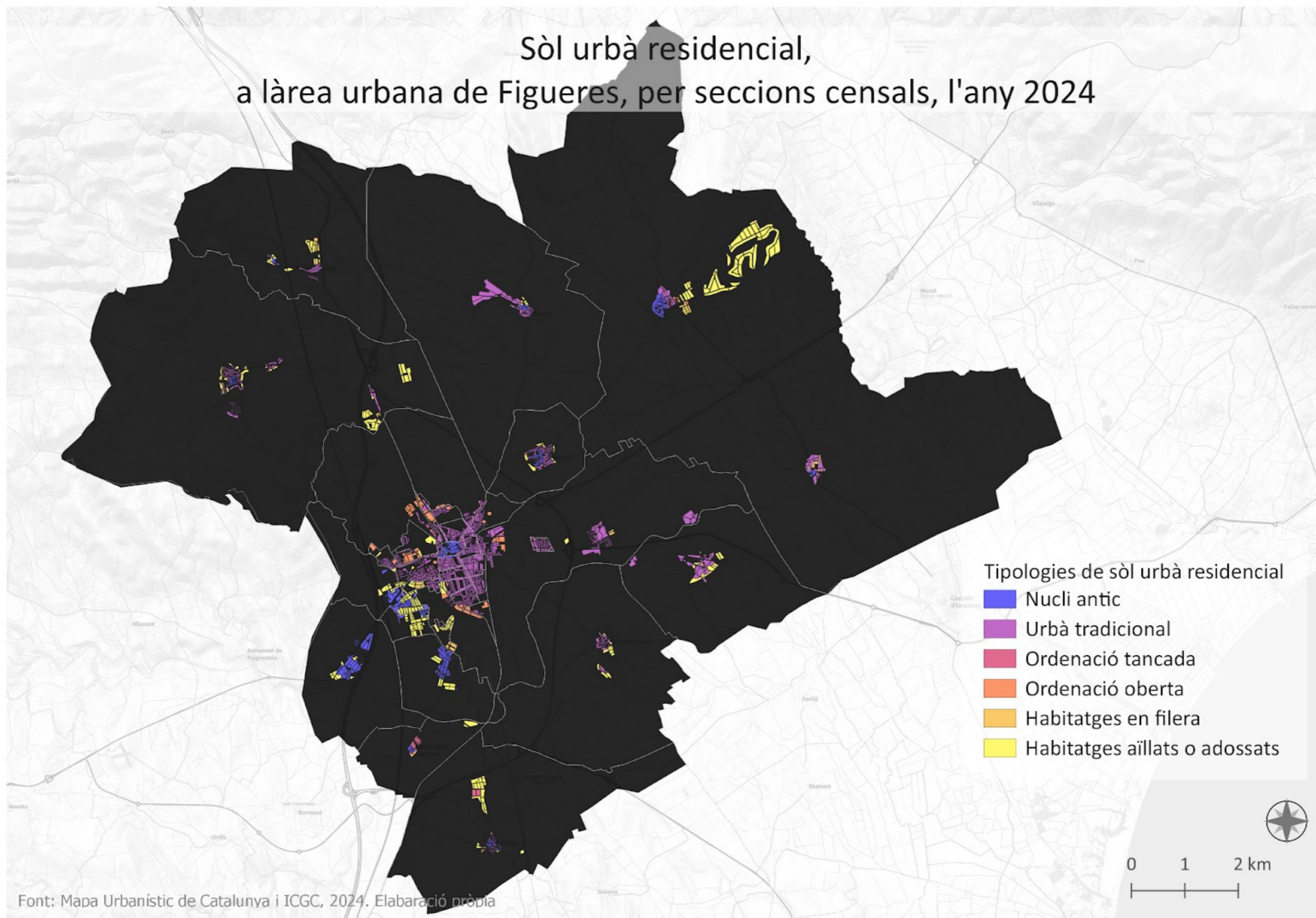
- **Centre històric:** Trames urbanes i ordenacions antigues corresponents als nuclis fundacionals i centres històrics de les poblacions, de les quals convé mantenir l'estructura urbana d'edificació.
- **Urbà tradicional:** Teixits antics corresponents als creixements històrics, d'estructura anterior a 1950, tant compactes com oberts, normalment situats entorn del nucli fundacional, al llarg d'una carretera o pol d'activitat econòmica.
- **Ordenació tancada:** Eixample modern amb ordenacions en illa tancada, seguint un model geomètric d'ocupació del sòl en malla o quadrícula i normalment amb edificació en alineació de vial.
- **Ordenació oberta:** Forma moderna de creixement configurada a partir d'edificació aïllada de caràcter plurifamiliar o d'ordenacions per definició volumètrica on l'edificació plurifamiliar i l'espai lliure defineixen una unitat formal i compositiva. Correspon a les ordenacions obertes de blocs i/o torres, amb espais lliures generalment comunitaris que fan de transició entre edificacions i carrer.
- **Habitatges en filera:** Conjunt d'habitatges unifamiliars disposats l'un al costat de l'altre i alineats al vial o enretirats del front del vial que, en construcció individual o en conjunts d'una mateixa promoció, configuren uns fronts unitaris característics del creixement en filera.
- **Habitatges aïllats o adossats:** Ordenacions extensives de baixa densitat, d'habitatges aïllats o adossats (aparellats), destinats a ús residencial unifamiliar en forma de ciutat jardí.

Vista aquesta classificació, ens podem fixar en la taula adjunta que ofereix la proporció per a cadascun dels grups per municipis. Per tal d'obtenir els percentatges s'ha posat en relació la superfície de cada grup amb la superfície total de la categoria a tractar, en aquest cas el sòl residencial. Així doncs, en el conjunt de l'àrea urbana s'observa com el tipus de sòl residencial que més abunda és el sòl **urbà tradicional**, ocupant gairebé la meitat del total del residencial (45,26%). En aquest aspecte, Cabanes i Figueres assoleixen les proporcions més elevades (89,57% i 73,18%) i el que menys, Vilamalla (7,46%), obviant Santa Llogaia d'Àlguema i Vilafant que no tenen presència d'aquest tipus de sòl. Li segueix ben a prop els **habitatges aïllats o adossats**, amb un 32,61%. En aquesta tipologia Peralada, Vilamalla i Llers lideren el rànquing, amb el 70,52%, 67,50% i 57,73% (respectivament) dels seus habitatges en aquest estil de construcció de baixa densitat. Val a destacar que entre aquests dos tipus de sòl residencial sumen el 77,87%, o un xic més que les tres quartes parts de l'àmbit residencial. La quarta part restant, se la reparteixen entre els nuclis antics (el més important, 13,15%), l'**ordenació oberta** o en blocs amb espais lliures (5,65%), **habitatges en filera** (2,16%) i **ordenació tancada** o en eixample (el menys representatiu, 1,17%). En el cas dels **nuclis antics**, el més avantatjat és Vilafant, ja que sense urbà tradicional, el seu sòl urbà residencial es divideix en dues categories: centre històric i aïllat o adossat (57,02% i 42,98%, respectivament). A l'altre extrem, trobem la ciutat de Figueres, amb el centre històric més petit (en proporció) de tots els municipis de l'àrea urbana, amb un 3,82%. En ordenació oberta, val a dir que aquest tipus d'edificació té presència en cinc dels 11 municipis, d'entre els quals destaca Figueres amb un 13,30%. En habitatges en filera, el nombre d'habitatges que han optat per aquest tipus de construcció són sis, dels quals destaquen Pont de Molins i Santa Llogaia d'Àlguema (11,80% i 8,93%). I per acabar, entre les residències d'ordenació tancada només apareixen tres municipis i amb valors ben dispars; són Santa Llogaia d'Àlguema, en primer lloc, amb una proporció similar a la que té d'habitatges aïllats o adossats (37,97% el primer i 35,98% el segon), Vilamalla (13,44%, convertint-se en la segona tipologia al municipi) i Figueres amb un tímid 0,48%.

% Sòl urbà residencial	Nucli antic	Urbà tradicional	Ord. Tancada	Ord. Oberta	Hab. en filera	Hab. aïllats o adossats	Superfície total
Cabanes	5,74	89,57	-	-	-	4,68	1,15
El Far d'Empordà	-	54,20	-	1,88	-	43,92	0,82
Figueres	3,82	73,18	0,48	13,30	2,43	6,79	8,13
Llers	4,98	35,89	-	-	1,40	57,73	1,16
Peralada	9,37	15,91	-	1,36	2,84	70,52	1,61
Pont de Molins	5,36	35,62	-	1,00	11,80	46,22	1,50
Santa Llogaia d'Àlguema	17,12	-	37,97	-	8,93	35,98	2,83
Vilabertran	20,92	55,37	-	-	-	23,72	4,18
Vilafant	57,02	-	-	-	-	42,98	6,60
Vilamalla	9,17	7,46	13,44	0,67	1,76	67,50	1,43
Vila-sacra	-	68,68	-	-	-	31,32	2,75
% Total àrea urbana	13,15	45,26	1,17	5,65	2,16	32,61	2,68

Taula 4: Classificació i distribució del sòl urbà residencial, a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC.. Elaboració pròpia

Sòl urbà residencial, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, l'any 2024

Mapa 9: Tipologies del sòl urbà residencial a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

4.4.1.2 Sòl urbanitzable

El sòl urbanitzable, segons el MUC, comprèn quatre categories que, a la vegada, es poden dividir en dues: sòls urbanitzables **delimitats i ordenats** en un pla parcial urbanístic ja aprovat i que es troben pendent d'executar i aquells altres sòls **pendents de concreció i desenvolupament** per mitjà d'un pla parcial futur. Tot i que entendre a quin tipus de desenvolupament va associat resulta bastant evident, igualment, A continuació s'adjunta la definició que en fa el MUC per a cadascuna de les tipologies de sòl urbanitzable (textualment):

- **Desenvolupament per a ús d'habitatge:** Correspon als sòls urbanitzables delimitats reservats preferentment per a usos residencials.
- **Desenvolupament per a activitat econòmica:** Correspon als sòls urbanitzables delimitats reservats per a establiments d'ús industrial i altres activitats econòmiques.
- **Desenvolupament per a usos mixtos:** Correspon als sòls urbanitzables delimitats reservats per a usos mixtos com, per exemple, un centre direccional, un golf amb zona residencial, etc.
- **Urbanitzable no delimitat:** Correspon als sòls urbanitzables reservats per a futurs desenvolupaments no delimitats, pendents de pla parcial de delimitació.

Així doncs, del total de la superfície de l'àrea urbana, el 5,23% està dedicat a aquests tipus de sòl. El més extens seria l'enfocat al **desenvolupament per a activitat econòmica**, representant més de la meitat del conjunt (2,89%). En aquesta tipologia destaca un municipi per sobre la resta, el primer i a cinc punts del següent el Far d'Empordà amb el 14,33% del total, seguit de Vilamalla, Pont de Molins, Santa Llogaia d'Àlguema i Figueres (9,14%, 6,02%, 5,41% i 4,93%). A l'extrem oposat, Cabanes, Peralada i Vilabertran que no preveuen aquest tipus de creixement urbanístic als seus termes municipals. La resta, amb proporcions força minses. Ara bé, en el cas del **desenvolupament per a ús d'habitatges**, tots, excepte Cabanes, en un grau o un altre, compten amb alguna porció en aquesta categoria. Al conjunt de l'àrea urbana, la xifra se situa en el 1,58%, mentre que entrant en detall, Vilafant i Figueres són els municipis amb major proporció d'aquesta tipologia (6,19% i 5,91%) i més allunyat Vilamalla (2,14%). La resta, per sota el 2%. Per a les altres dues categories els valors són molt discrets, en concret i en general per al conjunt de l'àrea urbana. Per al desenvolupament per a usos mixtos el percentatge global se situa en un 0,22%, on Vilafant aporta l'1,89% de la seva superfície i en sòl urbanitzable no delimitat, en el conjunt representa un 0,54%, on altra vegada Vilafant aporta la proporció més gran de tota l'àrea (3,10%), seguit de Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra (2,58% i 1,73%).

Amb tot, un previsible creixement enfocat al desenvolupament per a activitats econòmiques doblant l'extensió del que es dedicarà a desenvolupament per a ús d'habitatge. On els principals protagonistes seran els emplaçats als polígons industrials del Far d'Empordà (Logis Empordà) i Vilamalla (Polígon Industrial Empordà Internacional), centres de distribució i logística del nord de Catalunya.

4.4.1.3 Sòl no urbanitzable

El sòls urbanitzables, segons el MUC, es diferencien en funció del seu valor en diferents subusos: rústec, protecció i protecció sectorial i, un quart grup, el de les activitats autoritzades per usos específics, implantats legalment amb protecció pròpia del seu entorn immediat. Es poden identificar segons (textualment):

- **Ordinari:** Són els sòls que, sense tenir un valor específic, convé excloure'ls dels processos de transformació urbanística de conformitat amb el model de desenvolupament urbà que defineix el planejament urbanístic municipal.
- **Protecció local:** Són sòls caracteritzats per uns valors específics - agrícoles, forestals, ecològic i paisatgístic, etc. - que el planejament urbanístic municipal vol protegir, com són els conjunts rurals d'interès o les proteccions ambientals dels nuclis, entre d'altres.
- **Protecció reglada:** Són sòls que el planejament urbanístic municipal ha de preservar dels processos de transformació urbanística per disposició de la legislació de protecció o policia del domini públic, de la protecció de la natura o del patrimoni cultural, o per les determinacions del planejament territorial o dels plans directores urbanístics.
- **Activitat autoritzada:** Actuacions específiques que siguin d'interès públic o social, que contribueixin a l'ordenació i el desenvolupament rurals o que hagin d'emplaçar-se en el medi rural previstes en el planejament urbanístic municipal.

Entenent les diferents classificacions dels sòls no urbanitzables, en el marc de l'àrea urbana, representen el 80% de la superfície total del conjunt. D'entre els quals destaca per sobre la resta, el de **protecció local**, assumint tota una meitat del total de tot el territori. En aquesta divisió, Cabanes (que a més és la seva única categoria de sòl no urbanitzable) aporta el 95,25% de tot el seu territori. Li seguiria el Far d'Empordà amb tres quartes parts (77,73%) i Vilabertran, Peralada i Vilamalla, amb més de dues terceres parts d'aquest valor (69,51%, 65,22% i el 60,28). El que en té menys es Pont de Molins, amb un 0,12%, però destacaria per l'altra banda en sòl ordinari. Aquesta altra categoria, la de **sòl ordinari**, seria la segona en major presència a l'àrea urbana, assumint el 20,87% del total del territori. Tan sols sis municipis del conjunt opten per aquesta classificació i el que té menys representació, fora del que no en tenen gens, seria Vilabertran amb el 10,27%. Continuem amb els sòls de **protecció reglada**, que representen el 7,61% de totes les qualificacions del sòl, a l'àrea urbana. Amb tan sols, dos municipis amb aquesta tipologia: Peralada i Santa Llogaia d'Àlguema (24,62% i 9,34%, respectivament). I l'última d'aquestes categories es la de les **activitats autoritzades**, ocupant un 1,90% del total, en el conjunt. Llers és un dels quatre municipis amb algun terreny d'aquest tipus i el major en proporció, amb un 9,16% de les seves terres. En canvi, Figueres se situa a la cua amb un 0,67%.

Sòl urbanitzable	Desenvolupament per a activitat econòmica	Desenvolupament per a ús d'habitatge	Desenvolupament per a usos mixtos	Urbanitzable no delimitat	% Superfície total
Cabanes	-	-	-	0,36	0,36
El Far d'Empordà	14,33	0,69	-	-	15,02
Figueres	4,93	5,91	0,51	-	12,54
Llers	0,86	0,67	-	0,30	1,83
Peralada	-	0,14	-	0,00	0,14
Pont de Molins	6,02	0,52	-	-	6,54
Santa Llogaia d'Àlguema	5,41	1,61	-	2,58	9,60
Vilabertran	-	0,79	-	1,16	1,96
Vilafant	2,54	6,19	1,89	3,10	13,71
Vilamalla	9,14	2,14	-	-	11,28
Vila-sacra	1,45	1,30	1,09	1,73	5,57
Total àrea urbana	2,89	1,58	0,22	0,54	5,23

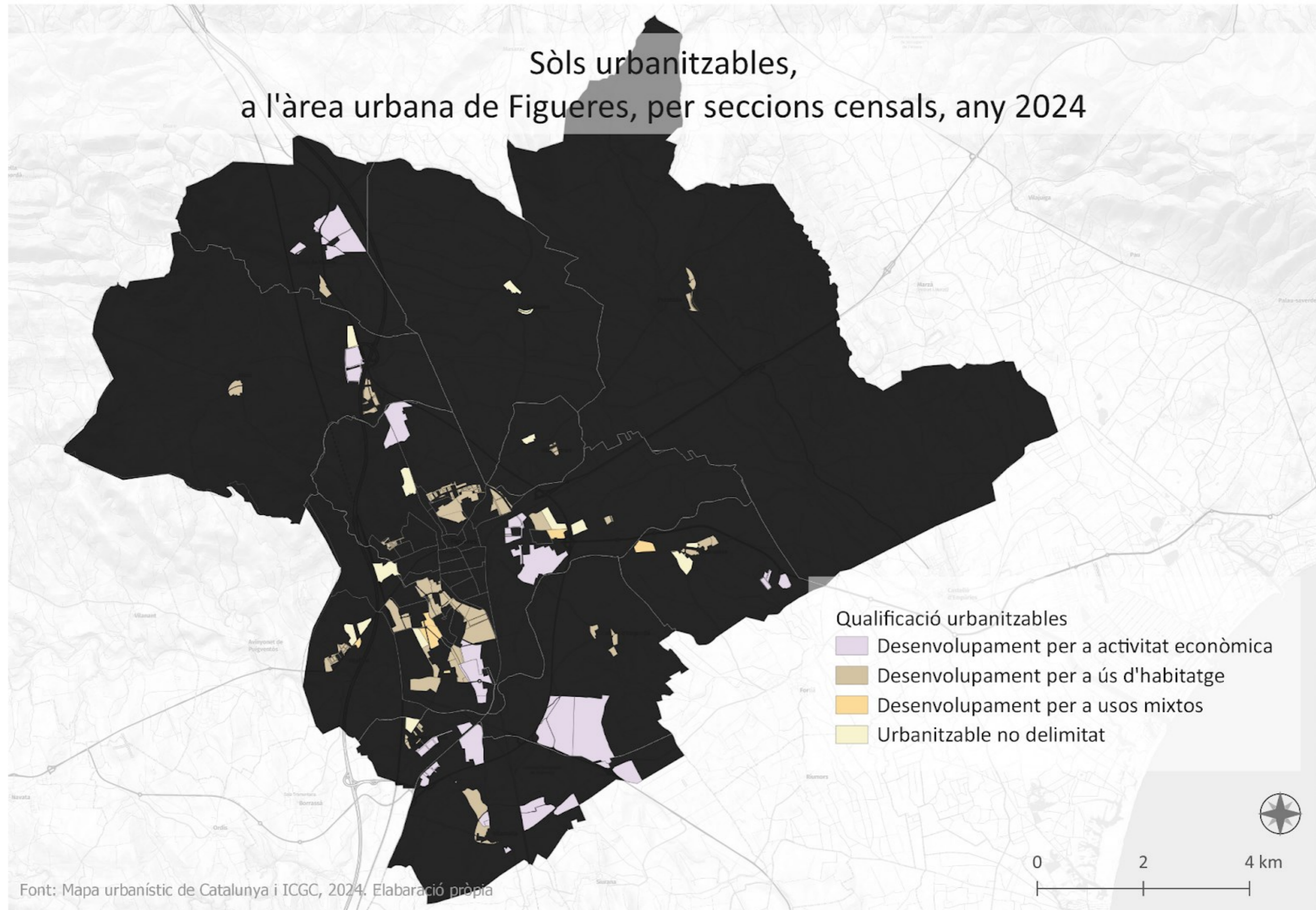
Taula 5: Classificació i distribució del sòl urbanitzable a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

Sòl no urbanitzable	Activitat autoritzada	Ordinari	Protecció local	Protecció reglada	% Total superfície
Cabanes	-	-	95,25	-	95,25
El Far d'Empordà	-	-	77,73	-	77,73
Figueres	0,67	22,01	25,42	-	48,11
Llers	9,16	58,21	26,02	-	93,39
Peralada	1,21	-	65,22	24,62	91,05
Pont de Molins	-	71,44	0,12	-	71,56
Santa Llogaia d'Àlguema	-	-	35,50	9,34	44,84
Vilabertran	-	10,27	69,51	-	79,78
Vilafant	1,83	46,59	18,70	-	67,11
Vilamalla	-	-	60,28	-	60,28
Vila-sacra	-	55,29	27,28	-	82,56
Total àrea urbana	1,90	20,87	49,32	7,61	79,71

Taula 6: Classificació i distribució del sòl no urbanitzable a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

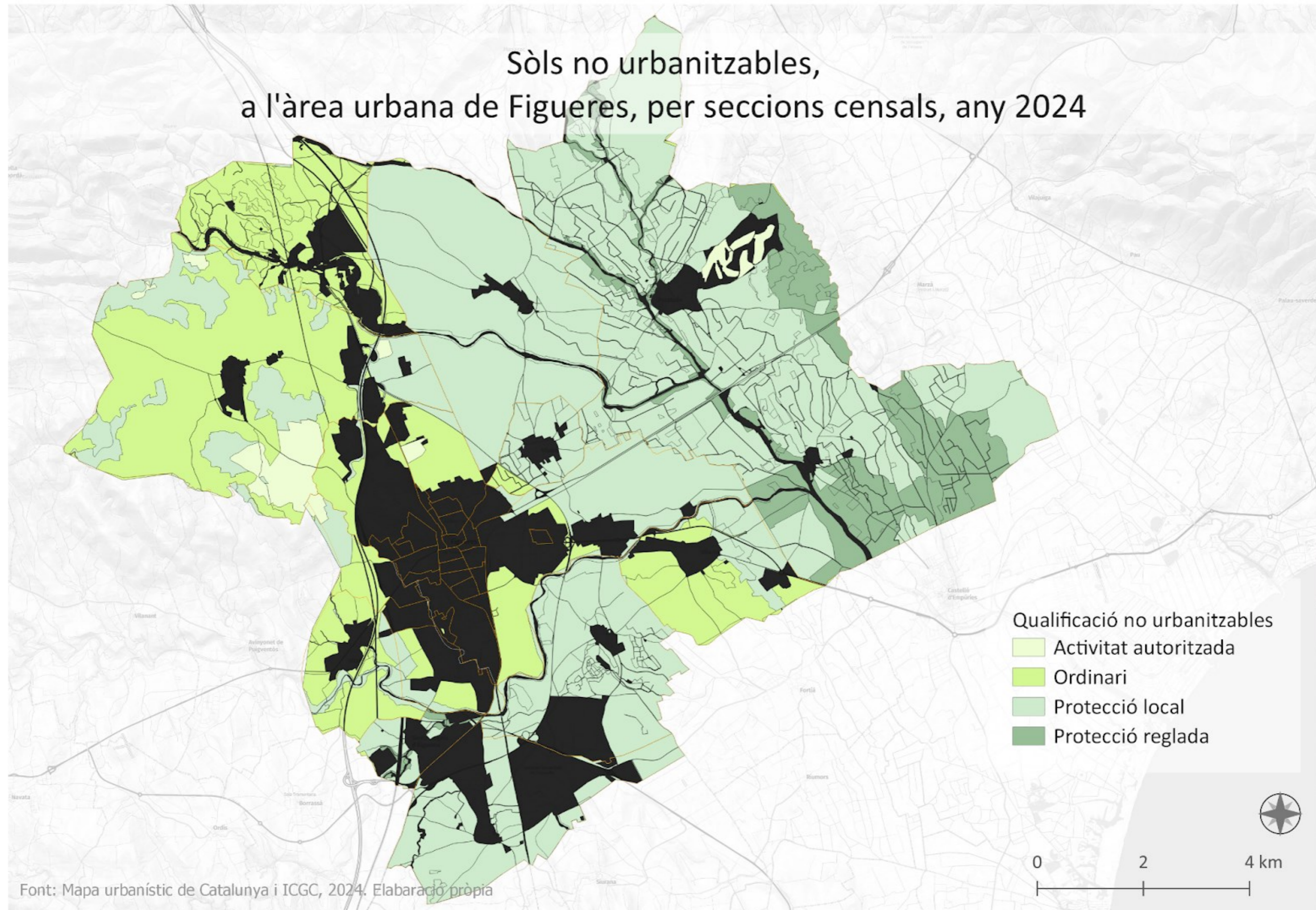
Sòls urbanitzables, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, any 2024

Font: Mapa urbanístic de Catalunya i ICGC, 2024. Elaboració pròpia

Mapa 10: Sòls urbanitzables a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

Sòls no urbanitzables, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, any 2024

Mapa 11: Sòls no urbanitzables a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

4.4.1.4 Sòls d'activitat econòmica

Els sòls que es destinen a activitats econòmiques el MUC els divideix en tres grups diferenciats, que descriu de la següent manera (textualment):

- **Industrial:** Àrees d'activitat econòmica destinades predominantment a l'ús industrial. Correspon tant a la indústria tradicional sovint integrada en la trama urbana, com a les àrees industrials entre mitgeres, en edificació semiaïllada, aïllada i també a les zones de tallers.
- **Serveis:** Àrees d'activitats econòmiques diferents de la industrial o la logística amb predomini d'un ús concret com és el cas dels usos hotelers; terciari, comercial i d'exposició; dotacions socioculturals diferents dels equipaments com fundacions privades; centres d'investigació i recerca; dotacions recreatives, esportives, i lúdiques com els golfs; i altres serveis turístics diferents de l'allotjament com establiments de restauració, pista de bitlles, balnearis i càmpings.
- **Logística:** Àrees d'activitat econòmica destinades als processos d'emmagatzematge i distribució, que permeten assegurar el flux eficient de productes des dels centres de producció fins als centres de consum. Inclou els centres d'intercanvi de mercaderies. Són ordenacions específiques, en general adaptades al trànsit prioritari de vehicles de transport de mercaderies i/o camionatge pesant.

Observant la distribució i extensió d'aquestes àrees al nostre territori el que domina per sobre les altres amb una proporció força elevada, en comparació, és l'**activitat industrial** que suposa l'1,30%, del conjunt; amb la màxima presència a Santa Llogaia i Vilamalla, amb valors al voltant del 10% (10,30% i 10,11% de la seva superfície municipal). La categoria menys representativa és la relativa a l'**activitat logística**, que aporta un 0,03% a l'àrea urbana gràcies al 0,48% que Vilamalla comprèn en el seu terme municipal. La darrera categoria és la de les **activitats serveis**, d'aplicació a 6 dels 11 municipis, que en global representa un 0,23% de tota l'extensió, amb Vilamalla, novament al capdavant amb un 1,44%, seguida de Figueres, Vilafant i Pont de Molins amb valors més modestos (0,58%, 0,30% i 0,26%).

En definitiva, un territori que en termes d'activitat, acull, majoritàriament empreses del sector industrial, amb dos pols molt ben definits al sector sud de la capital empordanesa.

4.4.1.5 Altres sòls

Pel que fa a la qualificació "d'altres sòls" val a dir que es divideixen en tres categories que tenen a veure (textualment des del glossari del MUC) amb:

- **Transformació:** Teixits en desús o amb activitat, que tenen una expectativa de transformació i renovació de l'estructura urbana a llarg o mitjà termini. Inclou tant les remodelacions integrals com les transformacions d'ús o de teixit. També poden codificar-se de transformació els sòls que no poden ser adscrits a un ús predominant concret, atès que la necessitat de rehabilitació de la seva estructura urbana i d'edificació demana una anàlisi detallada més en consónància amb un instrument de planejament derivat.
- **Conservació:** Àrees, teixits urbans, parcel·les i/o edificacions, jardins, conjunts que per les seves peculiaritats tipològiques i d'ús, o pel seu valor històric i cultural, demanen un especial tractament i conservació.
- **Mixtos:** Àrees urbanes on es proposa un conjunt d'usos diversos i compatibles sense un ús predominant, que conformen un nou teixit que dota d'especificitat i caràcter aquell àmbit com, per exemple, els centres direccionals.

En el seu conjunt, representen la categoria menys estesa, amb un 0,77% del total de la superfície destinada a aquests usos. D'entre ells, el menys rellevant és el de **mixtes**, on tan sols Figueres i Llers mostren aquesta categoria amb xifres molt minses. Per contra, la més destacada és la tipologia de **conservació** que representa el 0,45% del global a l'àrea urbana, destacant sobretot, a Vilabertran i Figueres (2,50% i 1,73%, respectivament). I per concloure, els terrenys destinats a la transformació o **reforma urbana** ocupen el 0,29% de l'extensió total, amb el major dels percentatges reservat a la ciutat de Figueres (1,82%).

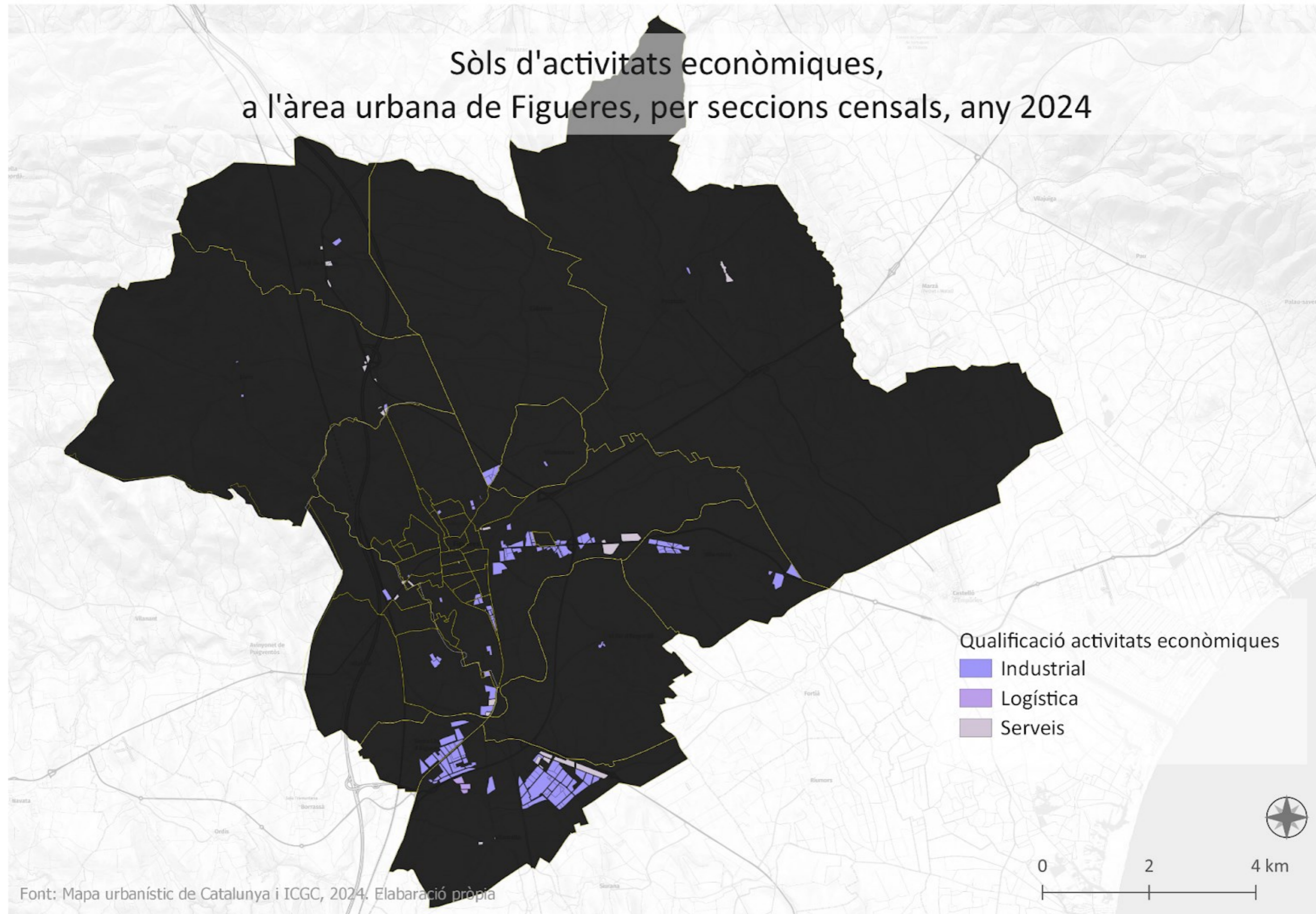
% Sòls activitat econòmica	Industrial	Logística	Serveis	Superfície total
Cabanes	0,41	-	-	0,41
El Far d'Empordà	0,08	-	-	0,08
Figueres	2,00	-	0,58	2,58
Llers	0,03	-	0,11	0,15
Peralada	0,01	-	0,06	0,07
Pont de Molins	0,15	-	0,26	0,41
Santa Llogaia d'Àlguema	10,30	-	-	10,30
Vilabertran	0,17	-	-	0,17
Vilafant	1,43	-	0,30	1,73
Vilamalla	10,11	0,48	1,44	12,02
Vila-sacra	2,92	-	-	2,92
% Total àrea urbana	1,30	0,03	0,23	1,56

Taula 7: Classificació i distribució dels sòls d'activitat econòmica. a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

% Altres sòls	Conservació	Mixtes	Reforma urbana	% Superfície total
Cabanes	0,15	-	-	0,15
El Far d'Empordà	0,09	-	-	0,09
Figueres	1,73	0,18	1,82	3,74
Llers	0,51	0,02	0,05	0,57
Peralada	0,18	-	-	0,18
Pont de Molins	-	-	0,38	0,38
Santa Llogaia d'Àlguema	-	-	-	-
Vilabertran	2,50	-	-	2,50
Vilafant	0,25	-	-	0,25
Vilamalla	0,32	-	0,26	0,58
Vila-sacra	-	-	-	-
% Total àrea urbana	0,45	0,03	0,29	0,77

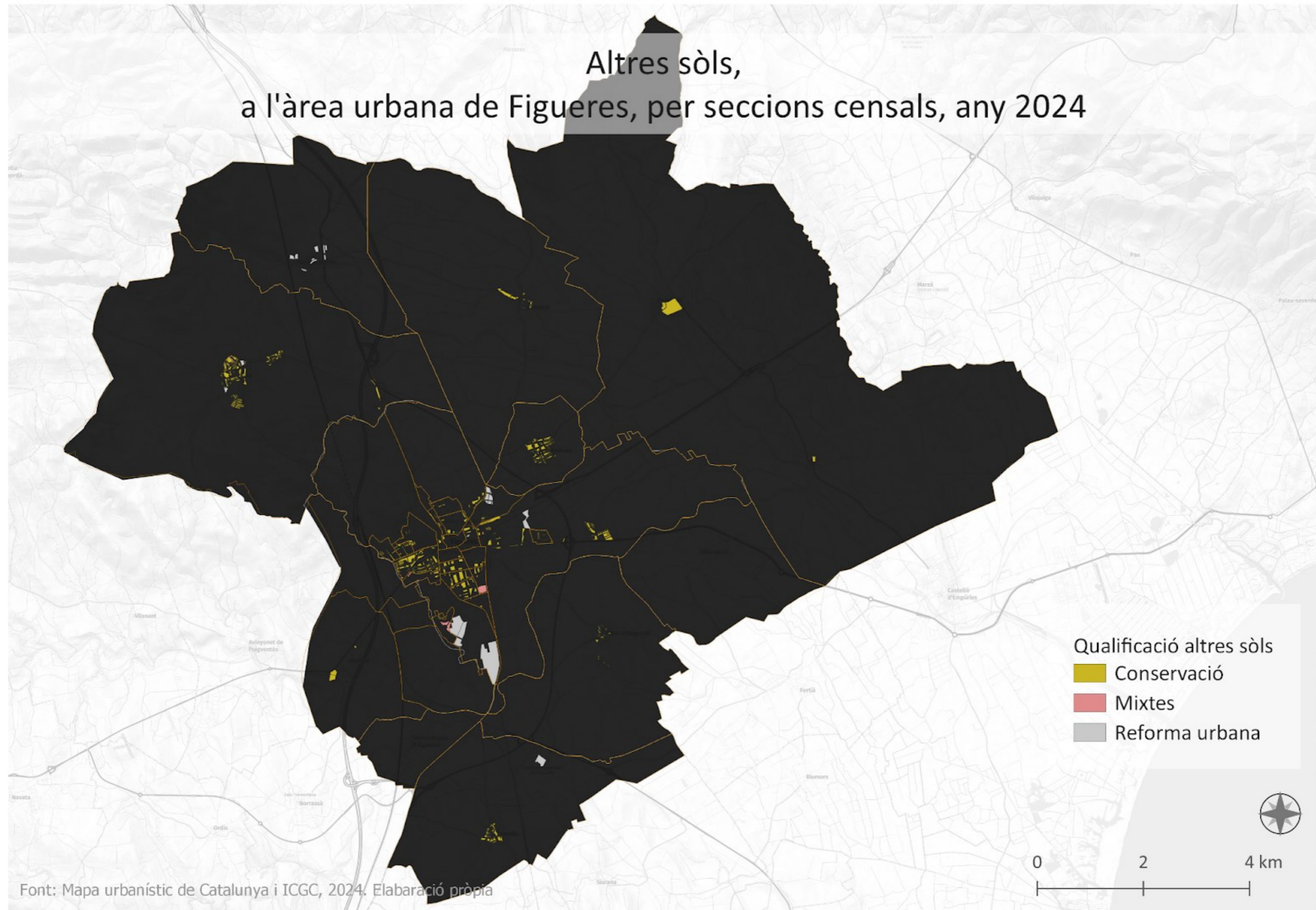
Taula 8: Classificació i distribució dels altres sòls a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

Sòls d'activitats econòmiques, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, any 2024

Mapa 12: Sòls per activitats econòmiques a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

Altres sòls, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, any 2024

Mapa 13: Altres sòls, a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

4.4.1.6 Sistemes urbanístics

Els sistemes urbanístics es divideixen en tres grans categories, que al seu temps agrupen categories inferiors. Aquestes es defineix al glossari del MUC de la següent manera (textualment):

1. Mobilitat i comunicacions

- **Viari:** Sistema que inclou el sòl necessari per assegurar un nivell adequat de mobilitat terrestre. Comprèn les *infraestructures de transport terrestre per a qualsevol modalitat de trànsit com són les carreteres, camins, carrers i aparcaments com a espais públics lligats a la xarxa viària. El sistema viari del Mapa està agrupat en dues categories: els eixos estructurants i la resta de vialitat. La selecció dels eixos estructurants segueix dos criteris: un de caràcter funcional incloent-hi aquelles vies bàsiques amb capacitat per ordenar els fluxos rodats i l'altra de caràcter historicoestructural que recull aquells eixos que ajuden a entendre la morfologia de pobles i ciutats. En sòl no urbanitzable, per tal de facilitar la lectura de la continuïtat dels eixos estructurants entre municipis, la codificació del sistema viari ha de seguir el criteri següent: SX per a la calçada i Sxa a la resta de sòl que configura el sistema viari.*
- **Ferrovial:** Sistema que identifica el sòl destinat a la xarxa ferroviària, reserva ferroviària i les estacions. Inclou, en definitiva, els espais necessaris per a garantir el correcte transport per ferrocarril.

Aquest tipus de sistema inclou també les categories d'aeroportuari i portuari, que en el nostre cas destacarien per la seva absència. Pel que el sistema de mobilitat i comunicacions, amb el **sistema viari** i ferroviari agrupats, representen el 3,54% del total de la superfície. Domina el viari per davant del ferroviari amb el 3,19%, on municipis com Figueres, Santa Llogaia d'Àlguema, Vilamalla i Vilafant assoleixen extensions superiors al 5% del seu territori (7,53%, 7,23%, 6,52% i 5,31%). Els municipis situats a la cua en aquesta tipologia de sistema, amb valors al voltant de l'1% són Cabanes i Peralada i Llers. En el cas del **sistema ferroviari**, Santa Llogaia d'Àlguema lidera la llista amb el 4,79% del conjunt, seguida de Vilamalla, Figueres i Vilafant (1,22%, 0,08% i 0,78%). Cabanes és l'únic que no disposa amb servei d'aquest estil.

% Sistemes	Equipaments	Espais lliures públics	Ferrovial	Habitatge dotacional públic	Hidràulic	Protecció	Serveis tècnics	Viari	Superfície total
Cabanes	0,05	0,01	-	-	1,47	-	0,11	1,29	2,93
El Far d'Empordà	0,12	0,05	0,08	-	3,64	0,02	0,08	2,28	6,27
Figueres	6,99	8,88	0,78	0,00	0,44	-	0,53	7,53	25,17
Llers	0,42	0,39	0,12	-	0,12	-	0,16	1,65	2,87
Peralada	0,28	0,41	0,04	-	2,44	-	2,50	1,29	6,96
Pont de Molins	0,63	0,86	0,39	-	4,60	9,30	0,04	3,80	19,61
Santa Llogaia d'Àlguema	3,54	3,52	4,79	-	4,72	-	8,63	7,23	32,43
Vilabertran	2,08	1,58	-	-	2,60	-	0,40	4,66	11,32
Vilafant	1,29	1,45	0,80	0,05	1,44	0,05	0,28	5,31	10,66
Vilamalla	2,27	2,36	1,22	-	1,51	-	0,55	6,52	14,42
Vila-sacra	0,45	0,26	-	-	0,23	0,96	0,14	4,15	6,18
Cabanes	1,43	1,72	0,35	0,00	1,77	0,60	1,05	3,19	10,11

Taula 9: Classificació i distribució dels sistemes urbanístics a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

2. Espais oberts

- **Protecció:** Espais lliures al voltant dels sistemes, no edificables, amb servituds de protecció i/o reserva dels sistemes que protegeixen. Són espais disponibles per al pas de xarxes lineals de serveis tècnics i ambientals com són les conduccions de llarg recorregut de subministrament d'aigua, energia, telecomunicacions, galeries de serveis o racks. També són espais de reserva com a vies de comunicació de trànsit restringit (vianants, bicicletes, etc.).
- **Hidràulic:** Comprèn el conjunt d'espais lliures que conformen les làmines i els cursos naturals de l'aigua: rius, rieres, torrents, llacs, estanys i/o fonts naturals que estructurin el territori.
- **Espais lliures públics:** Comprèn els parcs urbans i forestals, jardins, places, zones verdes i els espais de lleure, oci i esport actuals o de nova creació.

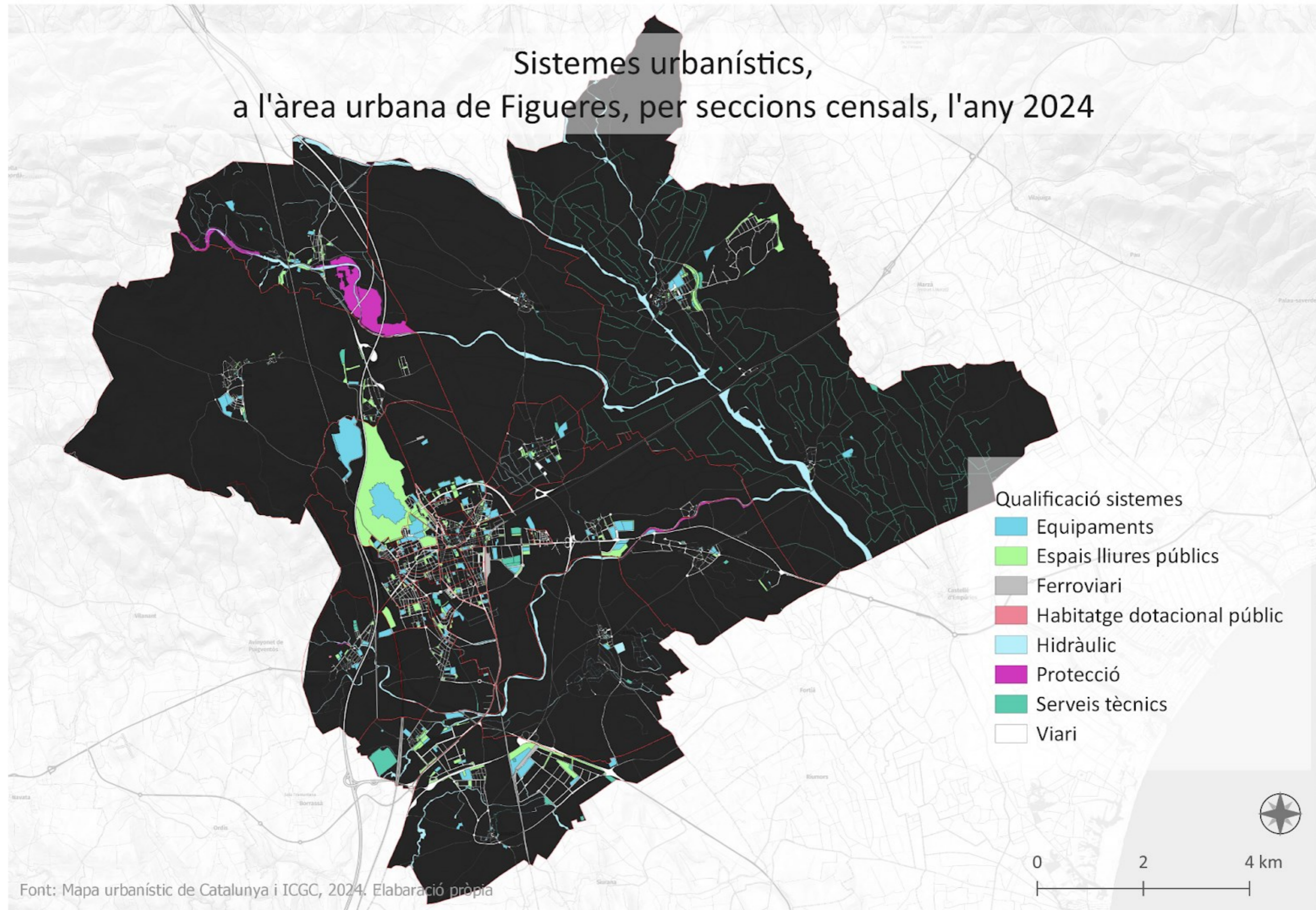
Tanmateix, inclou el sistema costaner que no té representació en el nostre àmbit. Aquestes tres categories sumen un total de 4,09%, convertint-lo en el sistema més estès del total de l'extensió del conjunt. El primer de tots, el de protecció, té poca presència, un tímid 0,60%, destacant Pont de Molins amb el 9,30%. Els altres dos assoleixen valors molt similars. Els municipis amb major proporció de sistema hidràulic són Santa Llogaia d'Àlguema, Pont de Molins amb valors propers al 5%. I en el cas dels espais lliures, Figueres destaca amb el seu 8,88%.

3. Equipaments i serveis tècnics

- **Equipaments:** Comprèn els centres públics de caràcter docent, cultural, esportiu, etc. així com les reserves sense ús assignat i els altres equipaments privats que siguin d'interès públic i social. En concret: docent, sanitari-assistencial, administratiu, proveïment, cultural, social, religió, esportiu, funerari, transport, i seguretat i defensa.
- **Serveis tècnics i ambientals:** Comprèn els equipaments destinats a serveis tècnics, ambientals i de suport al transport d'aigua per al reg així com les reserves sense ús assignat per a serveis tècnics de nova creació. En concret: espais necessaris per al tractament i el subministrament d'aigua potable o de boca, espais destinats a la generació d'energia, instal·lacions per al sanejament i depuració d'aigües residuals, instal·lacions per al dipòsit i tractament de residus, centres i instal·lacions destinades a la telecomunicació, radioemissió, georeferenciació, i sòls ocupats per infraestructures d'aigua per al reg.
- **Habitatge dotacional públic:** Recull les reserves de sòl destinades a habitatges públics temporals de col·lectius de persones amb necessitats d'assistència o d'emancipació, justificades en les polítiques socials prèviament definides.

La suma de les categories dels equipaments i serveis tècnics sumen 2,48%, resulta el més petit de tots. Entre les tres tipologies destaquen, en conjunt, els equipaments (1,43%), seguit dels serveis tècnics (1,05%) i al final, l'habitatge dotacional, que donat a la seva escassa presència en el còmput general no té representació. En el cas dels **equipaments**, la millora dotada és la ciutat de Figueres amb un 6,99% del seu territori destinat a aquest fi, li segueix amb la meitat de puntuació Santa Llogaia d'Àlguema, per la cua Cabanes i Vila-sacra (0,05% i 0,45%, respectivament). I per en últim lloc, en el sector **serveis tècnics** encapçala el rànquing Santa Llogaia d'Àlguema amb el 8,63%, mentre que el Far d'Empordà, Vila-sacra i Llers són les més desfavorides en aquesta tipologia.

Sistemes urbanístics, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, l'any 2024

Mapa 14: Sòls per sistemes urbanístics. a l'àrea urbana de Figueres. Font: MUC. Elaboració pròpia

5. INDICADORS DEMOGRÀFICS

5.1 Població i poblament

L'àrea urbana de Figueres, en conjunt, es compon d'onze municipis (inclosa la capital empordanesa) que per al nostre àmbit d'estudi es tradueixen en 38 seccions censals. Figueres n'agrupa 25 i 4 Vilafant, la resta de municipis compten amb una sola secció censal per tot el terme municipal. Amb tot, l'any 2023, sumen 62.198 habitants en una extensió de 143,88 Km², significativament una mitjana de densitat de població de 432,3 habitants per quilòmetre quadrat.

Val a dir que la major part de la **població** es concentra a la ciutat de Figueres (vegeu mapa 15), concretament, 47.841 habitants, un gens menyspreable 76,92%. Aquest fet, doncs, com es podrà comprovar més endavant, justifica, en gran manera, que la major part dels fenòmens i dinàmiques estudiats tinguin lloc en aquesta porció del territori.

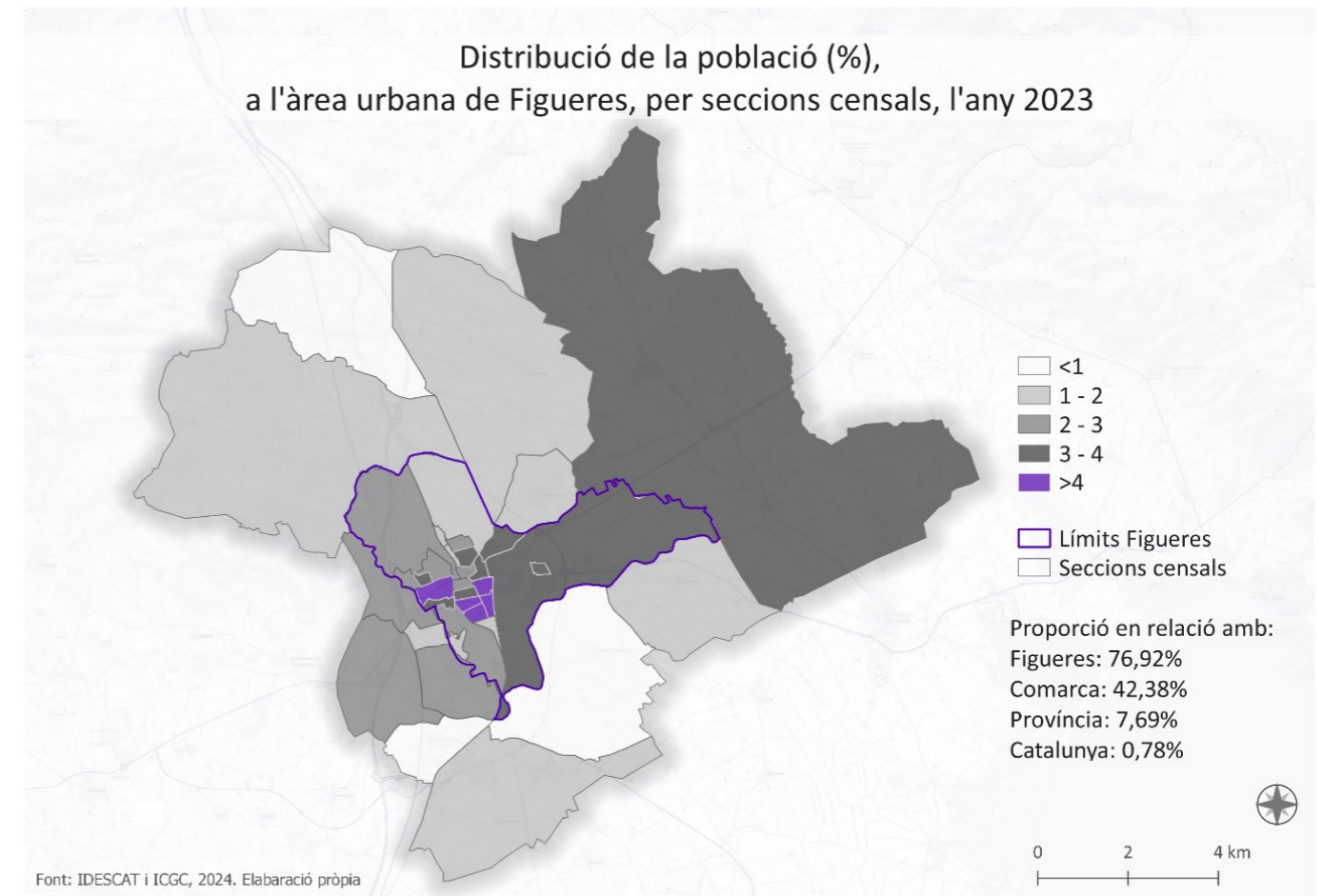
Entrant en detall, les zones més tensades demogràficament són les relatives a les quatre seccions veïnes de la plaça de l'Estació (de trens convencional), l'estació d'autobusos, així com les corresponents als habitatges del voltant de la presó vella i del voltant de la Clínica Santa Creu. A destacar el fet que totes elles s'estenen fins a un dels eixos vertebradors de la ciutat: el carrer Nou. La darrera a assolir xifres per sobre del 4% de la població total, i, ja als afores, és la secció del barri dels Jutjats i de la comissaria dels Mossos d'Esquadra. En total aquestes cinc seccions concentren més de la quarta part del total de la població de l'àrea urbana: 16.743 habitants o, en termes percentuals, el 26,92% (el 35% del total de Figueres), per ser precisos; en una superfície de 0,82 Km² (el 0,57% del total de la superfície de l'àrea urbana).

El cas de Vilafant, resulta particular pel que fa a les dinàmiques poblacionals, en comparació amb la resta de municipis limítrofs a la ciutat de Figueres. Aquest municipi, que amb les seves quatre seccions censals assenta 5.624 habitants, adquireix un pes del 9,04% en relació amb el total de l'àrea urbana. Si fem la suma i agrupem els percentatges de Figueres i Vilafant, obtenim el 86% del total de la població de l'àrea urbana. D'alguna manera, es pot afirmar que Vilafant actua com una extensió, en termes d'habitatge, de la mateixa ciutat de Figueres i capta gran part de la població que Figueres no ha pogut absorbir, amb unes condicions de vida superiors a la de les mitjanes de la capital empordanesa com es podrà veure al llarg del treball. Per altra banda, fent la resta, el 14% de població romanent es reparteix entre els 9 municipis restants.

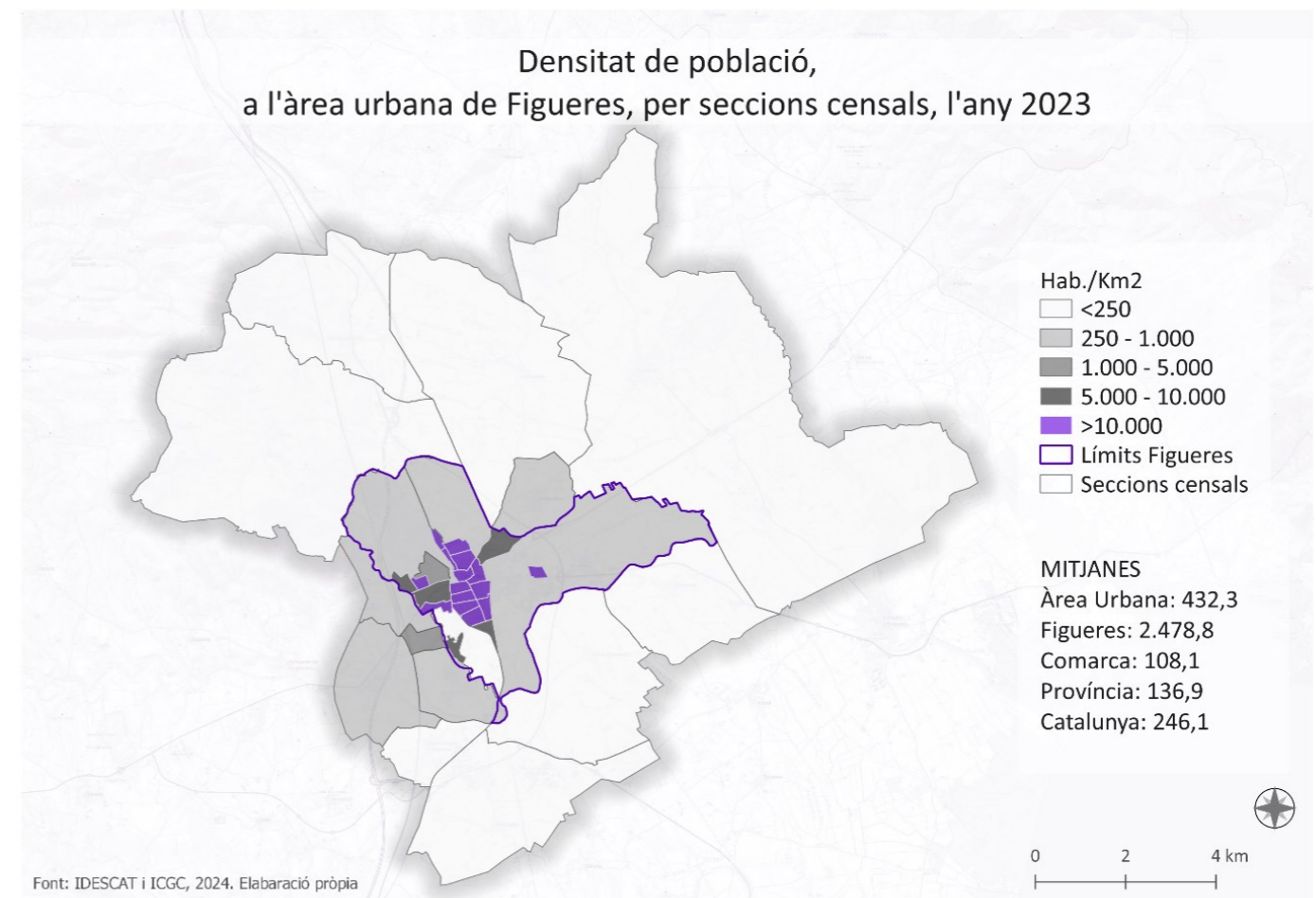
En aquest sentit, destaca el cas del municipi de Peralada, descartant els dos anteriors, seria l'únic que assoleix xifres absolutes per sobre els 2.000 habitants, els quals representen un valor del 3,25% del total de la població de l'àrea urbana. Per tant, s'entén que la població de la resta de municipis se situen per sota dels 2.000 habitants. Tot i això, la densitat de població de Peralada, per tractar-se del municipi més extens, és molt baixa 46,41 hab./km², tot concentrant-se, en els nuclis urbans del centre històric de Peralada, l'àrea residencial del Camp de golf de Peralada i el nucli (agregat) de Vilanova de la Muga.

Així doncs, havent vist les àrees més poblades, a l'extrem oposat, són tres els municipis que, individualment, no arriben a reunir un 1% del total de la població del conjunt de l'àrea urbana. Com és el cas de Santa Llogaia d'Àlguema (0,64%, amb 396 hab.), Pont de Molins (0,90%, i 558 hab.) o el Far d'Empordà (0,98%, amb 611 hab.). Entre tots tres sumen 1.565 habitants, en una superfície de 19,6 Km².

Fixant-nos en la **densitat de població** (vegeu mapa 16), en termes generals, en una superfície de, gairebé 20 Km², la capital de l'Alt Empordà té una densitat de població molt elevada, uns 2.500 hab./km². Si es compara amb la de la resta de l'àrea urbana, la multiplica per cinc i, encara més, si es compara amb la de Catalunya, arriba a ser deu vegades superior. Així doncs, observant el mapa de la densitat de població, es dibuixa un esquema territorial un xic diferent del de la distribució de la població. En aquest cas, són més nombroses les seccions censals que afloren com a les més densificades. Destacarien del barri del Bon Pastor, seguit del barri de la Marca de l'ham; amb 27.312 hab./km² i 26.877 hab./km², respectivament. Encara que, tot seguit, per sobre els 20.000 hab./km², tornen a aparèixer les seccions de la zona de la plaça de l'Estació i l'Estació d'autobusos. A l'altra banda de la balança, el gran conjunt de municipis adjacents, exceptuant Vilafant, que assoleixen xifres similars a les de la mitjana del conjunt de Catalunya; per sota els 250 hab./km².

Mapa 15: Distribució de la població a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

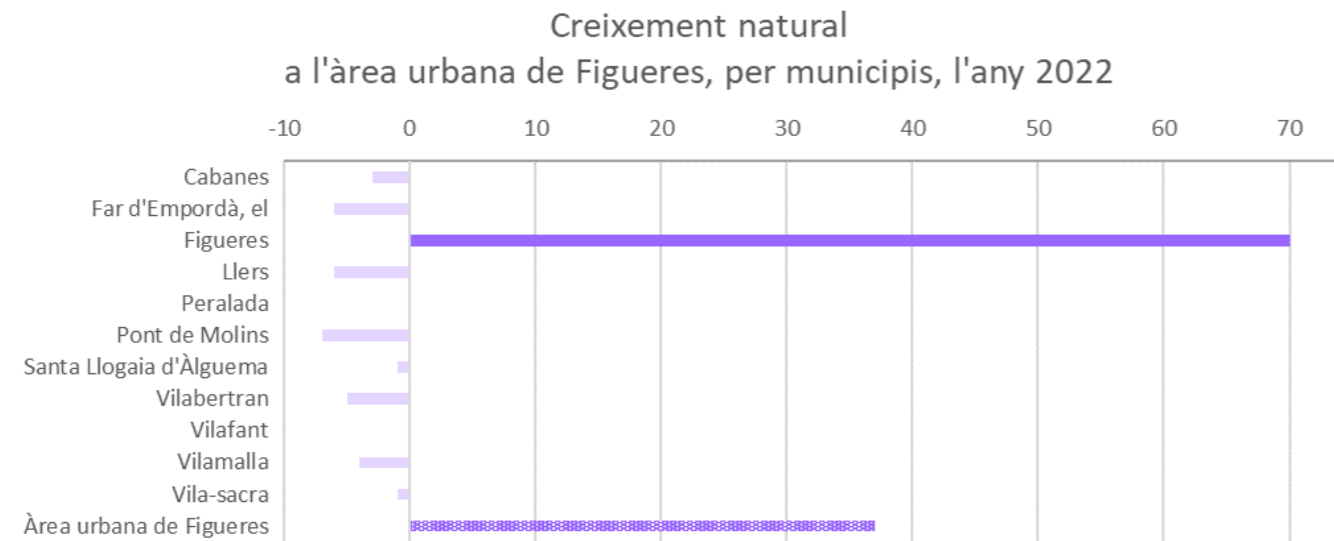

Mapa 16: Densitat de població a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

En el gràfic que s'adjunta a continuació, es pot observar el creixement vegetatiu a l'àrea de Figueres l'any 2022, per municipis. El creixement vegetatiu o natural indica la diferència entre naixements i defuncions, en xifres absolutes. El resultat s'obté de restar les defuncions als naixements. El creixement natural indica la tendència general de la població, sense tenir en compte l'efecte de la immigració en la població. Les dades obtingudes fan referència a municipis sencers, no s'ha pogut tenir accés a dades amb la dimensió de la secció censal. Tanmateix, serviran per obtenir una visió genèrica del conjunt i la seva dinàmica.

El gràfic deixa poc espai a la interpretació, clarament, es pot observar com només la capital de la comarca aconsegueix resultats positius. Tota la resta se situa en una tendència regressiva en moviments naturals de població (l'apartat següent posarà de manifest la distribució de les diferents franges d'edat al territori). Amb tot, l'àrea urbana veu compensat el seu resultat final, cap a una tendència positiva, gràcies a l'efecte d'aquest increment desmesurat de Figueres, en comparació amb la resta de municipis.

Gràfic 1: Creixement natural a l'àrea urbana de Figueres. Font: Diputació de Girona (XIFRA). Elaboració pròpia

La taula adjunta ens mostra detalls sobre la població, quina proporció representa sobre el conjunt, la superfície de cada secció censal quin percentatge representa en relació amb l'àrea urbana i, també, la densitat de població. Per acabar, amb les últimes línies de la taula es poden establir comparatives a diferents escales a partir de les dades totals/mitjanes de l'àrea urbana de Figueres (local, comarcal, provincial i de Catalunya).

Municipis	Seccions censals	Id.	Elements geogràfics de referència	Població 2023	Proporció població a l'àrea urbana (%)	Superfície (Km²)	Proporció superfície a l'àrea urbana (%)	Densitat de població 2023
Figueres (Districte 1)	17066901001	1	Av. Marignane. / C. Montgó / C. de la Jonquera	1.089	1,75	0,05	0,03	21.780,00
	17066901002	2	Barri del Castell de Sant Ferran	1.325	2,13	3,48	2,42	380,75
	17066901003	3	Carrer de l'Empordà / Jutjats / Mossos d'Esquadra	2.748	4,42	0,33	0,23	8.327,27
	17066901004	4	Parc bosc municipal / Hospital / IES Deulofeu / Pistes atletisme	1.481	2,38	0,30	0,21	4.936,67
	17066901005	5	Barri Culubret	1.350	2,17	0,15	0,10	9.000,00
	17066901006	6	Barri Bon Pastor	2.185	3,51	0,08	0,06	27.312,50
	17066901007	7	Barri de l'Horta d'en Capallera / Parc de les Aigües	1.854	2,98	0,15	0,10	12.360,00
	17066901008	8	Av. de Perpinyà / Motel	1.193	1,92	0,07	0,05	17.042,86
Figueres (Districte 2)	17066902001	9	Casc antic (Ajuntament, església de Sant Pere, Rambla)	1.282	2,06	0,10	0,07	12.820,00
	17066902002	10	El Garrigal / Caputxins (escoles Cor de maria i Escolàpies)	1.889	3,04	0,16	0,11	11.806,25
	17066902003	11	Pla d'Hostalets (Camping Pous, i masos)	1.175	1,89	2,34	1,63	502,14
	17066902004	12	L'Eixample (Camí de Sant Jaume)	2.428	3,90	0,39	0,27	6.225,64
Figueres (Districte 3)	17066903001	13	Plaça del Gra, Asil Vilallonga i Plaça Josep Terradellas	1.937	3,11	0,13	0,09	14.900,00
	17066903002	14	Vilatenim (agregat)	2.426	3,90	8,77	6,10	276,62
	17066903003	15	Barri de la Creu de la mà / C. Migdia / Estació d'autobusos	2.637	4,24	0,11	0,08	23.972,73
	17066903004	16	Barri de la Marca de l'ham	2.419	3,89	0,09	0,06	26.877,78
	17066903005	17	C. Nou / Plaça Estació	3.132	5,04	0,14	0,10	22.371,43
Figueres (Districte 4)	17066904001	18	C. Nou / C. St. Pau (Rambla) Teatre Jardí / Plaça Triangular	1.722	2,77	0,10	0,07	17.220,00
	17066904002	19	C. Nou / Plaça Enric Morera / IES Muntaner	2.261	3,64	0,11	0,08	20.554,55
	17066904003	20	C. Nou / C. St. Pau (Creu de la Mà) / Clínica Santa Creu	2.496	4,01	0,12	0,08	20.800,00
	17066904004	21	C. Nou / Creu de la mà / Presó vella	2.982	4,79	0,15	0,10	19.880,00
	17066904005	22	Barri del Poblenou / Habitatges St. Josep	2.256	3,63	0,13	0,09	17.353,85
	17066904007	23	Barri de l'Olivar Gran	836	1,34	0,15	0,10	5.573,33
	17066904008	24	Rally Sud	1.160	1,87	0,13	0,09	8.923,08
	17066904009	25	Centre Penitenciari Figueres i sortida N-II (límit vilafant)	1.578	2,54	1,24	0,86	1.270,70
	Cabanes	17030701001	26	Tot el municipi	938	1,51	15,02	10,44
El Far d'Empordà	17005901001	27	Tot el municipi	611	0,98	9,00	6,26	67,89
Llers	17093201001	28	Tot el municipi	1.225	1,97	21,28	14,79	57,57
Peralada	17132801001	29	Tot el municipi	2.024	3,25	43,61	30,31	46,41
Pont de Molins	17135201001	30	Tot el municipi	558	0,90	8,66	6,02	64,43
Santa Llogaia d'Àlguema	17182701001	31	Tot el municipi	396	0,64	1,94	1,35	204,12
Vilabertran	17214201001	32	Tot el municipi	994	1,60	2,29	1,59	434,06
Vilafant	17221401001	33	Nucli antic (al voltant de l'església)	1.413	2,27	4,05	2,81	348,89
	17221401002	34	Barri del Camp del enginyers	1.104	1,77	0,42	0,29	2.628,57
	17221401003	35	Barri de les Forques	1.738	2,79	2,15	1,49	808,37
	17221401004	36	Estació tren AVE de Figueres-Vilafant	1.369	2,20	1,69	1,17	810,06
Vilamalla	17226601001	37	Tot el municipi	1.188	1,91	8,77	6,10	135,46
Vila-sacra	17230501001	38	Tot el municipi	799	1,28	6,03	4,19	132,50
Total / Mitjana Àrea Urbana de Figueres				62.198	100,00	143,88	100,00	432,30
Total / en relació amb Figueres				47.841	76,92	18,97	13,18	2.478,80
Total / en relació amb Alt Empordà				146.766	42,38	1.357,54	10,60	108,11
Total / en relació amb Província de Girona				808.672	7,69	5.905,50	2,44	136,94
Total / en relació amb Catalunya				7.901.963	0,79	32.108,00	0,45	246,11

Taula 10: Recull dades demogràfiques a l'àrea urbana de Figueres. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

5.2 Franges d'edat

En aquest apartat es mostrarà la distribució de la població per franges d'edat. S'han establert sis franges diferents en sis grans grups d'edat:

- Infants (de 0 a 14 anys),
- Joves (de 15 a 29 anys),
- “Població activa” (de 16 a 64 anys),
- Adults (de 30 a 64 anys),
- Gent gran (a partir dels 65 anys) i
- Gent molt gran (a partir dels 85 anys)

En relació amb el conjunt de l'àrea urbana les dades mostren com Figueres reuneix la majoria de totes les franges d'edat, no resulta estrany si tenim en compte que quasi el 80% de la població resideix a la capital de la comarca. De fet, es pot comprovar com segueix fidelment aquesta proporció de la població total, també, per a cada franja d'edat, als resultats percentuals als mapes adjunts. Encara que en els de població d'edat més avançada aquest percentatge és lleugerament menor. D'igual manera, exceptuariem, en aquest, Peralada, que assolix un percentatge major al del conjunt de la ciutat de Figueres.

Com a casos extrems, als límits superiors, destaca la Marca de l'Ham amb la proporció **d'infants i joves** més alta (infants: 5,83% i 4,83%, respectivament). Tanmateix, a la zona de la plaça de l'Estació superen els cinc punts percentuals en població infantil, amb un 5,34%. I a la zona de la presó vella, la població juvenil assolix el mateix percentatge que a la Marca de l'Ham.

Per la resta, es pot constatar com dues de les seccions censals figuerenques més poblades connumeren els percentatges més elevats de població de **totes les franges d'edat**. És el cas de la zona de la plaça de l'Estació i la de la presó vella, que apareixen marcades amb els verds més foscos en tots els mapes.

A la vegada, parant atenció a les regions de tonalitats més clares, veiem com es van empentint a mesura que l'edat és cada cop major. Es pot interpretar com en els pobles limítrofs i menys poblats les proporcions de gent gran són majors a les de gent jove, ja que assolixen percentatges més elevats que fan enfosquir la cartografia.

Ara bé, en relació amb la mateixa secció censal els mapes (del nº 17 al 22) resulten més diversos i amb gammes de colors ben variades. Salta a la vista com els mapes de franges d'edat més joves adquireixen tonalitats més clares, en general. Aquest fet es pot traduir en els baixos percentatges de la població infantil i juvenil a la majoria de les seccions censals. Encara que, algunes seccions assolixen percentatges molt elevats.

En termes generals, la franja més nombrosa és la corresponent a la franja d'edat de “població activa” (d'entre els 16 i 64 anys), al voltant del 65%. La resta de franges d'edat, assumiria percentatges molt similars, on la franja més jove seria la menys representativa.

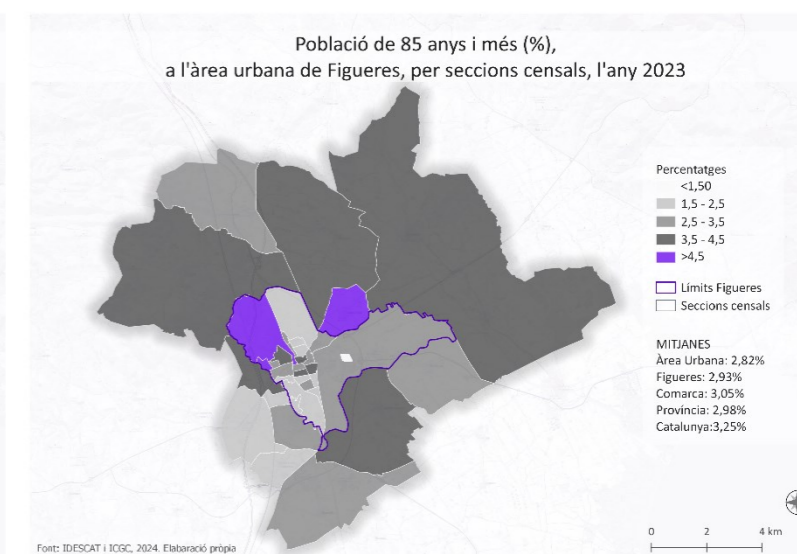
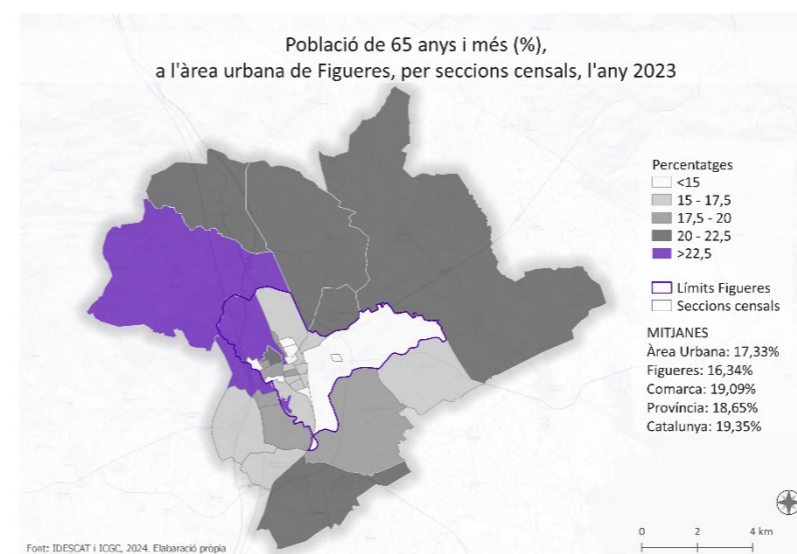
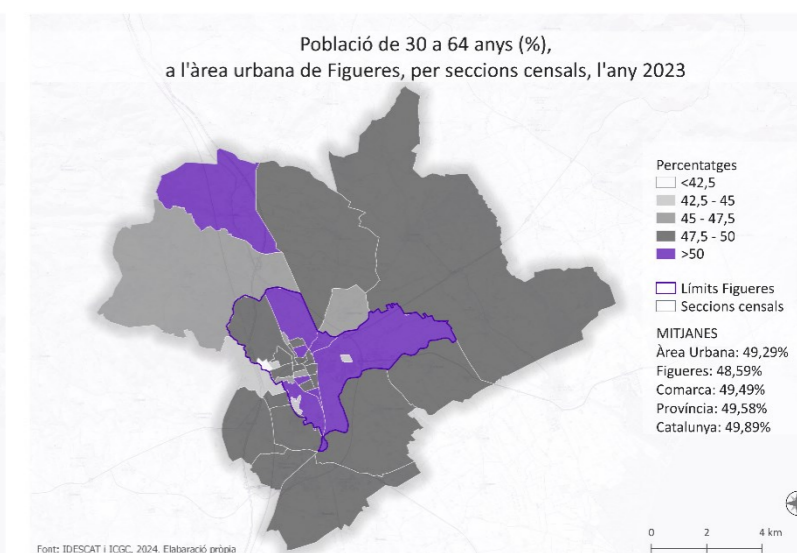
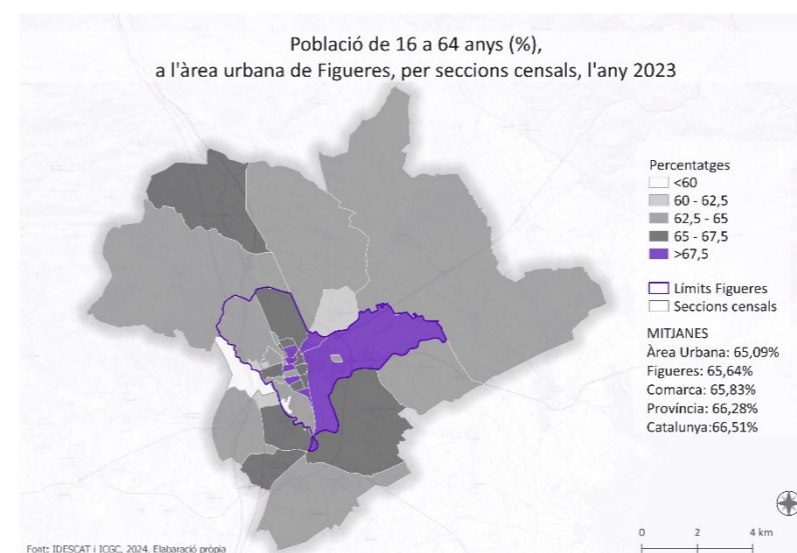
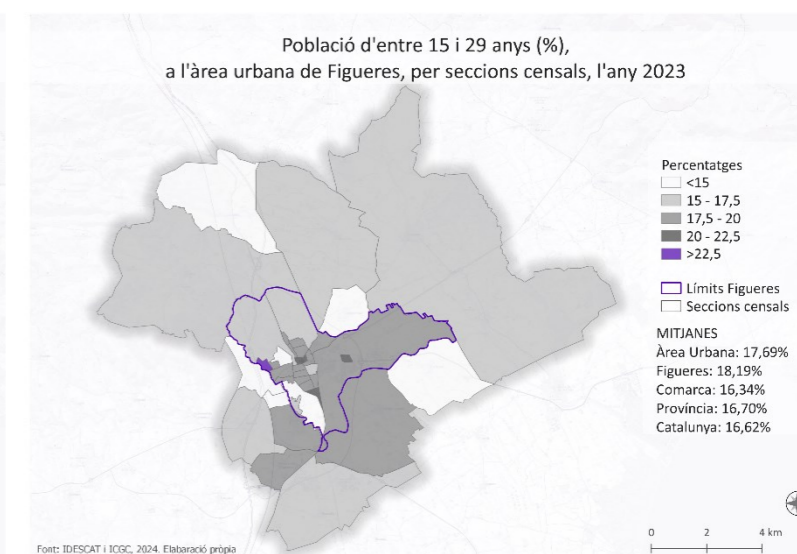
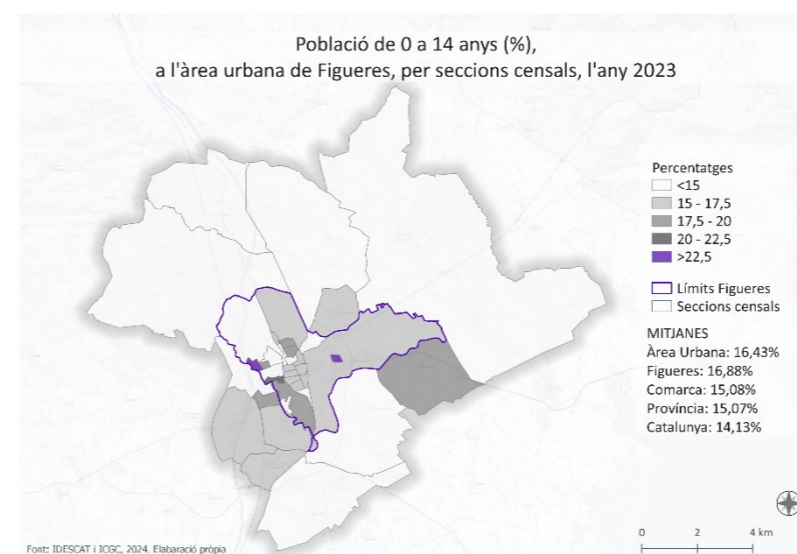
Entrant al detall, en la primera de les franges, destaca per sobre la resta les seccions del barri de la Marca de l'ham i del Culubret, amb una quarta part de la seva població en edats entre **0 i 14 anys** (24,64% i 23,11%, respectivament), seguida del barri dels habitatges Sant Josep, amb una quarta part (20,21%).

Per l'interval dels **joves**, altra vegada, el barri del Culubret al capdavant (23,19%), seguit de la zona del Ral-li Sud, centre històric i Marca de l'ham (21,21%, 21,06 i 20,55%, respectivament).

En canvi, la **població adulta**, assolix percentatges molt elevats a la gran majoria de seccions, exceptuant aquelles amb alts percentatges de població jove.

A la vegada, doncs, s'evidencia com les seccions censals amb més d'una cinquena part de població de **gent gran** se situen, majoritàriament, als afores i a fora de la ciutat de Figueres, sobretot l'àrea de l'estació de l'AVE (a Vilafant, 29,66%), a la secció de l'escola Amistat (26,91%), al voltant del Castell de Sant Ferran (24,15%), Llers (23,35%), Cabanes (22,17%), Vilabertran (21,83), a la zona del Parc Bosc i Hospital (21,07%), Peralada (20,9%), Vilamalla (20,62%) i Pont de Molins (20,43%).

Per acabar, pel que fa a la distribució de la **gent molt gran** a les diferents seccions censals, els valors màxims que assolixen se situen en el 5% de tota la població de la secció censal i, val a dir que en tractar-se d'un percentatge tan minúscul es troba bastant distribuïda per tota l'àrea urbana; exceptuant la Marca de l'ham que no arriba a l'u per cent (0,95%). En tot cas, la més rellevant és el de la secció del castell de Sant Ferran (5,06%) seguit de Vilabertran (4,73%), el barri del Culubret (4,67%), Llers (4,49%), el Far d'Empordà (4,42%) i entre la plaça d'Enric Morera i l'institut Ramon Muntaner (4,20%).

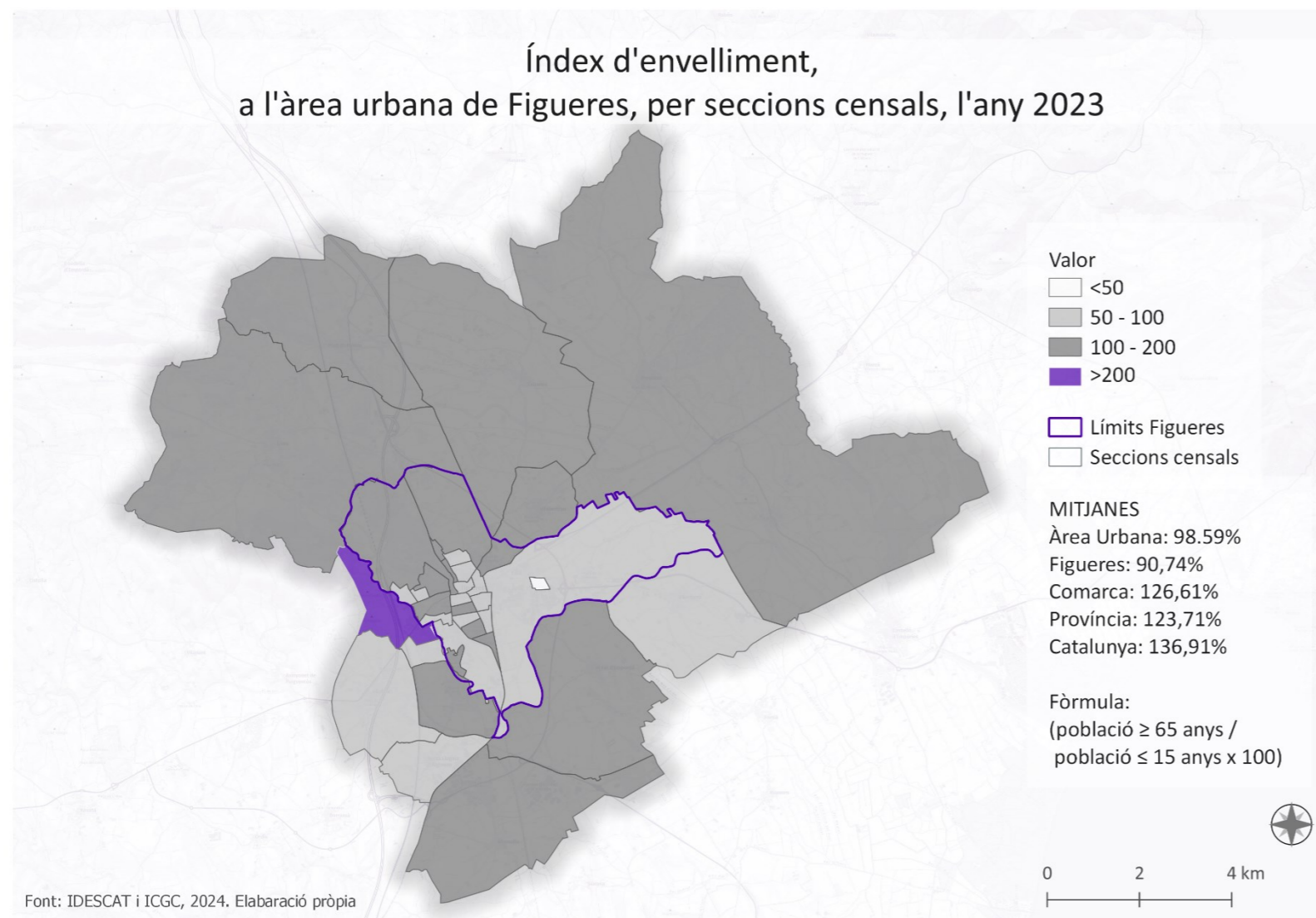
Mapes 17-22: Franges d'edat. a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

5.2.1 Índex d'envelliment i sobreenvelliment

L'índex d'envelliment expressa la relació entre la quantitat de persones grans de 65 anys i més i la quantitat de població d'entre 0 i 15 anys. D'aquesta manera es pot observar fàcilment quina és la situació de la població, si abunden els joves o, al contrari, la gent gran és superior en nombre i percentatge.

Així doncs, en el cas que ens acompanya, es pot observar com la secció més jove és la de la Marca de l'ham. En aquest cas per cada cent persones grans, n'hi ha quaranta de joves. I el cas contrari, al voltant de l'estació de l'AVE, el resultat és de 220 persones grans per 100 de joves (la meitat de joves que de grans).

En qualsevol dels casos, les mitjanes de l'àrea urbana es troben allunyades de la mitjana que catalana que reflecteix una població més envellida. Per al conjunt de la regió d'estudi la mitjana es força proporcional: 98,59 persones de fins a 15 anys per cada 100 de majors de 65 anys; 90,74 a la ciutat de Figueres, encara més rejuvenida. Mentre que a Catalunya la mitjana és de 136 per cada 100.

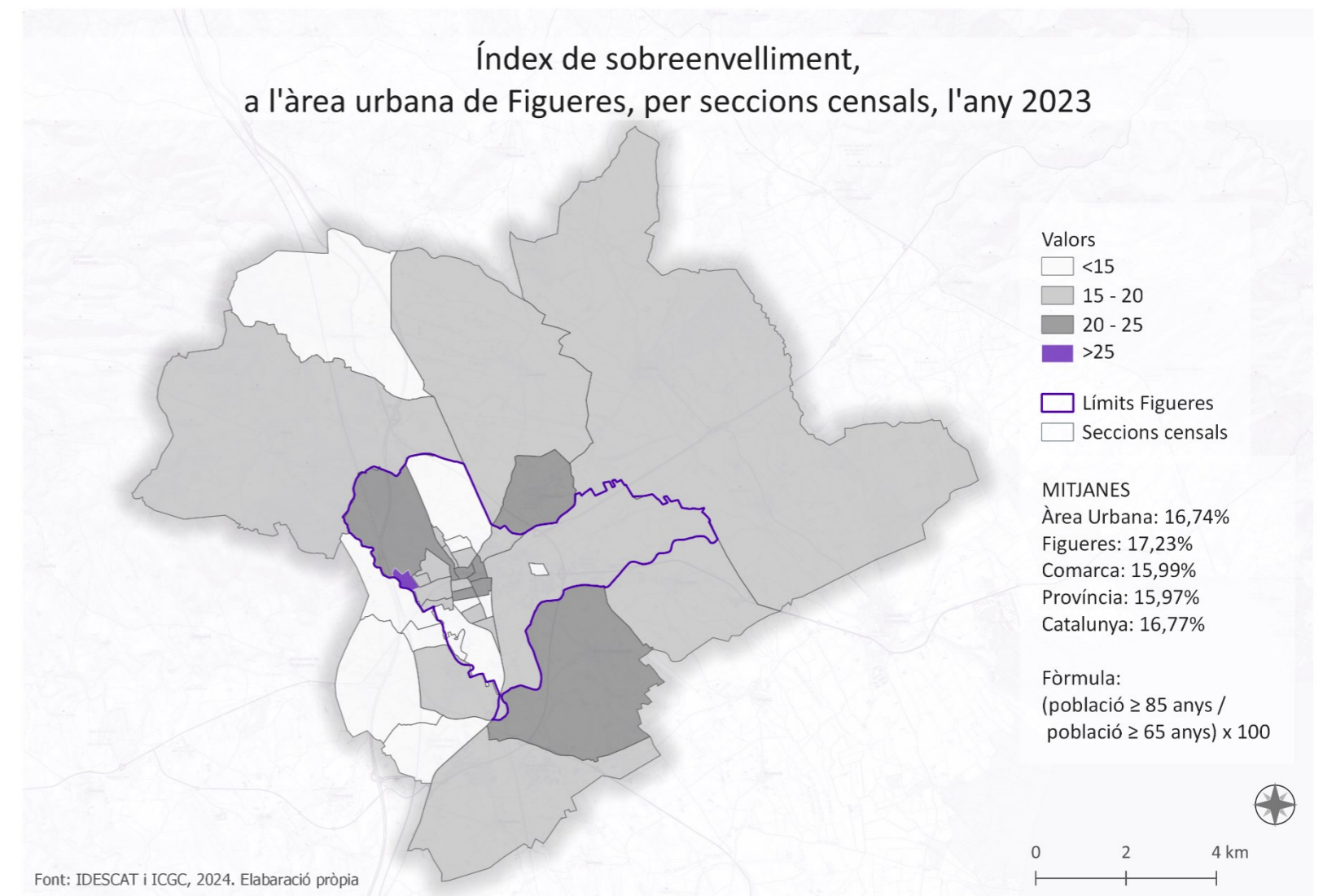
Mapa 23: Índex d'envelliment, a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

5.2.2 Índex de sobreenvelliment

Tanmateix, es pot calcular l'índex de sobreenvelliment, que posa en relació la gent de 85 anys i més amb la de 65 anys i més; amb unes altres paraules, de tota la gent gran, quin valor es correspon a la població de gent molt gran.

En resum, destaca el barri del Culubret, a Figueres, que de la seva població de 65 anys i més, una tercera part (32,14%), té 85 anys o més. Li seguiria la zona de l'ajuntament, Rambla, Casino Menestral de Figueres amb el 24,1%. A partir d'aquest percentatge, els valors disminueixen progressivament, fins a la xifra més baixa, a la secció de l'escola Amistat (6,22%).

A grans trets, fent la comparació entre les mitjanes de l'àrea urbana, de Figueres i Catalunya, es pot apreciar com totes estan en la mateixa tendència, al voltant del 17%.

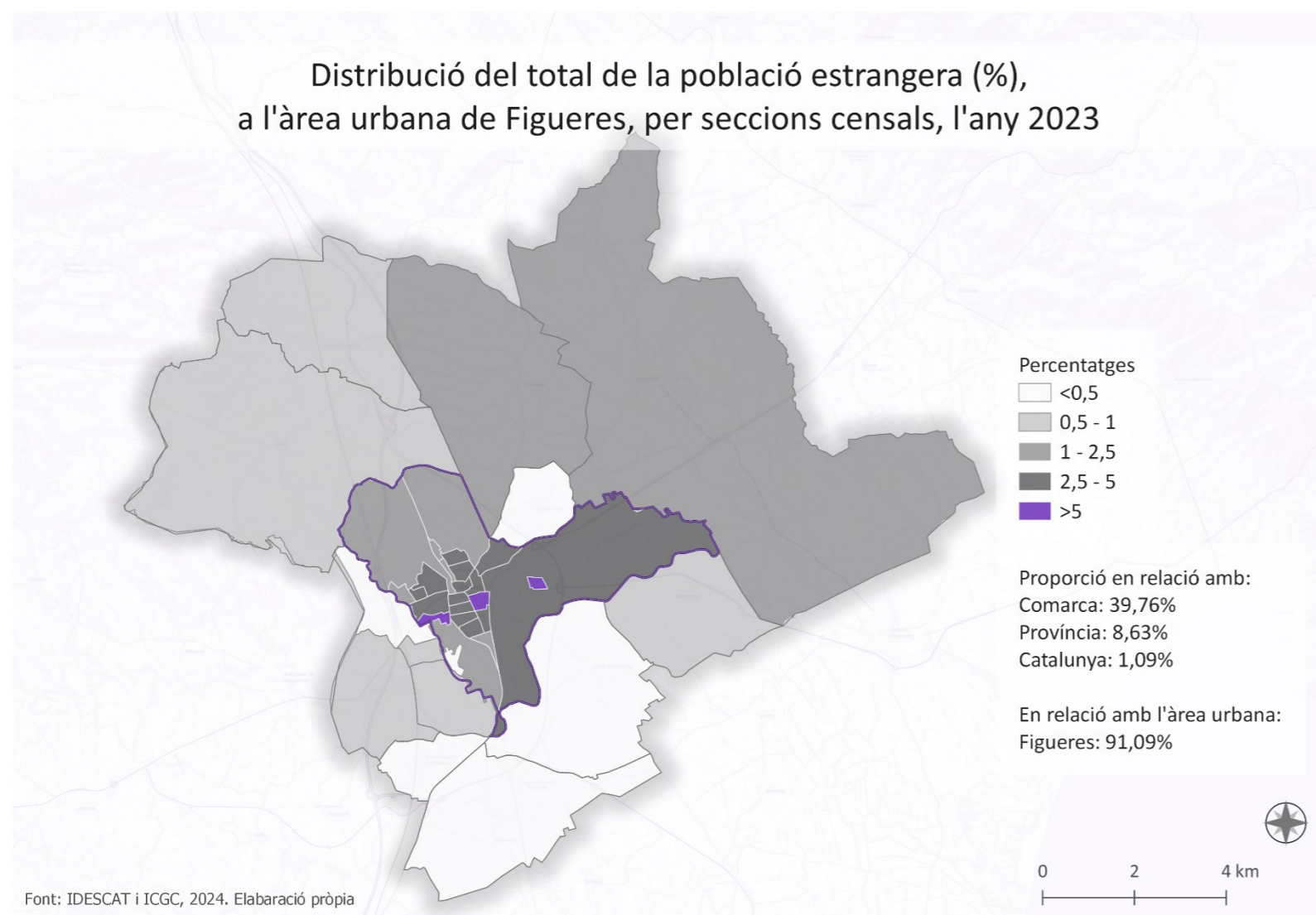
Mapa 24: Índex de sobreenvelliment, a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

5.3 Població estrangera

Pel que fa a la **població estrangera**, en relació amb el conjunt de l'àrea urbana, Figueres concentra la pràctica totalitat d'aquesta tipologia de població, concretament el 91,09%. Dintre d'aquest sector, les zones amb major proporció d'estrangers són la Marca de l'ham que concentra el 8,61% del total de l'àrea urbana, seguida de la plaça de l'Estació (6,97%) i els habitatges Sant Josep (5,51%); en conjunt, superen la cinquena part de tots els estrangers de la regió. En canvi, les seccions amb la proporció més baixa d'estrangers són el Far d'Empordà (0,22%), Santa Llogaia d'Àlguema (0,23%), la porció sud de Figueres (escola Amistat, 0,34%), la zona de l'estació de l'AVE (0,45%) a Vilafant (0,44%) i Vilabertran (0,48%).

Per altra banda, municipis com Cabanes i Peralada, assoleixen xifres similars a les de les àrees perifèriques de la ciutat de Figueres, corresponents a les menys massificades i més rurals.

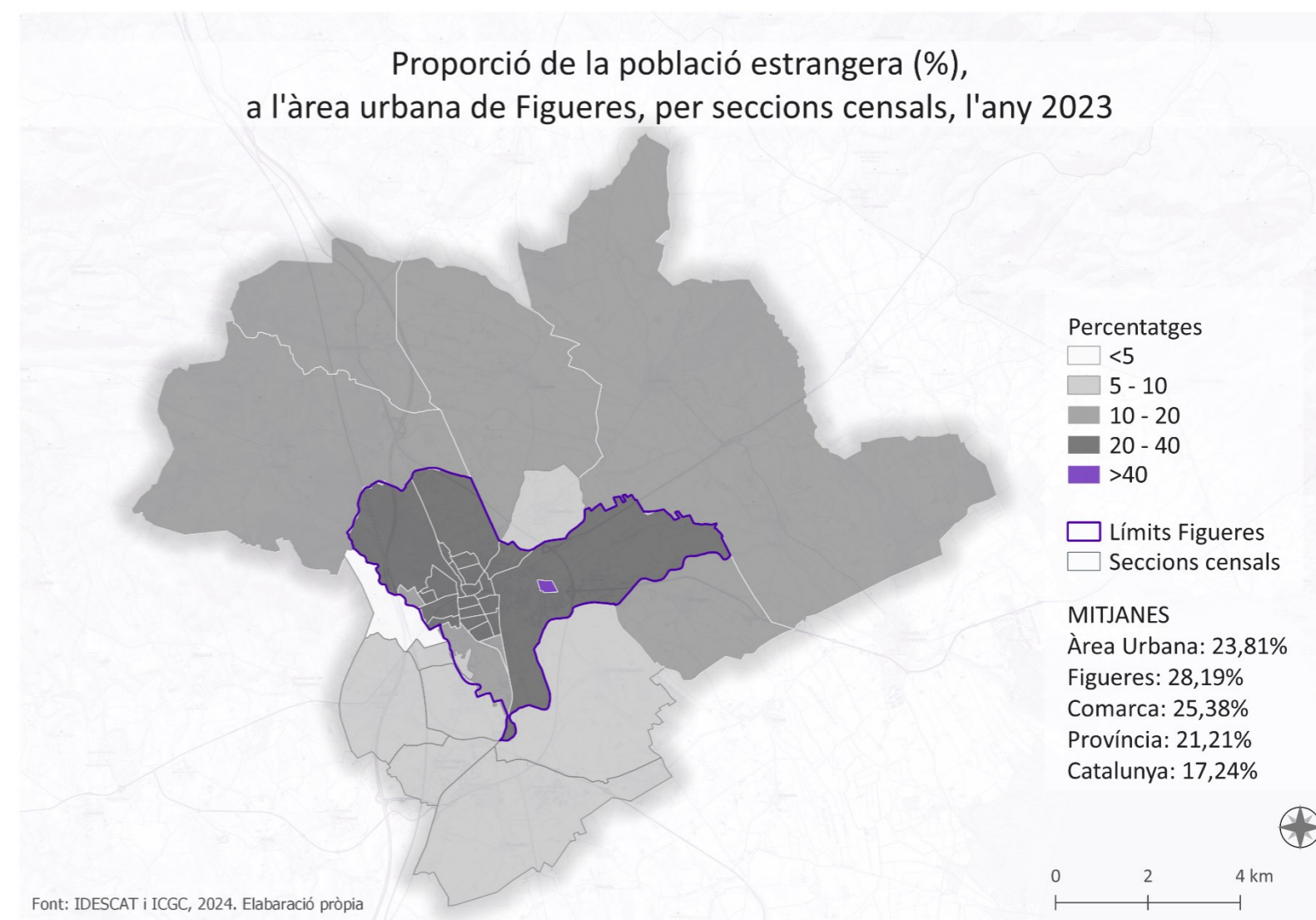
En relació amb la comarca, els estrangers dels onze municipis de l'àrea urbana de Figueres, representen el 40% del total i gairebé el 10% de la província de Girona.

Mapa 25: Distribució població estrangera respecte al total, a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

Observant el mapa relacionat amb la **població estrangera**, en relació amb la mateixa secció censal, en particular, destaca la pràctica totalitat del municipi de Figueres amb percentatges per sobre el 30%, que comparant-lo amb la mitjana de Catalunya, es podria dir que gairebé dobla aquesta proporció i se situa per sobre de les mitjanes de la comarca i de la província. De fet, és qui fa incrementar la mitjana de la resta de l'àrea urbana, que sense Figueres, seria similar a la catalana.

En especial, destaca el percentatge la Marca de l'ham, on la població estrangera és lleugerament superior a la del país, aquesta xifra s'enfila fins al 52,71%.

Mapa 26: Proporció de la població estrangera, per seccions censals, a l'àrea urbana de Figueres. Elaboració pròpia

Posant el focus, en la proporció d'estrangers en relació amb la població total de la mateixa secció censal, els percentatges són diversos en funció del lloc d'origen. En qualsevol cas, la majoria de les seccions censals compten amb algun percentatge de cadascun dels orígens estrangers. Encara que destaquen els de l'Àsia i Oceania que no tenen presència a cinc seccions censals (Av. Marignane amb C. de la Jonquera, el Culubret, Vilabertran, Pont de Molins i al centre històric de Vilafant). Es dona el mateix cas amb els originaris de la resta d'Europa, absència total al barri del Bon Pastor.

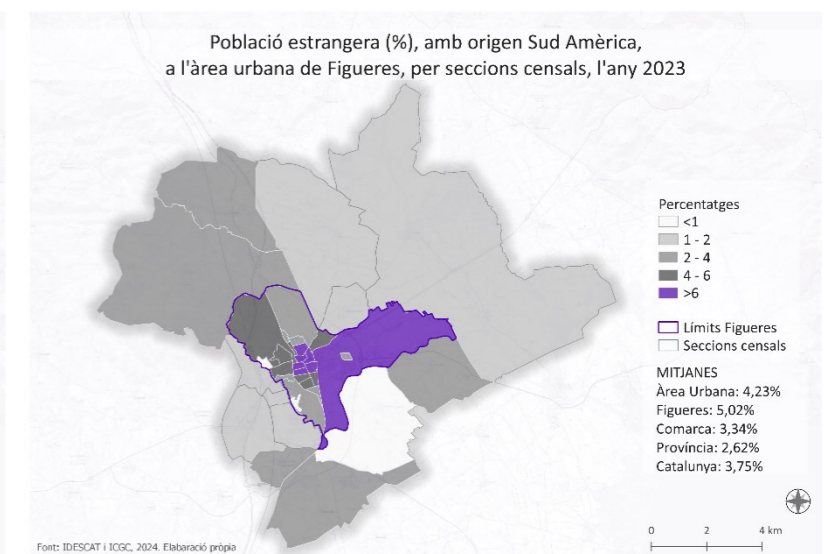
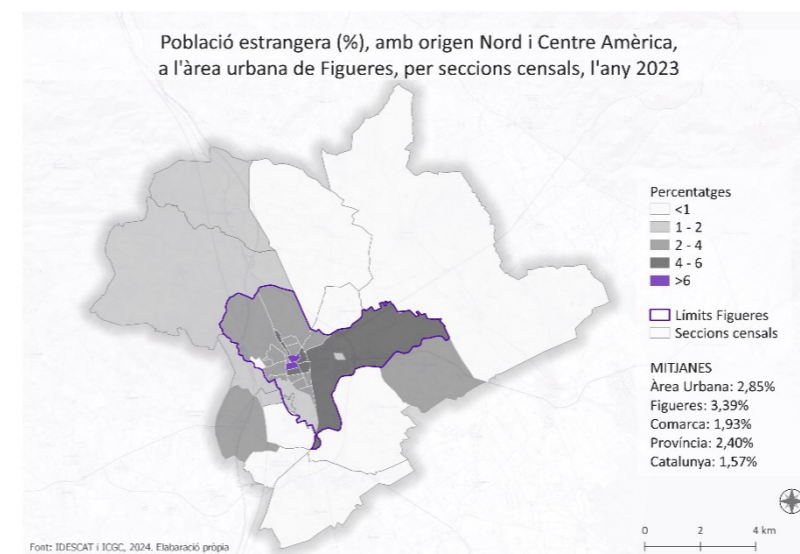
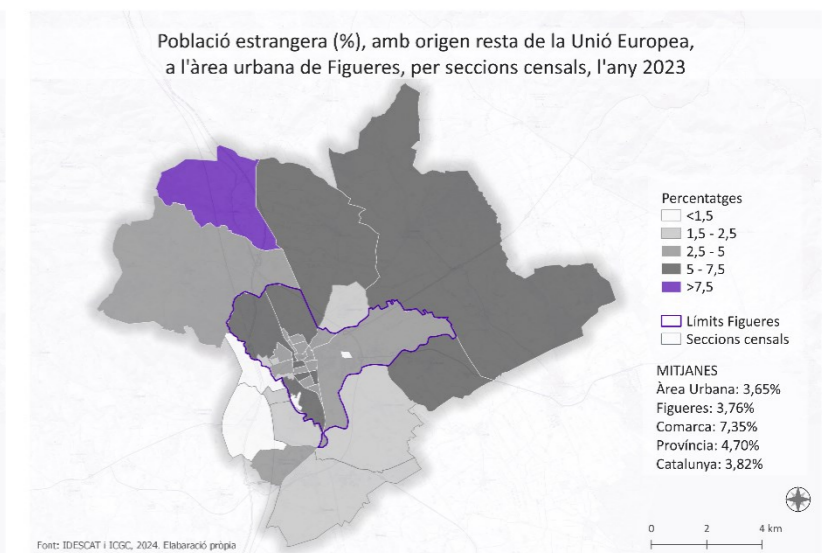
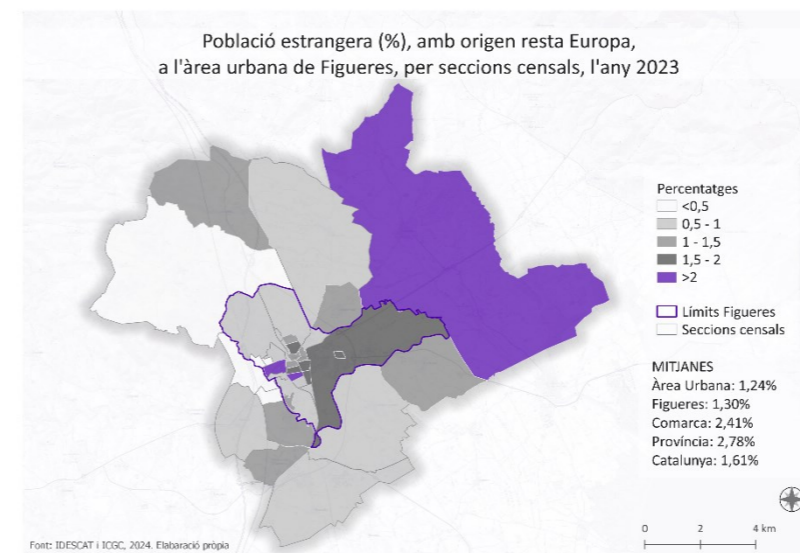
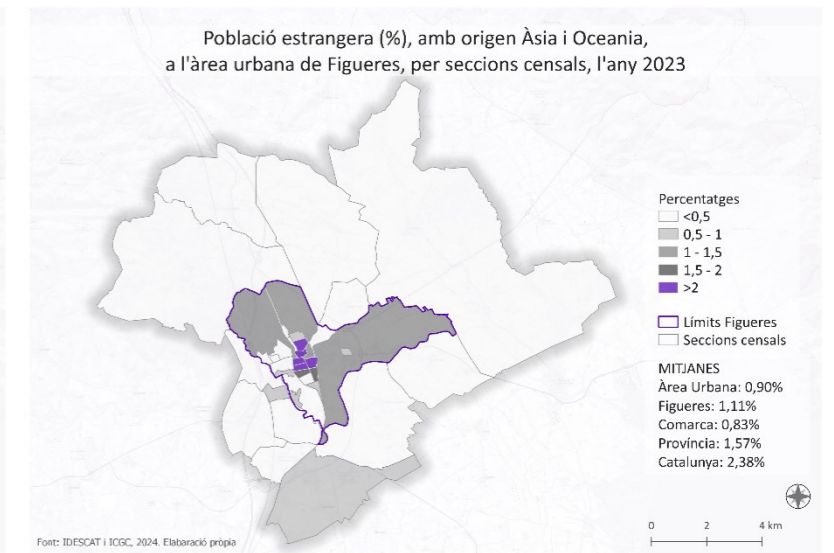
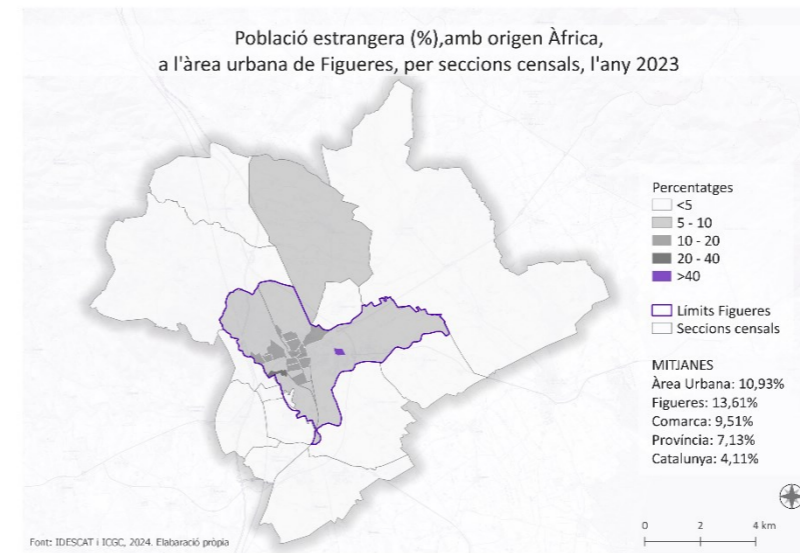
A grans trets, doncs, a primer cop d'ull s'observen com els percentatges més petits de població en una mateixa secció censal els assolixen els estrangers amb origen de la **resta d'Europa** (màxim 3,25%, al voltant de la clínica Santa Creu i un 2,82% a Peralada) i els de **l'Àsia i Oceania** (màxim 2,86% a la zona entre el Garrigal i els Caputxins).

En tot cas, la població de la resta de la **Unió Europea**, són nombrosos, en especial a Pont de Molins, representant un 7,71% del total de la seva població.

A la banda oposada, els **africans** són els que adopten concentracions més marcades, sobretot a la capital de comarca. El cas més excepcional és el de la Marca de l'ham on el 44,65% de la seva població prové del continent africà. El segueix el barri dels habitatges Sant Josep, amb un 26,20% d'aquesta població entre els habitants totals. El cas contrari, per sota l'u per cent, Vilamalla (0,17%, 2 en total), la secció de l'estació de l'AVE de Vilafant (0,22%), Pont de Molins (0,36%) i Vilabertran (0,80%).

En el cas dels estrangers procedents del **Nord i Centreamèrica**, tenen major presència al centre de la capital empordanesa, amb percentatges entre el 5% i el 7% com a màxim, emplaçats al centre històric, al C. Sant Pau, propers a la Rambla, al C. de la Jonquera i a Vilatenim.

En canvi, els del **continent sud-americà**, es troben distribuïts per tot el territori amb percentatges al voltant del 5%. Sobretot, si s'observa la concentració a la ciutat de Figueres, representen uns percentatges alts prou elevats a tot el centre, particularment en el centre històric antic als voltants de la plaça de l'Ajuntament i de la plaça Triangular (10,30% i 9,93%, respectivament) i Vilatenim.

Mapes 27-32: Població estrangera segons origen (continent), a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

La taula següent mostra quina es la proporció de la població estrangera segons el seu origen a cadascuna de les seccions censals. Per exemple, a la Marca de l'ham es pot veure com el 84,71% dels seus estrangers provenen de l'Àfrica, el 6,12% de Sud-Amèrica, el 3,29 de la resta d'Europa, el 2,35% de la Unió Europea, el 2,12% del Nord i Centre-Amèrica i, en darrer lloc, un 1,41% procedent de l'Àsia i Oceania.

% Estrangers	Seccions censals	Municipi	Resta Unió Europea	Resta Europa	Àfrica	Nord i Centre Amèrica	Sud Amèrica	Àsia i Oceania
1	17066901001	Figueres	17,58	3,30	31,87	23,08	23,08	1,10
2	17066901002	Figueres	26,17	3,74	32,71	12,15	20,56	4,67
3	17066901003	Figueres	16,59	11,22	36,59	15,12	19,02	1,46
4	17066901004	Figueres	17,19	2,34	52,34	10,94	16,41	0,78
5	17066901005	Figueres	12,68	1,41	83,10	1,41	1,41	0,00
6	17066901006	Figueres	7,61	0,00	65,99	10,15	15,23	1,02
7	17066901007	Figueres	10,73	3,95	64,41	10,17	8,47	2,26
8	17066901008	Figueres	10,57	2,44	61,79	14,63	9,76	0,81
9	17066902001	Figueres	12,20	3,05	32,32	18,29	26,83	7,32
10	17066902002	Figueres	9,50	5,00	48,00	8,00	20,50	9,00
11	17066902003	Figueres	23,81	2,38	46,43	13,10	9,52	4,76
12	17066902004	Figueres	16,23	3,66	45,03	12,04	20,94	2,09
13	17066903001	Figueres	13,61	4,71	40,84	15,71	20,94	4,19
14	17066903002	Figueres	16,59	6,45	29,03	19,82	23,96	4,15
15	17066903003	Figueres	22,31	6,20	29,75	14,46	21,07	6,20
16	17066903004	Figueres	2,35	3,29	84,71	2,12	6,12	1,41
17	17066903005	Figueres	10,47	4,94	39,24	14,83	23,26	7,27
18	17066904001	Figueres	13,55	3,27	31,78	18,22	26,64	6,54
19	17066904002	Figueres	11,35	5,24	39,30	14,41	21,83	7,86
20	17066904003	Figueres	18,50	11,89	33,48	10,57	19,82	5,73
21	17066904004	Figueres	14,22	3,88	47,84	9,05	23,28	1,72
22	17066904005	Figueres	6,62	2,21	72,43	6,99	9,93	1,84
23	17066904007	Figueres	23,53	17,65	23,53	17,65	5,88	11,76
24	17066904008	Figueres	17,39	2,90	42,03	17,39	17,39	2,90
25	17066904009	Figueres	34,18	6,33	35,44	7,59	15,19	1,27
26	17030701001	Cabanes	35,47	4,65	48,84	3,49	6,98	0,58
27	17005901001	El Far d'Empordà	36,36	18,18	39,39	3,03	3,03	0,00
28	17093201001	Llers	34,15	2,44	16,26	16,26	30,08	0,81
29	17132801001	Peralada	49,38	23,46	9,05	4,53	11,93	1,65
30	17135201001	Pont de Molins	57,33	8,00	2,67	12,00	20,00	0,00
31	17182701001	Santa Llogaia d'Àlguema	29,41	14,71	20,59	8,82	23,53	2,94
32	17214201001	Vilabertran	35,38	18,46	12,31	13,85	20,00	0,00
33	17221401001	Vilafant	14,29	9,52	38,10	23,81	14,29	0,00
34	17221401002	Vilafant	32,00	4,00	20,00	20,00	16,00	8,00
35	17221401003	Vilafant	27,78	16,67	30,56	5,56	16,67	2,78
36	17221401004	Vilafant	27,27	4,55	4,55	27,27	27,27	9,09
37	17226601001	Vilamalla	36,62	9,86	2,82	7,04	35,21	8,45
38	17230501001	Vila-sacra	38,28	7,03	22,66	14,06	16,41	1,56

Taula 12: Proporció de població estrangera per seccions censals, segons origen (continent), d'entre la seva població estrangera. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia.

Pel que fa als països d'origen dels habitants estrangers a la ciutat de Figueres, val a dir que les primeres deu nacionalitats copen el 76,76% del total. Així doncs, la resta (67 països) completen la quarta part restant. D'entre el *Top Ten*, el líder indiscutible del rànquing és el Marroc, amb el 37,04% del total dels estrangers, una tercera part del conjunt. Li segueix Hondures, amb el 8,46% i el Senegal amb el 6,63%. Per sota d'aquesta xifra i per sobre el 5% seguiria Romania i Colòmbia. Els habitants d'origen boliviana representen un 3,5% i Ucraïna, França, Veneçuela i Gàmbia se situarien al voltant del 2,5%.

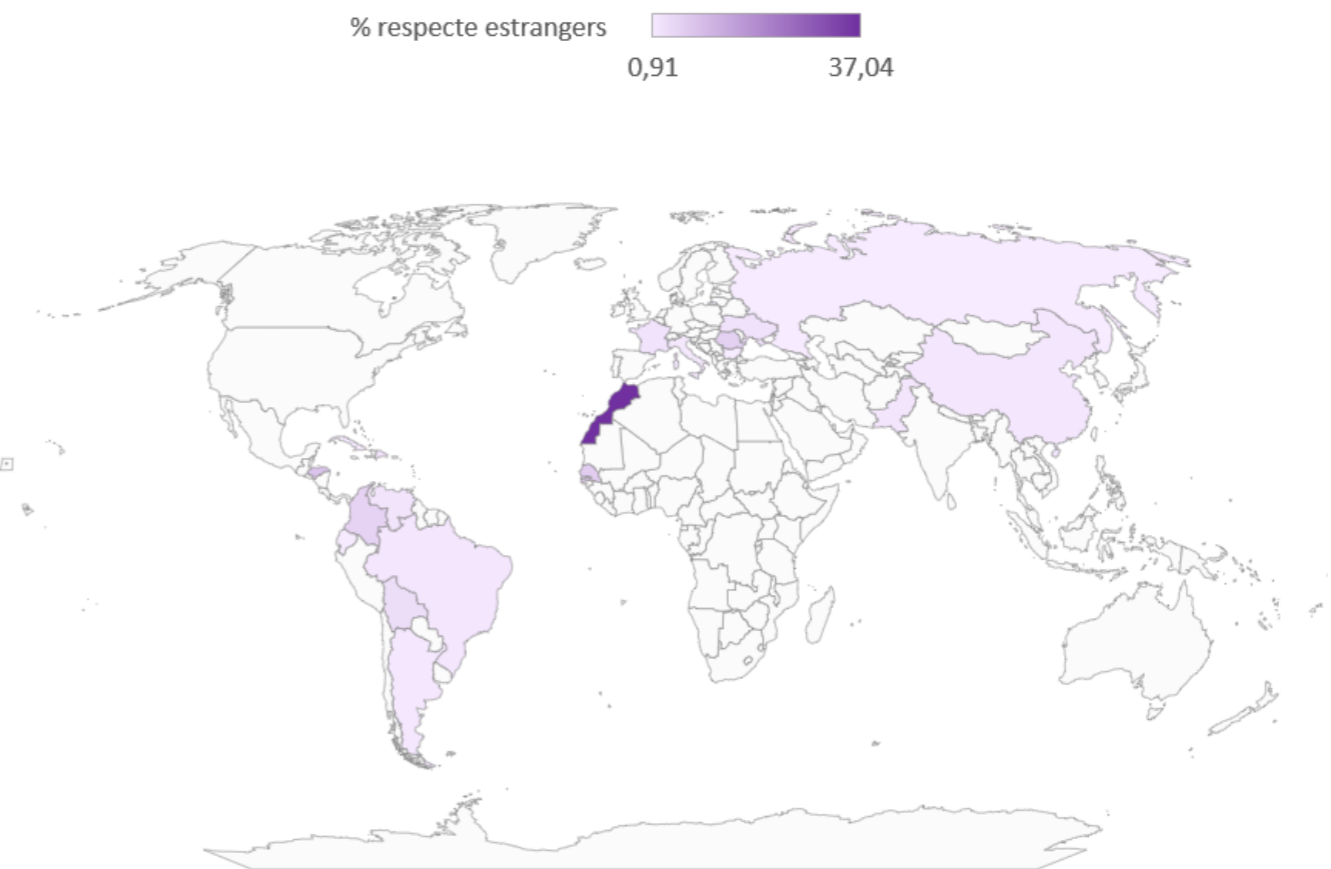
En els següents 67 països, el percentatge comença per sota el 2% (uns 250 habitants per país d'origen) i fins a un 0,02% (uns 3 habitants per nacionalitat).

D'entre els països que se situen entre la posició 10 i 20 del llistat de referència, afegeixen a la suma un 14,38%. De la mateixa manera, els països del rànquing entre el número 20 i el 30, sumarien un 5,56%. D'entre el 30 i el 40, un humil 1,71%. I d'aquí fins al final de la llista (37 països), aporten un 1,58% dels estrangers a la capital empordanesa.

Un altre detall a observar, és el nivell de renda d'aquestes nacionalitats. Per fer-ho, s'ha tingut en compte la classificació que en fa el Banc Mundial, amb un dels seus indicadors de desenvolupament mundial, el del món segons les rendes i les regions. A partir d'aquest suport, en forma de mapa interactiu, s'ha creat una taula per tal de distribuir la població estrangera de Figueres segons els diferents països d'origen en funció de la seva renda. Això ens permetrà més endavant creuar les dades per elaborar mapes amb nous indicadors. Així doncs, podem afirmar que la meitat dels deu primers països que encapçalen el llistat dels més nombrosos en nombre i proporció pertanyen a països amb rendes baixes: el Marroc, Hondures, Senegal, Ucraïna i Gàmbia; que junts superen la meitat de les nacionalitats totals (57,40%). Un d'ells a països de rendes mitjanes-baixes (Bolívia). I si sumem tots els del llistat corresponents a aquesta categoria (República Dominicana, 1,98%; Pakistan, 1,89%; Guinea, 0,80%; Nigèria, 0,47%; l'Índia, 0,16%; Costa d'Ivori, 0,09%; Ghana, Nicaragua, Filipines (0,07% cadascuna), Haití, Vietnam (0,04% cadascuna), Angola Egipte i Kirguizistan (0,02% per cadascuna) s'obté 9,66% del total de tota la població estrangera. És a dir, en conjunt, un 67,06%, o dues terceres parts, dels habitants estrangers procedeixen de països amb rendes baixes o mitjanes-baixes.

Seguint amb les deu primeres posicions, s'observa un país amb rendes mitjanes-altes (Colòmbia) i els dos restants dels quals s'ha pogut obtenir aquesta classificació, corresponen a nivells de rendes altes (Romania i França).

Principals països d'origen de la població estrangera, a la ciutat de Figueres, l'any 2021

Mapa 33: Principals països d'origen de la població estrangera a Figueres. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

5.4 Nivell educatiu assolit

En relació amb el conjunt de l'àrea urbana, les dades mostren com Figueres torna a assumir els percentatges més elevats, per tractar-se de les seccions amb major nombre d'habitants i, en alguns casos, aquest indicador coincideix amb la Marca de l'ham, el Culubret, els habitatges Sant Josep i la plaça de l'Estació.

Fixant-nos en els valors relatius als **estudis primaris** la Marca de l'ham (6,30%), el barri del Bon Pastor (5,96%), els habitatges Sant Josep (5,93%) i la plaça de l'Estació (5,39%) reuneixen una quarta part del total de la població amb aquest nivell educatiu. Els motius que justificarien aquestes xifres no es relacionen directament amb el nombre d'habitants, sinó que, en tot cas, podria tenir motius de nacionalitat. Coincideix que són els barris amb més població estrangera, i havent vist les nacionalitats més abundants a Figueres, assumint que es tracten de països amb rendes baixes o mitjanes, el resultat que mostra el mapa no deixa lloc a la sorpresa.

Pel que fa als estudis de la **primera i segona etapa de l'educació secundària**, coincideixen la zona de la presó vella i la plaça de l'Estació amb un 5%. Igualment, en el primer cas, es pot afegir l'estació d'autobusos amb un percentatge similar. Per als estudis de la segona etapa de l'ESO el tercer per sobre el 4,5% és la secció dels jutjats i Mossos d'esquadra. Tot i això, és cert que els percentatges elevats d'estudis de la segona etapa de l'educació secundària, tenen més presència a altres territoris fora de Figueres que els dos anteriors.

Aquest fenomen, és encara més evident si observem el mapa dels **estudis superiors**. Ràpidament, destaca Peralada, amb el percentatge més elevat (el 6,20%, el més alt de totes les categories, també), amb una distància de més d'un punt amb relació al següent; plaça de l'Estació (4,94%), seguit de la secció dels mossos i jutjats (4,88%), la zona de la Presó vella (4,73%).

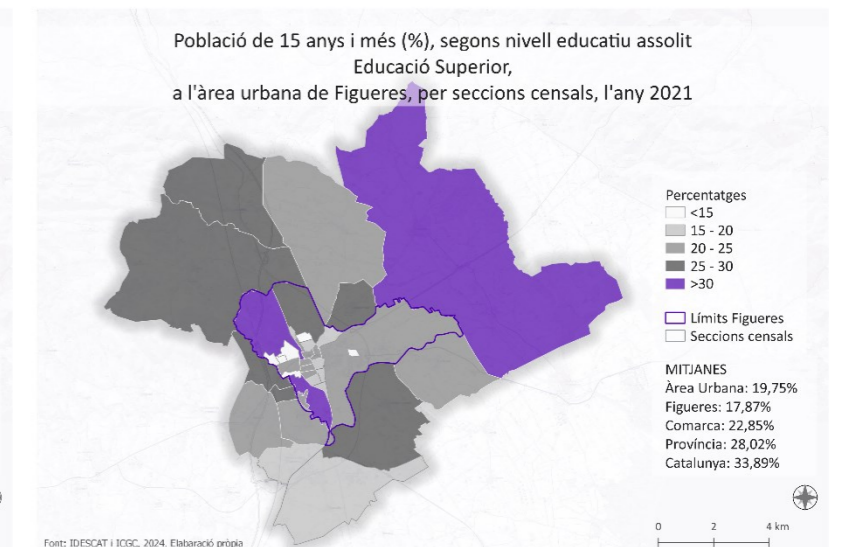
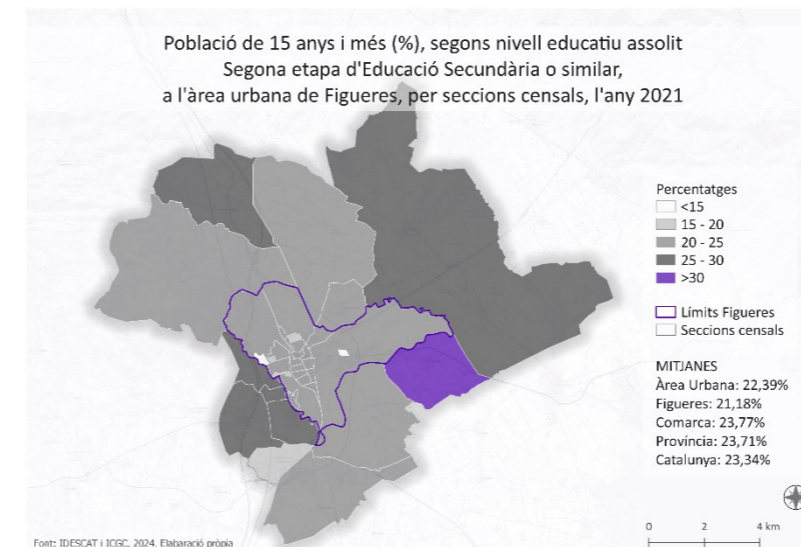
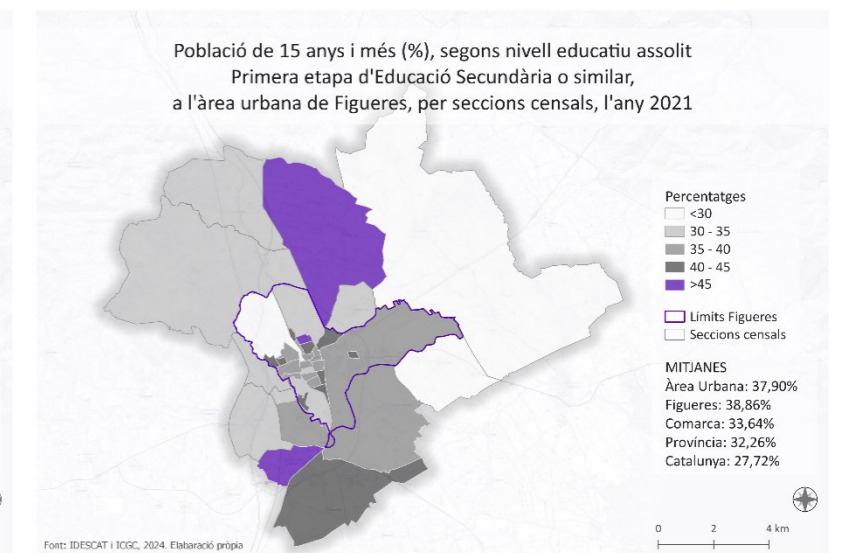
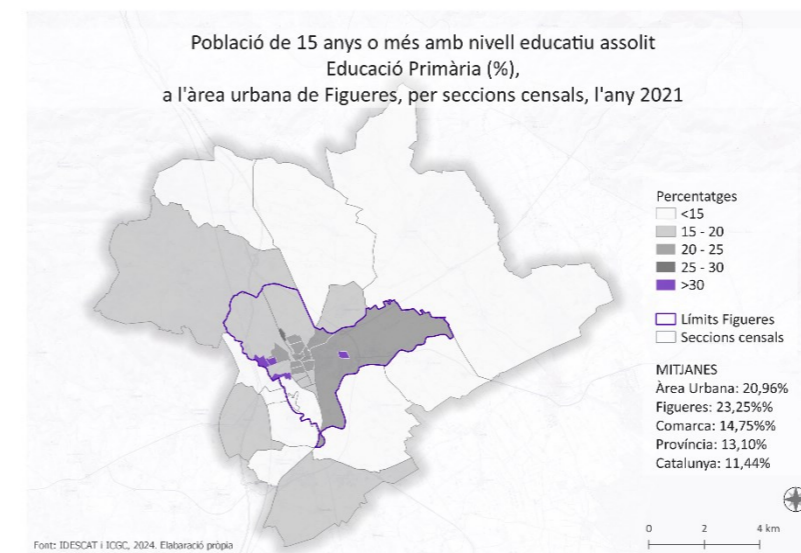
En relació amb la mateixa secció censal, les característiques que es s'anaven anunciant prenen més rellevància. Els percentatges relatius a nivells educatius cada cop més alts (vegeu mapes 34-37), es van reflectint als afores de la ciutat; així com la pràctica absència en algunes seccions censals concretes.

Si es comparen les mitjanes amb els altres àmbits escalars, Figueres duplica el percentatge d'aquesta categoria, sobretot respecte a Catalunya que és la que té la proporció més baixa (11,44% vs 23,25%). A causa del pes de la ciutat de Figueres sobre el conjunt, la mitjana de l'àrea urbana no és gaire més encoratjadora, disminueix lleugerament, però, tot i això se situa en un 21%. En el cas de la comarca i la província se situen, al voltant de tres punts per sobre la mitjana del país. En aquest sentit, destaca el barri del Culubret, la Marca de l'ham, el barri del Bon Pastor i el barri dels habitatges Sant Josep, amb els valors de major població amb **estudis primaris**. Els percentatges no són gens menyspreables: entre una tercera part o la meitat de la seva població se situa en el nivell d'estudis més baix.

I els percentatges continuen discordant per al **primer cicle de l'ESO**, Figueres i el conjunt de l'àrea urbana s'acosten al 40% d'habitants amb aquest nivell educatiu, mentre que a Catalunya no arriba al 30%. Pel que fa a la comarca i la província se situen per sobre la mitjana catalana, però per sota de les nostres regions. A l'àrea urbana, les seccions descrites anteriorment continuen amb percentatges similars (encara que aquí sobresurtin Santa Llogaia d'Àlguema i Cabanes). En canvi, pels següents nivells, se situen al final de la cua de tota l'àrea urbana; amb percentatges inferiors al 5% del total de la seva població.

En canvi, per als estudis del **segon nivell de l'ESO**, es dona una situació d'equilibri entre tots els àmbits comparats (és l'únic cas), encara que continuen per sota, ara de forma molt més lleugera. Aquí destaca Vila-sacra per ser la secció censal amb la proporció més gran de la seva població amb aquest nivell d'estudis, amb el 35,42%. Tanmateix, si s'observa les seccions que en un inici eren les que agrupaven la població amb estudis més baixos, ara assolixen el percentatge més baix.

Malauradament, aquest equilibri respecte a les mitjanes en comparació amb la resta, torna a deixar en mal lloc a la ciutat de Figueres i la seva àrea urbana. Pel cas dels **estudis superiors**, el percentatge de mitjana a Catalunya supera el 30% i tant Figueres com la seva àrea urbana se situen a una distància de 10 punts. En tot cas, Peralada és la que més s'hi acostava, amb el 37,24% de la seva població amb estudis superiors. I, en contrapartida, Culubret i Marca de l'ham, no arriben al 5%, o Bon Pastor i Horta d'en Capellera, no arriben al 10%.

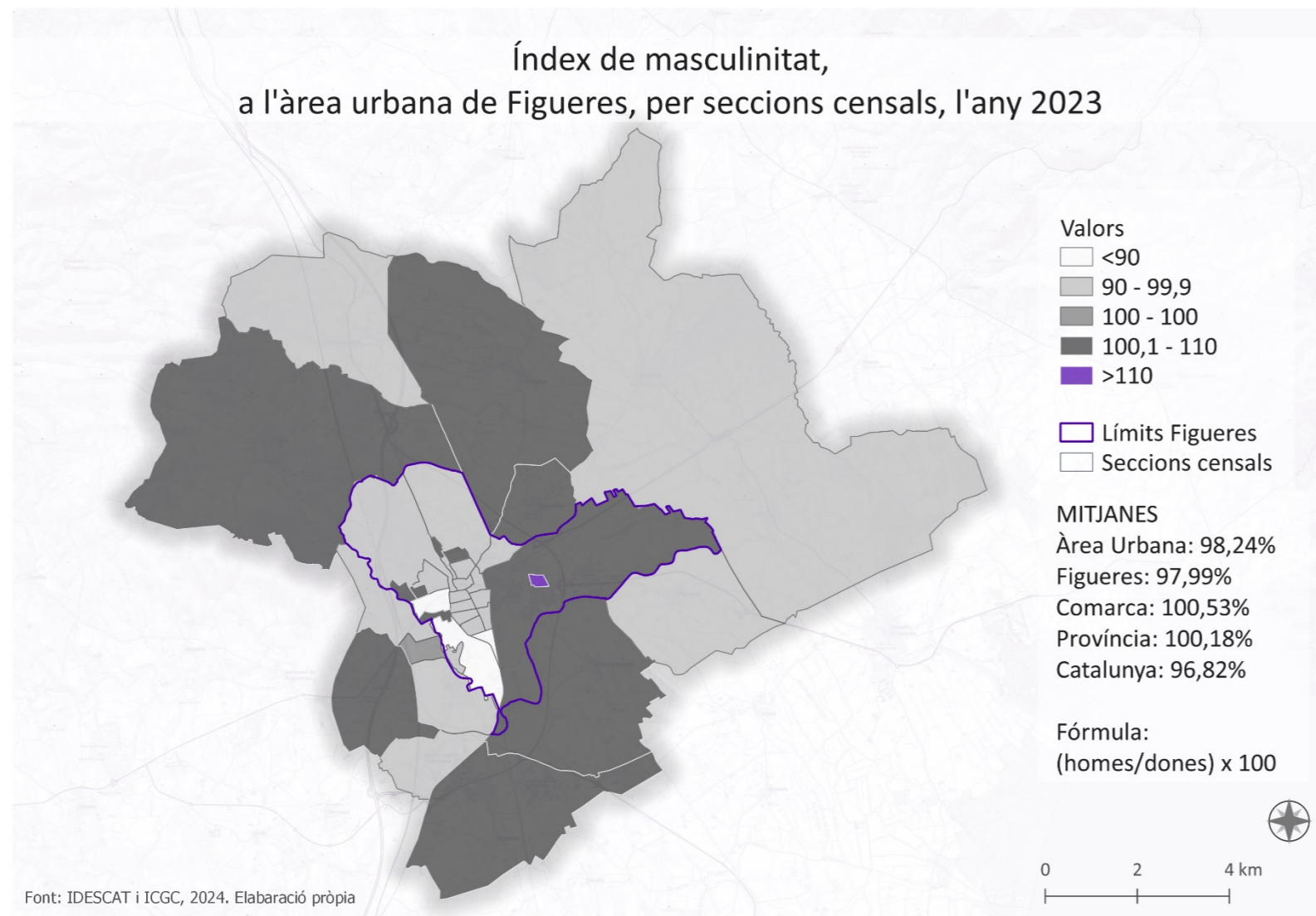

Mapes 34-37: Nivell educatiu assolit a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

5.5 Índex de masculinitat

L'índex de masculinitat és el resultat de dividir el total de població masculina pel total de població femenina, expressat en tant per cent. El que mostra aquest índex és quantes dones hi ha per cada cent homes. En el conjunt de l'àrea urbana (i també Figueres) la balança cau lleugerament cap al costat femení, amb un quocient de 98 homes per cada 100 dones. En canvi, fixant-nos en les dades de la comarca i la província, s'observa com aquesta equivalència és simètrica; a diferència del conjunt de Catalunya on la proporció home/dona és un punt inferior a la de la nostra àrea d'estudi.

Es podria destacar la secció de la Marca de l'ham, on ja hem vist que la majoria de la seva població és estrangera, doncs, a la vegada, és la més masculinitzada, amb 121 homes per cada 100 dones, en números rodons. El cas oposat el trobem al centre històric de Figueres i a la regió sud d'aquesta, encara que amb percentatges més discrets; en aquests casos, se situen al voltant de 100 dones per cada 90 homes.

Mapa 38: Índex de masculinitat, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

6. INDICADORS ECONÒMICS

L'apartat en curs avaluarà les tendències relatives a l'economia de la regió, amb termes d'ocupació, rendes i desigualtat. Per fer-ho, s'ha aprofitat el color vermell per marcar les proporcions més baixes, que val a dir, sovint són les més desfavorides, encara no sempre. Per exemple en el cas de població desocupada, un percentatge baix (que estaria marcat en vermell) no representa un valor dolent. Esperem que no porti lloc a confusió i s'entengui fàcilment, ja que per alguns casos resulta molt evident i visual.

6.1 Relació amb activitat econòmica

En aquest quart apartat dels indicadors econòmics es posa en relació la proporció de l'activitat econòmica amb la població. Per a tal efecte es tindran en compte dues grans categories poblacionals: la població activa i la població inactiva. Per a la població activa s'observarà la diferència entre la població ocupada i la desocupada. I per a la població inactiva, s'estudiarà quina part de la població percep una pensió per una invalidesa o per jubilació, i, tanmateix, quants en són estudiants. Com sempre es farà un primer repàs a escala d'àrea urbana per, tot seguit, entrar en detall i observar les característiques de cada secció censal. Val a dir, que no s'ha pogut disposar de dades per al municipi (i secció censal) de Santa Llogaia d'Àlguema.

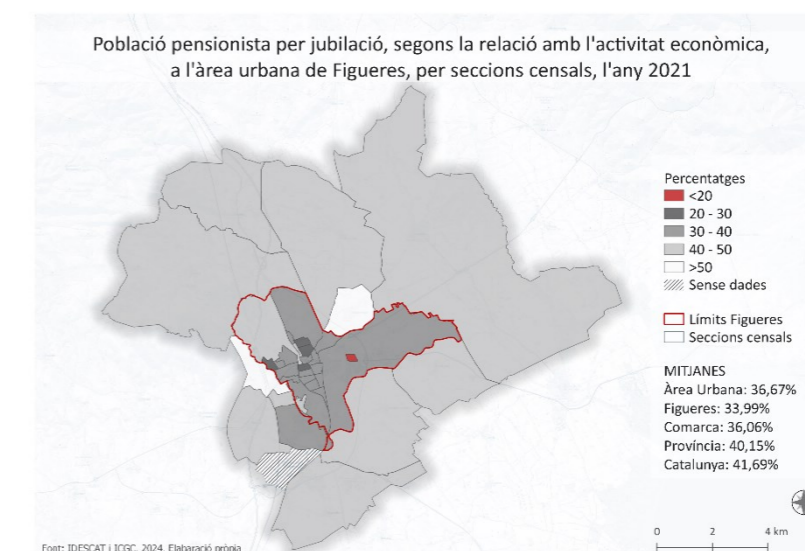
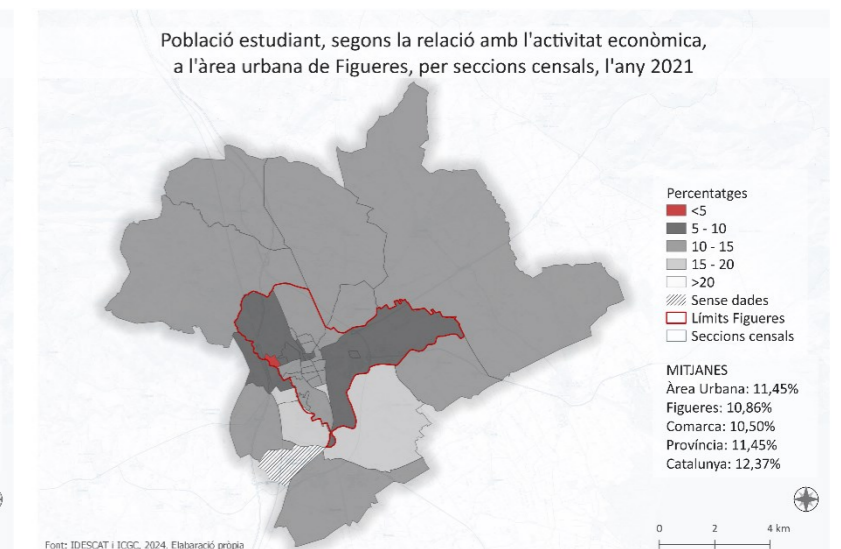
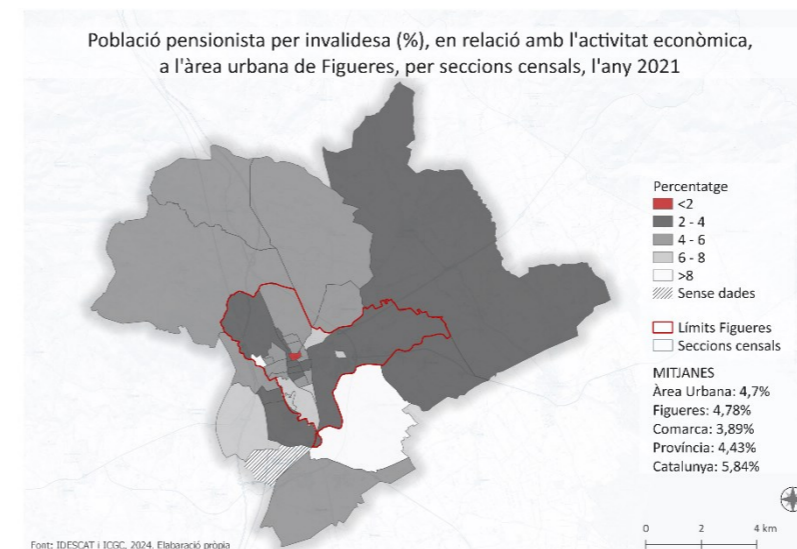
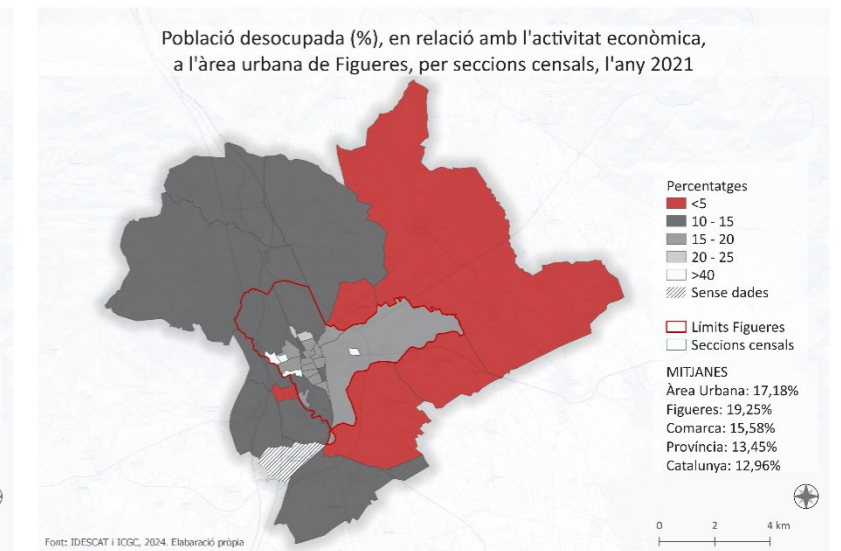
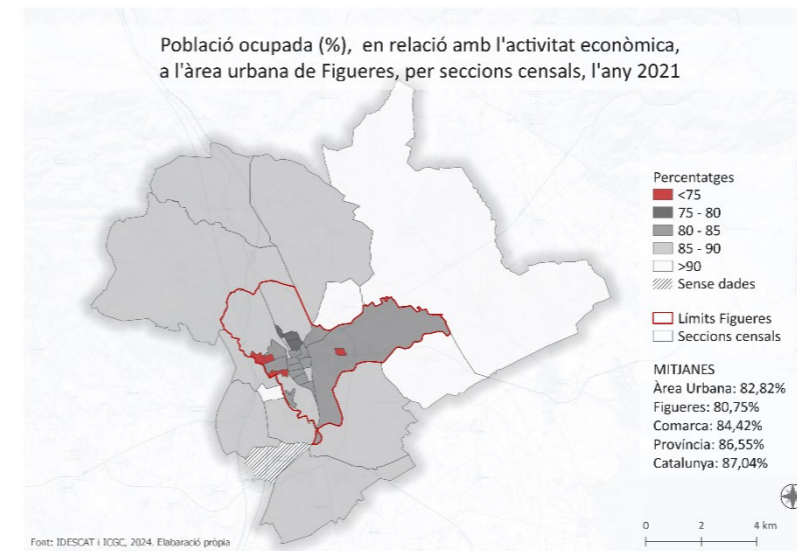
Així doncs, parlant de **població ocupada**, allà on destaca per comptar amb el major percentatge dintre els seus límits, trobem el municipi de Peralada, amb el 92,51%, seguit de Vila-sacra (91,34%), Vilabertran (90,2%), el Camp dels Enginyers a Vilafant (90,06%) i el Far d'Empordà (90%). Tots ells amb taxes de desocupació per sota el 10%.

A l'altra costat de la balança, la **població desocupada**, amb majors percentatges per seccions censals, destaca, en primera posició al barri del Culubret, amb menys de la meitat de la seva població en situació d'ocupació, exactament el 41.43%, mentre que el 58,57% es refereix a la població desocupada. Encara que amb molta distància, li segueix, amb una proporció propera al 70/30 pel que fa població ocupada i desocupada, com ja ens resulta habitual en altres casos, el barri veí del Bon Pastor, (69,07% vs 30.93%, per ser més exactes), la Marca de l'Ham (70,46%, 29,54%) i el Poblenou (72,38%, 27,62%), Horta d'en Capellera (78,78%, 21,22%), la zona de l'Av. Perpinyà (78,98%, 21,02%) i la zona del Garrigal (80% i 20%). Aquestes xifres prenen especial rellevància si es comparen amb les mitjanes de la resta d'àmbits a diferents escales. El més evident, per llunyania en els valors, és amb el de Catalunya, on les taxes d'ocupació assoleixen valors del 87%, la província de Girona similars (86,55%), la comarca de l'Alt Empordà un pèl més distanciat amb un 84,42%, i a mesura que ens acostem a les mitjanes més properes a les seccions censals, s'observen com els resultats es distancien d'aquestes últimes. Per l'àrea urbana la mitjana se situa en el 82,82% de població ocupada i Figueres en el 80,75%. Es pot dir, que entre els valors més extrems hi ha més de 4,5 punts percentuals de diferència.

En el cas dels **pensionistes per invalidesa**, destaca per sobre de qualsevol mitjana, el municipi del Far d'Empordà amb el 8,57% i Vilabertran amb un 6,38% de la seva població inactiva que percep pensió per invalidesa. De les seccions censals de Figueres, destaca el Culubret de Figueres (8,33%) i la zona perifèrica sud de Figueres, com la secció del Gol Sud, l'Olivar Gran i el Rally Sud (6,85%, 6,31% i 6,30%); l'Eixample i la Marca de l'Ham, amb valors per, mig punt per sobre de la mitjana de Catalunya (5,84%), la més alta dels diferents àmbits amb els quals es fa la comparació. Per altra banda, els valors més baixos es troben al casc antic de la ciutat de Figueres (1,85%), a Peralada (2,26%) i Vila-sacra (2,63%).

Pel que fa als **pensionistes per jubilació**, val a dir que tots els pobles del voltant de Figueres assoleixen xifres per sobre la mitjana catalana, que se situa en el 41,69%. El primer, de major a menor percentatge, Vilabertran (55,96%), Vilafant a la zona de l'AVE i el camp dels Enginyers (53,16% i 43,93%), Vilamalla (49,21%), Peralada (48,87%) i Vila-sacra (46,05%), el Far d'Empordà (45,71%), Pont de Molins (44,26%), Llers (44,26%) i Cabanes (41,73%). Mentre que a Figueres, seria el barri de l'Olivar Gran (48,68%) i el casc antic de la ciutat (43,94%). A l'altra extrem, els barris amb població més jove: la Marca de l'Ham (18,45%), seguit a certa distància pel barri del Culubret (25,52%), així com la zona de la plaça triangular (28,43%), el barri de l'Horta d'en Capellera (28,50) i el barri veí de la zona entre el Garrigal i els Caputxins (29,79%).

I per concloure aquest apartat, descriurem la presència i absència de la **població estudiant**, per seccions censals. En aquest indicador, aflora Vilafant, amb les seccions del Camp dels Enginyers i les Forques com a capdavanteres, amb, gairebé, una cinquena part de la seva població inactiva estudiant (amb 18,99% i 18,69%, respectivament) i al nucli antic (14,18%). També, d'altres municipis fora de Figueres superen la mitjana catalana situada en un 12,37%; com el Far d'Empordà (17,14%), Peralada (14,93%), Llers (14,74%), Vila-sacra (13,16%). A la mateixa ciutat de Figueres, la zona del Rally Sud (17,32%), l'Eixample (14,44%), l'Olivar Gran (13,51%), la zona de l'Aigueta (13,28%), la zona de l'estació d'autobusos i de la plaça del Gra (13,15% i 12,45%, exactament). En canvi, a l'extrem oposat, emergeix el barri del Culubret amb un humil 4,69%, el casc antic de la ciutat de Figueres (6,17%), la zona de l'hospital (7,58%), el barri del Bon Pastor, com la zona de l'AVE, a Vilafant (7,89%) o Vilatenim (8,40%).

Mapes 39-43: Relació amb l'activitat econòmica, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals.. Elaboració pròpia

6.2 Segons tipus de renda

Els tipus de renda segons la secció censal, presenta poques variacions indiferentment del tipus de renda. En tots els casos destaquen per la banda **més humil** els barris del Culubret la Marca de l'ham, el Bon Pastor a totes les categories i en aquest ordre. A partir d'aquí apareixen els habitatges Sant Josep, l'Horta d'en Capellera i el centre històric de Figueres. Podrien tenir en comú els alts percentatges de població estrangera entre els seus habitants, així com el nivell educatiu més baix.

I, al mateix temps, destaquen per la banda **més rica**, alternant-se la primera posició Peralada i Vilafant (Camp dels Enginyers i zona AVE), seguits habitualment pel Far d'Empordà, Llers i Vilamalla.

A continuació s'exposen els casos més extrems.

En la **renda mitjana neta per persona**

- >15.000€:
Peralada (16.919€), Vilafant (Camp dels enginyers: 15.064€ i zona AVE: 15.677€) i, Figueres a la zona Castell de Sant Ferran (15.677€).
- <10,000€:
Culubret (5.195€) i Marca de l'ham (6.828€), el Bon Pastor (8.513€) i els habitatges Sant Josep (9.243€) l'Horta d'en Capellera (9.619€).

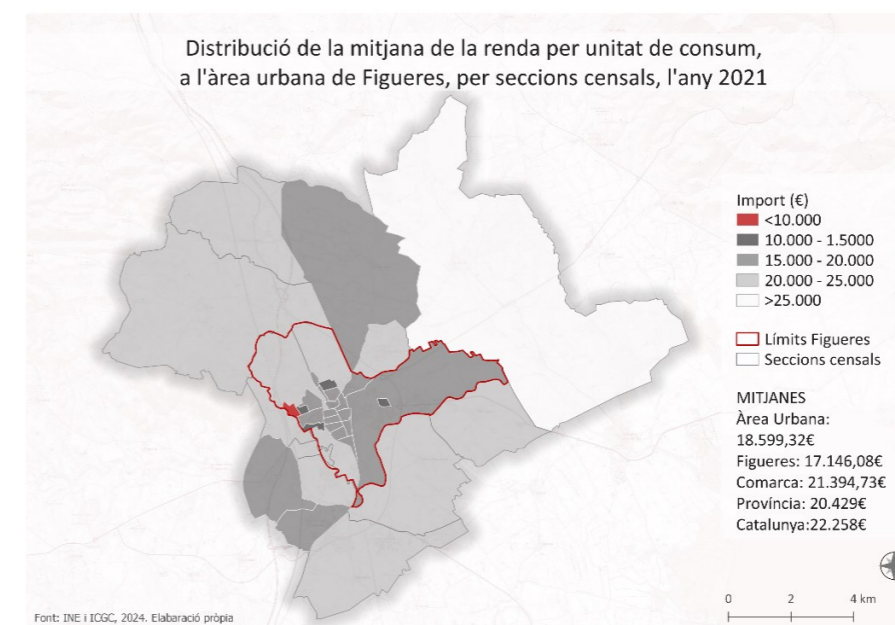
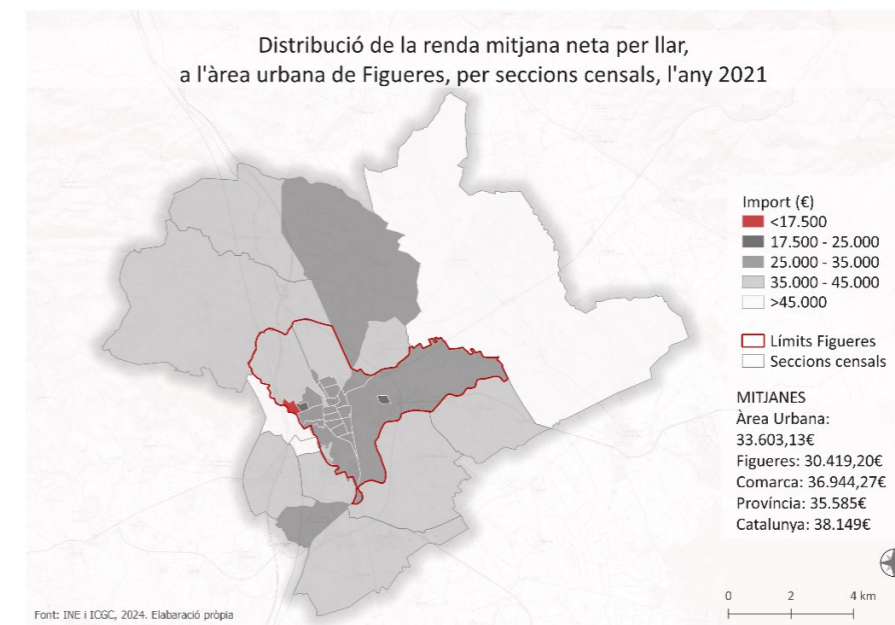
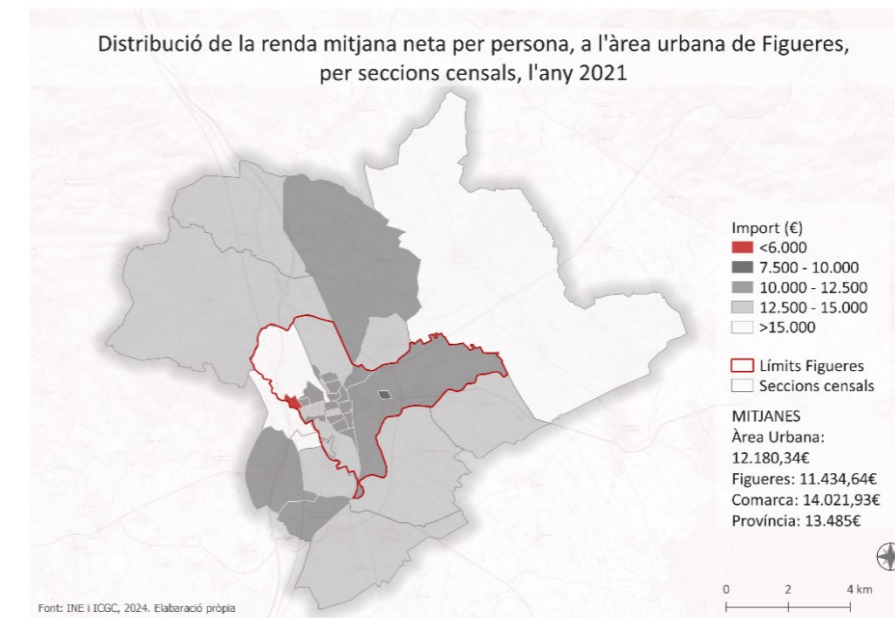
En la **renda mitjana neta per llar**

- > 40.000€:
Vilafant (Camp dels enginyers: 48.034€ i zona AVE: 45.148€), Peralada (45.429€), el Far d'Empordà (41.450€) i Llers (41.006€).
- <25.000€:
Culubret (16.748€), Marca de l'ham (23.897€) i el Bon Pastor (24.096€)

La **mitjana de la renda per unitat de consum**

- >24.000€: Peralada (26.415€) i Vilafant (Camp dels enginyers: 24.237€ i zona AVE: 24.061€).
- <15.000€ Culubret (16.748€), Marca de l'ham (11.235€), el Bon Pastor (12.916), Poblenou (14.192€).

Amb tot, i obtenint una mirada general, s'observa com les mitjanes de qualsevol mena de renda, en comparació amb la mitjana de Catalunya, sempre està per sota al voltant d'un 20% i, en menor proporció, també resulta allunyada de la mitjana de la comarca i de la província que també són superiors. En canvi, qualsevol de les mitjanes de renda observades, per a la ciutat de Figueres, sempre són inferiors a les del conjunt.

Mapes 44-46: Distribució dels diferents tipus de rendes, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

6.3 Font d'ingressos

Per continuar, es posa el focus en la font d'ingressos i la quantia que se'n percep de cadascuna d'elles. Se n'avaluen cinc, els ingressos procedents d'un salari, de pensions, de prestacions per desocupació, altres prestacions o altres ingressos.

D'entrada, es podria afirmar que destaquen els barris del Culubret i de la Marca de l'ham per aparèixer reiteradament en els ingressos inferiors en les categories d'ingressos per salari, per pensions i per altres ingressos. En canvi, els que perceben ingressos més alts en aquestes categories són, en general, els municipis, més aviat de la zona més septentrional de l'àrea urbana.

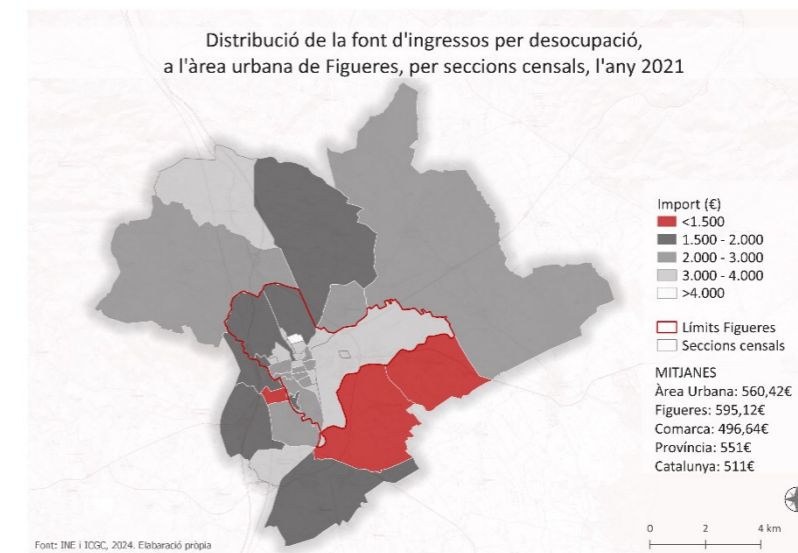
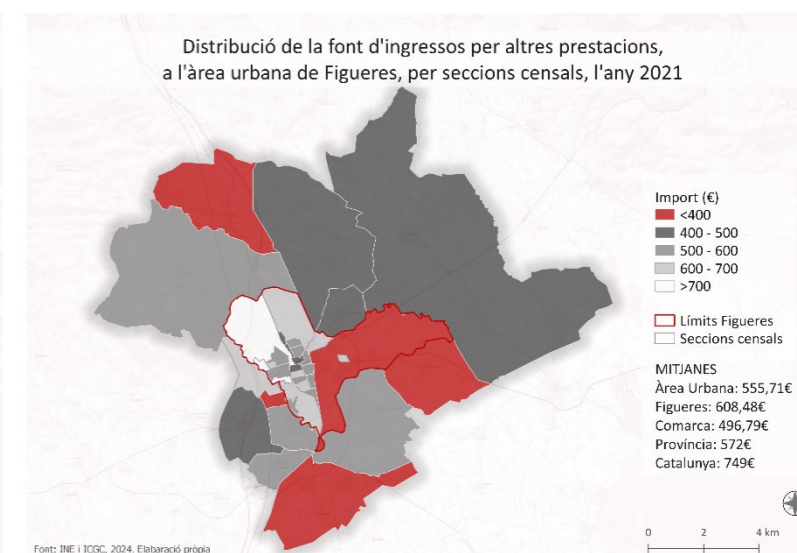
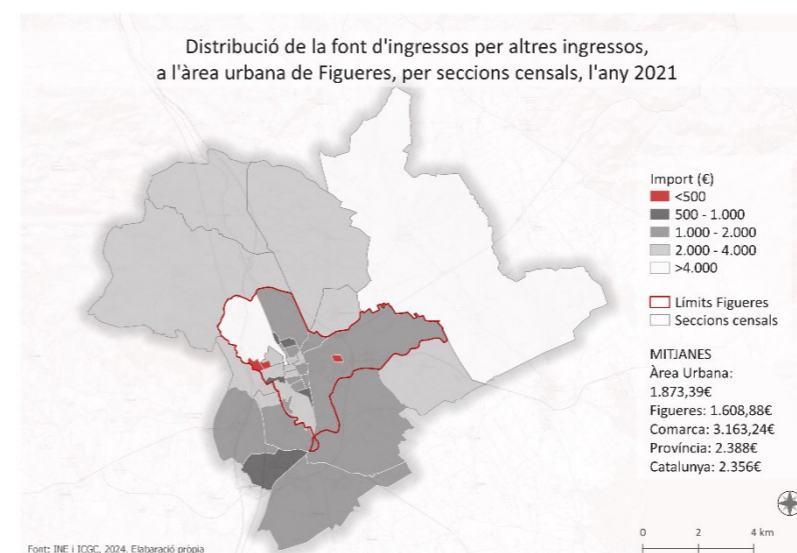
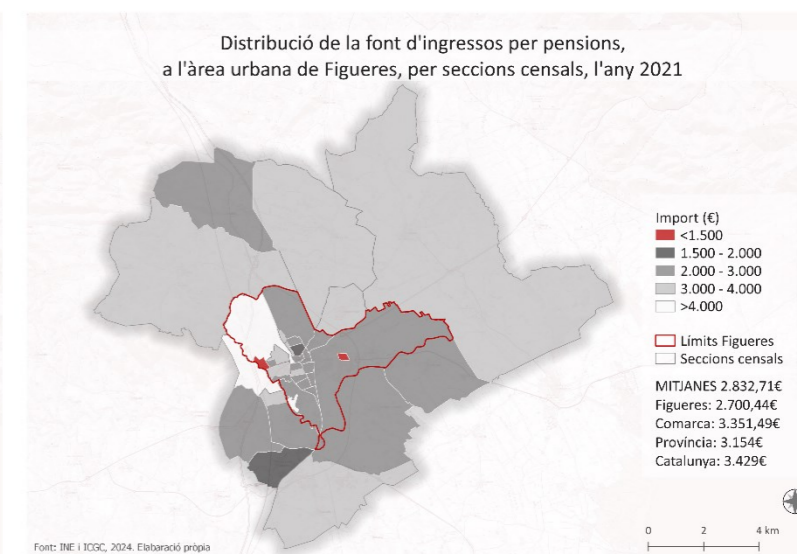
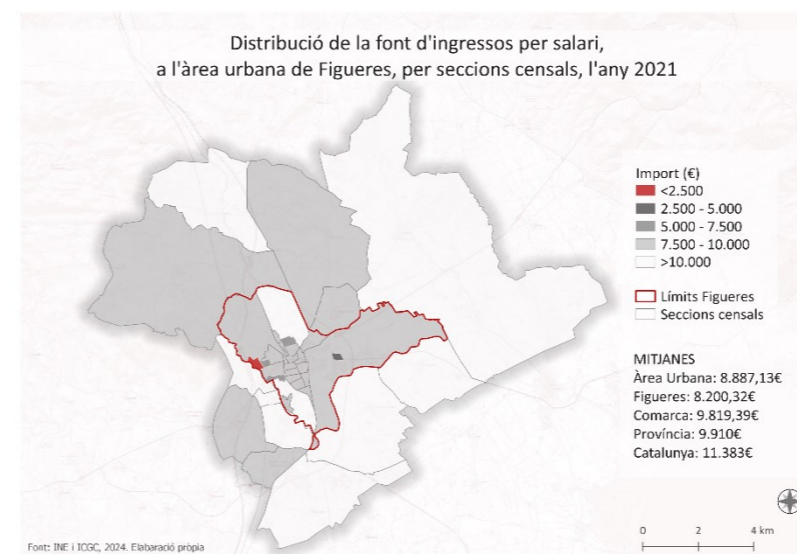
Encara que el nivell **d'ingressos per salari** se situa per sota el salari mínim interprofessional (13.510€, l'any 2021), els municipis amb ingressos salarials que més s'acosten a la mitjana catalana (11.383€), serien, en primer lloc, Peralada (12.622€), Vilafant (al camp dels Enginyers, 12.118) i el Far d'Empordà (11.106€). Pel que fa a les seccions censals de Figueres amb majors retribucions en el mateix sentit, seria la zona de l'Aigüeta i la del Gol Sud (11.118€ i 10.804€, respectivament). A l'altra banda de la balança, el barri del Culubret es desmarca amb el salaris més baixos: 2019€, la Marca de l'ham (4.605€), el Bon Pastor (5.326€), els habitatges Sant Josep (6.375€) i, encara per sota dels 7.500€, l'Horta d'en Capellera i el seu barri veí del final de l'Av. Perpinyà.

En relació amb els **ingressos per pensions**, encapçalant la llista per la banda baixa, de nou la Marca de l'ham (1.353€) i el Culubret (1.444€). D'entre els municipis amb les pensions més baixes, destaca Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra (1.948€ i 2.373€, seguint l'ordre esmentat). A l'altre extrem, (i per sobre la mitjana de Catalunya -3.429€-) fora de Figueres, la zona de l'estació de l'AVE (a Vilafant, 4.963€), Vilabertran (3.571€) i Peralada (3.468€) i a Figueres, l'Olivar Gran i la zona del Castell de Sant Ferran (a Figueres, 4.729€ i 4.402).

Pel que fa als **ingressos per desocupació**, si es té en compte la mitjana catalana (511€) els més malparats són tres municipis de l'entorn de Figueres. El primer, el Far d'Empordà (322€), Vila-sacra (380€) i Vilafant amb tres de les seves seccions censals (380€ per el Camp dels Enginyers, 470€ per la zona de l'AVE i 520€ per les Forques). A Figueres, les més desfavorides la zona de l'Aigüeta, el Culubret, el Castell de Sant Ferran i l'Olivar Gran (425€, 451€, 463€, 498€, per ordre de menció).

Si ens fixem en els **ingressos per altres prestacions**, pel que fa als valors més elevats (encara que per sota la mitjana catalana -749€-) la majoria es concentren a diferents seccions censals del municipi de Figueres. El que se situa en primera posició, amb molta diferència respecte als següents i quasi doblant la xifra del conjunt català (i l'únic que la supera), és el barri del Culubret (1.336€). El segueixen, amb ingressos que es podrien dividir per la meitat, el barri dels habitatges Sant Josep, entorn del Castell de Sant Ferran, el Bon Pastor, al voltant del 700€ (729€, 716€ i 681€). A l'altra banda, quatre municipis no superen els 400€; són Vila-sacra, Vilamalla, Vilafant (Camp dels Enginyers) i Pont de Molins (326€, 352€, 355€ i 385€), amb l'afegit de Vilatenim (a Figueres, 393€).

Per acabar amb aquest apartat, se centra la mirada en els **ingressos procedents d'altres ingressos** que no són els esmentats fins el moment. Amb un ràpid cop de vista, destaca Peralada que encapçala la llista amb una mitjana de 4.565€ i el barri del Castell de Sant Ferran (4,191€). Altres municipis per sobre la mitjana de Catalunya, que se situa en 2,356€, serien Llers, Vila-sacra, Vilafant (sector AVE i Camp dels Enginyers) i Cabanes (per ordre, 3.676€, 2.808€, 2.614€ i 2.483€ i, l'últim, 2.437€). A l'altra banda, com salta a la vista, a Figueres i per sota els 700€, el barri de la Marca de l'ham (316€), el Culubret (319€), el Bon Pastor (450€), a l'Horta d'en Capellera (664€).

Mapes 47-51: Distribució de la font d'ingressos a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

6.4 Índex de Gini

L'índex de Gini també és conegut com a coeficient de Gini (el primer s'expressa en tant per cent) i s'utilitza per mesurar la desigualtat que hi ha entre els habitants d'un territori concret mitjançant la comparació dels seus salaris.

Com més gran sigui la desigualtat més gran serà l'índex de Gini, amb un màxim de 100 (o un, en funció de l'escala que utilitzem) i, per contra, com més igualtat existeixi entre els ingressos salarials de la població menor, serà l'índex fins a arribar a zero si existís igualtat absoluta.

A la nostra àrea d'estudi, els percentatges més alts responen a valors inferiors al 40%, encara que alguns es troben per sobre la mitjana catalana (31,9%). On es troba la **desigualtat més gran** en la distribució dels salaris és a diverses seccions figuerenques, en especial les del centre i nord-oest. Per exemple, entre el 37% i el 35%, per ordre descendent, la zona del Castell de Sant Ferran, al centre històric, a la plaça triangular fins a l'IES Muntaner i plaça d'Enric Morera, al barri dels habitatges Sant Josep i habitatges Sant Josep i al barri del Culubret.

A l'altre extrem, amb una **menor desigualtat** entre els salaris dels seus habitants, afloren una colla de municipis del voltant de la capital alt-empordanesa. Com ara, Santa Llogaia d'Àlguema (el més petit dels municipis i amb menor població, encapçalant la llista, 24,3%), Vilamalla (25,5%), el Far d'Empordà (26%), Vilabertran (26,5%), Vila-sacra (26,9%) i Vilafant les seves quatre seccions censals, el Camp del Enginyers i el sector de l'AVE (25%, 26,8) i 27,1 a les Forques i 27, al centre històric. A Figueres emergeixen dues seccions meridionals com a les més equilibrades en termes salarials, el barri de l'Olivar Gran i el Ral-li Sud (27,1% i 27,3%, respectivament).

6.5 Distribució de la renda (p80/p20)

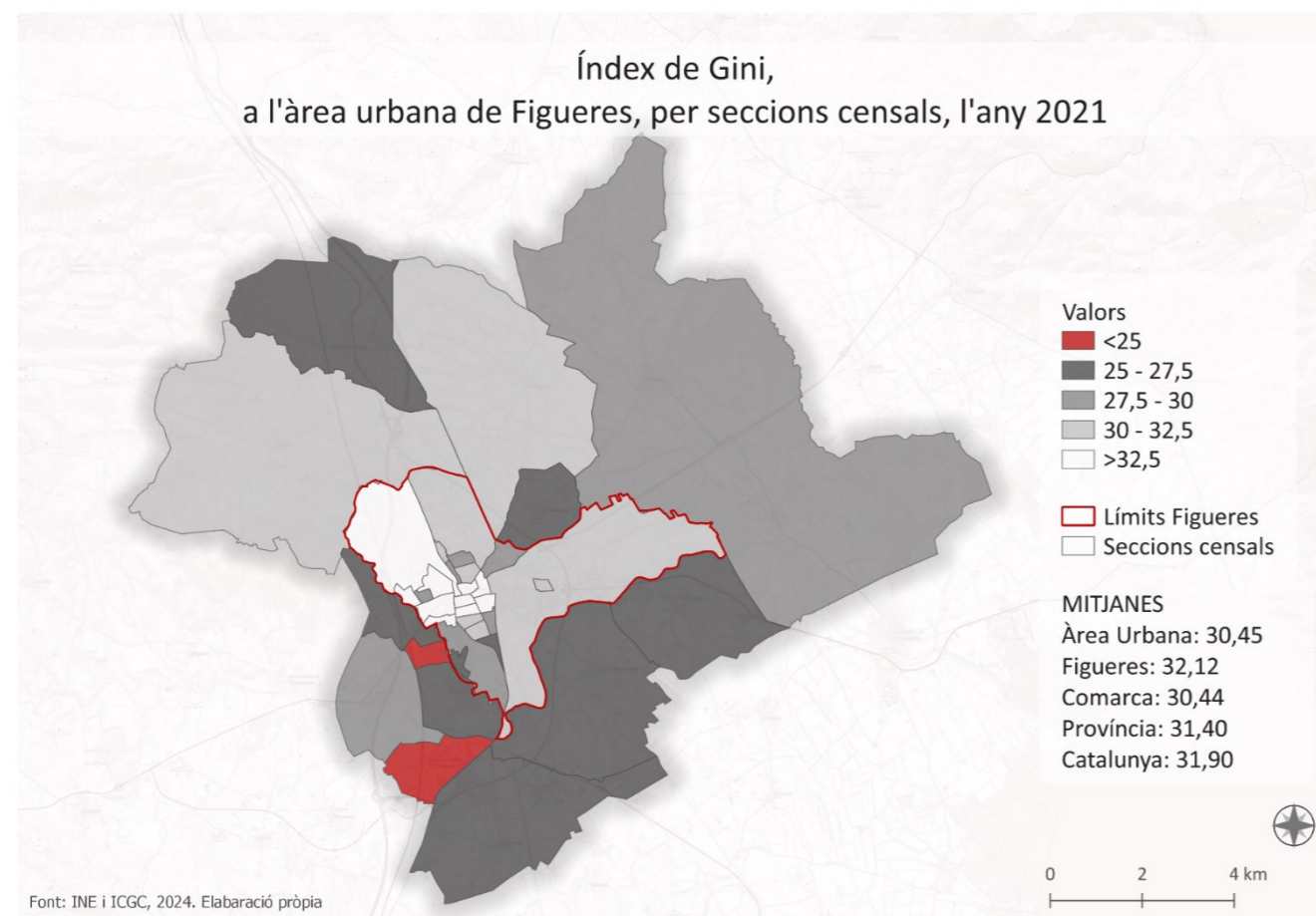
Un altre indicador per mesurar la desigualtat en la distribució dels ingressos és el quocient S80/S20 que mesura la desigualtat a través de ràtios entre percentils. S'entén com la relació entre la renda mitjana disponible total del 20% de la població amb ingressos més elevats i la del 20% amb els ingressos més baixos. Igual que l'índex de Gini, a mesura que augmenta el valor del resultat, indica major desigualtat.

L'enquesta de condicions de vida elaborada per l'INE recull els ingressos nets percebuts pels membres de la llar l'any anterior a l'any en què es fa l'entrevista de l'enquesta. La renda recollida a l'enquesta de l'any 2022 correspon als ingressos rebuts en el període de referència de gener a desembre de 2021. S'hi inclou informació d'aquest indicador segons les característiques individuals (sexe, edat, nivell d'educació, nacionalitat i grau d'urbanització de l'habitatge) i segons àmbit geogràfic (CC.AA. i UE).

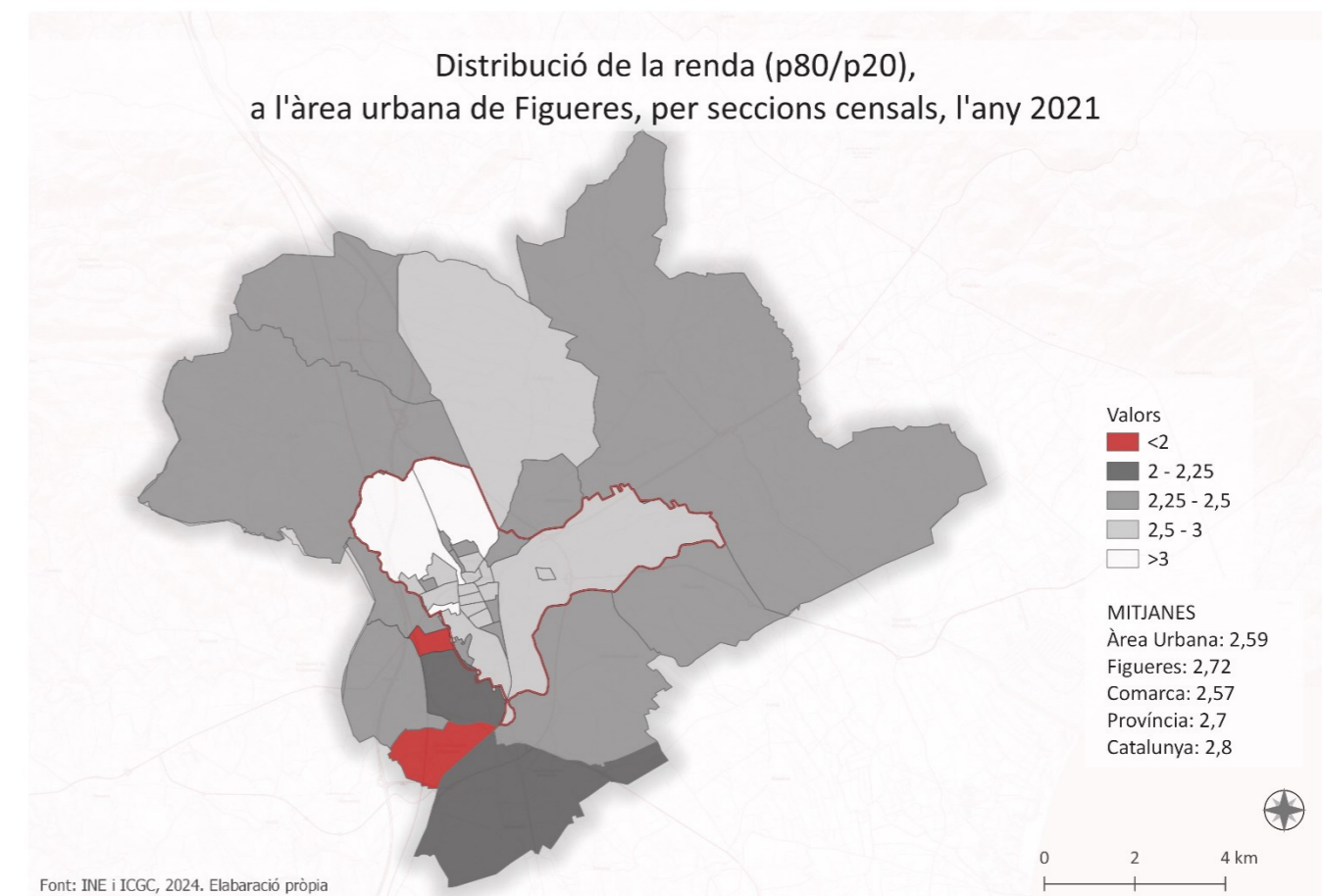
En el cas que ens ocupa, repeteixen el Camp dels enginyers (Vilafant) i Santa Llogaia d'Àlguema com les seccions **menys desiguals**, com s'ha pogut veure amb l'índex de Gini, amb diferències properes o iguals als 2 punts (1,9 i 2, respectivament). Les segueixen Vilamalla i les Forques (Vilafant).

I per l'altra banda, les zones **més desiguals**, en proporció són menys abundants que en l'indicador anterior. Encara que la majoria de les seccions més malparades se situen al nucli del nostre territori, a la ciutat de Figueres. Així, trobem de nou la zona del Castell de Sant Ferran (3,4), els habitatges Sant Josep i, com a novetat, el Pla d'Hostalets (empatats a 3,1 punts), com les seccions censals més desiguals en termes de renda.

En resum, a partir dels dos indicadors, es pot afirmar que la capital de Figueres és la que acumula els índexs més alts de desigualtat en la majoria de les seves seccions censals, tant comparant el conjunt dels salaris com posant en relació la població amb les rendes més altes o més baixes dels extrems de les cotitzacions. Als pobles del voltant, sobretot entre la secció sud i oest, les desigualtats entre la seva població són menors, assolint xifres que els atorguen poca variació entre els nivells d'ingressos. Amb tot, un mosaic divers al nucli i més uniforme a la perifèria.

Mapa 52: Índex de Gini, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Mapa 53: Distribució de la renda (p80/p20), a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

6.6 Índex socioeconòmic territorial

En aquest apartat es valorarà l'índex socioeconòmic territorial (o IST), el qual, segons la definició del mateix IDESCAT, es descriu com:

Un índex sintètic per petites àrees que resumeix en un únic valor diverses característiques socioeconòmiques de la població. L'índex concentra la informació de:

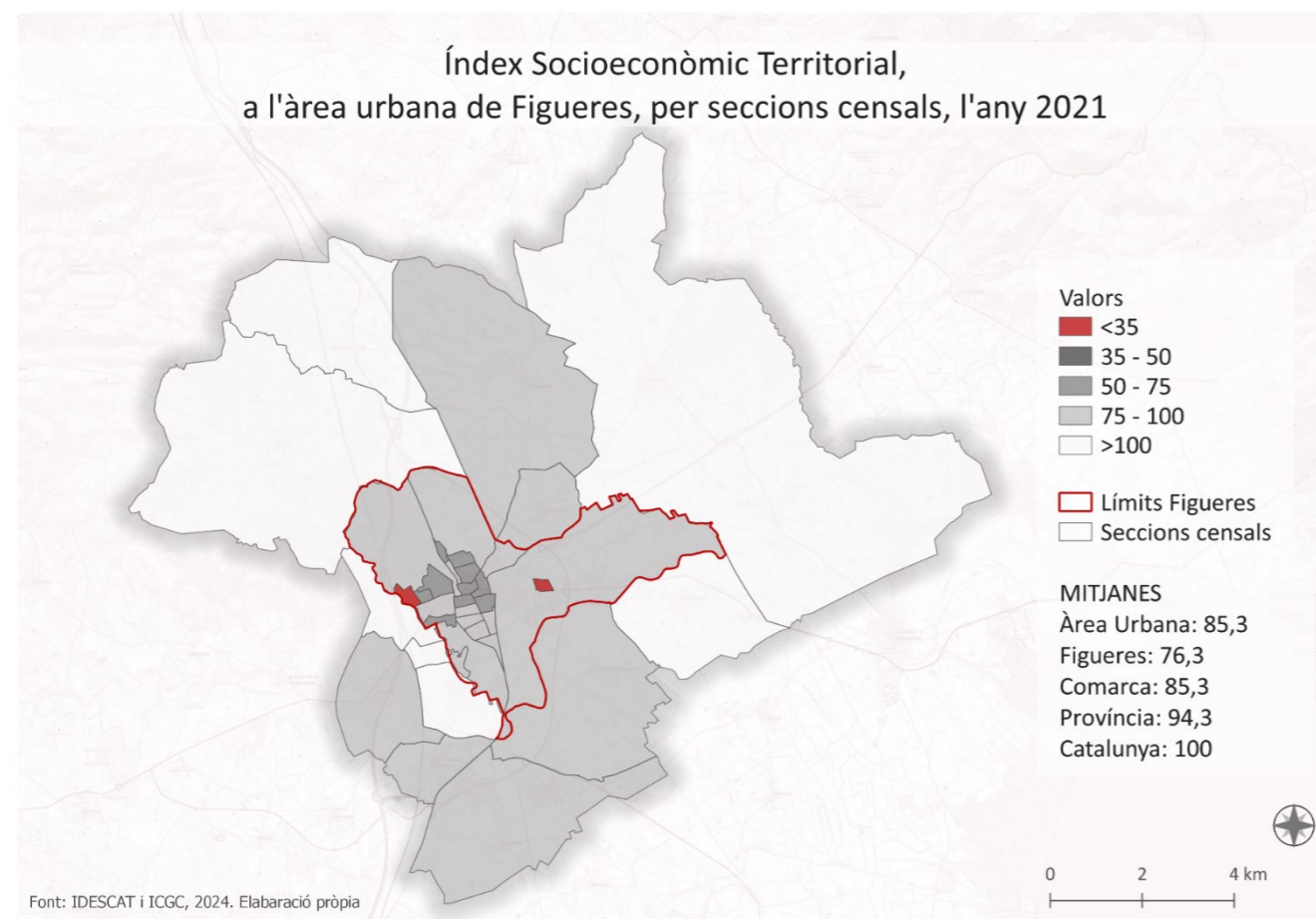
- situació laboral,
- nivell educatiu,
- immigració i
- renda

de totes les persones que resideixen en cada unitat territorial, a partir de 6 indicadors sectorials.

L'IST resulta molt similar a l'IVSO que s'ha utilitzat per plasmar els resultats finals de l'estudi per seccions censals.

Així doncs, prenent com a referència Catalunya, amb un valor de 100, trobem a l'àrea urbana set seccions censals que **igualin o superin** aquest indicador. Aquestes set seccions censals corresponen a cinc municipis que són, per ordre descendent: Peralada (113,7), Vilafant (Camp dels Enginyers: 110,2), Pont de Molins (108,8), Vilafant (sector AVE: 104,7), Vilafant (les Forques: 102,05); i quasi, també, la quarta i última secció censal del municipi de Vilafant: amb un 97,7), Llers (102,3), Vila-sacra (101,7). El Far d'Empordà i Vilabertran molt propers al 100 (99,8 i 99). A Figueres ciutat, la secció censal que més s'acosta és l'Olivar gran, amb un valor de 98,1. En general, les seccions censals amb els millors posicionaments, se situen fora de la ciutat de Figueres, o bé, als barris perifèrics, amb excepcions.

Ara bé, tot llistat té un cap i una cua. Havent vist els més afavorits, ens queda veure **els més desfavorits**. En aquest sentit, com ja és habitual lideren la Marca de l'ham i el Culubret, amb valors molt (però molt) allunyats de la mitjana catalana, provincial i comarcal; 29,6 i 33,6, respectivament, convertint-se en la primera i la cinquena seccions censals de tot Catalunya, amb l'IST més baix de tots. Li segueixen el barri del Bon Pastor i dels habitatges Sant Josep (55,5 i 57,6), així com el centre històric del municipi de Figueres (62,2) i en un valor proper al 70, l'Horta d'en Capellera i el seu barri veí del final de l'Av. Perpinyà. En termes generals, la zona més desfavorida de tota l'àrea urbana és la regió central del municipi de Figueres, amb un seguit de barris veïns que conformen un corredor al centre de la ciutat, articulats pel carrer nou (una de les principals artèries de la ciutat) amb alguns extrems annexats que es converteixen en les zones més deprimides socialment de tot el conjunt. I, paradoxalment, les regions amb menys rellevància socioeconòmica són veïnes de seccions censals que assolixen els valors més alts, per exemple, les tres de Vilafant.

Mapa 54: Índex socioeconòmic territorial, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

7. INDICADORS D'HABITATGE

En aquest apartat s'observarà la superfície útil dels habitatges de l'àrea urbana. Per a tal efecte es tindrà en compte quina és la proporció més estesa per a la majoria dels edificis per secció censals. Tanmateix, comentar que per la secció censal de Santa Llogaia d'Àlguema, no s'han pogut obtenir dades.

Així doncs, quan s'observen les dades des de la perspectiva més llunyana, *en relació amb l'àrea urbana*, i a trets generals, val la pena observar la **distribució del total dels habitatges** en aquesta regió. Per començar, no és casualitat que les zones amb major nombre de població siguin les zones que, proporcionalment, compten amb un nombre major d'habitatges. En aquest sentit, d'entre els 26.995 habitatges de l'àrea urbana de Figueres, s'observa com la zona de la presó vella, (5,07%), la plaça de l'Estació (4,99%), la zona dels Jutjats i Mossos d'Esquadra (4,80%), la de la clínica Santa Creu (4,36%), la zona de l'estació d'autobusos (4,30%), Vilatenim (4,21%), concentren, pràcticament, el 30% de tots els habitatges. Per la banda oposada, Santa Llogaia d'Àlguema, el municipi amb menys població, tanmateix, aporta a l'àrea urbana el percentatge més baix, 0,56%, en tant que habitatge, seguit del Far d'Empordà (0,83%) i entre l'1 i l'1,5% se situarien Pont de Molins, Vila-sacra, la zona de l'escola Amistat a Figueres, el Camp dels Enginyers a Vilafant i Vilabertran (habitatges unifamiliars).

D'entre el parc d'habitatges de l'àrea urbana, un percentatge molt petit correspon **habitatge social**, en total sumen 1042 i representen el 3,8% del conjunt dels habitatges. El que obté la major proporció és Figueres amb un 4,6% d'habitatges de protecció oficial (965 del total, el 92% del conjunt). Li segueix Vilamalla, amb 15 unitats, representa el 3,3% del seu parc d'habitatges. I en tercer lloc, Vilafant, aportant al conjunt 40 habitatges, el 2% del seu total. Tot seguit Peralada amb 8, Vila-sacra amb 7 i Vilabertran amb 5. Els veïns del nord, Llers i Pont de Molins, un cadascun. I Cabanes, Santa Llogaia d'Àlguema i el Far d'Empordà, sense habitatges socials. Val a dir que els principals municipis se situen per sobre la mitjana catalana (1,5%), però encara molt llunyans de la mitjana europea (15%).

7.1 Principal o no principal

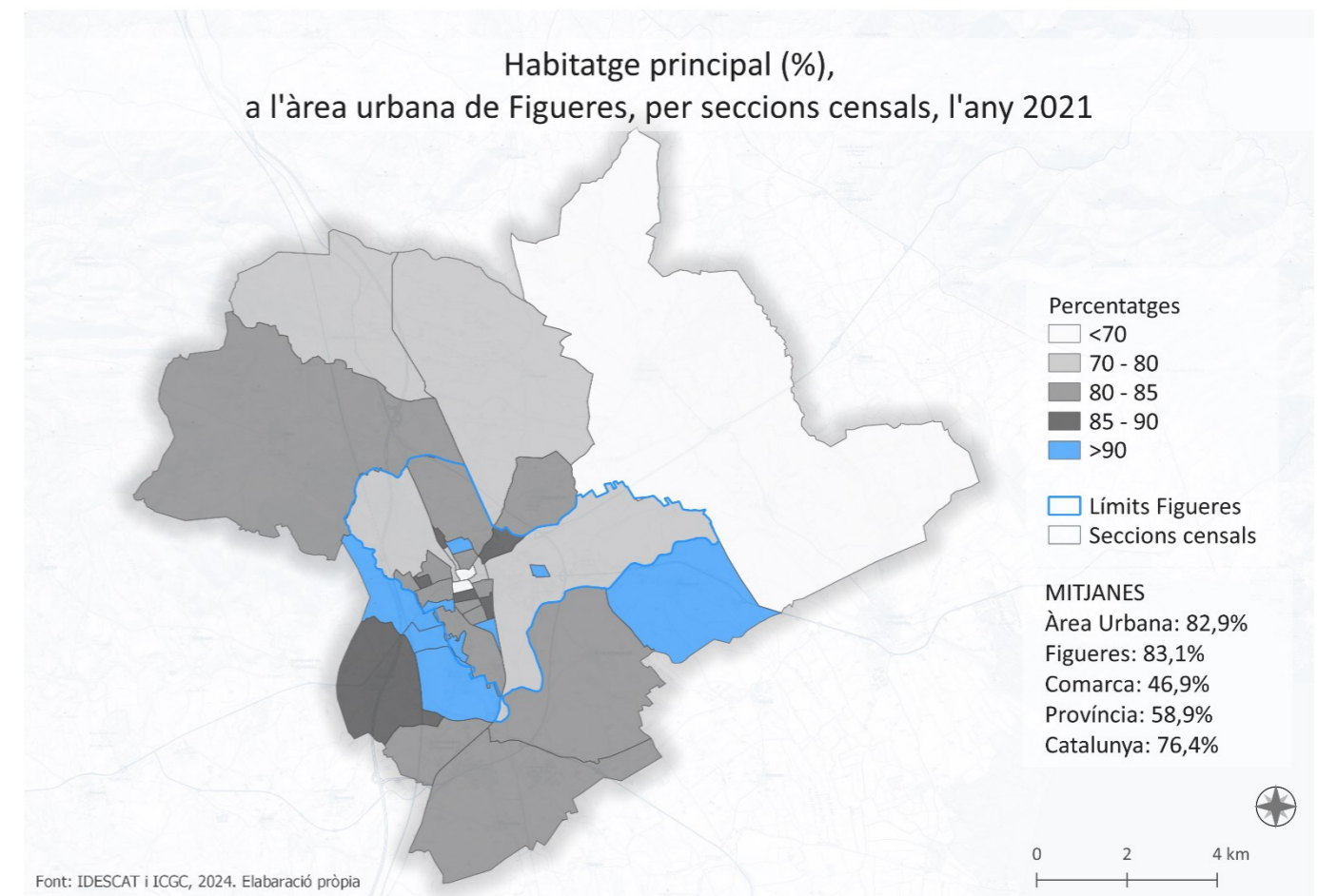
Per començar, amb aquest apartat s'ha considerat convenient definir aquestes dues tipologies d'habitatge. Per classificar els habitatges existeixen dues categories: col·lectiu i familiar. Els col·lectius inclouen tant convents, casernes, asils, residències d'estudiants com hotels, pensions i establiments de l'estil on consta població de dret. Per l'altra banda, dins els familiars es poden distingir els principals i no principals. Els primers són els que es destinen a residència habitual o permanent, durant tot l'any, o gairebé. Pel que fa als no principals, inclou els que són habitats temporalment (vacances, caps de setmana, etc.) i els buits, que es troba deshabitat encara que no es trobi en un estat ruïnós ni sigui utilitzat com a residència principal ni secundària.

Fet aquest aclariment, el present apartat es destina a estudiar la relació entre aquests dos tipus d'habitatges a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, com sempre, els principals, per una banda i els secundaris i buits, per l'altra.

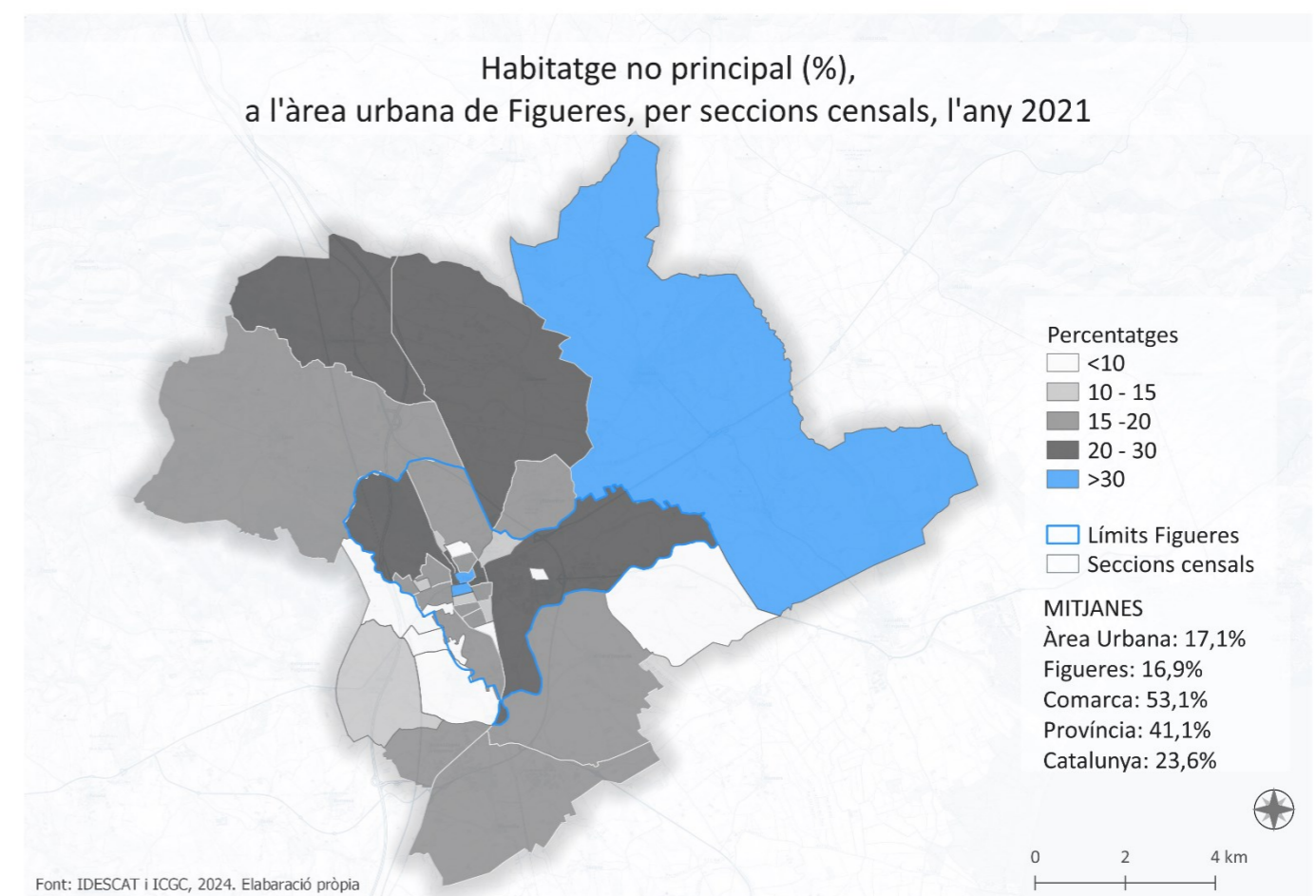
Fixant-nos ara en els **habitatges principals en relació amb l'àrea urbana**, una vegada més, les dades revelen que els percentatges més elevats se situen allà on més es desenvolupa la població, a les zones més tensades i amb major nombre d'habitants, que coincideixen molt amb l'anàlisi anterior. D'aquesta manera, els trobem situats a seccions censals com són la zona de la plaça de l'Estació (4,22%), la zona de la presó vella (4,22%) i la zona dels jutjats i mossos d'esquadra (4%). Aquestes tres àrees assoleixen un percentatge superior al 10% de tots els habitatges principals de l'àrea urbana (12,44%, concretament). Si li afegim les seccions que li segueixen amb valors per sobre el 3%, com l'estació d'autobusos, la clínica Santa Creu, l'Eixample, Vilatenim i la zona de l'Institut Ramon Muntaner que entre els cinc sumen un 17,08%, s'arriba al 30% dels habitatges principals de tota l'àrea d'estudi.

Pel que fa als **habitatges no principals**, Peralada encapçala clarament la llista, amb un percentatge proper al 10% del conjunt (8,41%, precisament). Li segueix el centre històric de la ciutat de Figueres (6,72%) i la zona del teatre Jardí fins la plaça Triangular (6,37%). En conjunt, la quarta part del conjunt.

Ara bé, *en relació amb les mateixes seccions censals*, els dos mapes adjunts, igual que en el cas de la divisió segons règim de tinença, actuen com l'oposat l'un de l'altre; les zones amb percentatges alts en un d'ells són els baixos a l'altre. Amb tot, les que reuneixen percentatges més elevats d'**habitatges principals**, són les de la zona sud de la ciutat de Figueres, les relatives al Ral·li Sud i l'Olivar gran (97,35% i 94,48%, respectivament) i, encara per sobre el 90%, els habitatges Sant Josep (93,64%), la Marca de l'ham (91,75%) i l'Horta d'en Capellera (90,71%). Fora de Figueres, Vila-sacra i 92,98%, respectivament) i amb percentatges igualment elevats, per sobre el 90% trobem les tres seccions de Vilafant (exceptuant la del centre històric), com a àrees majoritàriament residencials i amb menys proporció d'habitatges no principals (segones residències i pisos buits). A l'extrem oposat, situem els **habitatges no principals**, i per sobre la mitjana catalana (23,6%), al centre històric de la ciutat de Figueres amb un 39,9%, i la zona del carrer St. Pau proper a la Rambla, amb el 31,38% d'habitatges no principals i la zona del carrer de la Jonquera amb l'Av. Marignane (26,07%). Dels municipis adjacents, Peralada amb gairebé dues tercers parts dels seus habitatges, amb un 34,49%.

Mapa 55: Habitatge principal, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Mapa 56: Habitatge no principal, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

7.2 Règim de tinença

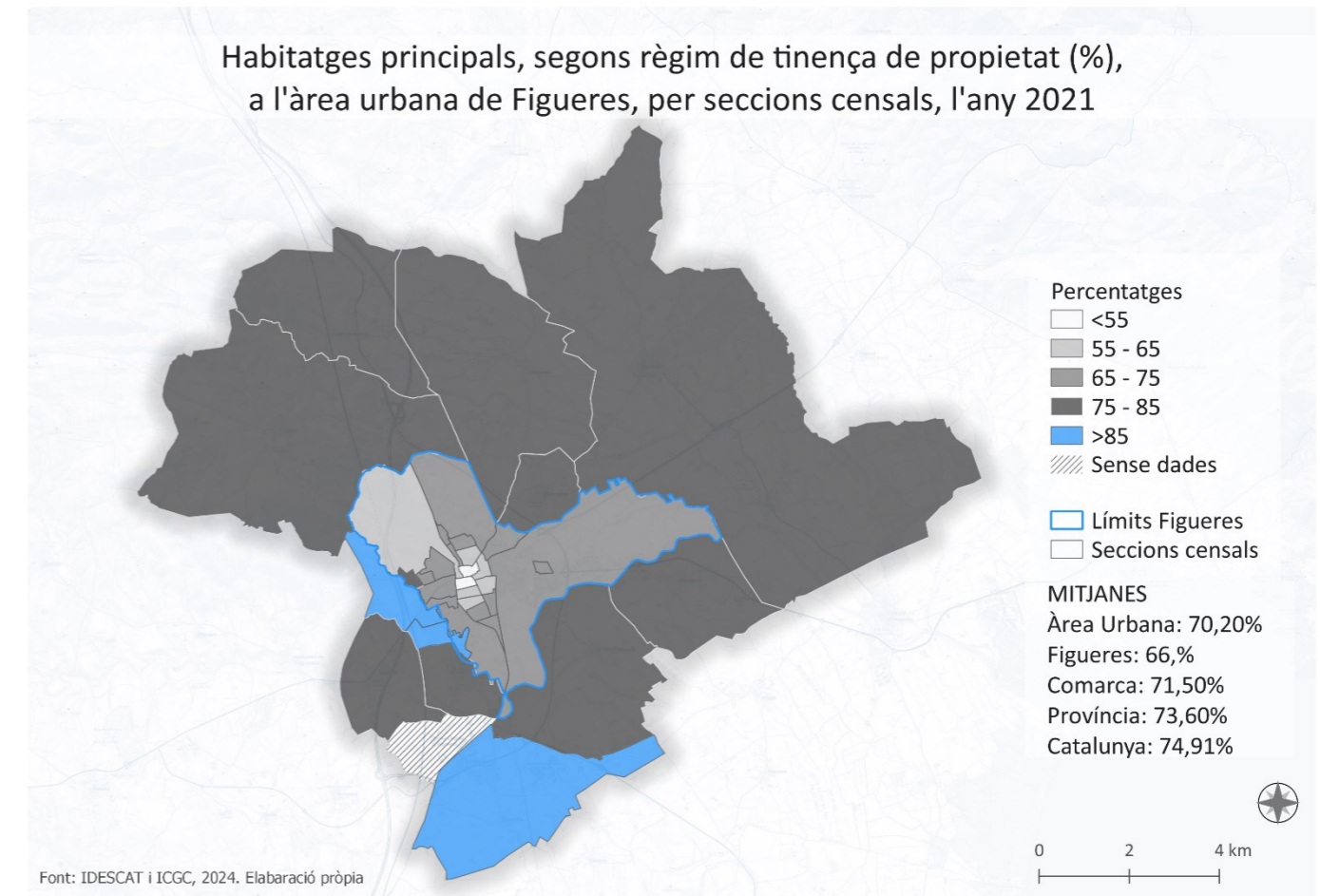
En aquest apartat es mostren els habitatges segons règim de tinença, propietat o lloguer. Tanmateix, cal comentar que per la secció censal de Santa Llogaia d'Àlguema, no s'han pogut obtenir dades.

En el cas dels habitatges de **propietat** per *al conjunt de l'àrea urbana*, destaquen els de la secció dels Jutjats i comissaria de mossos d'Esquadra i de la presó vella, seguits de Vilatenim i Peralada com els percentatges més alts del conjunt. En l'extrem oposat, on hi ha menys habitatges de propietat és a Pont de Molins, Vila-sacra, el Far d'Empordà i el centre històric.

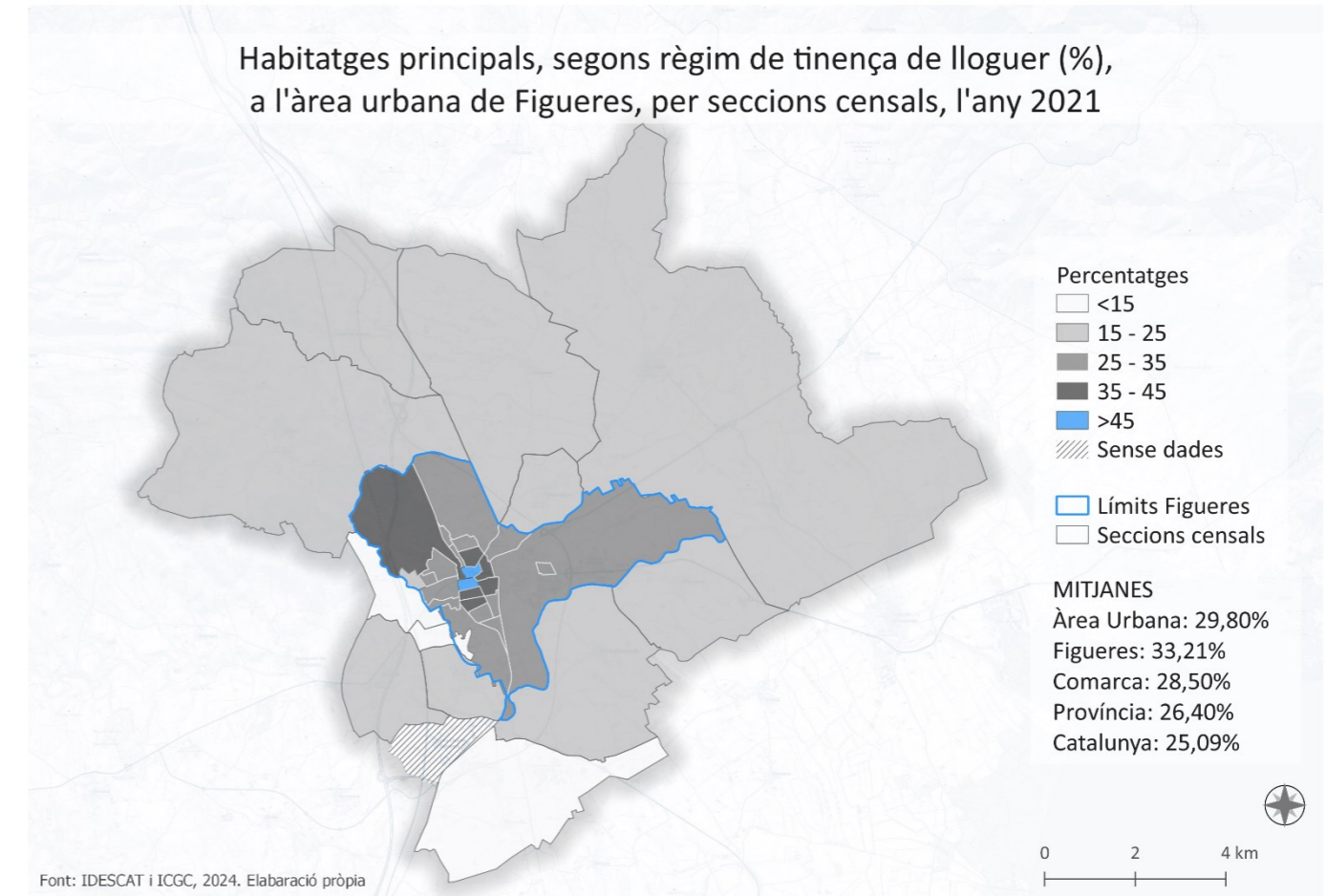
Observant on s'ubiquen els percentatges més alts d'habitatges de **lloguer**, emergeixen les seccions censals de Figueres, amb les xifres més elevades, Vilatenim, Jutjats i Mossos (molts pisos nous), plaça de l'Estació, l'estació d'autobusos, la clínica Santa Creu i presó vella i l'Eixample.

En l'altre sentit, analitzant les dades *en relació amb la mateixa secció censal*, els dos mapes que presenten els règims de tinença, en tractar-se de dos indicadors contraposats, actuen com el negatiu, l'un de l'altre. Llavors, els que assoleixen els percentatges més alts en termes de **propietat** són les seccions censals corresponents als municipis del voltant de Figueres, com Vilafant (tot ell, en proporcions variables entre el 94,39% i 83,33%), Vilamalla (88,14%) o Vilabertran (82,65%) i Pont de Molins (80,95%), Llers (79,70%), Cabanes (76,24%), Peralada (76,13%), Vila-sacra (75,61%) i el Far d'Empordà (75,41%), tots ells, per sobre la mitjana catalana, situada en el 74,91%. Pel que fa a les seccions censals de la capital, per sobre aquest percentatge, tant el barri de l'Olivar gran, amb un percentatge del 92,86%, com, en una proporció bastant inferior, però encara per sobre la proporció de Catalunya, el barri del Culubret, amb el 77,24%.

En termes relatius als habitatges principals de **lloguer**, destacarien els oposats al rànquing anterior. Seguint la relació anterior, els percentatges més elevats els trobem a la ciutat de Figueres, que sigui dit de passada, superen amb escreix els percentatges de la mitjana de Catalunya (25,09%), alguns, fins i tot, l'arriben a duplicar, pràcticament. Destaquen per sobre la resta, amb percentatges propers a la meitat, les seccions del centre històric del municipi i la zona del C. St. Pau propera a la Rambla (Teatre Jardí - Pl. Triangular), 49,63% i 47,59%, respectivament. Tot seguit, entre el 35% i 45% de pisos llogats, la plaça de l'Estació (41,12%), zona de la plaça del Gra (41,03%), C. St. Pau cap a la zona de la Creu de la mà (39,45%) o del Castell de Sant Ferran (37,58%), la secció del Garrigal (36,82%) i al C. St. Pau, a la zona de l'IES Muntaner.

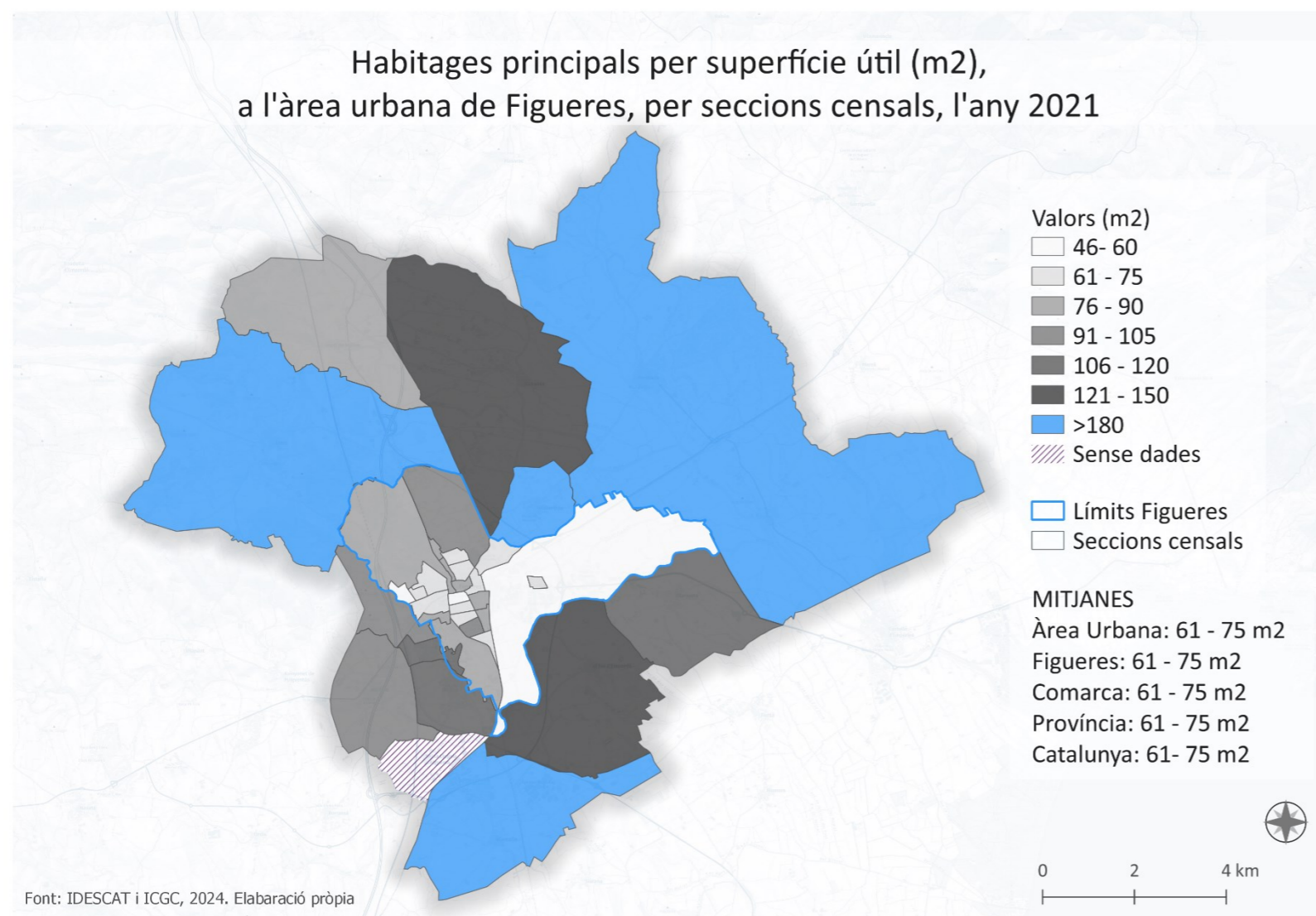
Mapa 57: Habitatges principals de propietat, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Mapa 58: Habitatges principals de lloguer, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

7.3 Superfície útil

Analitzant el territori, a *grosso modo* es pot veure com els habitatges de majors dimensions se situen en seccions censals alienes a les de Figueres. Aquells edificis corresponents a dimensions per damunt dels 100m², no tenen cabuda la ciutat capital. Els més grans (més de 180m²) destaquen sobretot a Peralada, Llers, Vilamalla, Vilatenim, seguits dels de la dimensió justament inferior (120-150m²) a el Far d'Empordà i Cabanes. Continuarem amb Vila-sacra i el Camp dels Enginyers i les Forques a Vilafant. Així doncs, els de proporcions més modestes, se situen a la ciutat de Figueres i Pont de Molins. D'entre els pisos més petits (d'entre 46-60m²) la majoria es troben a tres seccions censals concretes: al barri del Culubret, a la zona entre el teatre Jardí i la plaça Triangular i, finalment, Vilatenim. El centre històric de la ciutat de Figueres els pisos són lleugerament superiors als de la majoria del pisos de les altres àrees geogràfiques amb qui es compara habitualment en aquest treball, amb unes dimensions d'entre 76-90 m².

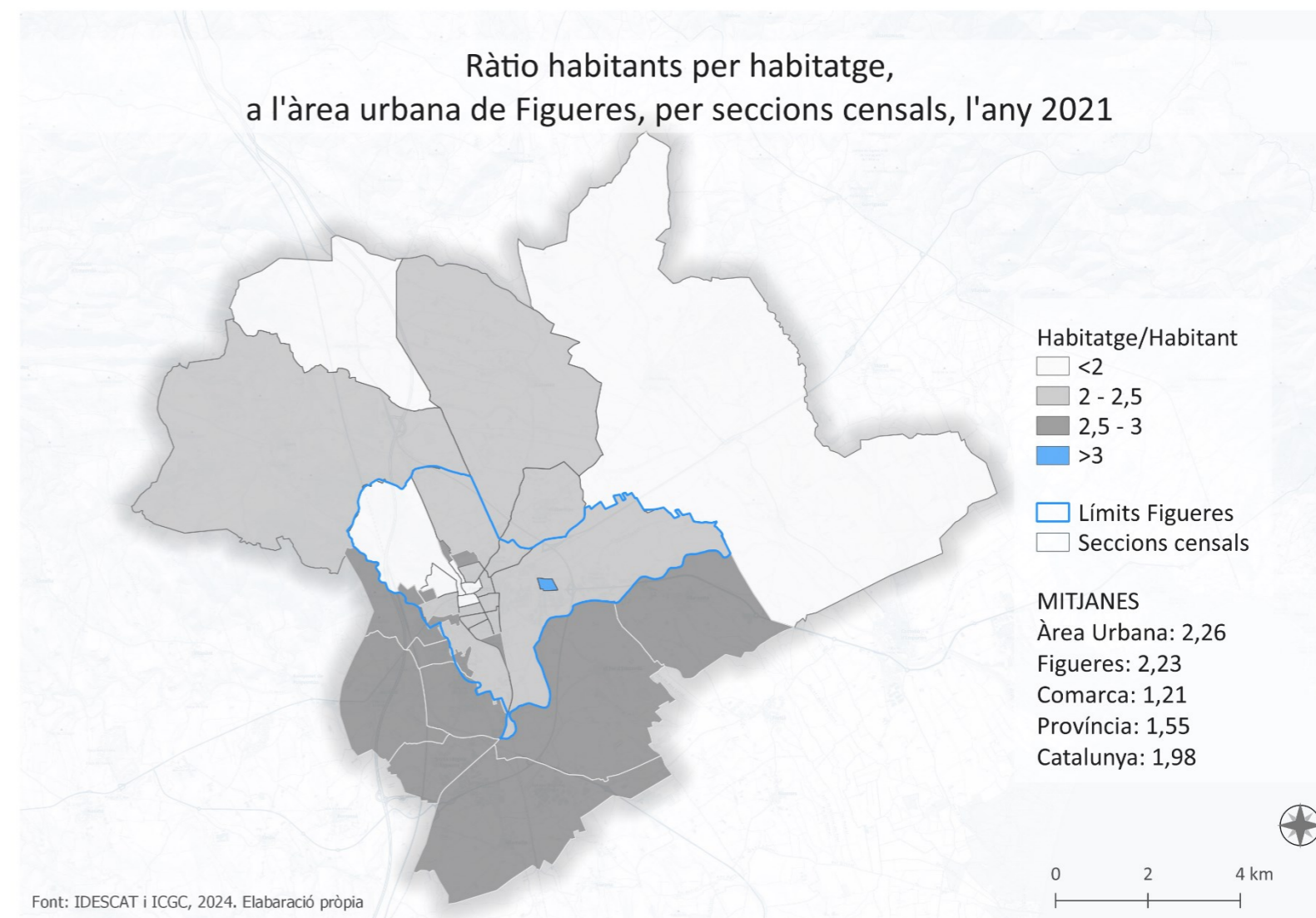
Mapa 59: Superfície útil dels habitatges principals, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

7.4 Habitants per habitatge

Segons l'INE, la mitjana de membres per llar el 2021, a escala estatal, es va veure reduït a 2,54 persones, en comparació amb les 2,58 del 2011. En el cas de Catalunya aquesta equivalència resulta encara inferior, 1,98 membres per llar el 2021. A l'àrea urbana de Figueres, es pot afirmar, segons les observacions, que 31 de les 38 seccions censals se situen per sobre la mitjana catalana i, de les mateixes, 13 per sobre l'espanyola.

En tot cas, destaca per sobre de qualsevol mitjana la secció censal corresponent al barri de la Marca de l'ham, amb una mitjana de 3,16 **habitants per habitatge**. Les següents per sobre la mitjana d'Espanya en aquest indicador, a la ciutat de Figueres, són el barri del Culubret, els habitatges Sant Josep i el barri del Bon Pastor, l'Olivar Gran i el barri de l'Horta d'en Capellera. A les perifèries de l'àrea urbana són Vilafant (al complet, en proporcions variables), el Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra.

I, situant-nos a l'extrem oposat, a Figueres, la zona del centre històric, amb 1,60 habitants per habitatge, com al carrer de la Jonquera i Av. Marignane (1,75) o al C. Sant Pau a l'extrem proper a la Rambla (1,79). Als afores de la capital, Peralada, amb 1,74 habitants/habitatge i Pont de Molins (1,93).

Mapa 60: Ràtio habitants/habitatge, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

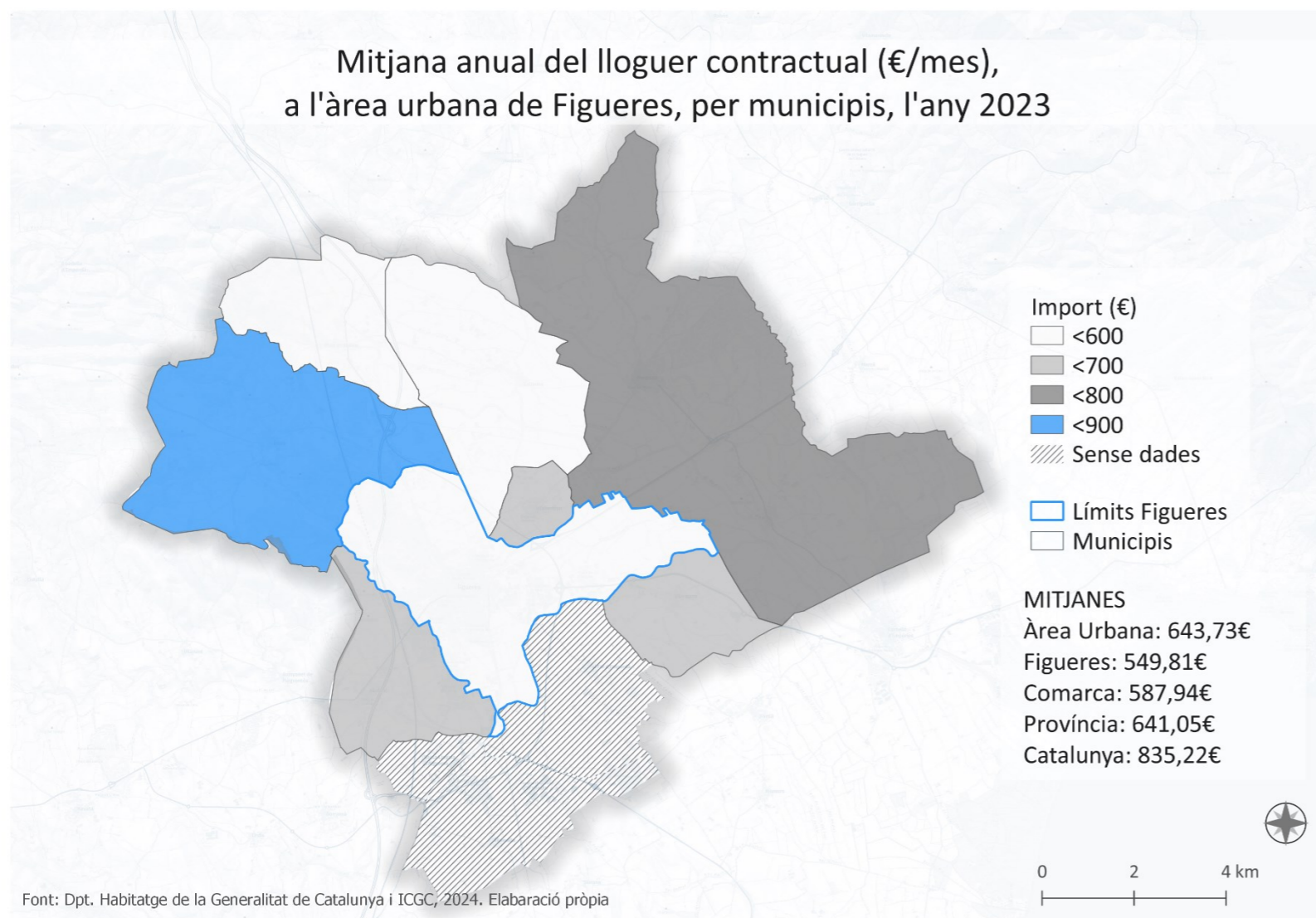

7.5 Preu mitjà del lloguer

Pel que fa a l'import del lloguer de l'habitatge, s'han pres com a referència les dades municipals publicades pel Departament d'Habitatges de la Generalitat de Catalunya. Les presenten en format anual, tot elaborant la mitjana dels lloguers contractuals, per als municipis amb més de 5 contractes registres. El resultat es mostra en format cartogràfic i acompanya aquestes línies.

Lamentablement, no s'han pogut obtenir dades per seccions censals, així que la d'interpretació d'aquests valors serà més genèrica que les anteriors. Tanmateix, les dades no estan disponibles per a tots els municipis, queden absents el Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra.

En línies generals, els **preus del lloguer** a l'àrea urbana de Figueres, se situen per sota de la mitjana de Catalunya (835,22€). De fet, tan sols Llers supera la mitjana catalana amb lloguers de 870€ de mitjana mensual, li segueix Peralada, amb una mitjana de 712€. Pel que fa a la resta, la cosa queda dividida a parts iguals. Tres municipis se situen en imports al voltant dels 650€, Vilabertran, Vilafant i Vilamalla (632€, 647€ i 666€ respectivament), mentre que els altres tres resulten els lloguers més baixos de tota l'àrea urbana situant-se entorn dels 550€ de mitjana de lloguer mensual, amb Cabanes com el més assequible de tots (525€), Pont de Molins (545€) i Figueres (549€).

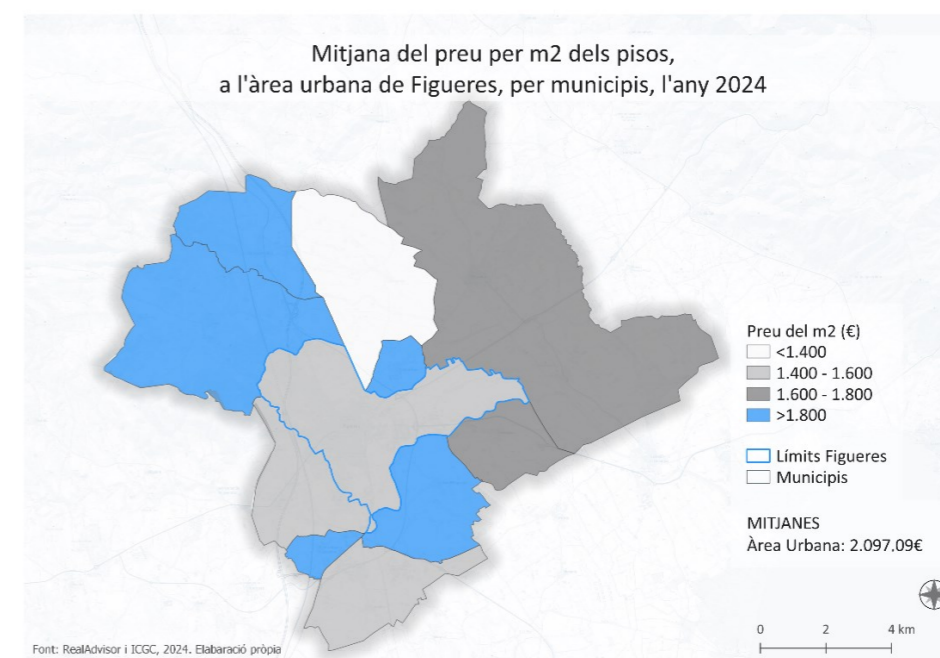
Mapa 61: Mitjana preu lloguer mensual, a l'àrea urbana de Figueres, per municipis. Elaboració pròpia

7.6 Preu mitjà del m2 dels habitatges

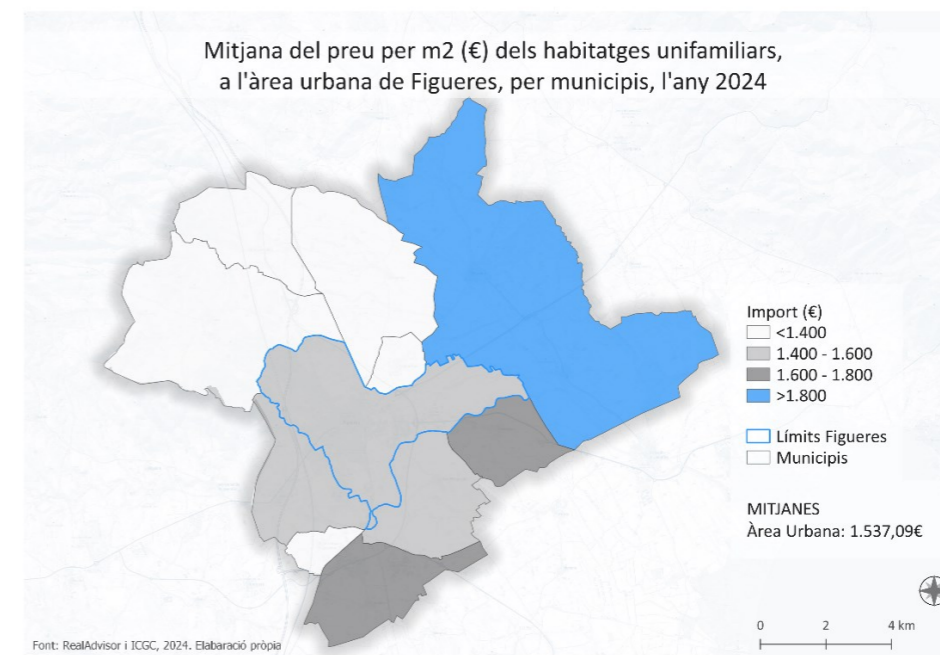
En relació amb la mitjana del preu de compra, es poden observar diferències si es tracta de pisos o habitatges unifamiliars. S'han consultat dades recents (2024) del portal *RealAdvisor*, utilitzat, tanmateix, per la Diputació de Girona, per elaborar les seves estadístiques publicades a la web del XIFRA, així com *Habitaclic* o *Idealista* (última actualització de l'any 2023). A partir de les dades recopilades s'han elaborat els mapes que es presenten a continuació.

En el cas dels **pisos o apartaments**, s'observa com els imports en cas de compra són superiors als d'habitatges unifamiliars, vora 500€, en la mitjana de la nostra regió. Els municipis amb el preu del sòl més elevats són el Far d'Empordà, Llers, Pont de Molins, Santa Llogaia d'Àlguema i Vilabertran, amb una mateixa mitjana: 2.769€/m² i per sobre la mitjana de l'àrea urbana que se situa en 2.097€/m². En els preus més cars, seguirien Vila-sacra (1.745€/m²) i Peralada (1.678€/m²). Pont de Molins, resulta el municipi amb el preu del m2 més econòmic, per 1.375€. I la resta, entre els 1.400€/m² i 1.600€/m².

Pel que fa als **habitatges familiars**, els preus per metre quadrat més elevats i allunyats de la mitjana de l'àrea urbana (1.537€/m²) es troben a Peralada, per un import de 2.349€/m². A certa distància, el segueix Vila-sacra i Vilamalla (1.703€/m² i 1.667€/m²). Per contrapartida, els més assequibles s'ubiquen a la perifèria nord de la regió, entre Cabanes (1.260€/m²), Llers (1.320€/m²), Vilabertran (1.360€/m²) i Pont de Molins (1.389€/m²); amb l'excepció de Santa Llogaia d'Àlguema, al sud, amb un valor del m2 per habitatges unifamiliars de 1.311€/m². Els altres tres restants, Vilafant, Figueres i el Far d'Empordà, se situen al voltant del 1.500€/m².

Mapa 62: Mitjana del preu del m2 per apartaments, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Font: XIFRA. Elaboració pròpia

Mapes 63: Mitjana del preu del m2, a l'àrea urbana de Figueres, per municipis. Font: XIFRA. Elaboració pròpia

7.7 Any de construcció de les edificacions

Per elaborar el mapa que acompanya aquest apartat, s'ha emprat un complement del cadastre habilitat per al programa QGIS que ens proporciona dades com l'any de construcció. A través d'una sèrie de passos al mateix programa s'aconsegueix aquesta cartografia, on les edificacions en tons vermellós són les més antigues i les blaves les més recents.

Així doncs, en aquesta esquitxada d'habitatges a tota l'àrea urbana, es pot observar com els nuclis més concentrats de la majoria de municipis responen a construccions antigues, mentre les urbanitzacions més allunyades tenen caràcter més nou.

Destaquen casos en els quals la densitat més alta d'habitatges correspon als edificats a partir dels anys 1990 com al voltant del centre històric de Figueres creant una nova i extensa perifèria (obviament el Castell de Sant Ferran i el parc Bosc) amb un creixement en forma de taca d'oli i l'aparició de nous nuclis, a la resta del terme municipal, de forma dispersa.

Particular, igualment, el cas de Vilafant, amb els dos nous nuclis més propers a la ciutat de Figueres: el Camp dels Enginyers i les Forques, esdevinguts entre els anys 1980 i 2000, actuant com una extensió de la mateixa capital alt-empordanesa.

Tanmateix, destaca el creixement extens de Santa Llogaia d'Àlguema (en el límit amb Vilamalla), o el de Vilamalla (lluny del nucli s'observen dos disseminats, al límit amb Santa Llogaia i al polígon industrial) i, a la vegada, el de Peralada (als afores del nucli, i en una major extensió al recinte del golf).

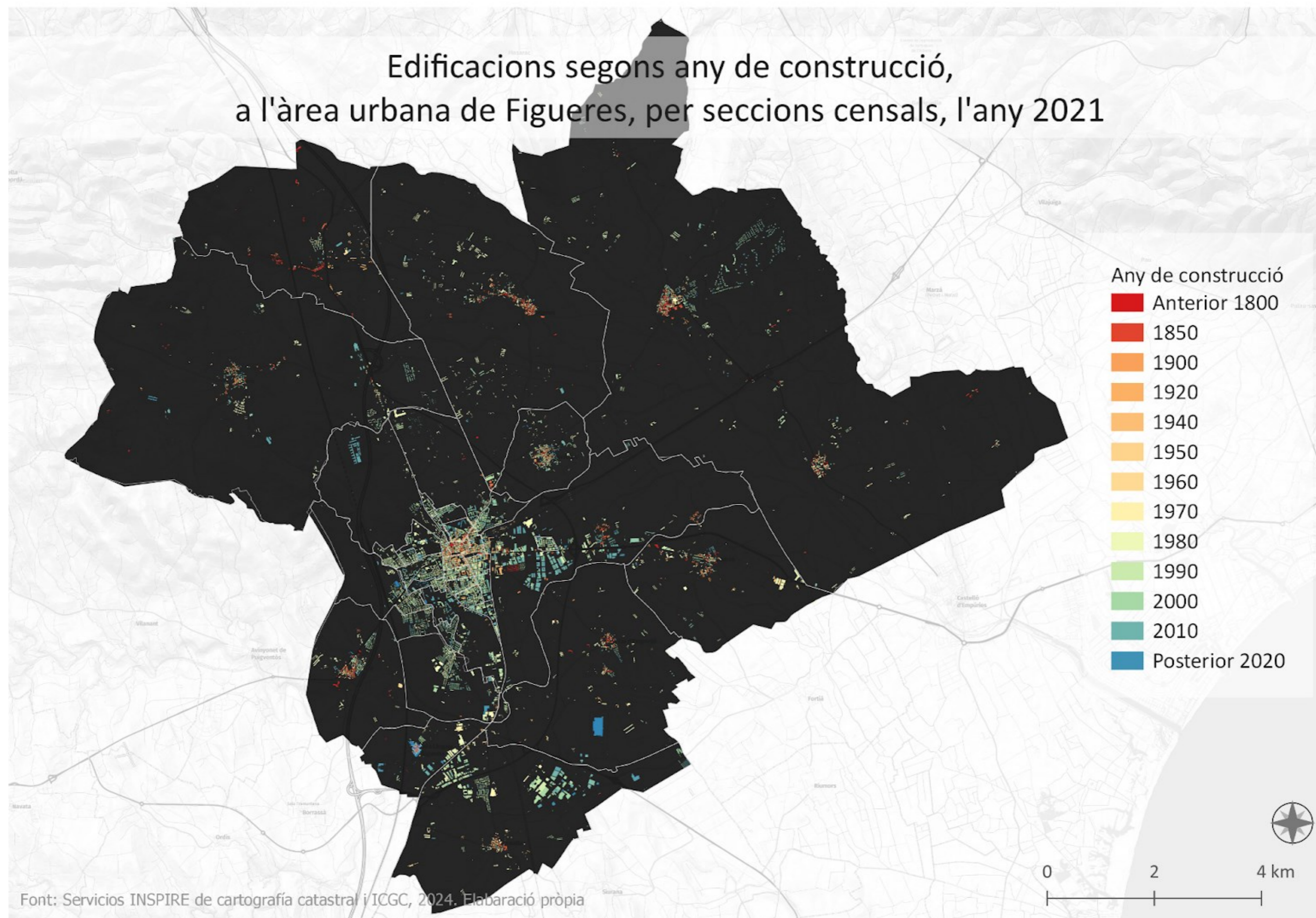
I encara més propers a l'actualitat, destacarien quatre seccions censals, com ara les dues de Figueres amb els edificis de Vilatenim i el Pla d'Hostalets (així com el centre Penitenciari del Puig de les Basses), tot al voltant del centre històric de Vilafant, a la zona del polígon de Vilamalla (ampliant polígon industrial) i el Far de l'Empordà (una nau molt gran, Amazon).

En general, els nous assentaments, més enllà de seguir les directrius de la planificació urbanística que esmenta que el creixement ha de ser a les zones ja urbanitzades i el més densificat possible, en la nostra àrea d'estudi s'ha evidenciat que el creixement ha estat dispers ocupant espais oberts.

Any de construcció dels habitatges a l'àrea urbana de Figueres (%)															
Municipis	Nº Id.	Seccions censals	Elements geogràfics rellevants	Abans de 1900	De 1900 a 1920	De 1921 a 1940	De 1941 a 1950	De 1951 a 1960	De 1961 a 1970	De 1971 a 1980	De 1981 a 1990	De 1991 a 2000	De 2001 a 2010	De 2011 a 2020	No hi consta
Figueres (Districte 1)	1	17066901001	Av. Marignane. / C. Montgó / C. de la Jonquera	2,49	0,00	1,00	0,50	0,50	12,44	38,81	4,98	5,97	20,90	10,95	1,49
	2	17066901002	El Castell de Sant Ferran	6,96	5,65	3,04	1,30	20,00	20,00	23,04	3,48	0,00	12,61	0,87	2,61
	3	17066901003	Carrer de l'Empordà (cc. alt empordà) / Jutjats / Mossos	0,00	0,69	1,85	1,85	3,24	11,11	18,29	5,56	15,74	35,88	3,94	2,08
	4	17066901004	Parc bosc municipal / Hospital / Deulofeu / Pistes atletisme	0,00	0,00	0,44	0,44	0,00	25,78	24,44	20,89	14,22	13,78	0,00	0,00
	5	17066901005	Barri Colobret	0,00	0,00	0,00	10,49	6,79	55,56	17,90	6,79	1,23	0,62	0,62	0,62
	6	17066901006	Barri Bon Pastor	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,84	76,87	3,06	0,00	10,20	0,00	0,68
	7	17066901007	Barri Horta d'en Capallera / Parc de les Aigües	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	29,54	22,78	20,68	26,16	0,00	0,00
	8	17066901008	Av. de Perpinyà / Motel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37,27	35,40	11,18	14,91	1,24	0,00	0,62
Figueres (Districte 2)	9	17066902001	Casc antic (Ajuntament, Església de Sant Pere, Rambla)	13,90	12,74	13,13	6,56	5,41	13,51	6,18	3,09	4,25	10,04	1,93	9,65
	10	17066902002	El Garrigal / Caputxins (escoles Cor de maria i Escolàpies)	6,60	3,82	3,47	2,43	1,39	2,08	14,93	7,64	17,01	36,11	0,00	5,21
	11	17066902003	Pla d'Hostalets (Camping Pous, i masos)	0,56	1,69	3,93	1,69	2,81	6,74	11,80	16,29	26,40	25,84	0,56	2,25
	12	17066902004	L'Eixample (Camí de Sant Jaume)	0,00	0,29	0,86	0,29	1,44	7,47	20,11	17,53	29,31	17,53	0,00	4,89
Figueres (Districte 3)	13	17066903001	Plaça del Gra, Asil Vilallonga, Mercat municipal	4,96	9,22	6,74	4,96	5,32	10,99	9,57	6,74	4,61	29,43	0,35	6,74
	14	17066903002	Vilatenim	3,43	5,01	3,43	1,06	4,22	3,17	7,92	3,69	10,29	42,74	8,44	6,86
	15	17066903003	Creu de la mà / C. Migdia / Estació d'autobusos	0,26	0,52	0,00	0,78	0,26	0,78	12,95	18,91	15,80	45,34	0,00	4,92
	16	17066903004	Barri Marca de l'Ham	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69,96	9,05	9,47	2,06	8,23	0,00	1,23
	17	17066903005	C. Nou / Plaça Estació	1,11	3,34	2,90	2,23	2,00	10,69	18,49	13,14	13,36	24,72	1,56	6,68
Figueres (Districte 4)	18	17066904001	C. Nou / Teatre Jardí / Cinemes Edison / Plaça Triangular	7,69	8,65	7,05	5,77	4,81	14,74	20,19	2,56	11,54	10,26	0,64	6,09
	19	17066904002	C. Nou / Plaça Enric Morera / Institut Ramon Muntaner	0,61	3,07	2,45	1,53	3,99	11,96	28,22	11,04	12,88	14,11	2,76	7,06
	20	17066904003	C. Nou / Clínica Santa Creu / C. St. pau	0,51	2,04	2,04	1,02	2,04	7,91	22,70	3,06	14,29	40,56	0,00	4,08
	21	17066904004	C. Nou / Creu de la mà / Pressó vella	0,44	0,44	1,75	1,54	2,19	13,38	23,90	7,89	14,47	27,85	1,54	4,39
	22	17066904005	Barri Poblenou / Habitatges St. Josep	0,00	0,00	0,73	0,37	0,37	51,28	7,33	19,41	1,47	10,99	0,73	6,96
	23	17066904007	Barri Olivar Gran	0,00	0,00	0,00	0,92	0,00	0,92	0,92	54,13	35,78	6,42	0,00	0,00
	24	17066904008	Rally Sud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	34,44	9,93	1,32	52,98	0,00	0,00	0,66
	25	17066904009	Centre Penitenciari Figueres i sortida N-II (límit vilafant)	0,00	0,80	0,40	0,00	0,00	3,61	4,82	6,83	10,44	72,29	0,00	0,80
Cabanes	26	17030701001	Tot el municipi	15,44	20,13	4,03	4,70	3,36	11,41	13,42	8,72	6,04	8,72	0,67	4,03
El Far d'Empordà	27	17005901001	Tot el municipi	2,70	17,57	8,11	4,05	4,05	9,46	14,86	6,76	8,11	22,97	4,05	1,35
Llers	28	17093201001	Tot el municipi	8,20	15,30	2,73	2,19	7,10	3,83	7,65	10,38	19,67	18,58	1,09	3,83
Peralada	29	17132801001	Tot el municipi	13,60	3,20	3,47	2,40	2,67	8,80	9,87	4,53	21,07	23,20	4,80	2,67
Pont de Molins	30	17135201001	Tot el municipi	1,10	31,87	7,69	0,00	2,20	2,20	4,40	6,59	14,29	20,88	4,40	5,49
Santa Llogaia d'Àlguema	31	17182701001	Tot el municipi	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D
Vilabertran	32	17214201001	Tot el municipi	23,48	9,85	1,52	1,52	4,55	6,82	10,61	12,12	9,85	18,18	1,52	2,27
Vilafant	33	17221401001	Nucli antic (alzina de Can Maçanet)	15,98	9,47	2,96	1,18	0,59	4,14	4,14	9,47	23,67	20,71	2,37	5,33
	34	17221401002	Camp del Enginyers	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,48	0,83	25,62	38,02	19,01	11,57	2,48
	35	17221401003	Les Forques	0,98	0,98	0,98	0,00	0,98	6,37	10,78	15,69	19,61	41,67	1,47	0,00
	36	17221401004	Estació de ferrocarril de Figueres-Vilafant	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	4,49	9,55	47,19	17,42	14,61	3,37	2,25
Vilamalla	37	17226601001	Tot el municipi	5,96	1,32	4,64	1,32	0,66	3,31	9,27	25,17	21,19	17,22	5,30	3,31
Vila-sacra	38	17230501001	Tot el municipi	0,00	3,03	1,01	4,04	3,03	14,14	8,08	11,11	7,07	41,41	3,03	4,04
Total àrea urbana de Figueres				3,62	4,49	2,43	1,77	2,56	13,49	15,70	12,23	14,62	21,34	2,07	3,25

Taula 13: Any construcció edificacions a l'àrea urbana de Figueres. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

Edificacions segons any de construcció, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals, l'any 2021

Font: Servicios INSPIRE de cartografia catastral i ICGC, 2024. Elaboració pròpia

Mapa 64: Any de construcció de les edificacions a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

7.8 Altura de les edificacions

Pel que fa a l'altura dels habitatges o edificacions s'han utilitzat dues bases de dades. La primera, l'IDESCAT, amb la qual s'ha elaborat la taula que acompanya aquestes línies i que correspon a les altures dels edificis destinats a habitatge. La segona, el Cadastre, on s'inclouen totes les edificacions, independentment la seva tipologia, i amb la qual s'ha elaborat la cartografia corresponent per a tota l'àrea urbana.

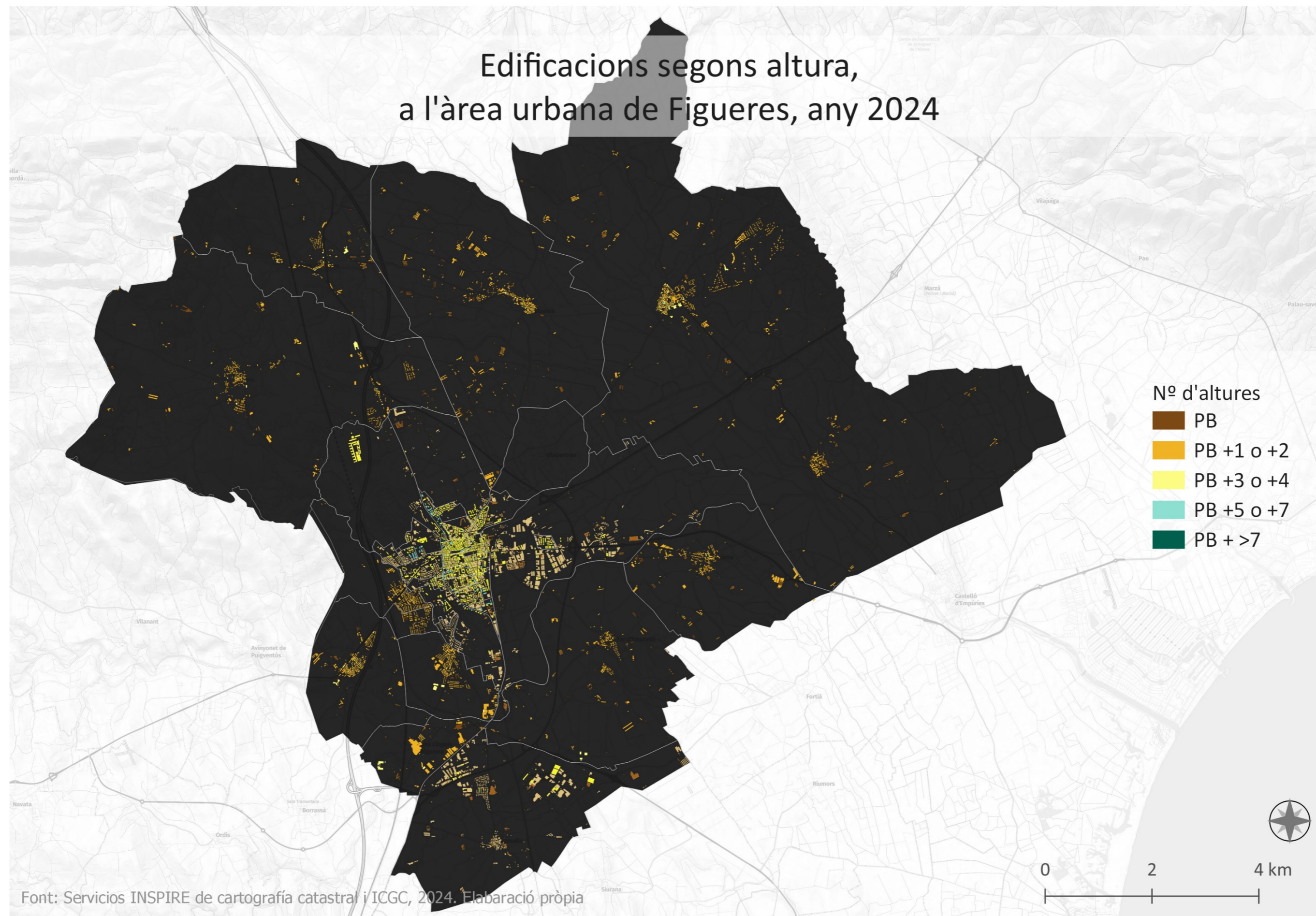
Com a trets a destacar, fixant-nos en els habitatges, s'observa com la quarta part dels mateixos responen a habitatges de **planta baixa**. Seguidament i, gairebé, empatats, trobem els habitatges de **planta baixa +3, +1 i +4** altures, al voltant del 13% i que entre els tres tipus sumen el gairebé la meitat del total, el 40%. Per tant, ja agrupen el 65% del total. El 35% restant (tenint en compte el 3,53% de "no hi consta") es reparteix en gran manera entre els habitatges de **planta baixa +2 i +5** (8,69% i 6,93%, respectivament), aportant el 15% al conjunt. I, per acabar, els més alts amb menor presència en general, per ordre de representació: **planta baixa +8** (4,16%), planta baixa +6 (3,95%), **planta baixa +9** o més (2,15) i, per acabar, **planta baixa +7** (2,10%).

Observant el conjunt, els habitatges de Figueres representen el 78,5% del total. Si fem la transposició, es pot afirmar que el 21,5% es troben repartits pels municipis de l'àrea urbana, curiosament, amb una xifra molt similar a la dels habitatges de planta baixa que correspon al 25,85%. D'aquesta manera i, tal com s'evidencia en el mapa d'aquest apartat, la tipologia dominant als termes municipals del voltant de la capital alt-empordanesa, es sense cap dubte la d'habitatges de planta baixa. Si s'observen els percentatges a la taula, la majoria se situen al voltant del 60%, seguits de l'altura següent, planta baixa +1. En aquestes localitats, els habitatges més alts, no superen la planta baixa +3. Per tant, és fàcil reconèixer que els edificis més alts, es troben a la capital de la comarca. Per altra banda, identificar com es distribueixen els habitatges, segons altura, a les diferents seccions de Figueres, vaira molt en funció de cada secció. Però, en tot cas, destaca l'Olivar Gran amb un 52,78% dels seus habitatges de planta baixa, seguit pel Culubret (42,86%), per exemple, o la Marca de l'ham amb el 61,98% dels seus habitatges de planta baixa +4.

Altura habitatges (%) a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals														
Municipis	Nº Identificador	Seccions censals	Elements geogràfics rellevants	PB	PB+1	PB+2	PB+3	PB+4	PB+5	PB+6	PB+7	PB+8	PB+9 o més	No hi consta
Figueres (Districte 1)	1	17066901001	Av. Marignane / C. Montgó / C. de la Jonquera	4,48	0,50	2,49	12,44	7,96	0,00	16,42	0,00	21,39	32,84	1,49
	2	17066901002	El Castell de Sant Ferran	24,78	3,48	12,17	6,96	12,17	2,17	0,87	8,26	12,17	14,35	2,61
	3	17066901003	Carrer de l'Empordà (cc. alt empordà) / Jutjats / Mossos	18,06	10,88	6,94	28,70	22,69	1,62	3,47	0,00	0,00	5,32	2,08
	4	17066901004	Parc bosc municipal / Hospital / Deulofeu / Pistes atletisme	9,33	0,89	11,56	20,44	0,00	6,22	5,78	0,00	46,22	0,00	0,00
	5	17066901005	Barri Colobret	42,86	13,66	3,11	6,83	18,01	16,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	6	17066901006	Barri Bon Pastor	6,46	5,78	6,12	8,16	0,00	13,61	0,00	3,74	34,01	21,77	0,68
	7	17066901007	Barri Horta d'en Capallera / Parc de les Aigües	2,95	3,38	8,02	60,34	21,10	0,00	3,80	0,00	0,00	0,00	0,42
	8	17066901008	Av. de Perpinyà / Motel	8,07	3,73	0,00	2,48	0,00	21,74	18,63	21,12	24,22	0,00	0,62
Figueres (Districte 2)	9	17066902001	Casc antic (Ajuntament, Església de Sant Pere, Rambla)	26,25	6,95	16,60	23,55	10,04	3,47	0,39	0,39	1,93	1,16	9,65
	10	17066902002	El Garrigal / Caputxins (escoles Cor de maria i Escolàpies)	10,07	4,17	13,89	40,28	8,33	8,68	9,72	0,00	0,00	0,00	5,21
	11	17066902003	Pla d'Hostalets (Camping Pous, i masos)	18,54	8,43	11,24	55,62	3,37	1,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2,25
	12	17066902004	L'Eixample (Camí de Sant Jaume)	12,93	4,89	4,02	22,70	43,10	3,74	0,86	0,00	0,00	2,59	4,89
Figueres (Districte 3)	13	17066903001	Plaça del Gra, Asil Vilallonga, Mercat municipal	23,05	9,93	22,70	18,79	9,22	3,19	6,38	0,00	0,00	0,00	6,74
	14	17066903002	Vilatenim	24,34	15,08	5,29	31,75	9,79	0,53	6,88	0,00	0,00	0,00	6,61
	15	17066903003	Creu de la mà / C. Migdia / Estació d'autobusos	2,07	0,78	3,37	20,73	45,60	9,84	2,85	2,85	7,25	0,00	4,92
	16	17066903004	Barri Marca de l'Ham	4,96	1,65	9,09	12,81	61,98	5,79	0,00	2,89	0,00	0,00	1,24
	17	17066903005	C. Nou / Plaça Estació	8,02	3,79	3,12	23,16	36,97	10,02	8,46	0,00	0,00	0,00	6,46
Figueres (Districte 4)	18	17066904001	C. Nou / Teatre Jardí / Cinemes Edison / Plaça Triangular	17,25	6,39	13,10	13,74	14,38	7,35	0,00	9,90	7,67	3,83	6,07
	19	17066904002	C. Nou / Plaça Enric Morera / Institut Ramon Muntaner	11,04	2,15	1,84	25,15	19,33	10,12	23,31	0,00	0,00	0,00	7,06
	20	17066904003	C. Nou / Clínica Santa Creu / C. St. pau	8,93	2,04	2,55	30,10	35,46	7,14	5,10	4,34	0,00	0,00	4,08
	21	17066904004	C. Nou / Creu de la mà / Pressó vella	9,21	3,07	1,10	16,67	27,41	32,46	4,39	1,10	0,00	0,00	4,61
	22	17066904005	Barri Poblenou / Habitatges St. Josep	4,40	4,76	8,06	16,12	11,36	42,86	5,13	0,00	0,00	0,00	6,96
	23	17066904007	Barri Olivar Gran	52,78	17,59	24,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,56
	24	17066904008	Rally Sud	3,97	1,99	2,65	7,28	23,18	21,85	14,57	25,17	0,00	0,00	0,66
	25	17066904009	Centre Penitenciari Figueres i sortida N-II (límit vilafant)	9,20	1,60	0,40	12,00	25,60	33,60	13,20	0,00	3,20	0,00	0,80
Cabanes	26	17030701001	Tot el municipi	59,06	22,15	9,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,72
El Far d'Empordà	27	17005901001	Tot el municipi	61,33	30,67	6,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,33
Llers	28	17093201001	Tot el municipi	59,56	27,32	8,74	1,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,83
Peralada	29	17132801001	Tot el municipi	50,93	26,67	12,00	7,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,67
Pont de Molins	30	17135201001	Tot el municipi	60,00	25,56	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,56
Santa Llogaia d'Àlguema	31	17182701001	Tot el municipi	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D	S/D
Vilabertran	32	17214201001	Tot el municipi	60,90	21,80	15,04	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,50
Vilafant	33	17221401001	Nucli antic (alzina de Can Maçanet)	26,04	46,15	17,16	5,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,33
	34	17221401002	Camp del Enginyers	45,45	42,98	8,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,48
	35	17221401003	Les Forques	44,12	37,25	16,18	1,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,49
	36	17221401004	Estació de ferrocarril de Figueres-Vilafant	39,33	49,44	8,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,25
Vilamalla	37	17226601001	Tot el municipi	53,64	30,46	11,26	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,31
Vila-sacra	38	17230501001	Tot el municipi	57,58	21,21	13,13	3,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,05
Total àrea urbana de Figueres				25,84	13,66	8,69	14,13	12,29	6,93	3,95	2,10	4,16	2,15	3,53

Taula 14: Altura habitatges (%) a l'àrea urbana de Figueres. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

Edificacions segons altura, a l'àrea urbana de Figueres, any 2024

Mapa 65: Altura de les edificacions a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

7.9 Classificació de les edificacions

Canviant de categoria, en aquest apartat es mostrarà quin es el volum de cadascuna de les tipologies diferenciades en la classificació bàsica del Cadastre, en relació amb el conjunt de les edificacions per municipis i en relació a l'àrea urbana. Els tipus d'edificacions es classifiquen en sis: industrial, agrícola, residencial, oficines, comerç i serveis públics.

La taula adjunta, en el cas dels municipis, es refereix al pes de cada categoria en el propi municipi. I en el cas del total de l'àrea urbana, igual, quin tant per cent de cada categoria té presència en el territori (sumarà 100 el total de les sis categories). Tanmateix aquestes dades i anàlisi s'acompanya d'un mapa en format ampliat per observar la distribució en el territori.

En primer lloc, observant la mitjana de l'àrea urbana, ens mostra com la major part de les edificacions es destinen a usos residencials. La categoria següent, en termes generals, respon al 9,25%; entre aquestes dues ja sumen el 90%. Del 10% restant, la meitat l'assumeixen les construccions agrícoles. I la resta, en proporcions similars als establiments comercials i de serveis públics. En el cas del comerç, un percentatge tant baix pot estar relacionat amb el tipus de comerç de l'àrea, on, francament, les grans superfícies no són abundants, la qual cosa es tradueix en locals comercials situats a les plantes baixes d'edificis residencials.

Entrant en detall, i seguint el fil, pot sorprendre el cas de Cabanes, on aparentment no compta amb cap edificació destinada a l'activitat comercial i la justificació, seria la que s'ha esmentat anteriorment. De cares al cadastre, figuren com a domicilis, encara que desenvolupin la funció de establiment comercial a peu de carrer.

Seguint amb casos particular, destaca Vilamalla, amb el 30,60% de les seves construccions destinades a la **indústria**, seguida de Pont de Molins i Cabanes amb la meitat del percentatge (13,5% i 13,16%, respectivament); altres municipis amb certa presència industrial són el Far d'Empordà i Santa Llogaia d'Àlguema, al voltant del 10%.

En la qüestió **agrícola**, el percentatge més alt l'assoleix Cabanes, amb una cinquena part del total de les seves edificacions.

Pel que fa a les edificacions **residencials**, qui se situa a la capçalera es Vilafant, amb el 91,82%, seguit de Llers i Figueres (84,44% i 82,88%). Els que se situen a la cua són els que destinen una gran part a usos industrials o agrícoles, com Vilamalla (58,20%) o Cabanes (64,12%).

En l'àmbit dels **serveis públics**, destaca Santa Llogaia d'Àlguema (4,57%), Vilabertran (3,76%) i Vilamalla (3,15%).

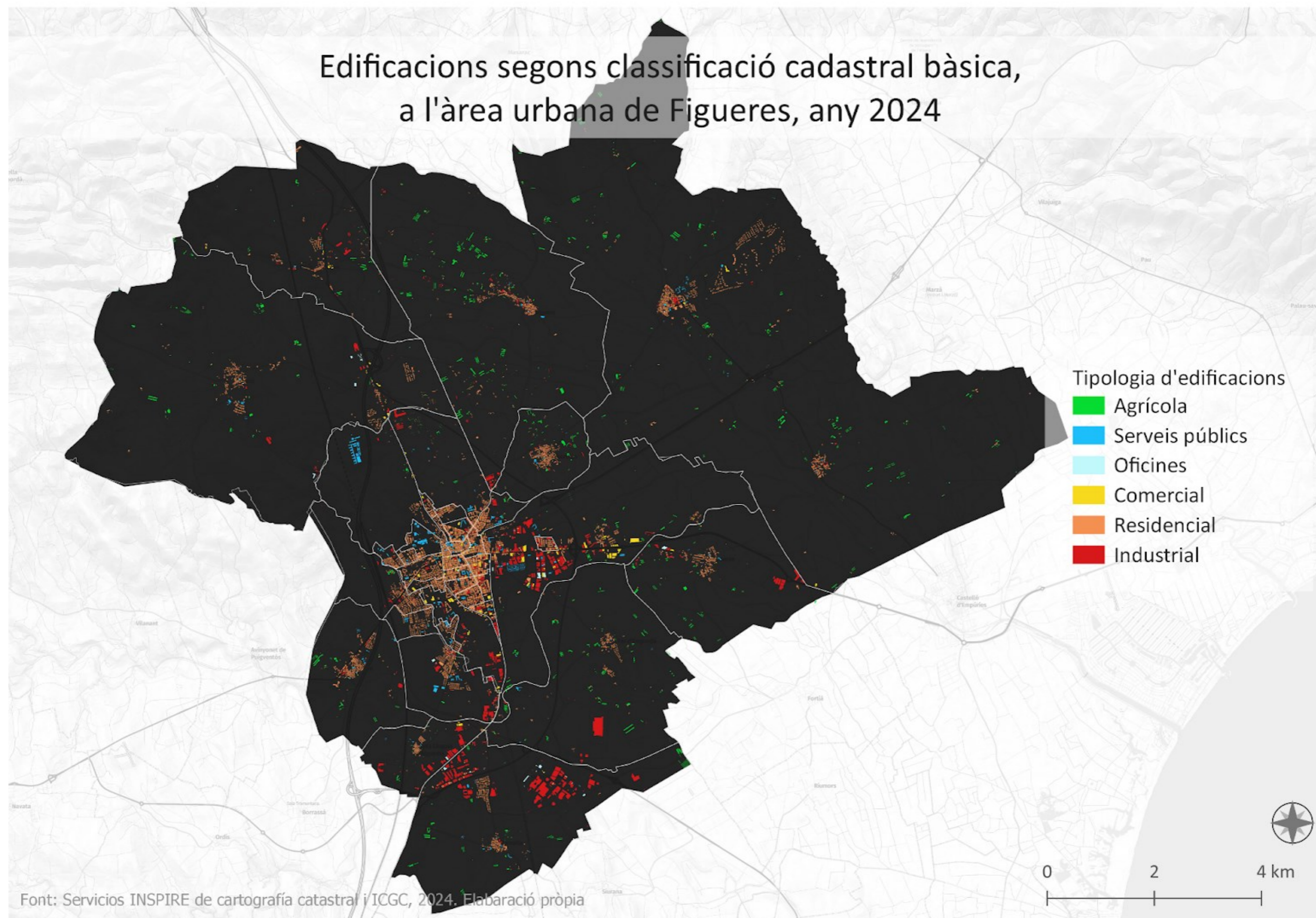
En edificacions comercials, Figueres es desmarca de la resta amb un pes del 3,06% de les seves edificacions. Vilamalla se situa poc més d'un punt pel darrera, amb un 1,89. La resta obtenen xifres entre el 0 i l'1,1%.

D'entre les oficines, el municipi que hi destina més edificacions es Vila-sacra, déu dècimes per sobre de Figueres, que a la vegada es troba déu dècimes per sobre de Vilamalla i Llers. La resta no superen el 0,5%.

Tipologia de les edificacions (%)	Industrial	Agrícola	Residencial	Oficines	Comercial	Serveis públics
Cabanes	13,50	20,43	64,12	0,36	0,00	1,60
El Far d'Empordà	10,60	14,57	71,85	0,33	0,33	2,32
Figueres	9,42	2,04	82,88	0,89	3,06	1,72
Llers	4,21	6,81	84,44	0,81	1,13	2,59
Pont de Molins	13,16	5,59	77,96	0,00	0,66	2,63
Peralada	4,31	12,04	80,33	0,20	0,88	2,25
Santa Llogaia d'Àlguema	10,15	6,60	77,16	0,51	1,02	4,57
Vilabertran	4,23	10,56	80,99	0,00	0,47	3,76
Vilafant	4,75	1,27	91,82	0,28	0,66	1,22
Vilamalla	30,60	5,36	58,20	0,79	1,89	3,15
Vila-sacra	8,94	13,25	75,83	0,99	0,99	1,99
Total àrea urbana	9,25	5,26	81,05	0,62	1,85	1,98

Taula 15: Classificació de les edificacions a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Font: Servicios Inspire de cartografia catastral. Elaboració pròpia

Edificacions segons classificació cadastral bàsica, a l'àrea urbana de Figueres, any 2024

Mapa 66: Classificació de les edificacions a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

8. INDICADORS DE BENESTAR

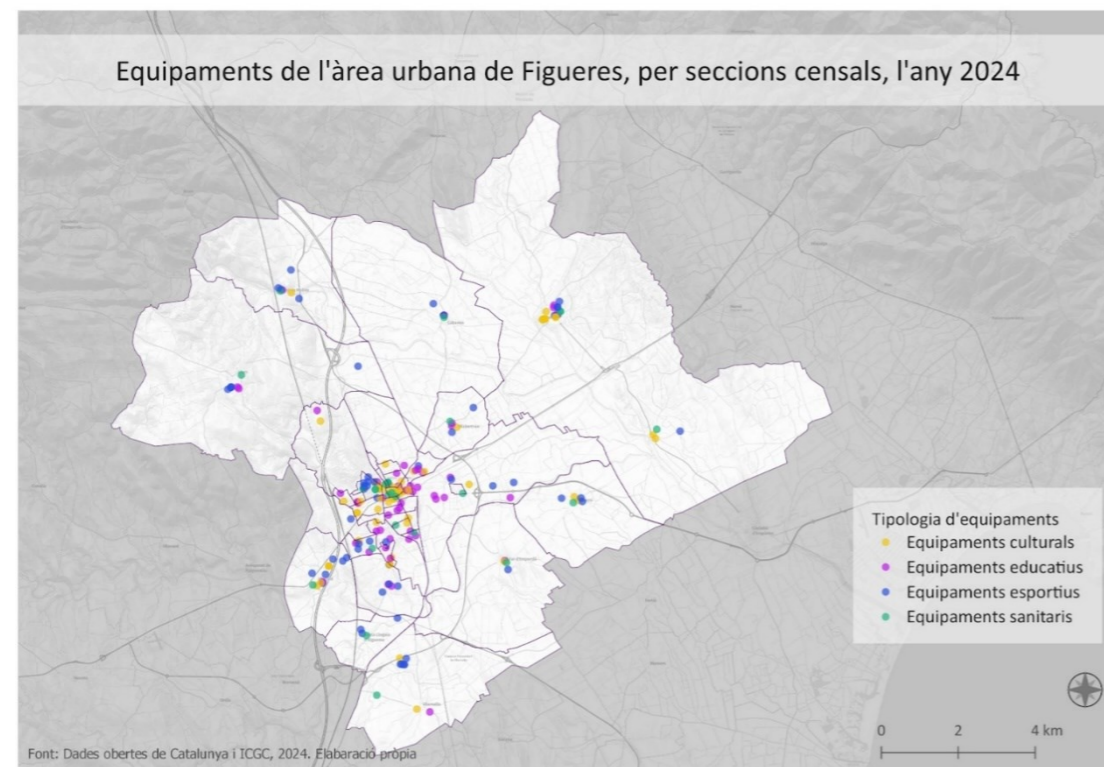
Basant-nos en les consideracions del PDUSUF pel que fa als equipaments urbans, anota que no es plantegen recomanacions específiques en matèria d'equipaments comunitaris, sinó que caldrà tenir en compte el creixement demogràfic intern, per preveure la saturació dels equipaments o la insuficiència dels espais previstos en el planejament derivat en els diferents POUM. Tanmateix, fer-ne un ús racional dels equipaments existents i precisar l'ús dels sòls públics disponibles o dels que resultin de futures cessions, així com acordar fins a quin punt es pot justificar que tots els termes municipals hagin de tenir tota classe d'equipaments. I per acabar, prendre els plans sectorials dels diferents departaments de la Generalitat com a eines per tal d'equilibrar l'oferta d'equipaments, evitar les mancances i limitar les dotacions excessives que poguessin derivar de la proximitat d'equipaments del mateix tipus, encara que se situessin en termes municipals diferents.

Així doncs, i canviant d'instrument de planejament, tal com recull el PTG, existeix una sèrie d'equipaments destinats a millorar la qualitat de vida i el benestar social dels habitants d'un territori. En aquest sentit, prenen especial rellevància els relacionats amb la cultura, l'ensenyament, l'esport i la sanitat i la justícia. Encara que no repercuteixin directament en l'activitat econòmica i productiva del país, poden col·laborar a l'hora d'atraure noves inversions econòmiques com a avantatges davant d'altres territoris.

Seguint aquesta premissa, i amb la voluntat d'analitzar la seva distribució en el territori i la distància entre les diferents seccions censals, el següent apartat pretén visualitzar com es distribueixen en l'àrea d'estudi. Com en altres ocasions, primerament, s'avaluarà la situació global, observant la totalitat d'equipaments, sense discernir entre tipologies en el conjunt del territori. I, a continuació, es posarà el focus en cadascuna de les classes d'equipaments que ens oferirà una visió més detallada. Aquests mapes permetran observar tant la ubicació, com la distància (en un radi de 15 minuts a peu) o la diversitat, així com la quantitat per municipi o la proporció per cada mil habitants.

Entrant a la primera fase de l'anàlisi, a primer cop d'ull, observant el mapa adjunt en aquesta pàgina, es pot considerar que l'àrea urbana de Figueres està bastant ben dotada d'equipaments de totes les tipologies. La majoria, com era d'esperar, es concentren a la capital alt-empordanesa, especialment, a la zona central. A la resta de municipis, l'oferta resulta variada en funció de cadascun d'ells. Probablement, destacarien Vilafant i Peralada com els que acullen major varietat o Cabanes, el Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Àlguema o Vila-sacra, els que menys, tant en diversitat com en nombre.

Els més nombrosos arreu són els esportius i els presents en cada divisió municipal els sanitaris.

Mapa 67: Total d'equipaments a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

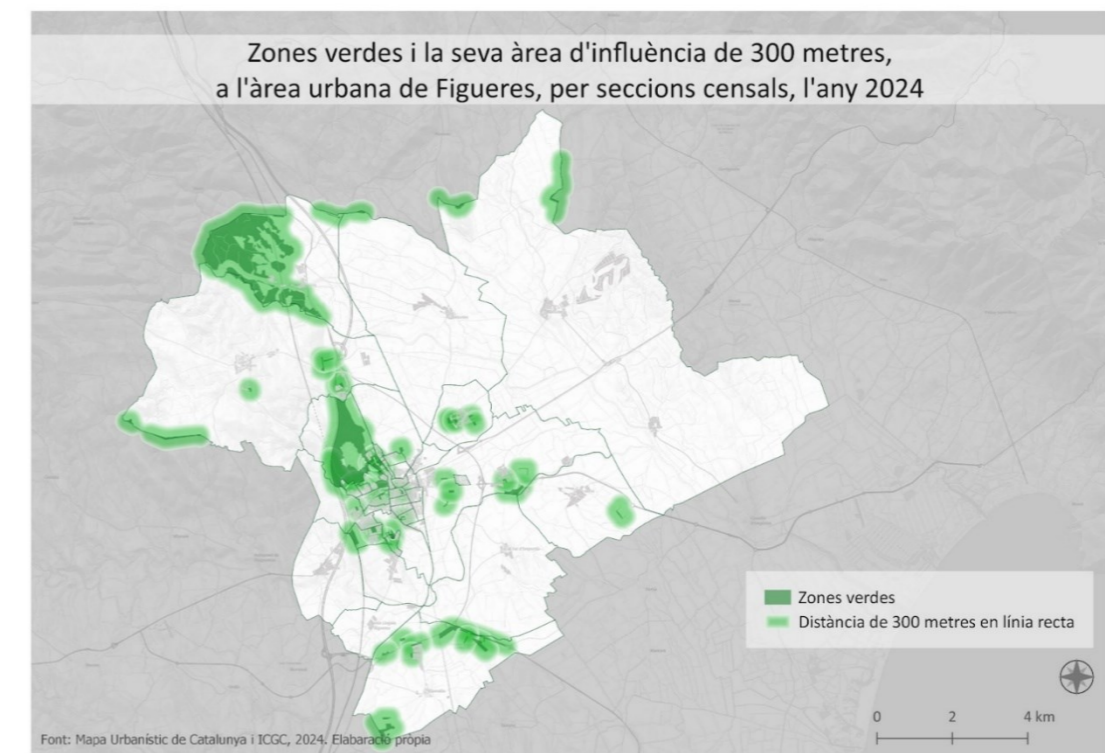
8.1 Zones verdes

Relacionat amb el benestar, resulta imprescindible fer menció de la recomanació de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) en relació amb l'accés a zones verdes, tan importants per a la població. Segons afirma l'Organització la distància màxima, en línia recta, des de qualsevol domicili fins a un espai verd (amb una mida mínima de mitja hectàrea, 5.000 m²) no hauria de ser superior als 300 metres (o, aproximadament, a una distància d'entre 3 i 4 minuts a peu). Segons diversos estudis, publicats a la web de l'Organització de les Nacions Unides, els espais verds accessibles per caminar, anar amb bicicleta, jugar i realitzar altres tipus d'activitats a l'aire lliure tenen la capacitat d'afectar positivament la salut i el benestar humans, d'afavorir la salut física i mental, així com mantenir el contacte social¹. En altres paraules, són una forma de promoure la salut pública, donant a entendre la importància de planificar aquests espais públics per aconseguir beneficis secundaris, d'una manera econòmica i eficaç de promoure la salut i mitigar el canvi climàtic.

En relació amb els estudis realitzats han demostrat els efectes positius en la millora de la reducció de la depressió, millors resultats en embarassos i disminució de les taxes de morbiditat mortalitat cardiovascular, obesitat i diabetis². Igualment, augmentant el nombre i la qualitat dels espais verds ajuda a mitigar els contaminants climàtics, causants de l'escalfament global, amb el consegüent increment de temperatures i onades de calor que comporten més taxes de mortalitat³.

Continuant amb el fil i per tal d'avaluar la situació a l'àrea d'estudi, el primer pas va ser el de definir una zona verda. S'entén per zona o espai verd un terreny ocupat per plantes, arbustos o arbres amb usos diversos. Des d'espais d'ús ecològic, d'oci, rehabilitació o decoració fins a usos de protecció com poden ser boscos, parcs i jardins. En el cas de les ciutats, es parla de verds urbans, uns espais públics fonamentals per un desenvolupament sostenible. Per aquesta raó per elaborar la cartografia corresponent s'ha optat per aïllar del Mapa Urbanístic de Catalunya els parcs i jardins urbans, el sòl forestal de protecció i les anomenades zones verdes. Amb tot, s'ha generat el seu perímetre tot atenent les recomanacions institucionals. El mapa resultant, és el que es presenta sota aquestes línies.

Amb tot, si observem la representació d'aquestes àrees a la cartografia de referència, posant la mirada en el nucli urbà de major extensió i densitat poblacional, Figueres, s'observen certes àrees que les **zones verdes** existents no cobreixen. Particularment, aquest fenomen pren rellevància a l'àrea central de la ciutat, com al centre històric, la plaça del gra, la zona de la plaça de l'estació de trens, així com la d'autobusos, la zona entre el Garrigal i els caputxins (escoles Cor de Maria i Escolàpies), però, també, als afores com a la Marca de l'ham, l'Eixample, el Ral-li sud o els habitatges Sant Josep. Pel que fa a la resta, municipis com Cabanes, el Far d'Empordà, Llers, Peralada, Santa Llogaia d'Àlguema, l'extrem sud-oest de Vilafant o el Far d'Empordà compten amb escassa o nul·la presència de zones verdes en els seus termes municipals. En alguns casos es pot justificar per l'alt grau de superfícies agrícoles que, tot i tractar-se d'uns espais (força) naturals i, fins i tot de vegades protegits paisatgísticament, no complirien la consideració d'espais verds.

Mapa 68: Zones verdes i el seu radi d'influència, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

¹ Terry Hartig i altres, "Nature and health", Annual Review of Public Health, vol. 35 (març de 2014), pàgs. 207 a 228.

² Sjerp de Vries, "Nearby nature and human health: looking at mechanisms and their implications", a Innovative Approaches per Researching Landscape and Health: Open Space: People Space 2, Catharine Ward Thompson, Peter Aspinall i Simon Bell, eds. (Abingdon, Nova York, Routledge, 2010), pàgs. 77 a 96; Mireia Gascon i altres, "Residential green spaces and mortality: systematic review", Environment International, vol. 86 (gener de 2016), pàgs. 60 a 67; Takemi Sugiyama i d'altres, "Associacions de neighbourhood greenness with physical and mental health: do walking, social coherència and local social interacció explain the relationships?", informe de recerca, Journal of Epidemiology and Community Health, vol. 62, núm. 5

(2008), pàg. e9; Mathew White i altres, "Would you be happier living in greener urban area? A fixed-effects analysis of panell data", Psychological Science, vol. 24, núm. 6 (juny de 2013), pàgs. 920 a 928; Kate Lachowycz i Andy Peter Jones, "Greenspace and obesity: systematic review of the evidence", Obesity Reviews, vol. 12 (February 2011), pàgs. e183 a e189; Paul J. Villeneuve i altres, "A cohort study relating urban green space with mortalitat in Ontario, Canadà", Environmental Research, vol. 115 (maig de 2012), pàgs. 51 a 58.

³ Glen P. Kenny i altres, "Heat stress in older individuals and patients with common chronic diseases", Canadian Medical Association Journal, vol. 182, núm. 10 (juliol de 2010), pàgs. 1053 a 1060.

8.2 Equipaments culturals

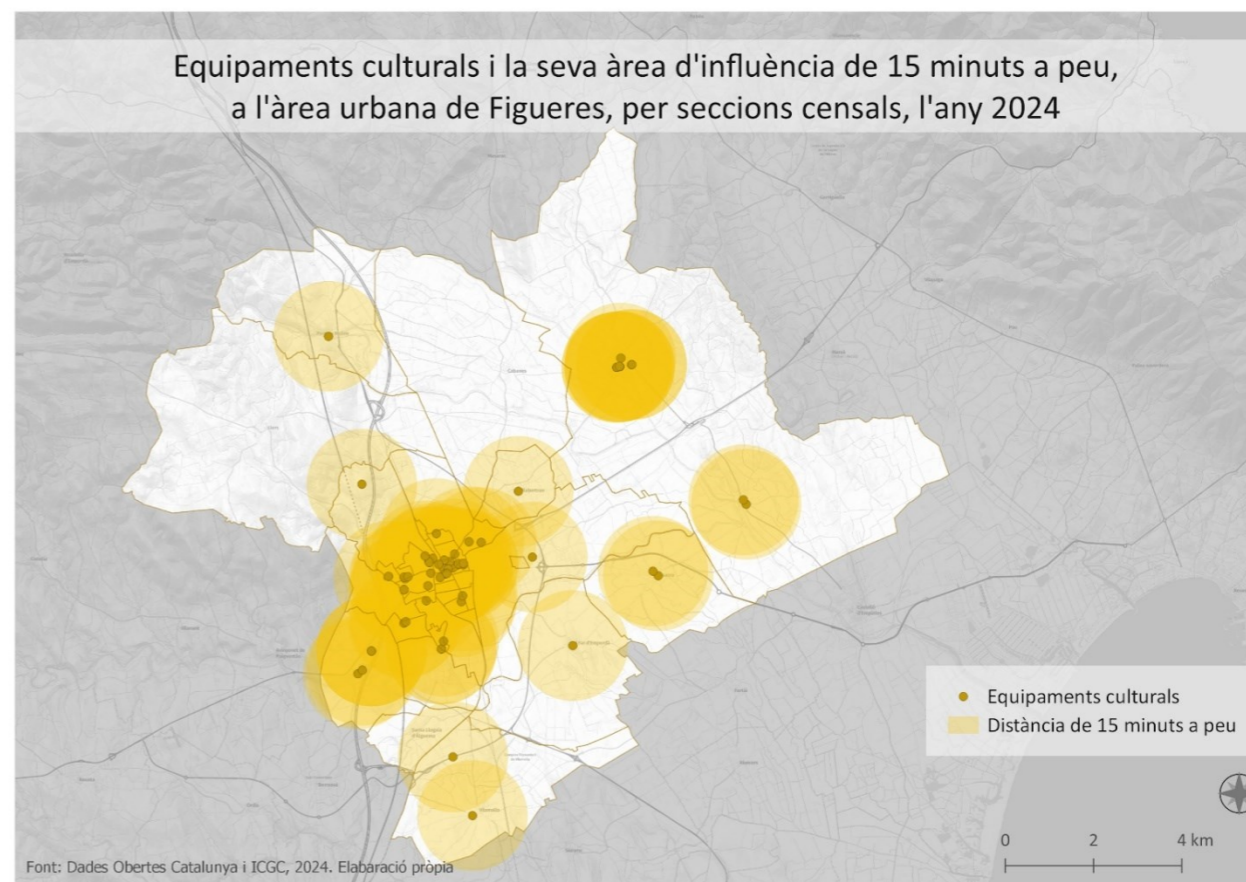
El PTG defineix dos tipus d'equipaments culturals. Els del nostre territori s'inclouen en els que responen a criteris d'equilibri territorial, de caràcter molt més humil que els que reforcen el prestigi cultural de Catalunya per mitjà de grans obres com el Museu d'Art Contemporani de Catalunya, per exemple. Però tot i això, resulten molt importants perquè no només contribueixen a millorar la qualitat de vida i benestar de la població sinó que fan assequible la cultura a (en teoria) qualsevol ciutadà del país.

Tanmateix, mesurant el grau d'equipament cultural tenint en compte el nombre i si es pondera amb la població, es pot obtenir una relació que evidencia el rang de nivell d'equipament respecte a la població i permet posar en relleu les possibles mancances.

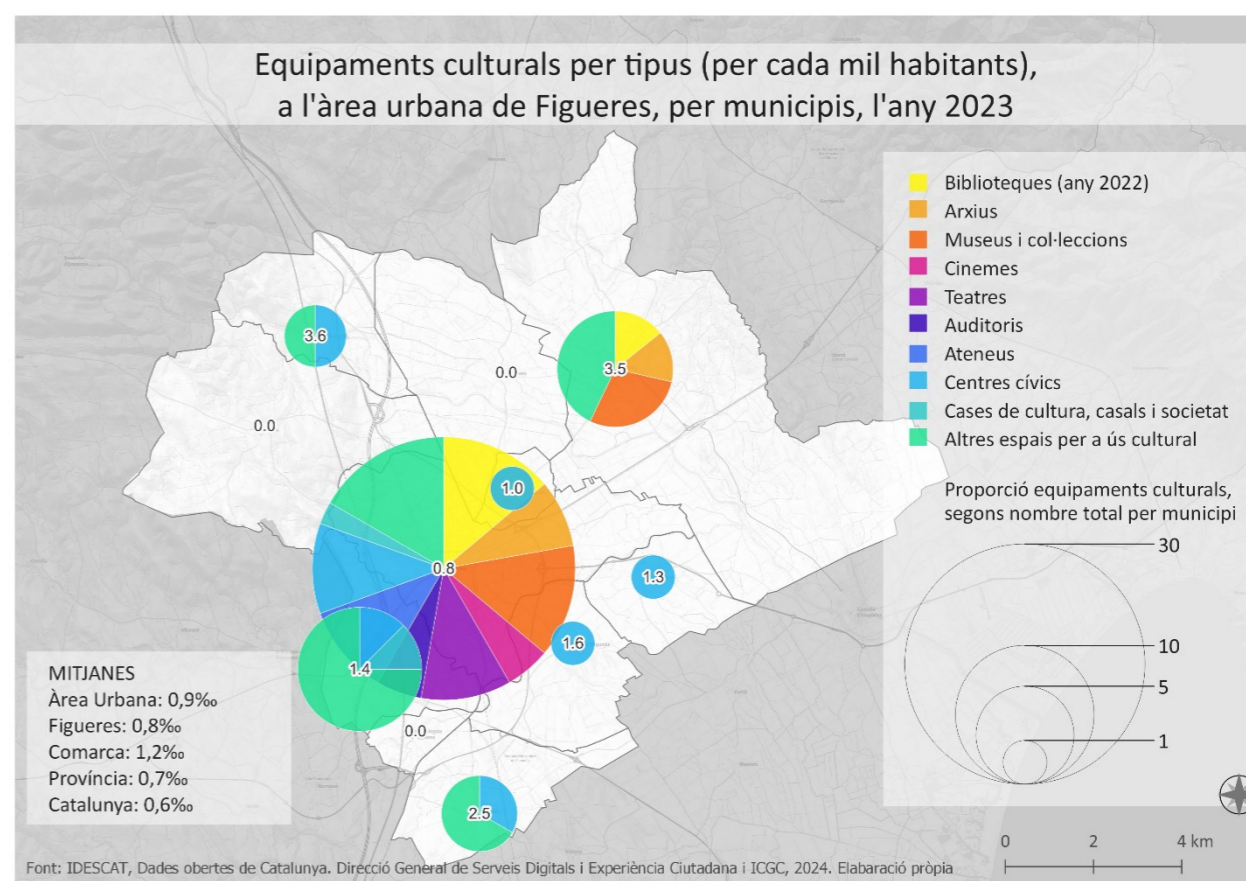
Amb tot, per elaborar els mapes adjunts s'han tingut en compte tota varietat d'equipaments culturals que es recullen a la web de dadesculturals.gencat.cat que són els següents: biblioteques, arxius, museus o col·leccions, cinemes, teatres, auditoris, ateneus, centres cívics, cases de cultura o casals o societats i, per acabar, altres espais per a ús cultural.

En el primer dels mapes, es pot observar com la concentració més gran d'equipaments culturals es concentren en l'eix Figueres Vilafant, amb major presència a la capital alt-empordanesa. El següent, en nombre seria Peralada. La resta de municipis compten amb un o, màxim, dos equipaments d'aquest tipus. Amb la particularitat de Cabanes, Llers i Santa Llogaia d'Àlguema que no en tenen cap (així com la secció de l'estació de l'AVE a Vilafant). Tanmateix, es pot observar el rang d'influència, prenent com a referència la ubicació del mateix amb un cercle que mostra fins a quina distància, de 15 minuts a peu, arriba. En el cas dels municipis petits, l'accés estaria garantit des de qualsevol punt del nucli urbà. I, en el cas de Figueres, en general, assoleix un abast bastant complet pel conjunt del territori. A Vilafant, el centre històric, la secció inicial (la més occidental), funciona com els altres pobles que s'han comentat anteriorment i per les altres dues seccions censals (Camp dels enginyers i les Forques), pràcticament, també.

En relació amb la xifra absoluta d'aquest tipus d'equipaments, Figueres és la que lidera el rànquing amb un total de 36 amb una alta diversitat d'oferta, seguida de Vilafant i Peralada (amb 8 i 7, respectivament). Val a dir que Peralada mostra un xic més de varietat en comparació amb els altres municipis, ja que la tipologia més habitual és la de centre cívic i altres espais per a ús cultural. Ara bé, si es valora la mitjana per cada mil habitants, els resultats no es corresponen amb el nombre. En el cas de Figueres (obviant els municipis que no tenen equipaments culturals) se situa al final de la cua amb un valor de 0,8‰, encara que sigui superior a la mitjana catalana que se situa en el 0,6‰. A l'extrem oposat, Pont de Molins, Peralada i Vilamallà amb un 3,6‰, 3,5‰ i 2,5‰.

Mapa 69: Equipaments culturals i la seva àrea d'influència en 15 minuts a peu a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Mapa 70: Equipaments culturals per tipus i proporció per 1.000 hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

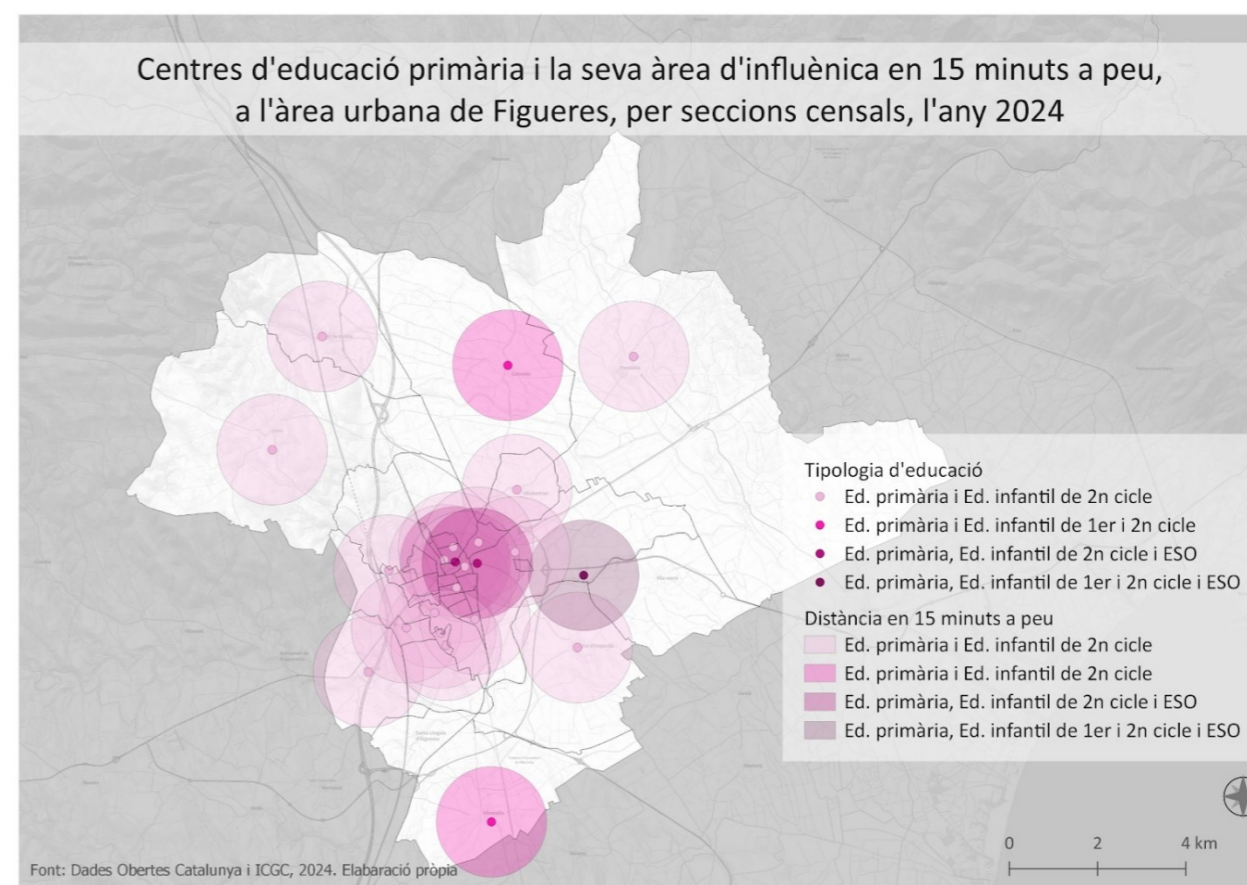
8.3 Equipaments educatius

En el moment de la redacció del PTG els equipaments educatius representaven un repte amb la nova proposta del sistema educatiu que modificava l'ensenyament obligatori. El nou sistema escolar proposava l'estructura d'un nou sistema educatiu que es basava en una *educació bàsica obligatòria*, que compren des dels 6 als 16 anys en dos nivells, un d'educació primària (6 a 12 anys) i un altre d'educació secundària obligatòria (12 a 16 anys). Per a assegurar a la població en edat escolar l'existència d'uns serveis escolars en l'etapa obligatòria, calia dividir el territori en zones escolars, la qual cosa facilitaria la tasca d'elaborar el Mapa escolar per detectar les possibles mancances.

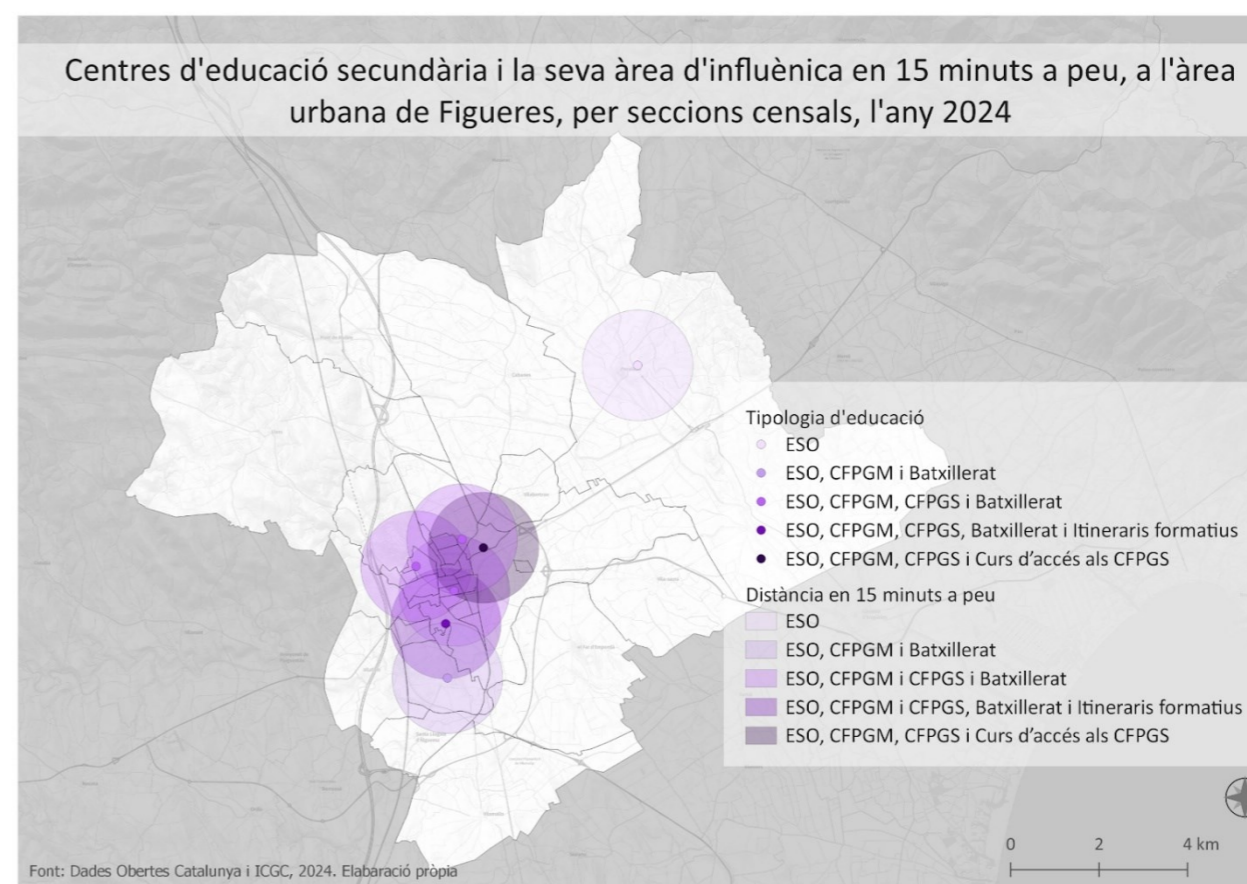
A partir d'aquesta consideració s'han elaborat uns mapes que permeten observar la distribució dels centres d'educació bàsica obligatòria a l'àrea urbana de Figueres (vegeu mapes 71-72). A tenir en consideració que aquesta darrera classificació pot generar certa confusió per no tractar-se de categories estanques. És a dir, alguns centres dels nivells esmentats imparteixen altres nivells educatius més enllà de la indicada en el seu enunciat. Per tal de posar un exemple, trobaríem el cas de la Salle o les Escolàpies a Figueres que dediquen la seva activitat a educació infantil de segon cicle, a l'educació primària i a l'ESO.

Fet aquest aclariment, pel que fa als centres del primer nivell, val a dir que tenen presència a la major part del territori, exceptuant els casos de Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra. Figueres i Vilafant ofereixen una bona cobertura en totes les seves seccions censals, amb escoles de primària amb opció d'escola infantil de 2n cicle (com la majoria de les que es poden trobar a la resta de municipis), mentre que a Cabanes i Vilamalla tenen opció de llar d'infants per ambdós cicles al mateix recinte. Casos particulars, els de Figueres, un parell de centres compten amb l'opció de cursar des de llar d'infants de segon cicle fins a acabar l'ESO (les Escolàpies i la Salle, al centre); i un des del 1r cicle d'educació infantil fins a l'educació secundària obligatòria (Montessori, als afores).

El cas dels centres que imparteixen l'ESO (a banda dels que s'han vist fins ara), són dos els municipis ofereixen aquesta opció. En primer lloc, la capital alt-empordanesa, amb la majoria i dotant d'aquest equipament a la pràctica extensió del municipi si es té en compte els 15 minuts a peu, i Peralada amb un centre al seu terme municipal. El de Peralada permet acabar els estudis obligatoris i els de Figueres permeten continuar estudiant sigui Batxillerat o Cicles formatius professionals de grau mitjà o superior, o tots, en funció del centre.

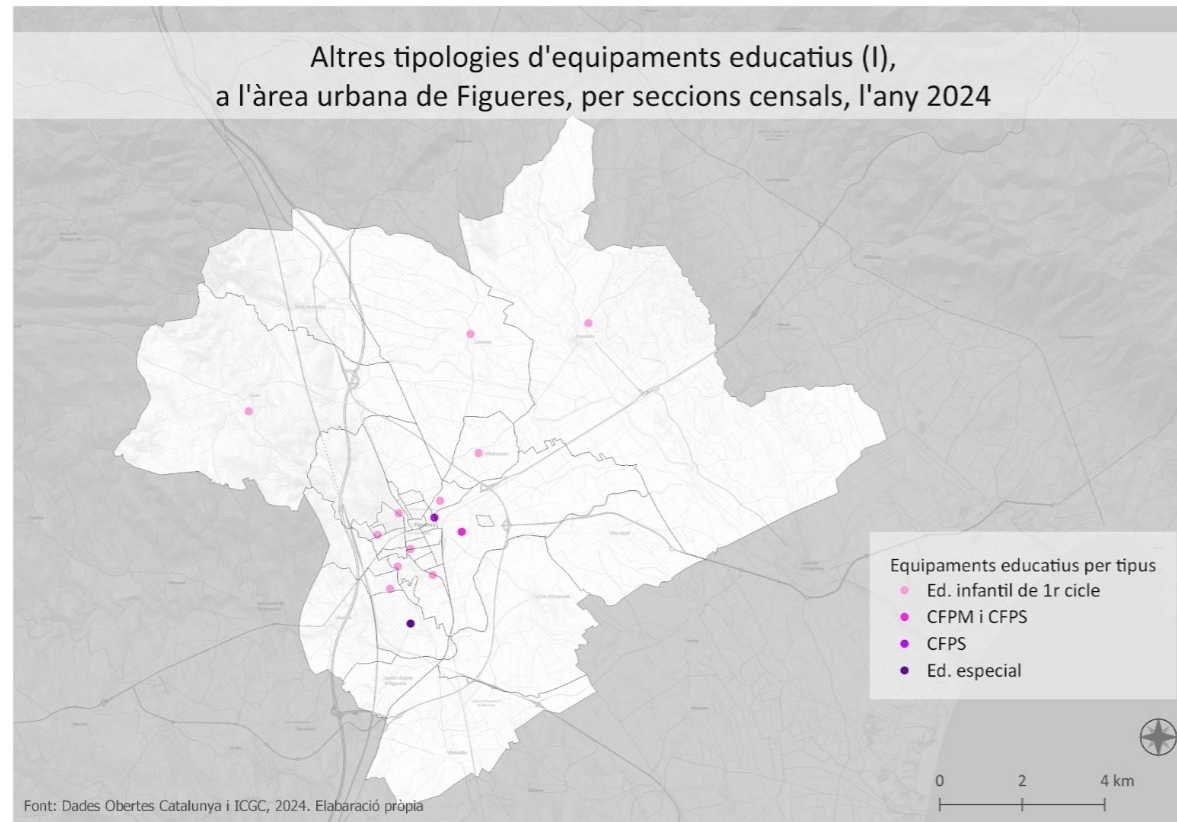
Mapa 71: Centres d'educació primària i la seva àrea d'influència en 15 minuts a peu, a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

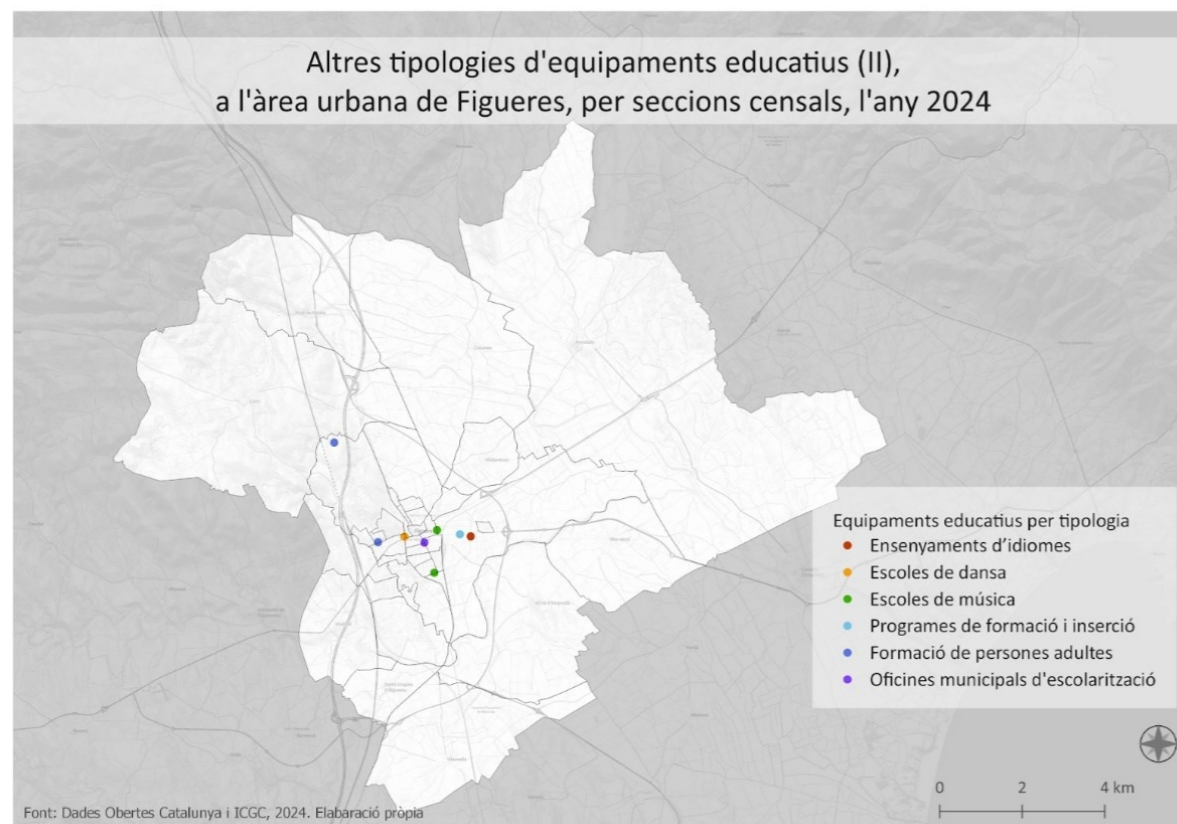
Mapa 72: Centres d'ESO i la seva àrea d'influència en 15 minuts a peu a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Tanmateix, s'observen altres equipaments educatius relacionats bé amb estudis *preobligatoris* o *postobligatoris*, així com d'altres per temàtiques diverses o amb finalitats inclusives; la majoria a Figueres. Encara que per ser justos, llars d'infants per nadons de 0 a 3 anys (únicament), s'observen a Cabanes, Llers, Peralada i Vilabertran. Les localitats de la perifèria sud de Figueres han de buscar opcions fora del terme municipal. El centre d'educació especial de l'àrea se situa a Vilafant i els centres de Cicles formatius professionals de grau mitjà o superior a la capital alt-empordanesa.

Amb altres ofertes formatives (vegeu mapa x), la centralitat en la capital es fa palesa. Des de l'Escola oficial d'idiomes (EOI), fins a formació de persones adultes (dos centres), passant per escoles de música o dansa, troben el seu emplaçament, majoritàriament a prop del centre de la ciutat; així com l'Oficina municipal d'escolarització (OME) o els programes de formació i inserció.

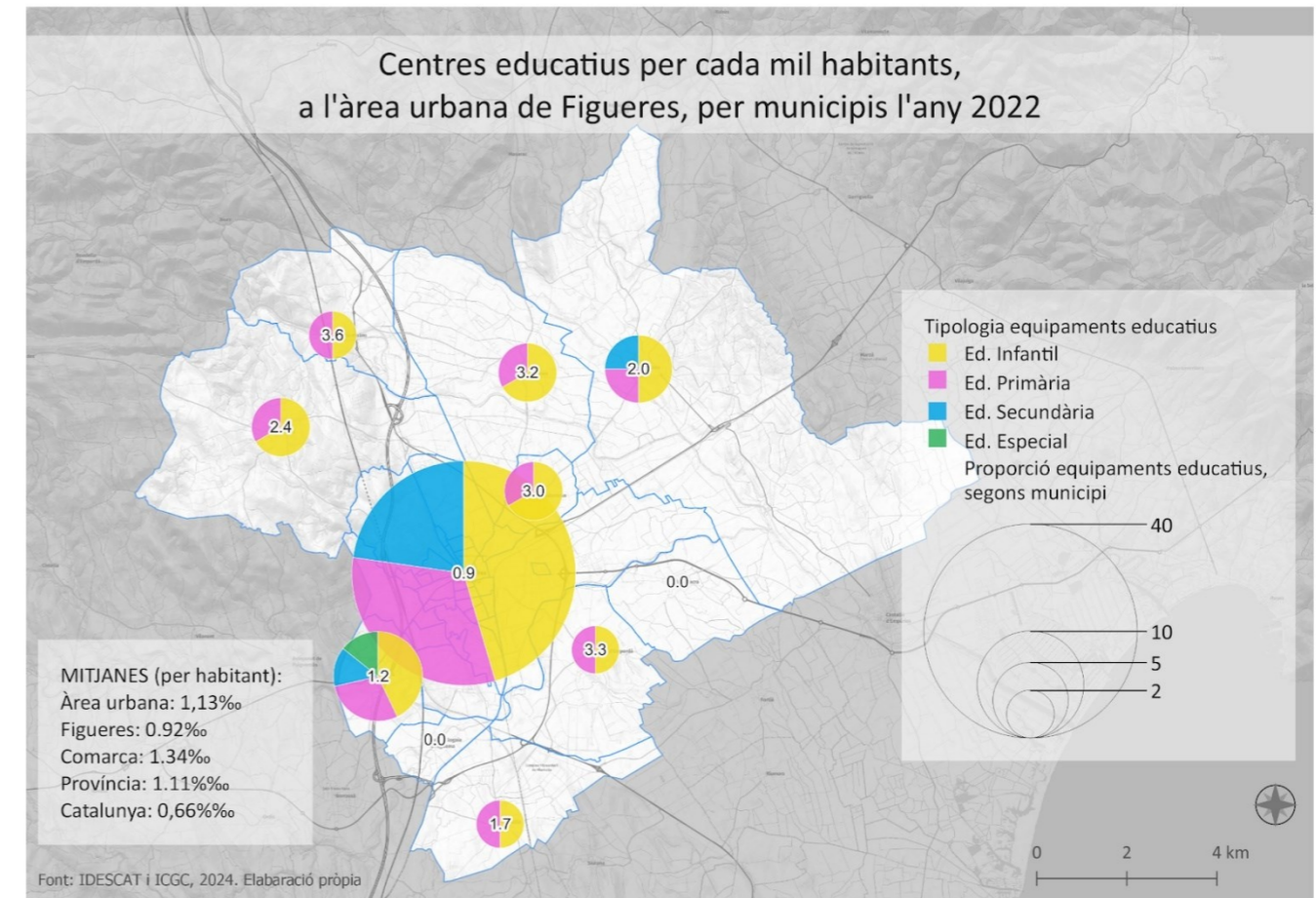

Mapa 73: Altres equipaments educatius (I), a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Mapa 74: Altres equipaments educatius (II), a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Pel que fa al nombre, diversitat i ràtio per cada mil habitants dels equipaments educatius els resultats mostren realitats ben variades. Per exemple, Figueres, compta amb 44 centres educatius totals (20 d'infantil, 14 de primària i 10 de secundària), però comparat amb la resta és el municipi amb la proporció més desfavorable, menys d'un equipament educatiu per cada mil habitants, però encara per sobre de la mitjana catalana (0,9‰ vs. 0,66‰). A l'altra banda, de nou, Pont de Molins, amb el 3,6%. Destacaria Vilafant per ser l'únic en comptar amb un centre d'educació especial i Peralada per tenir les mateixes tipologies que Figueres. La resta poden impartir educació infantil i primària. Els únics municipis sense opcions educatives són Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra.

Mapa 75: Equipaments educatius per tipus i proporció per 1.000 hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

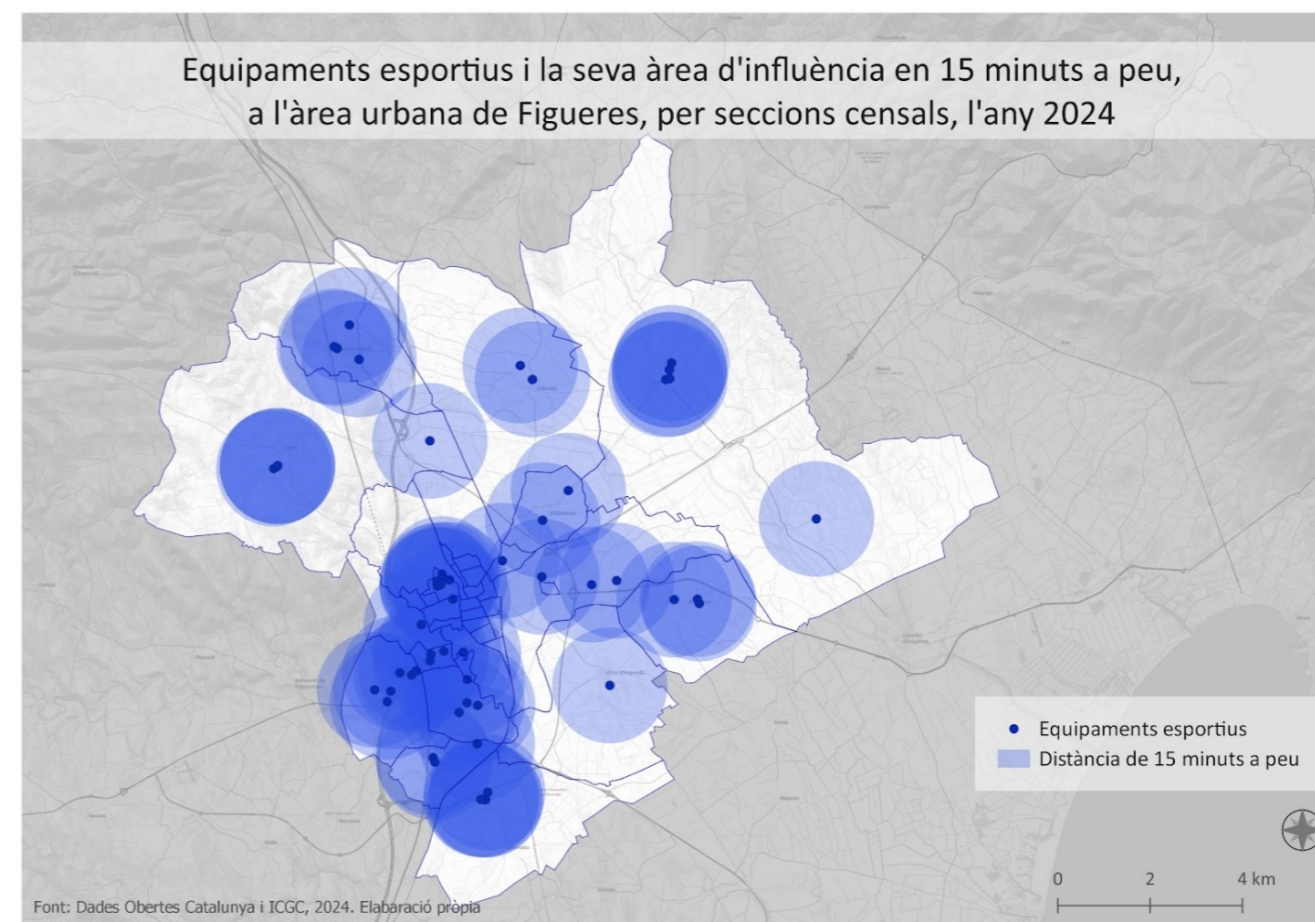
8.4 Equipaments esportius

D'igual manera que es descrivia en el PTG, avui dia és la Secretaria General de l'Esport i de l'Activitat Física l'òrgan de direcció, planificació i execució de l'Administració esportiva de la Generalitat. Li corresponen les funcions que preveu el Text únic de la Llei de l'esport, aprovat pel Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, i la resta de disposicions sectorials aplicables. D'entre les seves funcions d'estaca la d'impulsar i fer el seguiment de projectes i programes interdepartamentals en el territori relacionats amb el sector de l'activitat física i de l'esport.

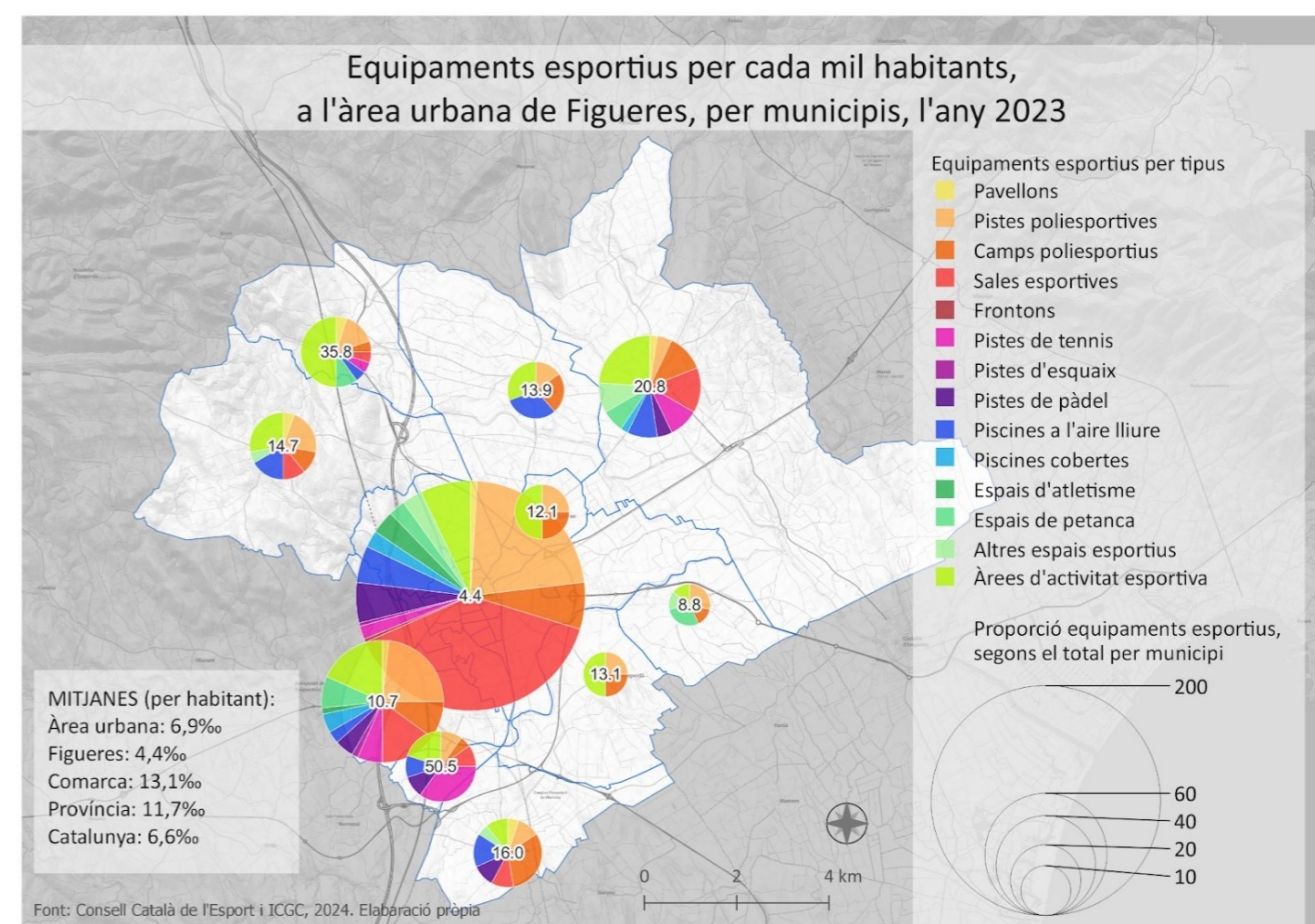
Té adscrits diversos organismes autònoms, com el Consell Català de l'Esport o l'INEFC, així com entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat o societats mercantils, com el Centre d'Alt Rendiment o el Canal Olímpic de Catalunya. També dirigeix el Museu i Centre d'Estudis Doctor Melcior Colet i dona suport al Tribunal Català de l'Esport, que és l'òrgan suprem jurisdiccional esportiu a Catalunya.

A Catalunya i a la nostra àrea d'estudi la diversitat d'equipaments esportius és molt àmplia (des de pistes de tennis, fins a espais de petanca, passant per piscines a l'aire lliure o pistes poliesportives), de caràcter convencional, i el nombre dels mateixos prou elevat, tal com es pot observar a la cartografia adjunta. Per exemple, en el primer mapa s'observa com la gran part del territori té accés, en un màxim de 15 minuts a peu, a algun tipus d'equipament esportiu, són escassos els espais que resten sense la proximitat d'alguna opció esportiva. En el segon dels mapes, en termes quantitius, novament, Figueres és la que més en té (concretament, 212 i amb la varietat més gran) situant-se per sota de la mitjana de Catalunya que assoleix un 6,6% en el conjunt del país i un 4,4% a la capital alt-empordanesa. La distància s'allarga, encara més si es compara amb la mitjana de la comarca o de la província (13,1% i 11,7%, respectivament). En canvi, la mitjana de l'àrea urbana de Figueres aconsegueix superar la mitjana catalana gràcies a tots els altres municipis que el que assumeix la proporció més baixa per cada mil habitants és Vila-sacra amb un 8,8% i Santa Llogaia d'Àlguema la més alta amb el 50,5%, la majoria amb una gran oferta en tipus d'equipaments.

En definitiva, es pot afirmar (encara que falti descriure la situació en equipaments sanitaris, que es veurà tot seguit) que es tracta de la tipologia d'equipaments més estesa arreu amb una àmplia diferència en comparació amb qualsevol altra. Tot considerant que realitzar esport resulta una pràctica saludable es podria pensar que es pot arribar a estalviar en equipaments sanitaris.

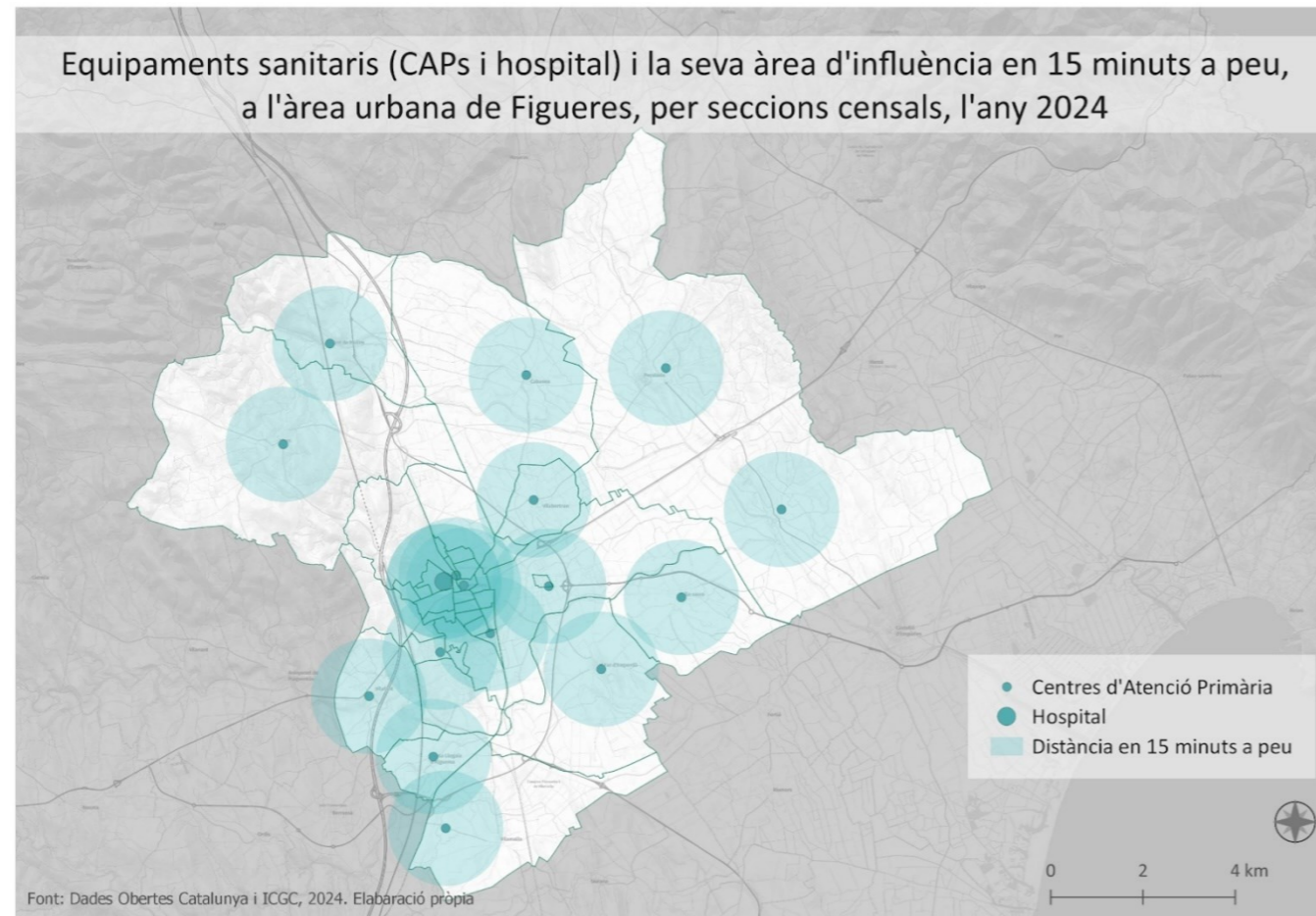
Mapa 76: Equipaments esportius i la seva àrea d'influència en 15 minuts a peu a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Mapa 77: Equipaments esportius per tipus i proporció per 1.000 hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

8.5 Equipaments sanitaris

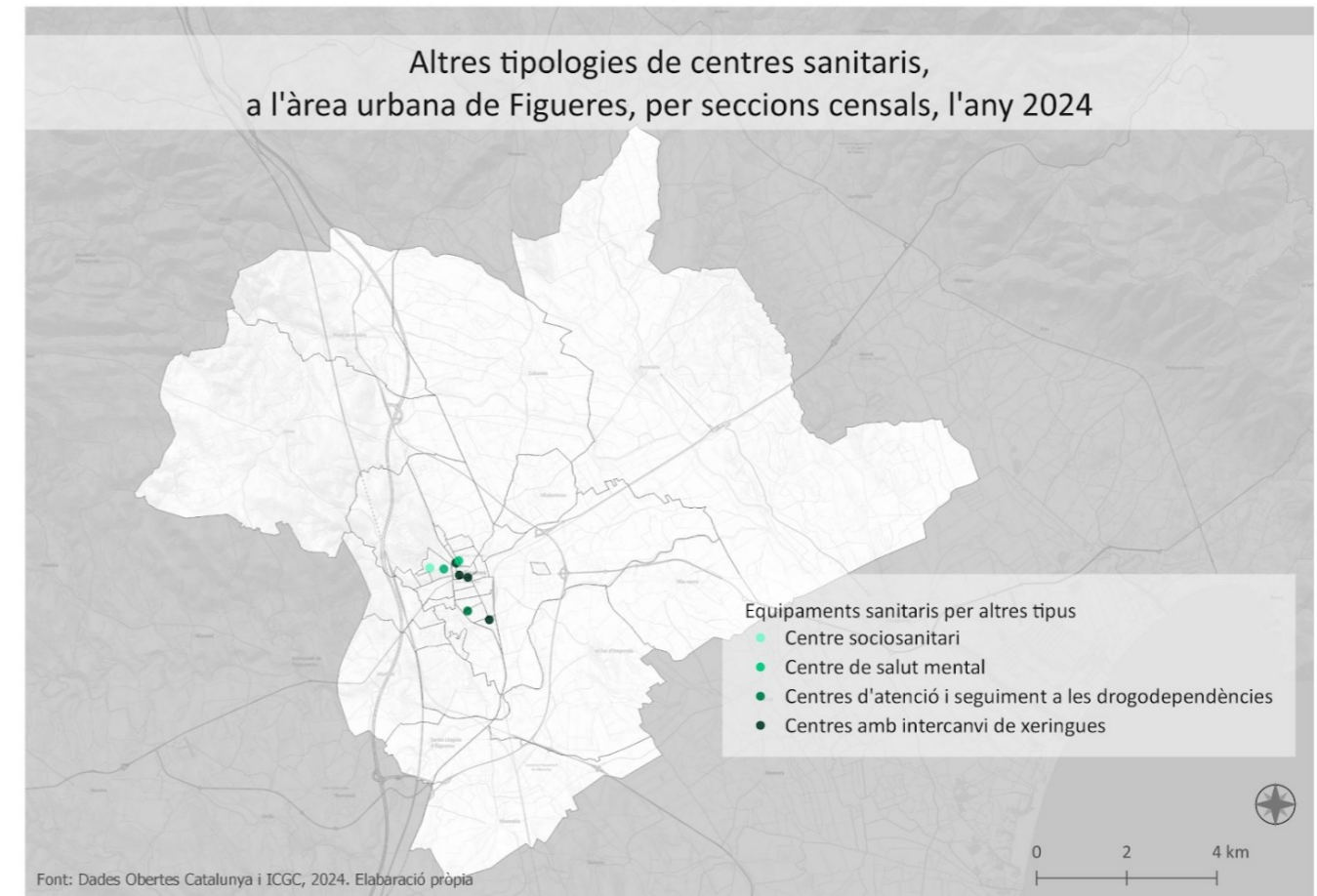
Pel que fa als serveis sanitaris a la regió que ens ocupa bàsicament es poden dividir en dues tipologies: els centres d'atenció primària (CAP) i els hospitals. En el nostre cas, cada municipi compta, com a mínim, amb un CAP i per la resta de l'àrea (i la comarca) es té accés a un hospital que està ubicat a la capital alt-empordanesa, com es pot observar al primer mapa que acompanya aquestes línies. Tanmateix, s'observa com la cobertura és prou ampla per cobrir la, pràctica, extensió de les diverses seccions censals que conformen els municipis de Figueres i Vilafant. Pel que fa a la resta, com ja es habitual, les veiem ubicades als nuclis urbans, allà on es concentra la població i on les distàncies a peu no superen els 15 minuts.

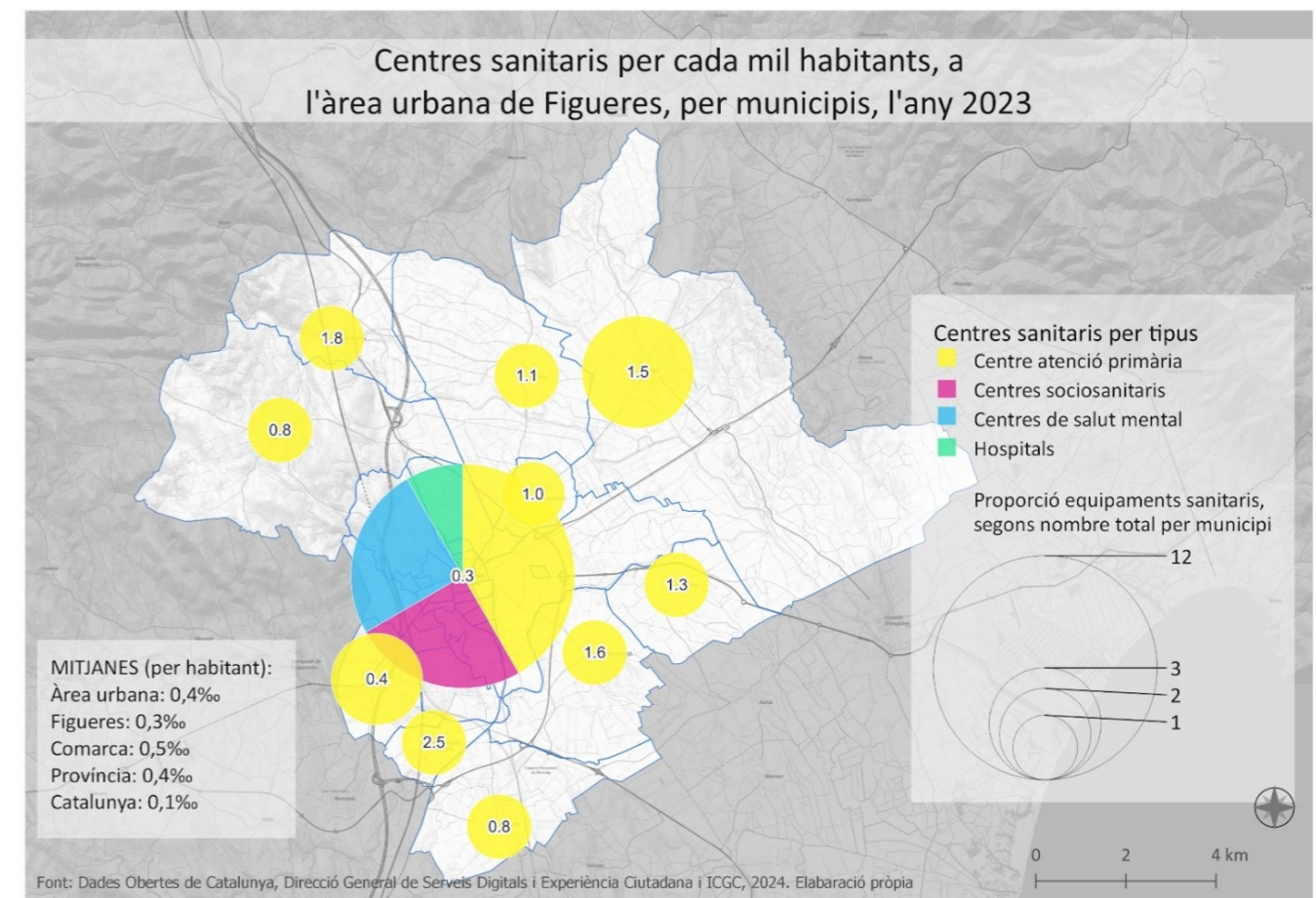
Mapa 78: Equipaments sanitaris i la seva àrea d'influència en 15 minuts a peu a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

Igualment, la ciutat de Figueres acull centres socio-sanitaris, centre de salut mental, centres d'atenció i seguiment a les drogodependències i centres d'intercanvis de xeringues.

Atenent, com s'ha anat fent amb els equipaments anteriors, en tant que al nombre, distribució i ràtio es pot observar com una vegada més Figueres agrupa la major part dels centres sanitaris (12 en total), amb una mitjana per cada mil habitants de 0,3‰, la més baixa del conjunt estudiat, encara que triplicant la catalana, i molt similar a la del veí Vilafant (0,4‰). A l'altre extrem de la balança, Santa Llogaia d'Àlguema amb un 2,5‰, a una distància aproximada d'un punt de Pont de Molins (1,8‰), del Far d'Empordà (1,6‰), de Peralada (1,5‰) i Vila-sacra (1,3‰). El mapa adjunt torna a mostrar la diversitat en els equipaments sanitaris concentrada a la capital de l'Alt Empordà, mentre la resta de localitats compten amb, almenys, un CAP cadascun.

Mapa 79: Altres equipaments sanitaris a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. . Elaboració pròpia

Mapa 80: Equipaments sanitaris per tipus i proporció per 1.000 hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

8.6 Xarxa de mobilitat

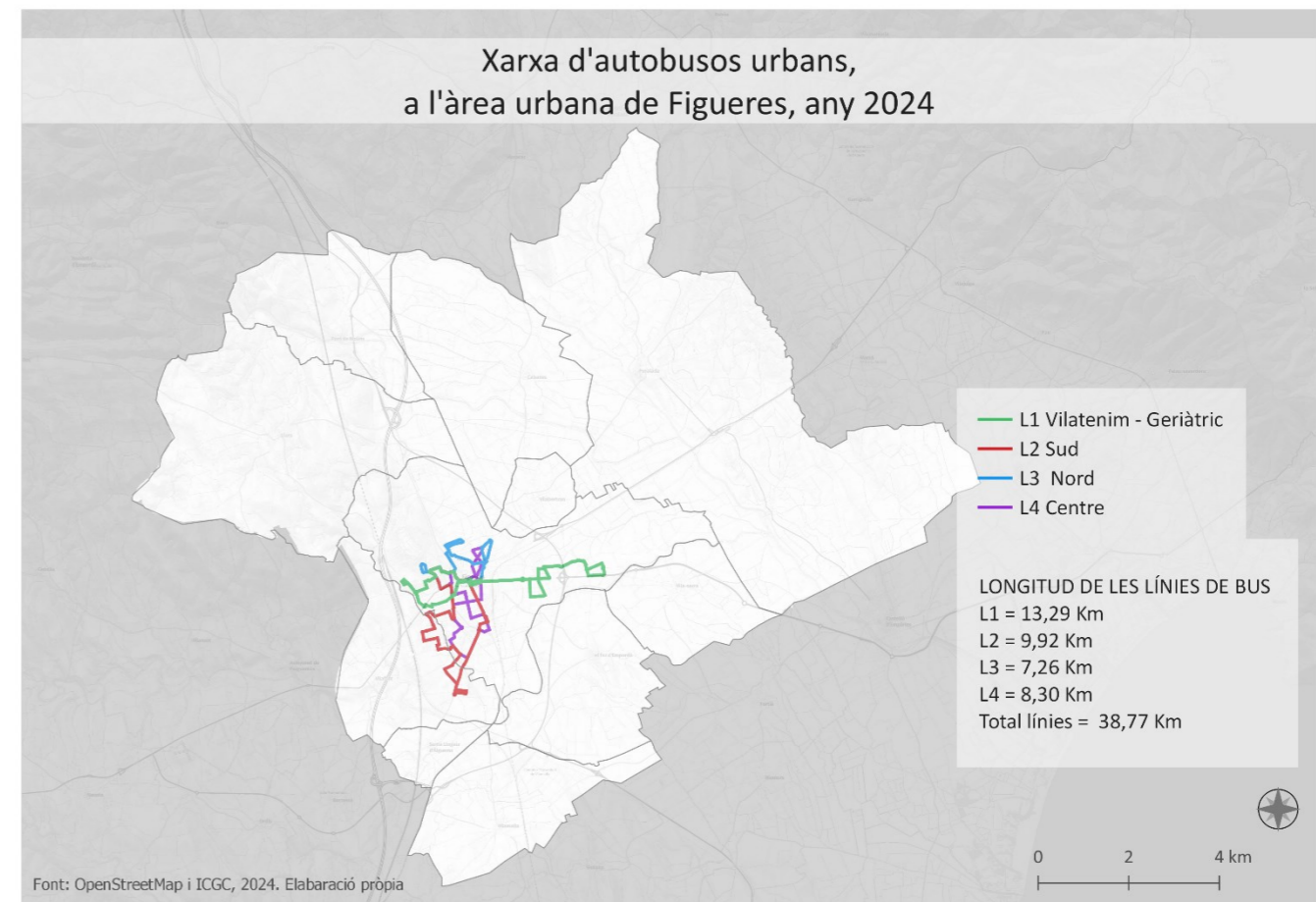
En termes de mobilitat pròxima a l'àrea urbana de Figueres s'estudien de la xarxa d'autobusos urbans de la ciutat de Figueres i les vies ciclistes.

Pel que fa a la xarxa d'autobusos, el cas més rellevant seria el de l'L1. Es tracta de la línia més llarga que travessa Figueres d'est a oest, i, també, en sentit contrari, amb un sol autobús; motiu pel qual la freqüència horària és bastant limitada. La resta de línies recorren els itineraris descrits a la llegenda del mapa elaborat per mostrar aquest indicador. L'L2, cobreix el territori meridional, arribant fins als barris del Camp dels enginyers i les Forques, del municipi veí de Vilafant, és la segona més llarga. L'L3, recorre la part septentrional de la capital empordanesa, en un circuit prou curt, de fet, el més curt de tots. I per acabar l'L4, la línia del centre, es podria dir que és la línia que recorre la ciutat de nord a sud (i viceversa) sense traspassar els límits municipals, és la segona més curta.

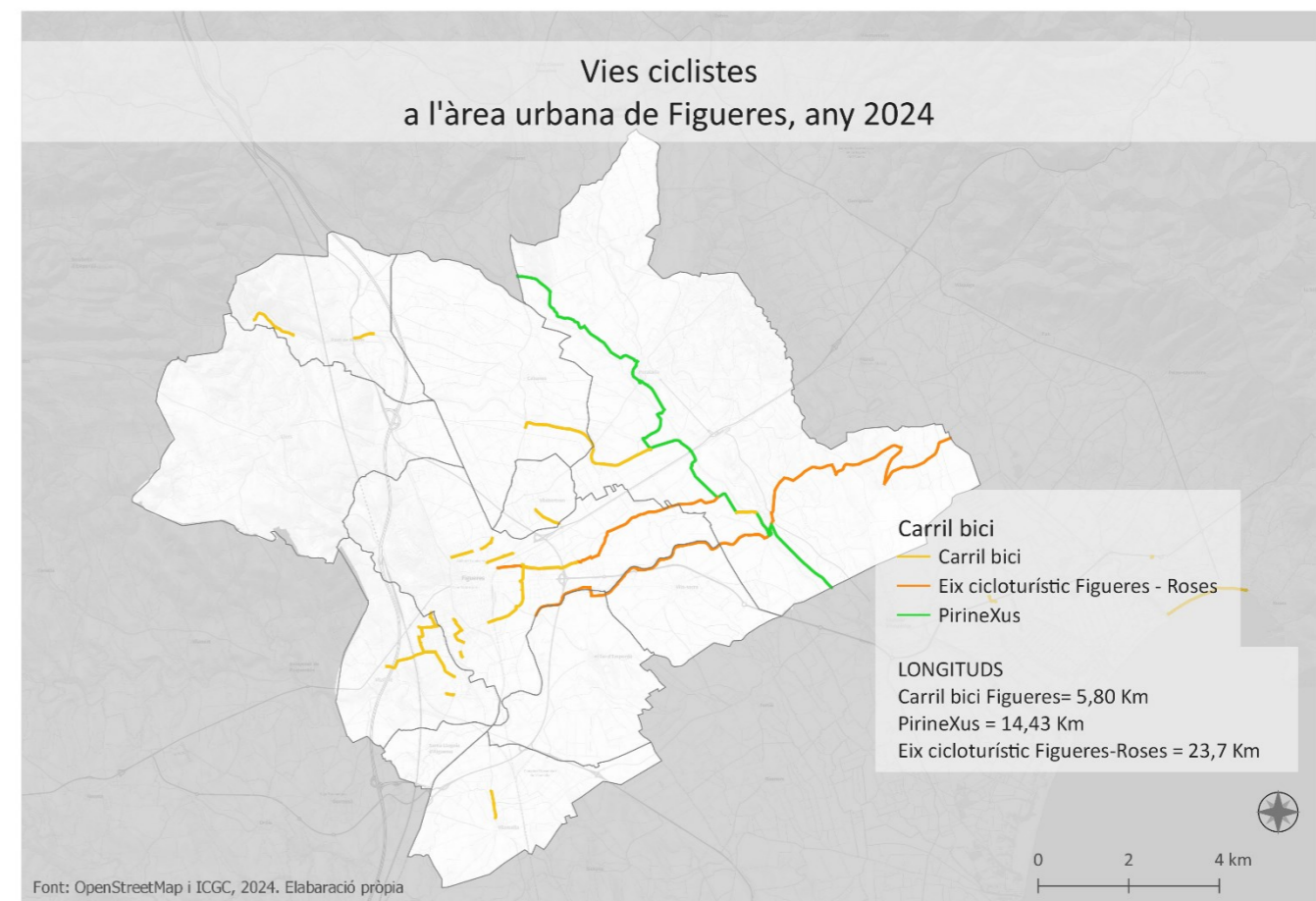
En relació amb les vies ciclistes (vegeu mapa 82), es pot apreciar la manca de connectivitat entre carrils de la mateixa ciutat de Figueres, per exemple, i la poca connexió entre els municipis de l'àrea urbana. Per una banda, a Figueres existeixen alguns trams, alguns prou llargs i connectats, particularment, a l'extrem oriental de la ciutat. Pel que fa a l'extrem occidental, es defineixen alguns carrils, de poca longitud i sense connexió entre ells, igual que al nord de la ciutat. Parlant de carrils bici, Vilafant compta amb una bona xarxa que connecta el centre històric amb el Camp dels enginyers, tanmateix, s'observa un petit itinerari al barri de les Forques, aïllat de la resta. Altres municipis amb carril bici serien Vilamalla amb un recorregut entre el nucli urbà i el polígon industrial o Pont de Molins entre el nucli urbà i al GI-6025 (prop de Calsina-Carré) i un altre tram paral·lel a la Muga, situat al nord-oest del municipi, també, Vilabertran des del nucli urbà fins a la riera de Gallingants, al límit amb Figueres i, per acabar, l'únic tram intermunicipal, tot resseguint la Muga, entre Cabanes i Peralada.

Altres vies ciclistes destacades a l'àrea urbana són les compreses per l'Eix cicloturístic que uneix la ciutat de Figueres amb la ciutat costanera de Roses, bé travessant la plana empordanesa des del centre de Figueres o bé, vorejant els límits municipals entre Figueres i el Far d'Empordà i Vila-sacra direcció Peralada. Segons informen a la web de l'Ajuntament de Figueres resulta una ruta de 22 km, de baixa dificultat poc desnivell i que s'endinsa per camins rurals en bon estat.

L'altra via ciclista destacada és la del PirineXus, una ruta cicloturística circular transfronterera que uneix el Pirineu amb la Costa Brava, en una distància de 353 km, per vies verdes, camins rurals o carreteres de baixa intensitat de tràfic. En el cas que ens ocupa, es pot trobar travessant el municipi de Peralada, en tota la seva longitud, amb un itinerari de quasi 15 km, provinent del litoral per endinsar-se a les muntanyes (o al revés).

Mapa 81: Línies de bus interurbanes a Figueres (i Vilafant) . Elaboració pròpia

Mapa 82: Xarxa ciclista a l'àrea urbana de Figueres . Elaboració pròpia

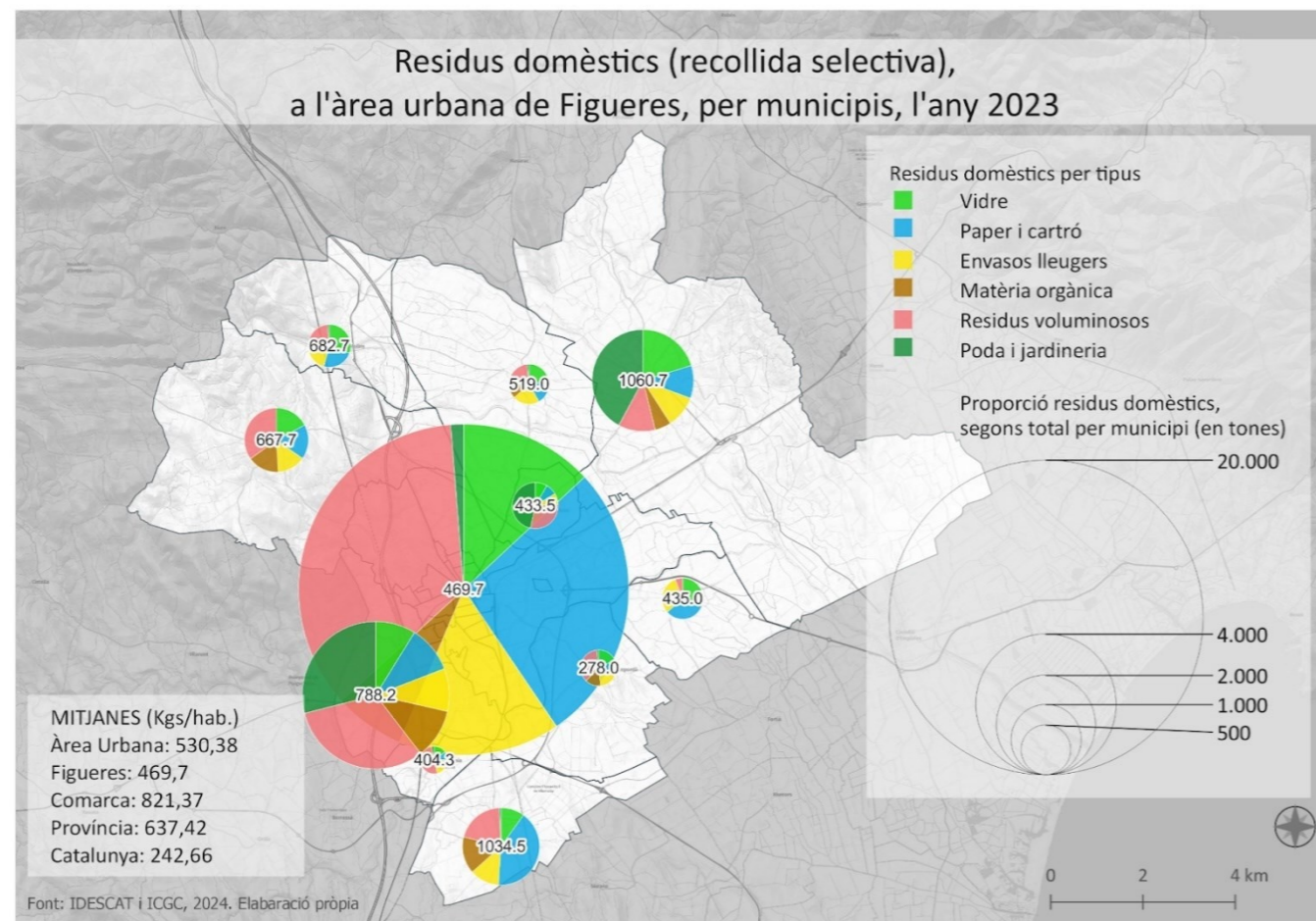
9. INDICADORS MEDIAMBIENTALS

9.1 Residus domèstics

En relació amb els residus domèstics, s'observa ràpidament (per les dimensions dels gràfics de formatgets) com la ciutat de Figueres és la que més en genera, seguida de Vilafant i Peralada. Aquest fet pren sentit si el relacionem amb la seva població, que com ja s'ha vist, va descendint en aquest ordre que es comenta.

Ara bé, si es para atenció als kg/hab. les xifres permeten múltiples interpretacions. En el cas de Figueres, la mitjana de residus per habitant se situa al voltant dels 500 kg, en consonància amb la mitjana de l'àrea urbana, però doblant la mitjana catalana i dividint, gairebé, per dos, la de la comarca. Vilafant, en 800 kg i Peralada en 1.000 kg (igual que Vilamalla). D'aquests dos últims destacarien els residus de poda i jardineria, probablement pels jardins a ambdós municipis i camp de golf de Peralada; i per Figueres el de voluminosos (també, elevat a Vilafant). En el cas de Vilamalla, el percentatge més alt se l'emporta el paper i cartó, probablement la proporció per habitant i el tipus de residu es pot justificar pel polígon industrial.

Altres municipis per sobre la mitjana de residus per habitant de l'àrea urbana de Figueres serien Llers i Pont de Molins. Mentre que els que fan baixar la mitjana final serien el Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Àlguema (amb bastants residus voluminosos, tots dos), Vilabertran (amb molta poda i jardineria) i Vila-sacra (amb bastant paper i cartó).

Mapa 83: Volum residus domèstics i proporció per hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

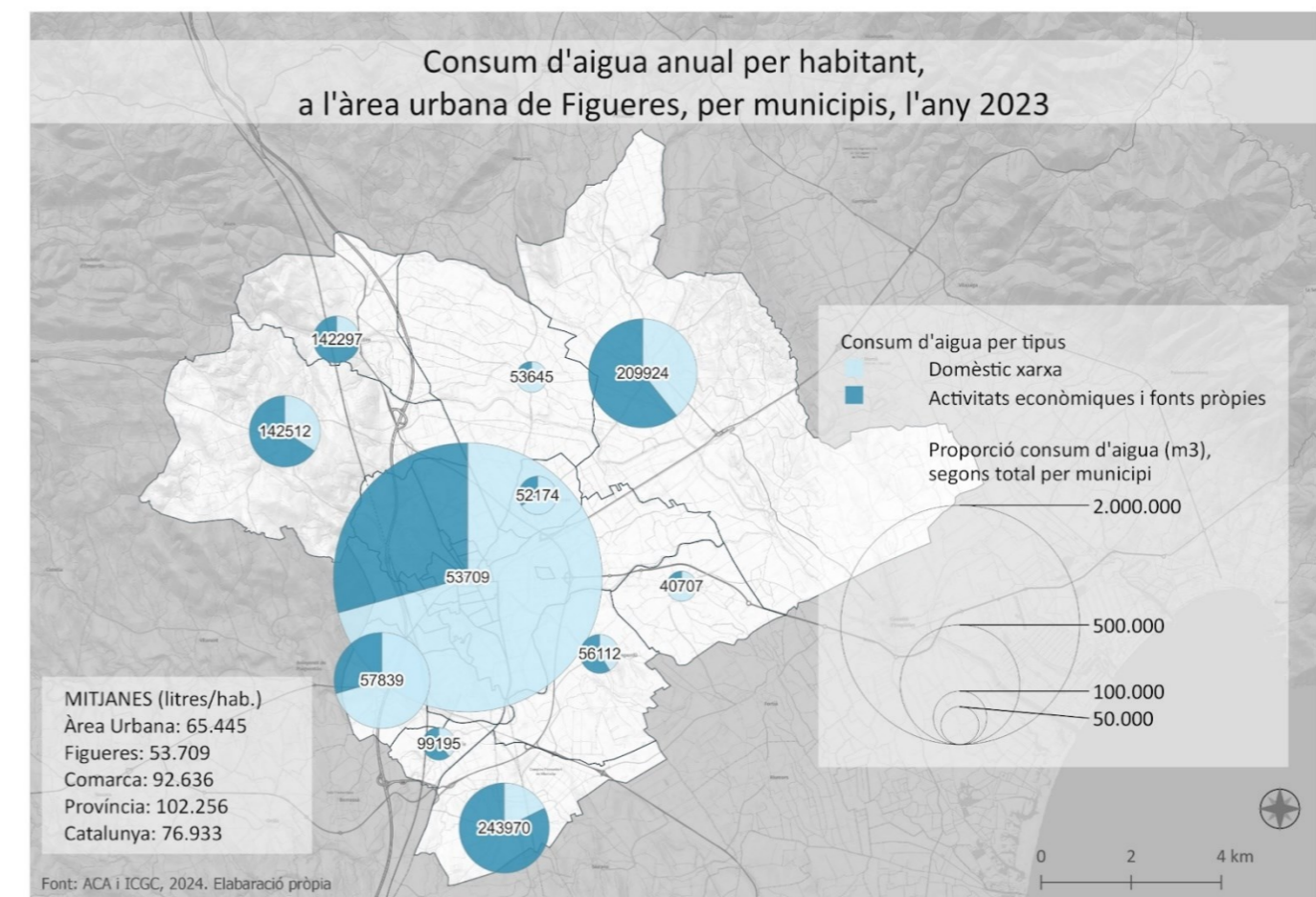
9.2 Consum d'aigua

Pel que fa al consum d'aigua anual, les proporcions varien lleugerament, en relació amb les observades en els residus domèstics. Com no podria ser d'una altra manera, Figueres, encapçala la llista amb més de dos milions de metres cúbics anuals; seguida de Peralada, Vilafant i Vilamalla.

En tot cas, valorant el consum per habitant, es poden observar certes similituds amb els valors dels residus domèstics. Les majors consumidores d'aigua serien Vilamalla qui consumeix més aigua per habitant (prop de 250.000) i, majoritàriament, per activitats econòmiques o fonts pròpies, i Peralada (uns 200.000). A continuació tot un seguit de pobles de tradició agrícola, en la mateixa tipologia de consum, Llers i Pont de Molins, per sota els 150.000, Santa Llogaia d'Àlguema per sota dels 100.000 i el Far d'Empordà amb uns 60.000 anuals per habitant.

En canvi, la resta de municipis que consumeixen major proporció d'aigua domèstica, també ho fan en quantitats molt inferiors, tots ells per sota dels 50.000 litres per habitant. A destacar el cas de Vila-sacra amb un consum gairebé a la meitat del de la mitjana catalana, 40.000 l/hab./any.

En aquest sentit, tant l'àrea urbana com la capital empordanesa se situen per sota la mitjana catalana, a diferència de les mitjanes de la comarca alt-empordanesa o la província de Girona.

Mapa 84: Volum consum d'aigua i proporció per hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

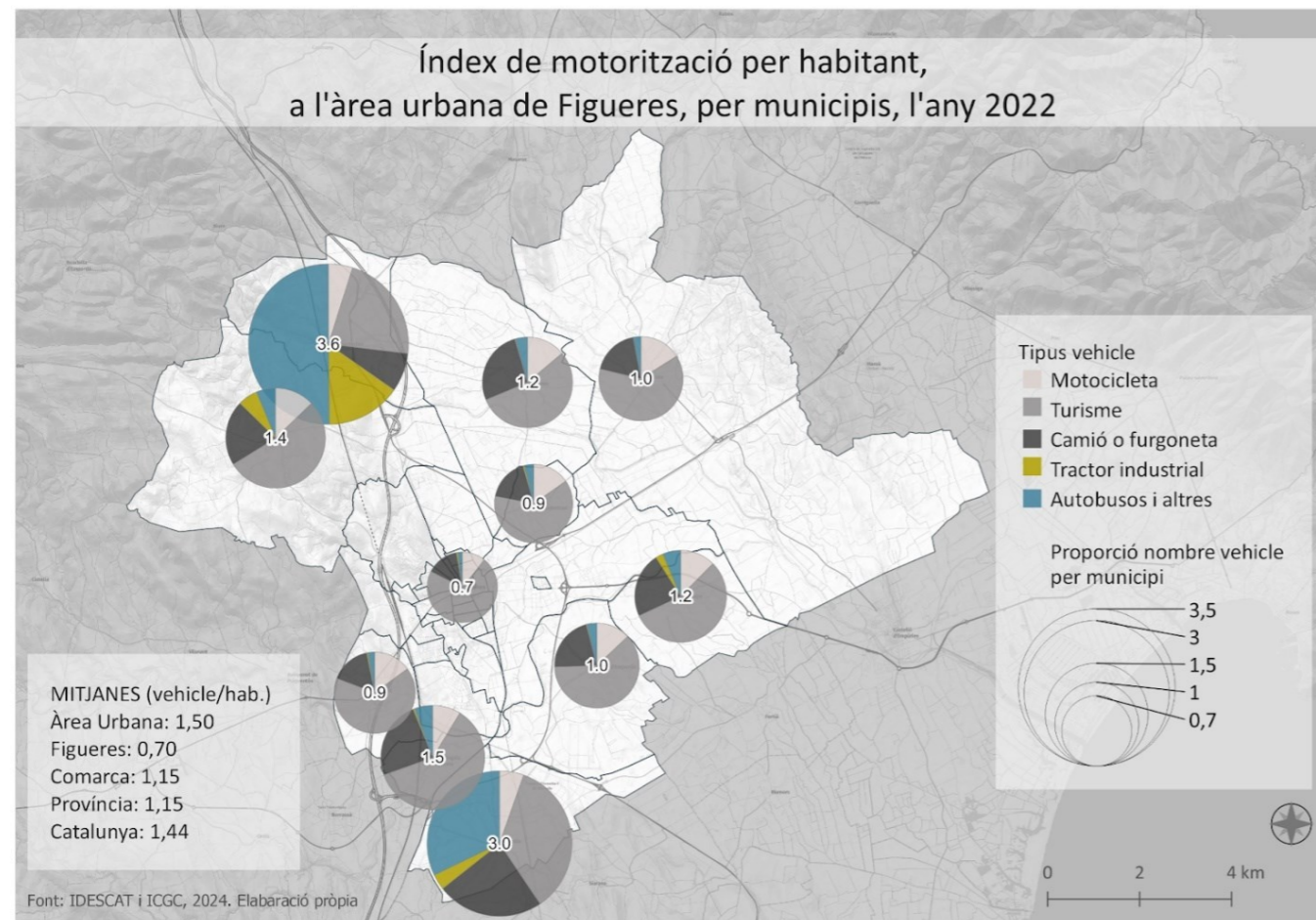
9.3 Índex de motorització

L'Índex de motorització per habitant representa el nombre de vehicles per habitants d'una regió concreta. Habitualment es troba en els apartats econòmics, però en aquest cas s'ha volgut incloure, intencionadament en l'apartat de benestar. S'ha considerat que es pot establir una relació directa entre el percentatge de vehicles i les emissions de diòxid de carboni per habitant.

Entrant en l'anàlisi d'aquesta taxa, en primer lloc, destaquen dos municipis per sobre la resta, en proporció de vehicles: Pont de Molins i Vilamalla. A més, tots dos presenten percentatges elevats en relació amb la categoria "d'autobusos i altres", s'entén que en aquesta categoria estan compresos els tràilers i vehicles de gran tonatge. En aquest aspecte, té fàcil justificació, ja que és àmpliament coneguda l'activitat logística del polígon Empordà Internacional (A Vilamalla) i el gegant flotista Calsina Carré Transport & Logistics (a Pont de Molins). En el cas de Pont de Molins, representen el 50,18% del total de vehicles del municipi que fan pujar la mitjana a 3,5 vehicles per habitant; a Vilamalla, el percentatge es de 32,11%, amb una mitjana de 3 que duplica la catalana, situada en 1,44 veh./hab. En canvi, Santa Llogaia d'Àlguema, Llers i Vila-sacra, se situen propers a la mitjana de Catalunya (1,54, 1,41 i 1,20, respectivament). Tanmateix, aquests dos primers municipis compten amb un percentatge significatiu de tractors (15,14% per Pont de Molins i 3,5% a Vilamalla) i, també, el municipi de Llers amb un 6,42% de tractors d'entre el total dels seus vehicles.

Deixant de banda aquestes singularitats, observant el conjunt del territori, és habitual que el turisme eclipsi la resta de categories. En la mitjana de l'àrea urbana representa el 50% (a Catalunya el 65%), un 10% per les motocicletes (a Catalunya el 17%), prop d'un 20% per camions i furgonetes (el 13,5% a Catalunya), el 5% per tractors (0,59% a Catalunya) i el 20% restant per autobusos i altres (3,42% a Catalunya).

A la capital de comarca el cotxe representa el 70%, seguit dels camions i furgonetes (15%), motos (11%), autobusos i altres (2%) i un tímid 0,67% pels tractors.

Mapa 85: Índex de motorització i proporció per hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

9.4 Emissions CO²

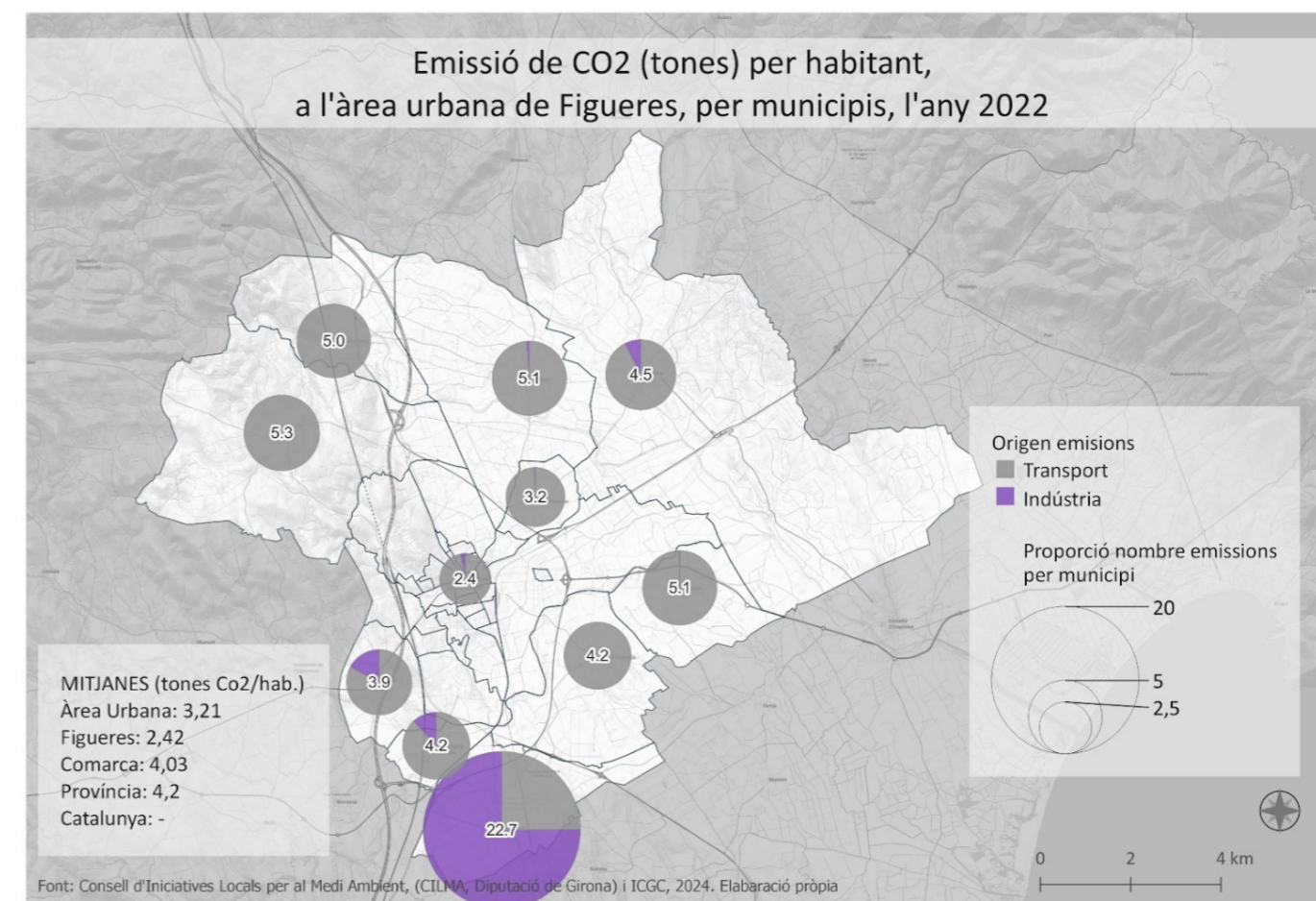
Així doncs, havent vist l'índex de motorització es presenta el mapa de les emissions de CO², que en aquest cas recullen les que provenen de l'activitat industrial com la de transport, d'entre les quals s'intentarà trobar un paral·lelisme amb la taxa anterior, si aquest existeix.

En primer lloc, a títol descriptiu, destaca la desproporció de Vilamalla respecte a la resta de municipis. Les seves emissions superen les 20 tones per habitant i resulta l'únic cas en què la major part de les emissions provenen de la indústria (el 75%). Es poden observar tres altres municipis que presenten certs percentatges de contaminació per la indústria, són, per ordre descendent, Vilafant (17,26%), Santa Llogaia d'Àlguema (11,81%) i Peralada (7,5%); que, tot i això, no mostren emissions per habitant molt desviades de la resta. S'ha tingut accés a les dades relatives per la província i la comarca que se situen en les 4 tones de CO² per habitant, la majoria dels municipis de l'àrea urbana se situen entre les 4 i 5 tones. Destacaria, en tot cas Figueres amb el valor més baix de tots, un 2,4%, del qual el 97% corresponen a transport. El següent per la cua és Vilabertran, amb un 3,2% i amb, tan sols, el 0,62% procedent de la indústria.

Entrant a establir relacions entre els índexs de motorització i les emissions de diòxid de carboni, s'ha elaborat una taula amb els valors de les emissions de transport, únicament, i els vehicles per habitant i en ordre descendent d'aquesta última variable. Amb tot, establir una relació no és evident. Sí que està clar que els extrems coincideixen, però fora d'aquí els valors d'emissions tan similars al gran gruix de municipis de l'àrea urbana fa difícil vincular-los amb els valors tan dispars en nombre de vehicles.

Relació vehicles / emissions CO2 transport	Pont de Molins	Vilamalla	Santa Llogaia d'Àlguema	Llers	Vila-sacra	Cabanes	el Far d'Empordà	Peralada	Vilafant	Vilabertran	Figueres	Total àrea urbana
Vehicles/hab.	3,64	2,99	1,54	1,41	1,20	1,16	1,02	1,01	0,93	0,87	0,70	1,5
Emissions CO2/hab.	5,01	5,64	3,66	5,25	5,07	5,04	4,15	4,19	3,26	3,19	2,35	2,75

Taula 16: Relació entre la proporció de vehicles i les emissions de CO². Font: XIFRA. Elaboració pròpia

Mapa 86: Volum d'emissions de CO² i proporció per hab., a l'àrea urbana de Figueres, per seccions censals. Elaboració pròpia

10. RESULTATS

Havent vist el conjunt d'indicadors que ens han permès descriure el territori de manera àmplia i extensa, així, com variada i diversa, en aquest apartat s'intentarà plasmar les idees principals de cadascun dels contextos estudiats. És a dir, en primer lloc, s'avaluaran les dinàmiques a escala d'àrea urbana, responnent als indicadors claus amb les regions més rellevants per a cadascun d'ells. En segon lloc, ens endinsarem en els municipis, per tal d'agrupar i realçar els seus trets definidors. I, per concloure, ens submergirem en les seccions censals, a través de l'índex de vulnerabilitat per extreure'n els aspectes més reveladors de la seva identitat. Val a dir que no es definiran una a una, sinó que a partir de l'IVSO, s'extrauran les quatre més vulnerables i les cinc menys vulnerables (són cinc per qüestions d'empats).

10.1 Síntesi resultats regionals i locals

Encetem el recull dels resultats, sintetitzant les principals característiques capaces de descriure el context regional de l'àrea urbana, amb la de veure les diferents cares que ens ofereix l'àrea urbana, i mirar d'establir-ne relacions.

Així doncs, en termes generals, i seguint la classificació temàtica segons les dimensions estudiades comencem amb la **classificació del sòl**. En aquest sentit, val a dir que la proporció més gran en qüestió de zones l'assoleixen els sols no urbanitzables, seguida dels sòls urbanitzables i els residencials i, per acabar, els sòls destinats a activitats econòmiques.

En relació amb els sòls no urbanitzables, generalment corresponen a sòls de protecció local, i en grau menor a ordinaris.

D'entre els sòls urbanitzables, majoritàriament, s'enfoquen al desenvolupament d'activitats econòmiques i, en segon lloc, es destinen a l'ús d'habitatges. Vinculat a l'economia, bàsicament, dedicats a activitats industrials i, mínimament, a serveis i, menys encara, a logística.

Pel que fa als sòls residencials, molts corresponen a espais urbans tradicionals, seguits d'habitatges aïllats o adossats i, en darrer lloc, els nuclis antics, ocupant la menor de les extensions d'aquesta tipologia.

Entrant en **temes demogràfics**, s'ha pogut observar com Figueres i Vilafant assenten gairebé el 90% de la població, amb un total de 53.465 habitants (47.841 i 5.624, respectivament). Se superen els 55.000, si afegim els 2.024 que aporta Peralada. La resta de municipis agrupen poblacions molt més discretes entre els 400 i 1.200 habitants, com a màxim (Santa Llogaia d'Àlguema i Llers, als extrems).

La densitat de població més semblant a la catalana (al voltant dels 250 hab./km²) es pot trobar als municipis fora de Figueres i Vilafant. L'àrea urbana assoleix proporcions molt altes, al voltant dels 2.000 hab./km². Però la ciutat de Figueres, supera totes les mitjanes, arribant a multiplicar per 100 la mitjana del país, en les seccions censals centrals, sobretot en el transsecte que vertebrava la ciutat de nord a sud, entre el C. Nou i el C. de la Jonquera.

En qüestions d'edat, centrant-nos en l'índex d'envelliment, els valors són força proporcionats en tot el conjunt, situant-se en mitjanes semblants a les de Catalunya. En tot cas, les proporcions de poblacions més envellides, se situen a la perifèria nord de l'àrea urbana i els percentatges més baixos a Figueres, Vilafant i Vila-sacra. I d'entre la gent gran, els més grans, habiten al municipi de Llers, en proporció.

En relació amb la població estrangera, Figueres agrupa la majoria de les nacionalitats entre les seves seccions censals, no és d'estranyar, ja que concentra més del 85% de tota la població, amb la seva diversitat. Particularment, la majoria dels africans de l'àmbit estudiat resideixen a la capital alt-empordanesa. Per altra banda, al nord de la regió es concentren especialment poblacions d'europaus i procedents del continent americà.

Continuant amb l'índex que contempla el nivell d'homes per sobre el de dones, ens evidencia proporcions força equilibrades, parlant de manera general i, concretament, a banda, de desproporcions que podrien desequilibrar el resultat, gràcies a les seccions censals de Figueres i les més actuals de Vilafant, així com les de Peralada, Vila-sacra i Pont de Molins és possible mantenir aquest equilibri.

Pel que fa al nivell educatiu assolit, el conjunt de l'àrea, més aviat, assoleix xifres que la situarien en nivells a partir del segon cicle de l'ESO i, seguidament, estudis superiors; com sempre amb algunes excepcions (en particular a seccions censals de la capital).

Canviant de dimensió, entrem a parlar d'**economia**. En aquest apartat s'han valorat casos relacionats amb l'ocupació, les rendes i les desigualtats. En el cas de la població ocupada i desocupada, el conjunt presenta ràtios molt similars a les mitjanes de Catalunya (85/15, aprox.).

S'ha percebut com les rendes són força similars arreu, majoritàriament per sota la mitjana catalana, i amb casos, excepcionalment, baixos com són Cabanes i Santa Llogaia d'Àlguema. Els ingressos més alts corresponen els que es perceben dels salaris i els més baixos els que provenen de les pensions, altres prestacions o de l'atur.

Pel que fa als pensionistes per invalidesa, habitualment, es troben a la perifèria nord, en canvi, els jubilats adopten posicions molt equilibrades entre tots els municipis.

L'índex de Gini ens mostra les desigualtats, que resulten menors a la perifèria sud. I la distribució de la renda entre els percentils 80 i 20 mostren una desigualtat arreu del territori, en especial a Cabanes.

Pel que fa a l'IST, en general, la regió no assoleix una mala puntuació. Les millors, al nord de l'àrea urbana, excepte Cabanes i afegint el sud el municipi de Vilafant.

Abordant el tema de l'**habitatge**, en primer lloc, s'observa la ràtio d'habitants per habitatge que és més alta al sector sud i més baixa al nord, en especial a Pont de Molins i Peralada. També en aquestes seccions, els percentatges d'habitatges principals són més baixos.

En termes generals, els habitatges són més aviat de propietat que de lloguer. I la majoria, construïts a partir dels anys vuitanta, noranta i en endavant.

Pel que fa a l'altura dels edificis, la més comuna (obviant Figueres) és la de planta baixa, com a màxim PB+2.

Els lloguers més econòmics es troben a Pont de Molins, Cabanes i Figueres. I els preus del m² per habitatge unifamiliar o pis a Cabanes.

Avaluant el **benestar**, amb tota la sèrie d'equipaments que ajuden a viure amb una millor qualitat de vida, en termes generals, la immensa majoria es localitzen a la capital de l'Alt Empordà, però també són nombrosos a Vilafant, sobretot, i a Peralada. Els que compten amb menys equipaments són Cabanes, el Far d'Empordà i Santa Llogaia d'Àlguema.

En relació amb les zones verdes, els millor dotats Figueres (amb les seves particularitats), Pont de Molins, Vilatenim, Vilamalla i Vila-sacra.

En qüestió d'equipaments culturals, ni Cabanes, ni Llers ni Santa Llogaia d'Àlguema en tenen cap a disposició de la seva població.

Pel que fa a les escoles d'infantil i primària, destaquen per la seva absència a Santa Llogaia d'Àlguema i Vila-sacra.

En la tipologia més nombrosa de totes, la dels equipaments esportius, en nombre són abundants a Figueres i Vilafant. En proporció per mil habitants lideren Peralada i Pont de Molins.

En la matèria de salut, tots compten amb un CAP i Figueres completa l'oferta amb altres equipaments sanitaris (hospital, centres sociosanitari, centres de salut mental, centres d'atenció a la drogodependència i d'intercanvi de xeringues).

En assumpte de mobilitat, la capital disposa de quatre línies urbanes, de les quals una d'elles arriba fins a dues seccions limítrofes de Vilafant.

I en darrer terme, la xarxa ciclista requereix nous trams que acabin cosint, mínim, el territori urbà central.

I per concloure, el fet **mediambiental**. Valorant la generació de residus, consum d'aigua, vehicles per habitant i emissions de CO² per càpita, tanmateix, obtenim una realitat del territori, en conjunt i en particular.

D'entre els residus domèstics i consum d'aigua el generador i consumidor més gran, en xifres absolutes, és Figueres (lògicament, on viu la major part de la població). Ara bé, en proporció emergeixen els municipis de Peralada (poda i jardineria) i Vilamalla (paper i cartó). Encara que per ser sincers, tota l'àrea urbana dobla, com a mínim, els residus domèstics (500 kg/hab.); tan sols el Far d'Empordà se situa proper a la mitjana catalana. En canvi, en la qüestió de l'aigua, més de la meitat dels municipis se situen per sota la mitjana de Catalunya. Els municipis amb major consum d'aigua per activitats econòmiques són el sector industrial del sud amb Vilamalla al capdavant, el Far d'Empordà i Santa Llogaia d'Àlguema, seguit de Pont de Molins, Llers i Peralada.

En l'índex de motorització destaquen Vilamalla i Pont de Molins, amb proporcions elevades de tràilers. Els valors més baixos els trobem a Figueres, Vilafant i Vilabertran, amb turisme i motocicletes, principalment. I pel que fa a les emissions de CO², les més altes són majoritàriament a Vilamalla, en la relació per habitant (quatre vegades més que la més alta de tota l'àrea urbana). La resta al voltant de les 5 tones, essent les més baixes les que s'ha comentat fa un moment que assolien els percentatges més baixos de motorització.

Rere aquesta síntesi de caràcter més global, a continuació, es presenten els trets més característics de cadascun dels municipis, a tall de resum. Es presentaran, tal com apareixen al llistat identificatiu, per ordre alfabètic ascendent, començant per Cabanes i acabant per Vila-sacra. Continuem, doncs, amb el resum de les peces claus que defineixen cadascun dels municipis que conformen la nostra àrea urbana. Al final, s'intentarà establir llaços d'unió que justifiquin certs comportaments en relació amb el conjunt de l'àrea.

10.1.4Llers

El municipi de Llers destaca la baixa proporció de sòl urbanitzable i d’entre l’urbanitzat l’alt nombre d’habitatges aïllats i adossats. Dedicava poca extensió a sòls viaris i de serveis tècnics.

De la seva demografia destaca la seva població gran i molt gran, així com la proporció de població estrangera i, en conjunt, masculinitzada.

Presenta, tanmateix, una alta desigualtat en salaris i rendes.

Els seus habitatges assoleixen superfícies útils de les més grans; amb els lloguers més elevats essent, paradoxalment, envoltat dels que ostenten els valors més baixos (Pont de Molins, Figueres i Cabanes, el més allunyat) i amb una gran proporció d’edificacions residencials. Curiosament, el preu el m2 en pisos és el més alt de la regió, en canvi, per habitatge unifamiliar, el més baix.

De tots els equipaments de servei li manquen de culturals.

I en la qüestió del consum d’aigua assoleix les xifres més altes, com el seu veí Pont de Molins.

10.1.5Peralada

Peralada, un dels municipis amb l’índex de vulnerabilitat més baix i el tercer dels municipis en major nombre de població i el més gran en extensió, presenta d’entre els seus sòls residencials una alta proporció d’habitatges aïllats i adossats. Pel que fa al sòl urbanitzable, la proporció és de les més baixes i es destinaria a activitats econòmiques. Dues terceres parts del seu territori són de sòl no urbanitzable, del qual la major proporció és de protecció reglada (camp de golf). Dels sòls viaris, la proporció és molt poca.

D’entre els seus habitants el nivell educatiu dominant és el dels estudis superiors i, d’entre els estrangers, obté els percentatges més alts en els originaris de la resta d’Europa (de fora la UE, en, particular, Regne Unit i Rússia).

La superfície útil dels seus habitatges és de les més grans, també, en habitatges de baixa densitat i amb percentatges molt alts d’habitatges no principals. Els seus lloguers i preus de m2 per habitatges unifamiliars són els més alts de tota la regió.

En termes de benestar, rep la proporció més gran d’equipaments culturals i esportius per cada 1.000 habitants; amb una gran diversitat en l’oferta.

Amb tot, resulta el municipi que més residus domèstics genera, especialment, de poda i jardineria. I en els consums d’aigua se situa a l’altura del municipi de Vilamalla, convertint-se en els dos que més consumeixen.

10.1.6Pont de Molins

El municipi de Pont de Molins ofereix un alt percentatge de sòl urbanitzable, dedicat a activitats econòmiques i poc sòl no urbanitzable de protecció local, però molt sòl no urbanitzable ordinari. De tots, és el que gaudeix de major proporció de sistema hidràulic.

Amb la seva escassa població, se situa segon per la cua, just després de Santa Llogaia d’Àlguema i abans del Far d’Empordà, amb un alt índex de gent gran, i bastants estrangers.

En qüestió de rendes, només destacarien els ingressos per altres prestacions, per la banda baixa.

La superfície útil dels seus habitatges, no és de les més grans, tampoc de les més petites, 91-105m², els quals són majoritàriament habitatges no principals. Els seus lloguers i preu per m² d’habitatges unifamiliars són els més baixos de l’àrea urbana, en canvi en el preu del m² en pisos, assoleix els valors més alts.

Obté la major proporció d’equipaments culturals, esportius i educatius per 1.000 habitants.

El seu consum d’aigua anual per habitant, és dels més alts, com el municipi veí de Llers. D’entre els seus vehicles, els més abundants són els tràilers (centre logístic Calsina-Carré).

10.1.7Santa Llogaia d’Àlguema

El municipi més petit i amb la menor població de tots, presenta poc sòl residencial urbà tradicional i la menor proporció en superfície no urbanitzables (de protecció reglada, com Peralada) i, en conseqüència, percentatges molt alts de sòl urbanitzable, dedicat a activitats econòmiques, de caràcter industrial. I en el seu territori mostra una gran proporció de sòls viaris, la major de sòls ferroviaris i de serveis tècnics.

En general, les seves rendes són de les més baixes, tot i que l’índex de Gini i la distribució de la renda p80/p20 mostren alts graus de desigualtat.

Els seus preus per m2 d’habitatge unifamiliar són dels més baixos i els més alts per pisos. D’entre les seves edificacions, en comparació amb la resta de municipis, assoleix el percentatge més alt per serveis públics.

La qüestió del benestar vinculada a equipaments, és relativa, no compta ni amb centres culturals ni educatius. En canvi, en esportius, obté la proporció per habitant de les més altes.

10.1.1Cabanes

Al municipi de Cabanes el seu sòl residencial és, bàsicament, de l’estil urbà tradicional. Té proporció més gran de sòl no urbanitzable de tot el conjunt, el 95%. No presenta cap extensió de sòl urbanitzable. Té molt poca extensió de sòl viari i és l’únic de tota la llista que no té sistema ferroviari. És el municipi amb menys terrenys per equipaments.

En termes demogràfics destaca per l’alt valor en masculinitat. La seva població és d’edat avançada i compta amb una bona proporció d’estrangers.

Econòmicament, les seves rendes són baixes, en general, encara que presenta alta desigualtat en salaris i rendes.

El conjunt dels seus habitatges són els segons amb major superfície útil (entre 120-150m²). Rep un dels percentatges més baixos en habitatges principals. A la vegada, compta amb els lloguers més econòmics i els preus per m² més baixos de tota l’àrea urbana, tant en pisos com en unifamiliar. I d’entre les seves edificacions, les agrícoles esdevenen les més nombroses.

En termes de benestar, no disposa d’equipaments culturals, però els educatius assoleixen una bona ràtio pels 1.000 habitants.

10.1.2El Far d’Empordà

El terme municipal del Far d’Empordà és el que menys proporció de sòl residencial disposa. En canvi, obté la proporció més gran de sòl urbanitzable, destinat a activitats econòmiques i tres quartes parts del seu territori és no urbanitzable, de protecció local. A la vegada, és el municipi amb menys proporció de sòl per a serveis tècnics.

En la qüestió demogràfica, la seva població és la tercera més petita (611 hab., el 2023). Presenta alts índexs de sobreenvelliment i masculinitat.

Entre les diferents rendes se situen algunes de les més altes en aquest municipi, encara que rep ingressos molt baixos per desocupació. Entre la seva població, una minoria es troba en situació d’atur. Compta amb un gran percentatge de pensionistes per jubilació i, també, per invalidesa.

Els seus edificis són, igual que a Cabanes, dels segons més grans (120-150m²).

I gaudeix d’una bona proporció d’equipaments educatius en relació amb la seva població.

És l’únic municipi que situa la seva generació de residus domèstics propers a la mitjana catalana (250 kg/hab./any), tots els altres, com a mínim la doblen.

10.1.3Figueres

Figueres, el nucli de l’àrea urbana, amb la major part de la població de tota la regió, és el primer municipi en proporció de sòl residencial i, en proporció amb el total de la seva extensió, el seu nucli antic és dels més petits de la contrada. Tanmateix, presenta un percentatge molt alt de sòl urbanitzable, destinat a desenvolupar-hi habitatges i molt baix per a activitats econòmiques, encara que en sòls mixtes per a la conservació i reforma urbana rep els percentatges més elevats de tots. A la vegada, rep el segon percentatge en sòl no urbanitzable i gaudeix de la major proporció d’espais lliures públics i de sòls viaris i d’equipaments.

El fet demogràfic, destaca per l’enorme densitat de població en el conjunt i en particular als barris centrals i algun perifèric. En el primer dels casos multiplica per 8 la mitjana catalana (250hab./km²) i, en el segon, per 100. Concentra el gruix de població estrangera de tota l’àrea urbana i assoleix els percentatges més alts de concentració per secció censal.

En l’àmbit econòmic, destaca per sobre de tot, l’àmplia desigualtat entre els salaris i la distribució de la renda, com mostren l’índex de Gini i els percentils 80/20.

En habitatge, els seus edificis, en general, són els de menor superfície útil de total, amb els percentatges més alts en el règim de lloguer (excepte al Culubret) i, en el cas dels habitatges principals, es mostra certa diversitat, en funció de la zona, particularment on hi ha més estrangers o gent gran, els habitatges responen a aquesta categoria (Marca de l’ham, habitatges Sant Josep o Olivar gran). Els seus lloguers són dels més baixos del territori i té la major proporció d’edificacions de la categoria de residencials.

Reuneix la gran part dels equipaments de benestar, encara que amb la menor proporció en relació amb els 1.000 habitants, en particular per als culturals.

En la qüestió de la motorització, rep el percentatge més baix (0,7 vehicles/hab.) i, en conseqüència, les seves emissions de CO2 són les més baixes per habitant.

10.1.8 Vilabertran

Vilabertran, amb gairebé 1.000 habitants l'any 2023, és el tercer municipi en la llista de sòl urbanitzable (després de Figueres i Vilafant). Té molt poc sòl urbanitzable i dues terceres parts del seu territori són de sòl no urbanitzable de protecció local.

Presenta alts índexs de sobreenvelliment i masculinitat. Amb alts índex de pensionistes per jubilació. I certa proporció de població estrangera.

Els seus habitatges disposen d'una gran superfície útil i mostren preus baixos en el m² dels habitatges unifamiliars i al contrari pels apartaments.

En centres educatius, en relació amb els seus habitants presenta valors elevats.

En la qüestió motoritzada, presenta les proporcions una de les més baixes, i, igual, en les emissions de CO².

10.1.9 Vilafant

Vilafant, un dels municipis amb l'índex de vulnerabilitat més baix i que recolza a Figueres en la qüestió residencial, obté així, la segona posició en la proporció de sòl destinat a habitatge en la tipologia d'urbà tradicional i aïllat o adossat. I, encara més, assoleix les proporcions més altes en sòls urbanitzables per a desenvolupament d'habitatges. En canvi, presenta poc sòl no urbanitzable per activitats econòmiques, però molt en sòls viaris.

Agrupa el 9% de tota la població de l'àrea urbana, i entre les seves quatre seccions, tres resulten de les més selectes.

D'entre el conjunt de les seves edificacions, és el primer en la proporció de la categoria de residencial.

Juntament amb Figueres i Vilabertran assoleix les ràtios més baixes de vehicles per habitant, així com en emissions de CO².

10.1.10 Vilamalla

Vilamalla, el municipi industrial, per excel·lència, amb poc sòl residencial de tipus aïllat o adossat i molt sòl urbanitzable, enfoca el seu futur a l'activitat econòmica industrial, principalment, després logística i en grau menor, als serveis i una bona proporció de sòls viaris. Compta amb dues terceres parts del seu terme municipal de sòl no urbanitzable.

La seva població presenta alts índexs de masculinitat, amb molta gent gran, pensionista per jubilació. Els ingressos en altres prestacions són dels més baixos.

Els seus habitatges presenten superfícies útils de les més grans i la majoria són habitatges principals.

La proporció en edificacions industrials és la més elevada del conjunt i, de la mateixa forma, la seva generació de residus i de consums d'aigua (com Peralada, encara que per altres afers). Igual que Pont de Molins presenta una gran proporció de vehicles de tipologia tràilers i el grau major en emissions de CO² per habitant.

10.1.11 Vila-sacra

Vila-sacra, un dels municipis amb l'índex de vulnerabilitat més baix presenta una baixa proporció en sòl per al desenvolupament econòmic, així com per equipaments i serveis tècnics.

La seva població, la quarta per la cua, en nombre, presenta majoritàriament estudis de segon cicle de l'ESO.

La proporció ocupació/desocupació és molt favorable a Vila-sacra, encara que els ingressos per desocupació són dels més baixos.

En qüestions de benestar, no disposa d'equipaments educatius.

Com a conclusió dels resultats d'aquesta primera aproximació al territori tot valorant les principals característiques regionals i locals de l'àrea urbana, es revelen una sèrie de comportaments, que podrien permetre establir certes interrelacions. Encara que, per ser sincers, a l'hora d'establir una delimitació zonal d'aquestes interaccions, pot resultar un xic complicat per la diversitat i complexitat de les dinàmiques. Per aquesta raó s'ha decidit establir dos mecanismes de classificació. El primer vol reflectir el comportament demogràfic, socioeconòmic i territorial de l'àrea urbana, definint algunes sinergies comunes entre certes regions. El segon, aposta per posar el focus en les condicions i qualitat de vida.

Així doncs, per a la primera divisió obtenim tres zones: un nucli i dues perifèries (nord i sud) que mostren diferents funcionaments. Per començar, el centre de l'organisme, un nucli estès i dominant, s'escampa més enllà de la capital, acostant-se fins al municipi veí de Vilafant. El cas de la perifèria nord, es compon per Llers, Cabanes, Pont de Molins i Peralada. I la perifèria sud, integra Vilamalla, el Far d'Empordà i Santa Llogaia d'Àlguema. Vila-sacra i Vilatenim, responen més aviat a dinàmiques del nucli, però molt menys accentuades; s'han deixat a part.

Entrant en detall, **el nucli central**, començant per Figueres, s'observa com el principal focus d'atracció. És la capital, agrupa els serveis i una alta concentració d'habitatge. I Vilafant, actua com una extensió de la capital; especialment en tema d'habitatge (de qualitat), atraient un perfil específic de població. Ambdós presenten altes densitats de població i majors proporcions d'estrangers, especialment, a Figueres, d'origen africà. Els salaris i ingressos reflecteixen alts índexs de desigualtat, particularment a la capital empordanesa. L'habitatge a Figueres són dels més petits en superfície útil i la majoria en règim de lloguer, amb preus molt baixos que reflecteixen una major accessibilitat econòmica, però també potencials problemes de qualitat i espai. En equipaments, tots dos, estan molt ben dotats, particularment, en salut i educació. Juntament amb Vilabertran es converteixen en els menys motoritzats i menors emissors de CO². I en relació amb la xarxa ciclista, mostra signes de necessitat de millora, per cohesionar el territori urbà central.

D'entre les característiques de la **perifèria nord**, s'observen major proporció de sòls no urbanitzables i agrícoles, lligat a un menor desenvolupament industrial, amb sòls urbanitzables dedicats a activitats econòmiques tradicionals, com l'agricultura. Llers i Peralada mostren, especialment, una població envellida i amb un alt valor de masculinitat. Els habitatges són més aviat no principals.

A la **perifèria sud**, es percep un major desenvolupament industrial i sòls urbanitzables destinats a activitats econòmiques, bàsicament, industrials. Els seus habitatges són més aviat principals. Els consums d'aigua i les emissions de CO² són elevats, a causa de la concentració d'activitats industrials i logístiques (amb l'afegit de Pont de Molins, del nord). I els seus salaris són dels més alts, però les pensions i prestacions de les més baixes.

Malgrat les diferències, a trets generals, ambdues perifèries comparteixen una menor densitat de població i una menor diversitat demogràfica. Així com altes taxes de pensionistes per jubilació i invalidesa. Pel que fa a l'habitatge, compten amb les majors superfícies útils, a la vegada, que assoleixen alts valors d'habitatges no principals, reflectint un enfocament cap a segones residències i menor densitat d'habitatges.

Entrant ara a la segona classificació, diferenciant entre l'estil i qualitat de vida s'estableixen algunes combinacions entre municipis del nord i del sud que conformen altres punts de vista.

Per una banda, Cabanes (nord) i Santa Llogaia d'Àlguema (sud), un agrícola i l'altre industrial, tenen en comú les taxes de vulnerabilitat més altes, arran d'obtenir els ingressos i lloguers més baixos, que repercuteixen, a més, en una alta desigualtat en la distribució de la renda que els fa més vulnerables, si afegim la manca de certs equipaments entre els seus termes municipals.

A la banda oposada, Vilafant (sud) i Peralada (nord), amb ingressos i lloguers dels més elevats, mostren els índexs de vulnerabilitat més baixos a causa d'una millor qualitat de vida per comptar amb millors habitatges i la disponibilitat de serveis diversos.

I la darrera categoria, seria la compresa per Pont de Molins (nord) i Vilamalla (sud), que actua com el motor econòmic de la regió, impulsat per activitats industrials i logístiques amb una alta proporció de vehicles pesants, amb altes emissions de CO².

Amb tot, aquestes interrelacions mostren com la distribució del sòl, la demografia, el desenvolupament econòmic, l'habitatge i les infraestructures influeixen en les condicions de vida i les dinàmiques socials dels diferents municipis de l'àrea urbana. Les diferències entre nord i sud, així com entre Figueres i els municipis perifèrics, il·lustren la diversitat i complexitat d'aquest territori.

10.2 Síntesi resultats seccions censals

La darrera de les escales que es presenten en aquesta anàlisi és la corresponent a les seccions censals, la que ens permet estudiar amb major grau de detall les diferents porcions del territori de l'àrea urbana, en especial, en el cas de Figueres i, també, Vilafant, i totes les seves cares. Per a tal efecte, s'ha elaborat un resum dels principals indicadors que ens han permès obtenir el retrat a l'escala més micro. El que es pretén és elaborar un recull de les dades més significatives que ens permetran establir connexions entre les diferents dimensions i indicadors per definir certes regions que adopten unes dinàmiques similars i unes altres ben oposades; encara que, a grans trets, ens hem pogut fer una idea al llarg del document.

A manera de contextualització, es recorda que el conjunt de l'àrea urbana assenta 62.198 habitants, el 42,38% de la comarca. Figueres concentra el 76,92% de la **població** del conjunt de l'àrea urbana (47.841 habitants, 2023) i Vilafant el 9,04% (5,624 hab., 2023), junts, el continu Figueres-Vilafant, agrupen el 86% de tota l'àrea urbana, amb 53.465 habitants.

La capital alt-empordanesa presenta zones molt tensades demogràficament, amb valors per sobre els 25.000 hab./km² a barris com el Bon Pastor i la Marca de l'ham. I amb valors més baixos, però, igualment molt per sobre la mitjana catalana, els barris de la plaça de l'estació o la zona de l'estació d'autobusos, on es concentra la major part de la població de tota l'àrea urbana (en percentatge), amb una mitjana de 20.000 hab./km², semblant als barris que s'articulen a banda i banda del C. Nou de Figueres.

A l'extrem oposat, la resta de municipis adjacents (excepte Vilafant, que assoleix valors semblants als de la perifèria de la capital), se situen molt per sota dels 250 hab./km² de la mitjana catalana. Tanmateix, són els que menys percentatge d'habitants aporten al conjunt (excepte Peralada, què és l'únic que supera els 2.000 habitants), la resta s'agrupen al voltant dels 1.000 habitants o menys. El menor en població i extensió, Santa Llogaia d'Àlguema, amb 396 habitants. Encara que Pont de Molins i el Far d'Empordà el segueix de prop, amb 558 i 611 habitants.

Pel fet d'agrupar quasi el 80% de la població total de l'àrea urbana, també, agrupa la majoria de totes les **franges d'edat**. En termes generals, la majoria de franges d'edat tendeix a concentrant-se al barri de la plaça de l'estació, tot i això, la Marca de l'ham sigui la secció amb major percentatge de població infantil i juvenil.

Pel que fa a cada secció censal, les que concentren d'entre els seus habitants els percentatges més alts de nens i nenes d'entre 0 i 14 anys són el Culubret i la Marca de l'ham (vegeu piràmides d'edat 5 i 16, annex), proporcions properes a la quarta part del total, i els habitatges Sant Josep amb una cinquena part. En la franja dels joves, repeteixen la Marca de l'ham i el Culubret, amb el 20% del total de la seva gent (ja tenim gairebé la meitat dels seus habitants). Valors molt per sobre les mitjanas de Catalunya (15% aprox.).

La població adulta es distribueix bastant equitativament arreu i és similar a les mitjanas de Catalunya i a la resta d'àmbits estudiats (65% pels de 16-64 anys i 50% pels de 30-64 anys).

La gent gran, de 65 anys i més, als afores de la ciutat de Figueres, a l'Olivar Gran i a la zona del Castell de Sant Ferran (entre el 25 i el 30%). I també, fora de la ciutat de Figueres, per exemple, a la zona de l'AVE (a Vilafant).

I la gent molt gran, de 85 anys o més, representen com a molt un 5% del total. Paradoxalment, destacaria el barri del Culubret, amb els percentatges de població de gent jove (0-29 anys) i més gran (igual o més de 85 anys) en la mateixa secció censal. Tanmateix, la zona del Castell de Sant Ferran i Vilabertran. Fora de Figueres, repeteix Llers i se suma el Far d'Empordà.

Visible, igualment, en els índexs d'envelliment i sobreenvelliment, on la Marca de l'ham és la secció censal amb la taxa de joves més alta (amb 10 joves per cada 4 vells). I el Culubret la més envellida, amb 3 vells per cada 10 joves. I en el cas de l'àrea urbana, en l'índex d'envelliment se situa amb 99 joves per cada 100 grans, en canvi, a Catalunya, més envellida, és de 136 grans per cada 100 joves. I en el de sobreenvelliment, les mitjanas són similars 170 grans per cada 100, de 85 anys i més.

Del total de la **població estrangera**, la majoria es troba concentrada a Figueres, el 91%, amb la màxima presència a la Marca de l'ham (9%) de tota l'àrea urbana, després a la plaça de l'estació i els habitatges Sant Josep (entre el 7% i el 5,5%). Amb la mínima presència el Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Àlguema, zona AVE i Vilabertran (entre el 0,22% i el 0,50%). Entre tots, connumerem el 40% de la comarca i el 10% de la província.

Pel que fa a les poblacions de les seccions censals, la majoria de les de Figueres compten amb una tercera part estrangera que doblen la mitjana catalana (17,24%). La Marca de l'ham encara més alta, amb més de la meitat de la seva població, el 52,71%. I dues diferenciacions, entre la regió perifèrica nord de l'àrea urbana (Llers, Cabanes, Pont de Molins, Peralada i Vila-sacra, a l'est) amb valors propers als de Catalunya entre el 10 i el 20%. Mentre que a la regió perifèrica sud, els percentatges no arriben al 10%, igual que a Vilabertran.

Per continents, al conjunt de l'àrea urbana, el percentatge més alt d'estrangers és d'origen africà. Gairebé la meitat, amb els de procedència marroquina al capdavant (amb el 37% de tots els estrangers) i després la senegalesa (en tercera posició, aportant el 7% del total d'estrangers). Aquests es concentren sobretot a la Marca de l'ham (agrupa el 16%) i al Poblenuou (el 9%), sumen el 25% de tots els africans de l'àrea urbana. Val a dir, que els africans de tota l'àrea urbana representen el 50% dels de tot l'Alt Empordà. I l'altre barri que concentra la major part de totes les nacionalitats es la zona de la plaça de l'Estació, amb percentatges propers al 10% d'orígens d'Àsia o Oceania i de tot el continent americà. Pel que fa als europeus de la UE o de la resta d'Europa, tendeixen a ubicar-se al municipi de Peralada.

Pel que es refereix a les seccions censals, els casos més destacats tenen a veure sobretot amb la població d'origen africà, que com ja s'ha observat es la més nombrosa a l'àrea urbana. Així doncs, molt per sobre la resta, els barris de la Marca de l'ham i els habitatges Sant Josep acumulen el 45% i el 26% de població provinent de l'Àfrica respecte al total de la seva població. Si es compara amb Catalunya, el resultat no deixa indiferent, ja que estariem parlant d'una mitjana al voltant del 4%, un 10% a la comarca i un 7% a la província.

En relació amb la proporció home/dona, l'**índex de masculinitat**, el barri amb més població infantil i juvenil, amb més estrangers (provinents de l'Àfrica) i amb la densitat de població més elevada, resulta, també el barri més masculinitzat de tota l'àrea urbana. Unint aquests quatre factors obtenim una fotografia bastant ben definida d'aquest barri en qüestió. Es tracta d'una població que, aparentment, semblaria que encara ha d'experimentar una transició demogràfica i es manté amb xifres elevades de natalitat. Es podria pensar que la poca gent gran que encara resideix al barri, siguin els primers pobladors, d'origen espanyol. Tanmateix, com es pot veure a la seva piràmide d'edat, la Marca de l'ham, a la franja de la població activa, és igualment important, la qual cosa ens pot estar parlant d'estrangers que han arribat sols per trobar una vida millor i tot seguit han portat als seus fills, deixant a les dones en un segon lloc.

Sobre el conjunt de l'àrea urbana, existeixen 4 seccions censals que concentren el 25% del total de la població amb el **nivell educatiu** primària com a nivell d'estudis assolit. Aquests són, en primer lloc, la Marca de l'ham, el barri del Bon Pastor, habitatges Sant Josep i la plaça de l'estació. I per la resta, a les zones més poblades, generalment, a la zona de la plaça de l'Estació. Fora de Figueres, destaca Peralada amb els percentatges de nivells educatius més alts de tota l'àrea.

En tant que la mateixa secció censal, en els barris del Culubret, la Marca de l'ham, el Bon Pastor i els habitatges Sant Josep, entre el 30 i el 50% de la seva població té el nivell formatiu assolit en els estudis primaris; quan la mitjana catalana es troba entorn l'11%.

En educació secundària obligatòria (fora de les regions anteriors i alguna més de Figueres) emergeixen els municipis de Santa Llogaia d'Àlguema, Cabanes i Vila-sacra, amb percentatges superiors al 45% en els dos primers i per sobre el 30% a l'últim; tots dos per sobre la mitjana catalana que se situa al voltant del 25% per ambdós casos.

La secció censal amb major percentatge d'habitants amb estudis superiors és Peralada, amb gairebé el 40% el total, superant la mitjana catalana (30%). A l'extrem oposat, els que se situaven al capdavant amb els estudis primaris, Culubret i Marca de l'ham, no arriben al 5% i el barri del Bon Pastor i Horta d'en Capellera per sota el 10%.

En relació a les rendes, les més humils es localitzen als barris del Culubret, Marca de l'ham, Bon Pastor, Poblenuou i Horta d'en Capellera.

En canvi, les rendes més altes a fora de Figueres: Peralada (en totes les tipologies), Vilafant (Camp dels enginyers i zona AVE), Llers i el Far d'Empordà.

En **relació amb l'activitat econòmica**, per a la població ocupada, trobem els valors més encoratjadors, sobretot, fora de la capital comarcal. Sobresurt Peralada, amb el 92,51% de la seva població activa treballant, seguit de Vila-sacra, Vilabertran, Vilafant (Camp dels enginyers) i el Far d'Empordà amb percentatges iguals o superior al 90%; per sobre la mitjana catalana que se situa en el 87% d'ocupats i el 13% desocupats. Per contra, entre les seccions amb més percentatges de desocupats apareix el Culubret amb una proporció 60/40 (desocupats/ocupats) i el Bon Pastor, Marca de l'ham, els habitatges Sant Josep, amb una proporció 70/30, aprox.

Entre els pensionistes per invalidesa, les mitjanas de l'àrea urbana estan al voltant del 5%, Catalunya del 6%. I fent la comparació sorgeix el Far d'Empordà amb la proporció més alta de pensionistes per invalidesa, amb el 8,6% i, just després, el Culubret, amb el 8,3%.

Les proporcions de pensionistes per jubilació dels municipis del nostre entorn, se situen totes per sobre la mitjana catalana que representen el 42%. La localitat amb el major percentatge és Vilabertran (amb el 55%). La resta de municipis limítrofs a la capital empordanesa assoleixen valors entre el 40% i el 50% i a la ciutat, l'Olivar Gran i el centre històric. A l'extrem oposat, la Marca de l'ham no arriba al 20%, el Culubret un 25%, plaça Triangular i Hora d'en Capellera prop del 30%.

I a l'últim grup, el de la població estudiant, amb una mitjana entre el 10 i el 12% a Catalunya (i a la resta d'àmbits estudiats), sobresurt Vilafant (seccions censals dels Camp enginyers i les Forques), amb gairebé el 20% de la seva població; els segueix el Far d'Empordà amb un 17%. Les proporcions més baixes, al Culubret amb menys d'un 5%, el centre històric, la xona de l'hospital, el Bon Pastor, la zona de l'AVE i Vilatenim, entre el 6 i 8,5%.

Pel que fa a la **font d'ingressos** els que provenen del salari, per contextualitzar, el mateix any de les dades obtingudes, el salari mínim interprofessional (SMI) es fixava en 13.510€, tot i això, la mitjana a Catalunya era de 11.383€. Amb aquesta referència, observem com cap secció censal assoleix els imports del SMI. Encara que alguns indrets del nostre territori superen la mitjana catalana, són Peralada (12.622€) i Vilafant (Camp dels Enginyers, 12.118€). A la cua, i amb valors esfereïdors, el barri del Culubret amb 2.019€/l'any; més de set vegades inferior al SMI. Els següents afectats amb salaris irrisoris, per a sorpresa de ningú, la Marca de l'ham, el Bon Pastor, els habitatges Sant Josep i l'Horta d'en Capellera, tots per sota els 7.500€, la meitat del SMI.

Pel que fa als ingressos per pensions (vàries), la mitjana catalana se situa en 3.429€, a Figueres la superen l'Olivar Gran i la zona del Castell de Sant Ferran (almenys amb 1,000€ per sobre). I d'entre la resta de municipis, Vilafant (zona AVE, gairebé 5,000€), i prop de la mitjana catalana Vilabertran i Peralada. Les pensions més baixes de totes, altre cop, a la Marca de l'ham i al Culubret (per sota els 1.500€).

Els ingressos per desocupació, a Catalunya se situen al voltant dels 511€, en el nostre context el Far d'Empordà i Vila-sacra es troben a la cua amb imports d'entre 320€ i 380€. I a Figueres, de nou el Culubret, també l'Aigüeta, el Castell de Sant Ferran i l'Olivar Gran (per sota els 500€).

En el cas dels ingressos per altres prestacions, la mitjana catalana es troba en 749€, el Barri del Culubret trenca tots els límits amb un valor de 1.336€. Els que li segueixen se situen en xifres similars a la mitjana de Catalunya (Poblenou, Bon Pastor, etc.). En canvi, alguns municipis es queden quasi a la meitat de la xifra autonòmica, Vila-sacra, Vilamalla, Vilafant (camp dels enginyers i Pont de Molins.

I, com a darrera categoria, la d'ingressos procedents d'altres ingressos, a Catalunya 2.350€ de mitjana. Doblant aquesta xifra apareix Peralada i també per sobre els 4.000€, el barri del Castell de Sant Ferran de Figueres. Entre 2.500€ i 3.500€, Llers, Vila-sacra, Vilafant (sector AVE i Camp dels enginyers) i Cabanes. Els menys afortunats en aquest àmbit, la Marca de l'ham, el Culubret, Bon Pastor i Horta d'en Capellera (entre els 300€ i 700€)

En el cas de l'**IST**, en general, les seccions censals amb els millors posicionaments, se situen fora de la ciutat de Figueres, o bé, als barris perifèrics, amb excepcions. Per aquest índex Catalunya representa el valor 100 i a l'àrea urbana se situen per sobre d'aquest valor set seccions censals, de cinc municipis (dos de les quals a Vilafant), sense que cap d'elles correspongui a la ciutat de Figueres. El valor més alt l'assoleix Peralada, amb un 113,7. A Figueres ciutat, la secció censal que més s'acosta és l'Olivar gran, amb un valor de 98,1.

Per altra banda, les més desfavorides se situen a la capital empordanesa, amb el Culubret al capdavant (de Figueres i de Catalunya), seguit de la Marca de l'ham (el cinquè de Catalunya), el Bon Pastor i els habitatges Sant Josep. Encara que al centre també es poden trobar valors dels més baixos de l'àrea.

L'índex de Gini, per la seva banda ens mostra les zones amb una desigualtat més gran, en la distribució salarial com a la zona del Castell de Sant Ferran, al centre històric, a la plaça triangular fins a l'IES Muntaner i plaça d'Enric Morera, al barri dels habitatges Sant Josep i habitatges Sant Josep i al barri del Culubret. A l'altre extrem, amb una desigualtat més petita, a Figueres emergeixen dues seccions meridionals com a les més equilibrades en termes salarials, el barri de l'Olivar Gran i el Ral·li Sud.

Amb la **distribució de la renda amb els percentils 80 i 20**, les zones més desiguals, en proporció són menys abundants que en l'indicador anterior. Encara que la majoria de les seccions més malparades se situen a la ciutat de Figueres: la zona del Castell de Sant Ferran, els habitatges Sant Josep i, com a novetat, el Pla d'Hostalets

En resum, a partir dels dos indicadors, es pot afirmar que la capital de Figueres és la que acumula els índexs més alts de desigualtat en la majoria de les seves seccions censals

En termes d'habitatge si s'observen els de **lloguer**, Figueres és l'únic municipi que se situa per sobre la mitjana de Catalunya (25%), que quasi dupliquen la mitjana catalana, en concret al centre històric i al barri veí del C. Sant Pau a tocar la Rambla. Tanmateix, sis seccions censals de Figueres se situen entre el 35% i el 45% i les 17 restants entre el 25% i el 35%.

Els **habitatges principals**, amb mitjanes molt superiors a la catalana (76,4%)a les seccions del sud de la capital comarcal, al Ral·li Sud i a l'Olivar Gran al voltant 95% i als barris amb major percentatge de població estrangera com els habitatges Sant Josep i la Marca de l'ham o l'Horta d'en Capellera. I les que se situen per sobre la mitjana d'habitatges no principals a Figueres són el centre històric, el carrer St. Pau proper a la Rambla i el carrer de la Jonquera en la zona de l'av. Marignane. Fora de Figueres, Peralada, amb el 35% dels seus habitatges en la tipologia de no residencials, deu punts per sobre la mitjana catalana (23,6%).

Els més grans, en **superfície útil** (més de 180m²), destaquen sobretot a Peralada, Llers, Vilamalla, Vilatenim, seguits dels de la dimensió justament inferior (120-150m²) a el Far d'Empordà i Cabanes. Continuarem amb Vila-sacra i el Camp dels Enginyers i les Forques a Vilafant. Els més petits (entre 46-60m²), a Figueres, al barri del Culubret, al C. St. Pau proper a la Rambla i a Vilatenim.

I per acabar amb aquesta síntesi dels principals indicadors, el darrer, el dels **habitants per habitatge**, destaca la Marca de l'ham superant totes les mitjanes, inclosa la nacional, amb 3,16 habitants per habitatge. Li segueixen els barris del barri del Culubret, els habitatges Sant Josep i el barri del Bon Pastor, l'Olivar Gran i el barri de l'Horta d'en Capellera, amb més de 2,58 membres per habitatge. I, situant-nos a l'extrem oposat, a Figueres, la zona del centre històric, amb 1,60 habitants per habitatge, com al carrer de la Jonquera i Av. Marignane o al C. Sant Pau a l'extrem proper a la Rambla.

Rere aquesta síntesi de resultats, a diferència del resum anterior, resulta bastant més fàcil establir els paràmetres per portar a terme una classificació de les dinàmiques observades, aquestes es mostren molt ben diferenciades entre elles. Amb el propòsit d'establir relacions que defineixin la identitat d'algunes de les seccions censals més rellevants (per un motiu o altre) diferenciarem entre dos grans grups tractant els seus nivells de vulnerabilitat. Sense complicar-nos, al primer, l'anomenarem les *seccions censals més vulnerables* i, el segon, les *seccions censals menys vulnerables*.

Començant des del principi, el primer grup, l'entès com el més vulnerable, el componen, totalment, seccions de l'àmbit urbà de la capital de la comarca. Aquests territoris corresponen als barris del Culubret, Marca de l'ham, Bon Pastor i els habitatges Sant Josep. Com a trets comuns destaquem l'alta densitat de població, que pot portar a una major pressió sobre els serveis públics i a les infraestructures locals. El perfil poblacional és predominantment jove, aquest fet acostuma a portar amb si mateix una demanda significativa de l'oferta educativa i recreativa, així com d'ocupació juvenil. D'entre els seus habitants, una proporció bastant elevada és d'origen estranger portant reptes d'integració i cohesió social a tenir presents. En temes educatius, els nivells són dels més baixos, la qual cosa pot limitar les oportunitats laborals i el desenvolupament econòmic a llarg termini dels seus residents. Tanmateix, si afegim a la combinació de variables unes rendes baixes i una alta desigualtat econòmica, aquests barris poden enfrontar problemes significatius de pobresa i exclusió social. I, per acabar, valorant la situació de l'habitatge, les condicions es poden titllar de deficientes, amb un alt nombre d'habitants per habitatge, que podria comportar afectacions a la qualitat de vida i la salut dels residents.

A l'extrem oposat, el segon grup, el de les seccions menys vulnerables socialment, a deferència del grup anterior, tan sols una correspon a Figueres. La resta se situen a l'est i oest de la capital alt-empordanesa. Aquest conjunt divers geogràficament el formen els barris de l'Olivar Gran a Figueres, el Camp dels enginyers i la zona de l'AVE a Vilafant, i els municipis de Peralada i Vila-sacra, a l'extrem oriental de l'àrea urbana. Els resultats si es comparen amb els de les seccions més vulnerables, es pot afirmar que són completament oposats en tots els sentits. Si comencem avaluant la densitat de població, ràpidament s'observa com resulten les àrees amb menor densitat de població, això implica menys pressió en els serveis públics i una major qualitat de vida en termes d'espai i tranquil·litat. Seguint per l'edat de la seva població, destaca per assentar una població més gran, que segurament requeriran una major demanda de serveis sanitaris i assistència social. Pel que fa a la població estrangera, compten amb una petita proporció del total, que podria indicar una menor diversitat cultural, però, a la vegada menys atenció en la integració social. Per la banda educativa, les dades suggereixen una població amb major accés a oportunitats laborals amb un major potencial de desenvolupament econòmic que comporten rendes més altes i menor desigualtat econòmica que reflecteixen una situació socioeconòmica més favorable, amb menys pobresa i major estabilitat financera. I per concloure, els habitatges presenten unes millors condicions, són més grans i de major qualitat, afavorint una millor qualitat de vida i de benestar per als seus habitants.

Amb tot, a continuació s'adjunta el mapa i taula de l'índex de vulnerabilitat social per seccions censals que ens ajudarà a conèixer millor els detalls en termes de vulnerabilitat, adjudicant un valor específic per a cada secció censal, la qual cosa ajudarà a considerar les millors i pitjors posicionades.

A continuació, es presenta la plasmació gràfica de l'IVSO (Índex de vulnerabilitat social). Es tracta d'un índex d'elaboració pròpia a partir de la fórmula plantejada per la Diputació de Barcelona. Com s'avançava a la metodologia, posa en comú diferents indicadors de les dimensions demogràfica, socioeconòmica i educativa per obtenir la taxa de vulnerabilitat social d'un territori concret. En el cas de les nostres seccions censals ha mancat un indicador (el preu del lloguer mensual per secció censal). I, a més, per un dels municipis (Santa Llogaia d'Àlguema) les dades dels "Desocupats de 16 anys i més" no s'han trobat disponibles. D'entre els indicadors que s'han tingut a l'abast, s'han utilitzat els següents:

- Percentatge població 85 anys i més
- Percentatge població estrangera
- Percentatge nivell educatiu assolit: Ed. primària
- Renda mitjana neta per persona
- Percentatge desocupats de 16 anys i més

Amb tot, efectuant les classificacions i càlculs oportuns, s'ha obtingut el mapa que s'adjunta seguint aquestes línies, on la puntuació mínima és 0 i la màxima 10. La mínima reflecteix una vulnerabilitat social baixa (en tonalitats verdes) i, a la inversa, el valor més elevat correspon a una vulnerabilitat social alta (en tonalitats vermelloses).

Finalment, es rebel·la el barri del Culubret com el barri més vulnerable de tota l'àrea urbana, amb una puntuació prou elevada, de 8,6 (sobre 10). Com s'ha anat veient al llarg de l'estudi, es podia esperar que els barris que el segueixen no fossin uns altres que els de la Marca de l'ham, el Bon Pastor (empatats en puntuació, 7,4) i els habitatges Sant Josep (6,8).

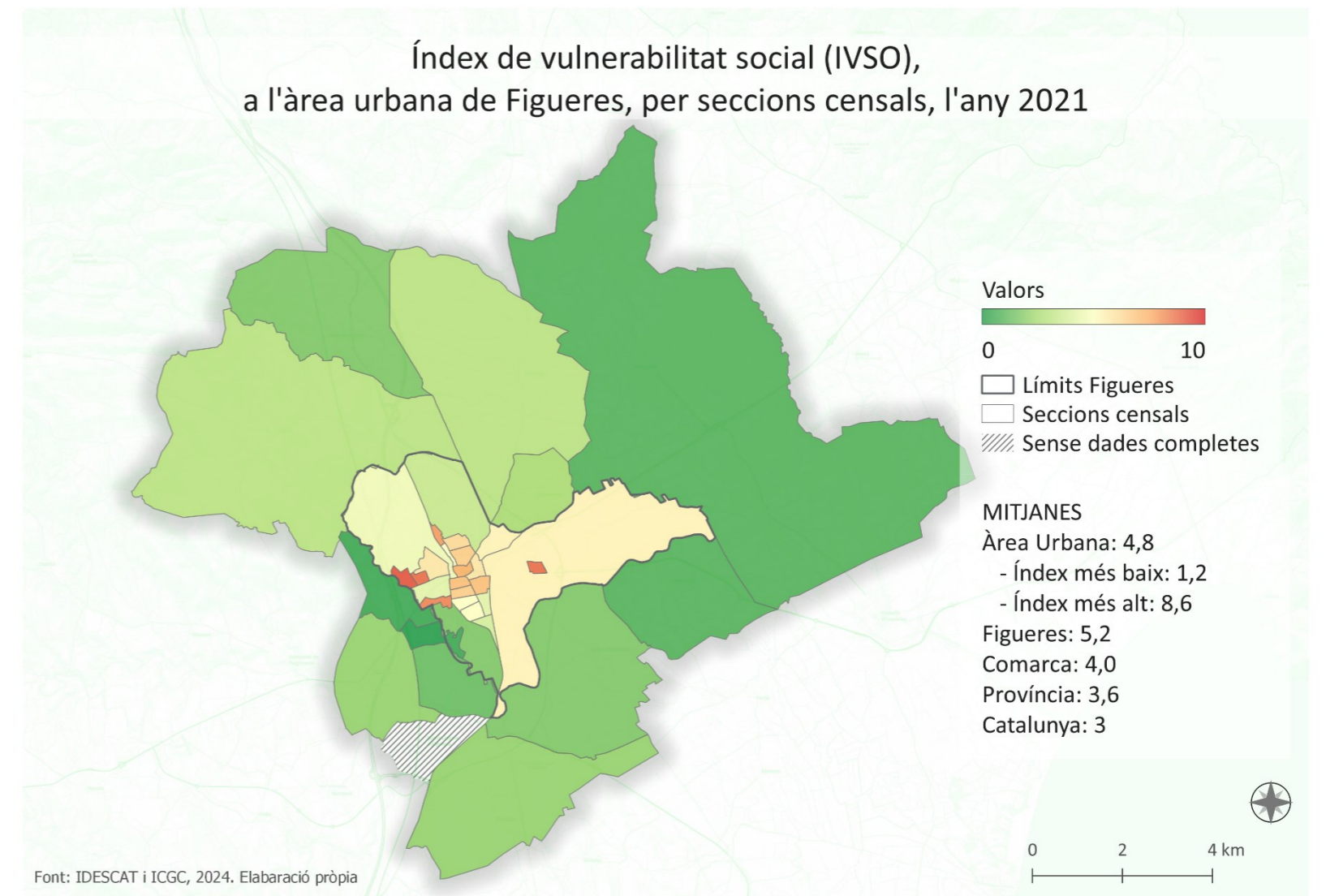
La secció censal més ben parada és a Vilafant, concretament, al Camp dels enginyers, amb un índex de vulnerabilitat social de 1,2. Li segueix una segona secció censal Vilafant, la zona de l'AVE i l'Olivar gran (amb el mateix valor, 2,4) i en la quarta posició de menys vulnerables, amb la mateixa puntuació, Peralada i Vila-sacra (2,6).

Val a dir que l'IVSO per al conjunt de l'àrea urbana se situa en un 4,8 de mitjana, en una situació de força equilibri en l'escala de valors.

Continuant amb la tònica de les seccions més i menys vulnerables, a continuació, s'adjunta una taula-resum on es mostren els diferents indicadors amb els seus percentatges i valors, en relació amb les seccions censals, amb els quals s'ha pogut calcular l'IVSO. Tanmateix, s'agrupen les mitjanes corresponents als àmbits d'escala diferents, que s'han anat adjuntant al llarg de tot el document, per a poder establir les comparacions pertinents.

Així doncs, i per tal de desenvolupar l'apartat de resultats, es tindran en compte la dualitat de dinàmiques que s'han pogut observar al llarg de l'estudi de les diferents dimensions relatives als indicadors per seccions censals. A grans trets, i com s'ha pogut percebre certes regions presenten tendències molt similars a unes altres, que al mateix temps poden resultar oposades a un altre conjunt de seccions censals. El que si comparteixen totes elles és un mateix espai, on es desenvolupa la vida, que en certes ocasions resulta molt poc permeable. Per aquest motiu i per emfatitzar aquest fenomen, s'ha optat per dividir aquesta anàlisi final en dues seccions, agrupant, per una banda, les seccions que acumulen alts valors de vulnerabilitat i, per l'altra, les de l'extrem oposat.

D'entrada, crida especialment l'atenció el fet que puguin ser veïnes algunes de les seccions censals més vulnerables amb algunes de les menys vulnerables. Aquesta afirmació fa referència al teixit urbà continu que es dibuixa entre l'extrem occidental del terme de Figueres amb l'extrem nord-oriental del municipi de Vilafant. Es tracta, concretament, del barri del Culubret (adjacent al Bon Pastor, per la banda est) i dels habitatges Sant Josep amb el de la zona de l'estació de l'AVE a Vilafant. Tanmateix, no són distants amb el barri del Camp dels enginyers de Vilafant (el menys vulnerable de tots), així com amb el de l'Olivar Gran (el menys vulnerable de Figueres). El quart barri en la qüestió de la vulnerabilitat és la Marca de l'ham que figura com una illa, al mig de la més gran de les seccions censals de la capital alt-empordanesa, Vilatenim, la qual a la vegada limita amb les altres dues seccions/municipis menys vulnerables, Peralada i Vila-sacra. Certament, el contrast entre els primers seccions esmentades és molt acusat i planteja reptes tant urbanístics com socioeconòmics importants.

Mapa 87: Índex de vulnerabilitat social (IVSO), a l'àrea urbana de Figueres per seccions censals. Elaboració pròpia

Secció censal	Barri	Pobl. 85 anys i més	% Població estrangera	% Estudis Ed. Primària	Renda neta per persona	Taxa atur	IVSO
17066901005	Culubret (Figueres)	4,7	15,8	45,7	5.195	58,5	8,6
17066901006	Bon Pastor (Figueres)	3,1	27,1	35,7	8.513	30,8	7,4
17066903004	Marca de l'ham (Figueres)	1,0	52,7	40,1	6.828	29,6	7,4
17066904005	Habitatges St. Josep (Figueres)	2,4	36,2	32,7	9.243	27,5	6,8
17221401002	Camp dels enginyers (Vilafant)	1,8	6,8	9,6	15.064	9,6	1,2
17066904007	L'Olivar Gran (Figueres)	1,7	6,1	14,9	14129	15,8	2,4
17221401004	Zona de l'AVE (Vilafant)	3,7	4,8	14,1	15.677	10,5	2,4
17132801001	Peralada	3,7	12,0	11,6	16.919	7,6	2,6
17230501001	Vila-sacra	2,6	16,0	8,0	13.307	8,7	2,6
Àrea urbana		2,8	23,8	21,0	12.180	17,2	4,8
Figueres		2,9	28,2	23,3	11.434	19,3	5,2
Comarca		3,1	25,4	14,8	14.021	15,6	4,0
Província		3,0	21,2	13,1	13.485	13,5	3,6
Catalunya		3,3	17,2	11,4	15.830	13,0	3,0

Taula 17: Seccions més i menys vulnerables i puntuació per cadascun dels indicadors, de l'àrea urbana de Figueres; comparades amb altres àmbits geogràfics. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

10.2.1 Seccions censals amb alta vulnerabilitat

Com s'ha pogut observar línies amunt, són quatre les seccions censals més vulnerables. Tot seguit, es detallaren els trets més característics de totes elles. Per tal de fer-se una idea mental de les regions concretes, s'adjunten algunes fotografies que, tanmateix permeten mostrar la idiosincràsia de cada secció censal. Val la pena para atenció als edificis, equipaments, mobiliari urbà, tipus de vehicles, arbrat, etc., cada element conforma una realitat particular.

1. El barri del **CULUBRET (IVSO: 8,6/10)**

El barri del Culubret es diferencia de la resta de seccions vulnerables per, bàsicament, dues qüestions particulars. La primera, el percentatge més alt de gent molt gran (de 85 anys i més) i el percentatge més baix de població estrangera. Tenint en compte que es tracta d'un barri d'ètnia gitana, amb l'hermetisme que, habitualment, comporta aquest tipus de societats, el seu percentatge de població estrangera, se situa, fins i tot, per sota la mitjana catalana.

Per altra banda, un tret diferenciador respecte al conjunt de l'àrea urbana és que assenta una quarta part de població jove (d'entre 0 i 29 anys) d'entre el total de la seva població (aquest factor el comparteix amb la Marca de l'ham). Pel que fa al nivell d'estudis assolits, la major proporció és la dels estudis primaris i la menor la d'estudis superiors.

En tant que a la seva població ocupada i aturada resulta massa proporcionada (60/40), amb ingressos molt baixos per salaris i per desocupació, així com per pensions i altres ingressos. Mentre que en el cas de les pensions per invalidesa se situen entre les posicions més altes de la regió. Amb tot, presenten les rendes més humils de tota l'àrea urbana. La proporció d'estudiants, en qualsevol de les comparacions, és molt baixa. El seu IST és el més baix de tota la regió i (atenció!) de tot Catalunya, 29,6.

En habitatge, destaca per comptar amb la superfície útil més petita de totes, visible en les fotografies adjuntes.

Imatges 1-4: Barri del Culubret, habitatges PB+1 i edificis de fins a PB+4. Fons propi

2. El barri del **BON PASTOR (IVSO: 7,4/10)**

El segon lloc se'l disputen el barri del Bon Pastor i el de la Marca de l'ham, amb un empat en el valor de l'IVSO (7,4). La situació és millor que en el barri veí del Culubret, encara que se situa molt per sobre de la mitjana de l'àrea urbana i de la resta d'àmbits comparats.

Tots dos comparteixen una bona proporció de població estrangera, en el Bon Pastor un terç, pràcticament.

En aquesta secció, de nou, la proporció entre població ocupada i aturada és molt distant de la mitjana, presentant xifres que la situen en el 70/30. Els estudiants també són mínims en aquesta secció censal. I les rendes molt humils, tant pels ingressos dels salaris, com d'altres ingressos. En canvi, les prestacions per invalidesa són elevades.

Destaca en habitatge per comptar amb percentatges molt alts d'habitatges principals.

Imatges 5-8: Barri del Bon Pastor. Fons propi

3. El barri de la **MARCA DE L'HAM (IVSO: 7,4/10)**

Com ja s'anunciava a la secció censal anterior, la Marca de l'ham se situa empatada en vulnerabilitat amb el barri del Bon Pastor. A diferència d'aquesta, la Marca de l'ham compta amb un percentatge més elevat tant de nens/es de 0 a 14, com de joves fins als 29 anys.

Un tret que la diferencia de la resta i en particular del barri del Culubret, és que el seu índex d'envelliment és el més baix de tots, tenint amb una proporció de joves per sobre els grans molt elevada, en totes les comparacions possibles d'aquest treball. Tan sols aquest barri, agrupa el 8% dels estrangers de tota l'àrea urbana, amb el 53% de la seva població estrangera. D'aquests, el 80% prové de l'Àfrica, el 6% de Sud-amèrica i el 3% de la resta d'Europa. Ja s'ha vist que la proporció de joves és alta, doncs, la proporció d'homes, també. Amb un total de 121 homes per cada 100 dones, assumeix l'índex de masculinitat més alt de tota l'àrea urbana. Igual com passava al barri del Culubret, el nivell d'estudis assolit dominant a la secció censal és el d'estudis primaris i el menor el d'estudis superiors.

En temes econòmics, la proporció de població ocupada i aturada és similar al del barri del Bon Pastor, 70/30. I les seves rendes tornen a ser de les més humils del context, tant per ingressos per salaris, o pensions per jubilació o altres ingressos. Per l'alt percentatge de població jove, compta amb el percentatge més baix de pensionistes per jubilació. El seu IST és el segon més baix de l'àrea urbana i el cinquè de Catalunya, 33,6.

En habitatge destaca per tenir un alt percentatge d'habitatges principals.

Imatges 9-12: Barri de la Marca de l'Ham. Fons propi

4. El barri dels **HABITATGES SANT JOSEP (IVSO 6,8/10)**

El barri dels habitatges Sant Josep, se situa el quart en la llista de les seccions censals més vulnerables.

Igual que la resta de les porcions de territori vistes fins ara, compta amb un alt percentatge de població jove, sobretot en la franja de 0 a 14 anys, representant la cinquena part de la seva població. Pel que fa a població estrangera, se situa en la quarta posició, amb una tercera part de la seva població total.

Es tornen a repetir les rendes més humils de l'àrea urbana, sobretot per salaris, però altes per prestacions d'invalidesa. Encara que la seva població aturada és la segona més alta, després del Culubret, la proporció entre ocupats i desocupats és la mateixa que en les dues seccions censals anteriors, 70/30.

Imatges 13-16: Barri dels habitatges Sant Josep. Fons propi

10.2.2 Seccions censals baixa vulnerabilitat

En relació amb les seccions censals amb IVSO de baix valor, s'obtenen cinc seccions censals. La primera es desmarca de la resta amb un valor molt baix, també si es compara amb qualsevol altre àmbit escalar. Es tracta del Camp dels enginyers, a Vilafant, amb un 1,2 d'índex de vulnerabilitat. En el segon i tercer lloc trobem un doble empat. Per a la segona posició trobem amb un valor de 2,4 la zona de l'estació de l'AVE a Vilafant i l'Olivar gran a Figueres. I en la tercera posició, dos municipis de l'àrea urbana, Peralada i Vila-sacra, amb un 2,6. Amb tot, de la mateixa manera que s'ha fet per les seccions més vulnerables, a continuació es detallaran les característiques singulars d'aquestes porcions de territori.

1. El barri del **CAMP DELS ENGINYERS, a Vilafant (1,2/10)**

Entrant a definir la secció censal menys vulnerable de totes, en primer lloc, destaca el baix percentatge de població de gent molt gran. Així com el baix percentatge de població estrangera, menys de la meitat de la mitjana catalana. Tanmateix, el percentatge de població amb estudis primaris, és molt baix.

Compta amb un dels percentatges més alts de població ocupada, obtenint una proporció del 90/10. El seu IST és dels més alts, per sobre la mitjana catalana, 110,2. I la renda mitjana neta per persona és la tercera més alta de l'àrea urbana.

Els seus habitatges principals assoleixen percentatges molt alts (en general, a tot el municipi, excepte centre històric). I destaquen els habitatges unifamiliars, adossats o en filera de baixa densitat construïts als anys vuitanta i noranta.

Imatges 17-20: Barri del Camp dels enginyers, Vilafant. Fons propi

2. El barri de la **ZONA DE L'ESTACIÓ DE L'AVE, a Vilafant, (2,4/10)**

Una de les segones seccions censals menys vulnerables és la relativa a la zona de l'estació de l'AVE, del municipi de Vilafant.

Per començar a destacar els seus trets singulars, es pren l'alt percentatge de gent gran (de 65 anys i més), que se situa per sobre el 25% del total de la seva població. El percentatge de població estrangera és dels més baixos, per sota el 5% de tota la població de la seva secció censal.

En general, compta amb les rendes més altes, en totes les categories i en especial en la dels ingressos per pensions per jubilació. A la vegada, però, la població estudiant no té massa representació entre els seus habitants. El seu IST se situa per sobre la mitjana de Catalunya, en 105.

Imatges 21-24: Barri de l'estació de l'AVE, Vilafant. Fons propi

3. El barri de **l'OLIVAR GRAN (2,4/10)**

La secció de l'Olivar gran, és veïna del Camp dels enginyers (i les Forques) de Vilafant i la seva trama urbana resulta molt similar, així com la seva configuració urbanística. Encara que pertanyin a dos municipis diferents, entre totes conformen un complex residencial important i singular, en relació amb la ciutat de Figueres. Es tracta de la perifèria de la capital empordanesa, però presenta més similituds amb el municipi veí més que amb la mateixa ciutat.

Igual que a la secció amb la que comparteix valor de l'IVSO, assenta més d'una quarta part de gent major de 65 anys, entre la seva població total; en canvi, de gent molt gran (85 anys i més) els percentatges són dels més baixos. Pel que fa a la població estrangera, la proporció d'aquesta tipologia és molt baixa, quasi tres vegades inferior a la mitjana catalana. Ara bé, en el nivell d'estudis primaris se situa lleugerament per sobre la mitjana del país, encara que amb percentatge prou baix.

Compta amb un alt percentatge de pensionistes per jubilació, amb unes pensions altes. La renda neta per persona, és de les més altes, encara que no supera la mitjana catalana. En canvi, els ingressos per desocupació són baixos. I el seu IST és el més alt de Figueres, 100, en línia amb Catalunya.

I destaquen els habitatges unifamiliars, adossats o en filera de baixa densitat construïts als anys vuitanta i noranta.

Imatges 25-28: Barri de l'Olivar gran, Figueres. Fons propi

4. El municipi de **PERALADA (2,6)**

Peralada el tercer municipi en població i el tercer, empatat amb Vila-sacra d'entre les seccions censals menys vulnerables.

D'entre la seva població destaca un percentatge alt de gent molt gran (de més de 85 anys). Pel que fa a la població estrangera, assenta un percentatge considerable d'entre els seus habitants, un 12%, la majoria de la resta d'Europa (fora de la UE). La proporció de població amb un nivell d'estudis superiors és el més alt de tots, en contrapartida, en estudis primaris assoleix xifres molt baixes, entorn la mitjana catalana. Pel que fa a la distribució de la seva població activa, val a dir que assoleix el percentatge d'ocupació més alt de tots per sobre el 90%, i en conseqüència, la taxa d'atur més baixa. Amb la renda neta mitjana per persona més alta del conjunt, les diferents categories de rendes, són les més altes; tant per salaris, com per pensions de jubilació o per altres ingressos. El seu IST és el més alt de tota l'àrea urbana amb un 112,7.

Pel que fa a l'habitatge, destaca per presentar els percentatges més alts d'habitatge no principal, així com els de superfície útil més gran, per sobre el 180m².

Imatges 29-32: Peralada (d'esquerra a dreta i de dalt a baix): centre històric, habitatges aïllats o adossats, centre educatiu i CAP. Fons propi

5. El municipi de **VILA-SACRA (2,6)**

El municipi de Vila-sacra segueix una línia força semblant a Peralada en algunes tendències, i encara que en d'altres presenta dinàmiques lleugerament diferents, la ponderació dels seus indicadors les situen en un índex de vulnerabilitat exactament igual, molt poc vulnerables.

Per exemple, en termes de població gran, Vila-sacra se situa un punt per sota de la seva competidora. Mentre que en població estrangera se situa lleugerament per sobre, sense arribar a assolir la mitjana catalana. D'entre el percentatge de nivell d'estudis assolits, a Vila-sacra destaquen els de secundària a diferència de Peralada que destaca en els superiors.

Pel que fa als ingressos, en la renda neta mitjana per persona, els separen 3.600 €, a favor del municipi de Peralada. La taxa d'atur a Vila-sacra és molt baixa, un punt per sobre a la de Peralada, i els ingressos per desocupació resulten dels més baixos. El seu IST és de 102,8.

Imatges 33-36: Vila-sacra (d'esquerra a dreta i de dalt a baix): entrada al municipi, habitatges aïllats o adossats i centre històric. Fons propi

11. PROPOSTES

Amb els resultats de l'estudi que demostren una alta complexitat i diversitat a l'àrea urbana i considerant el marge de millora present, a continuació, es plantegen una sèrie de propostes.

Per començar, la qüestió de la pluralitat d'aquesta regió pot servir per posar en relleu la importància dels plans de gestió i ordenació urbanística, que resulten eines claus per configurar el territori. Com s'ha pogut observar, el PDU encarregat de planificar el sistema urbà de Figueres dedica molts esforços a l'apartat d'infraestructures, tant de la xarxa ferroviària com viària. Val a dir que quan falten dos anys per complir amb els seus propòsits la qüestió d'una única estació ferroviària a la ciutat de Figueres que serveixi tant pel tren d'alta velocitat com pel convencional està pendent de tramitar, així com les rondes o circumval·lacions que haurien de permetre envoltar la ciutat per poder-se desplaçar sense haver de passar pel centre. Tot i això, ens complau saber que, segons publiquen diversos mitjans locals, aquestes intervencions es troben en estudi o en projectes pròxims a executar. Continuant amb el tema de la mobilitat, observant la baixa taxa de motorització del nucli de la regió, es podria apostar per una xarxa de busos i carrils bici intermunicipals que unissin els principals pols d'atracció de la regió, assumint la mobilitat que es genera a l'àrea urbana entre els pols industrials situats al nord i al sud de la regió i les zones de caràcter més residencial. Si es millora el transport públic, es facilita l'accés a altres parts de l'àrea urbana i millora la mobilitat entre la població.

En qüestions de desigualtats, que hem vist en una segregació per seccions censals dintre de la mateixa ciutat de Figueres, considerem que podem aportar certes actuacions per abordar els desafiaments i ajudar a millorar la vida dels seus habitants. Aquestes intervencions podrien ser diverses i enfocades des de diferents perspectives en les quals els i les geògrafs i geògrafes podríem tenir un paper important.

Per exemple, en solucions urbanístiques valdria la pena considera una renovació urbana i millorament de les infraestructures, com els carrers, els parcs i els espais públics més deteriorats. A la vegada que es podrien construir noves instal·lacions comunitàries, com centres esportius o culturals que fomentessin la cohesió social. El transport públic dintre de la ciutat també és important per millorar la mobilitat entre els residents. I un altre aspecte que, també, s'ha pogut observar al llarg del treball, té a veure amb la creació i manteniment de zones verdes i parcs, amb zones recreatives per a les famílies i millorant l'entorn urbà. Un factor important en aquesta planificació seria el d'involucrar a la comunitat, establint comitès comunitaris que participessin en les decisions locals i realitzar consultes i enquestes per recollir opinions i necessitats de la població.

També existeixen solucions socials, relacionades amb programes d'integració i cohesió social, així com serveis de suport a joves i famílies. A tall d'exemple, oferir activitats i esdeveniments comunitaris que fomentin la interacció entre diferents grups de la comunitat, i amb els alts percentatges de població estrangera, afavorir que es puguin integrar culturalment i socialment. A la vegada, amb les altes taxes que mostren els barris més vulnerables en afers de joves, una solució podria ser crear centres de suport per aquesta franja d'edat que el proporcionin orientació educativa i professional o, fins i tot, activitats extracurriculars. Es pot valorar, tanmateix, el voluntariat o la participació ciutadana, duent a terme activitats comunitàries que millorin les condicions del barri.

El repte econòmic es podria resoldre fomentant l'ocupació local amb centres de formació professional i incentivar a empreses a establir-se a la zona amb beneficis fiscals i ajuda logística. També es podria incentivar a emprenedors i petites empreses, amb programes de formació i assessorament en gestió empresarial o màrqueting per ajudar els negocis locals a créixer.

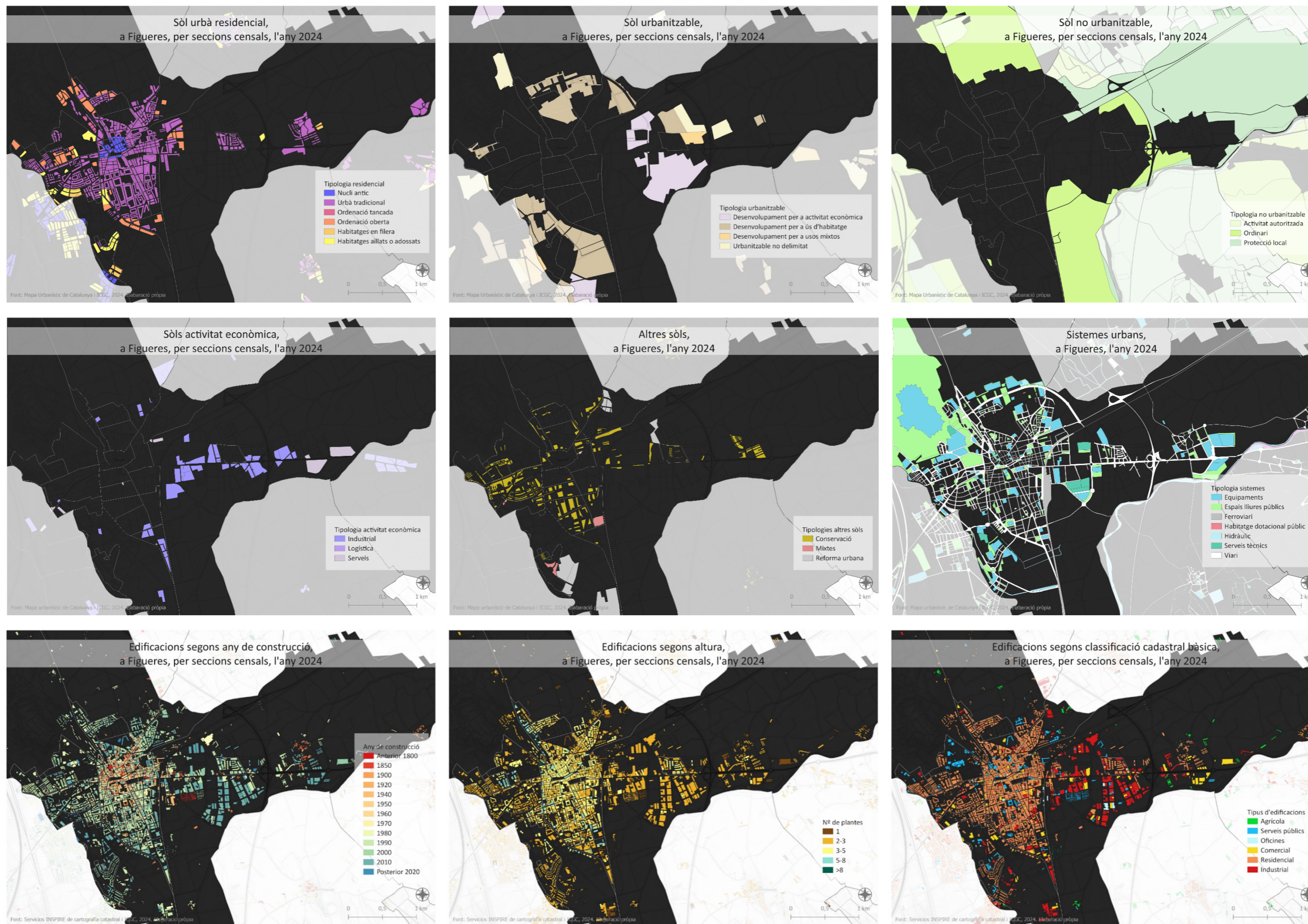
En relació amb l'habitatge, igual que amb la reforma urbana, seria molt útil la rehabilitació d'habitatges, com ja s'ha fet en alguna ocasió amb la Llei de Barris. Tanmateix, una possible estratègia que milloraria la qualitat de vida tindria a veure amb posar el focus en l'habitatge de protecció oficial. S'ha pogut observar que tant Figueres com Vilafant han considerat dintre de la seva planificació urbanística municipal reserves de sòl per a ús d'habitatge. Tot considerant que els valors que ofereixen els dos municipis se situen per sobre la mitjana catalana, seria desitjable aspirar a percentatges europeus, oferint habitatges dignes a preus assequibles i accessibles.

En la qüestió educativa, una proposta implicaria establir centres d'aprenentatge comunitari, en què la població més gran i més jove interactuessin i cadascú adquirís noves habilitats i millorar els seus coneixements.

Per obtenir millors resultats, aquestes solucions, s'han d'implementar de manera coordinada per tal d'aprofitar les oportunitats per al desenvolupament sostenible i el màxim equitatiu possibles de tota l'àrea urbana de Figueres.

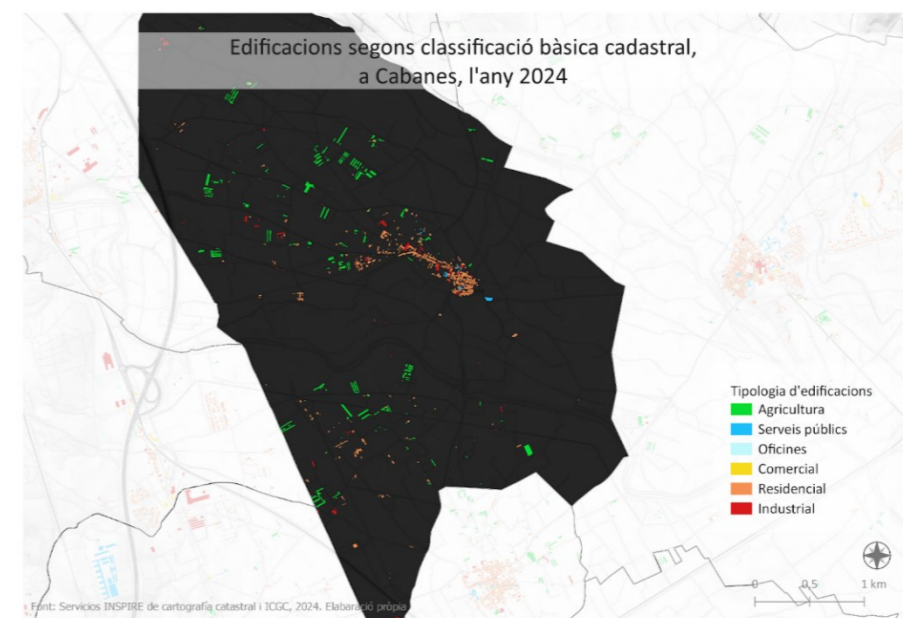
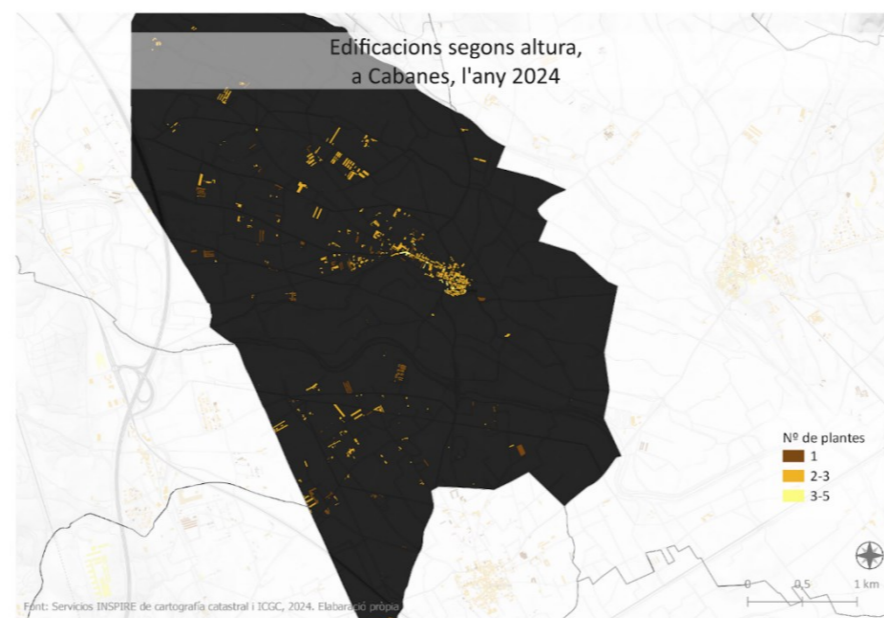
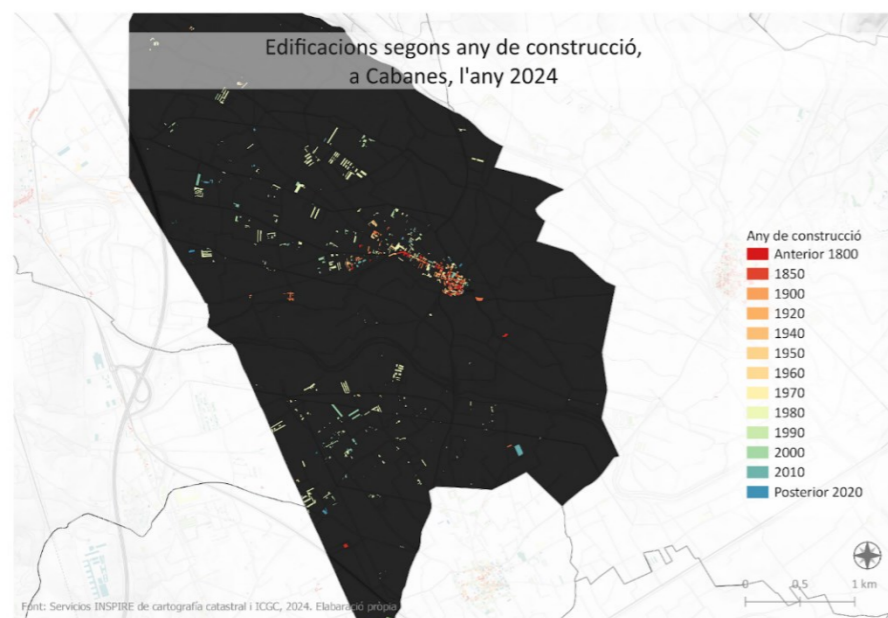
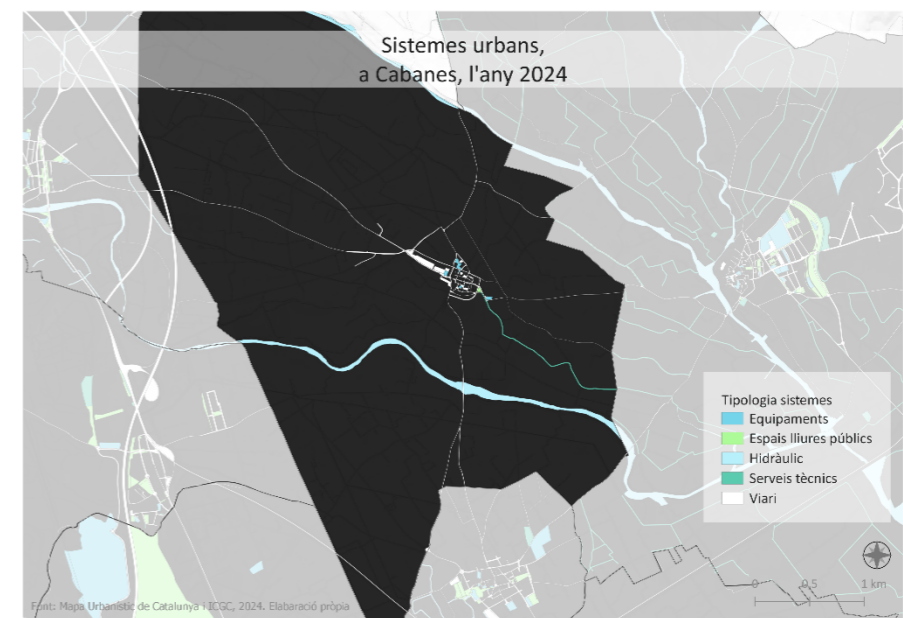
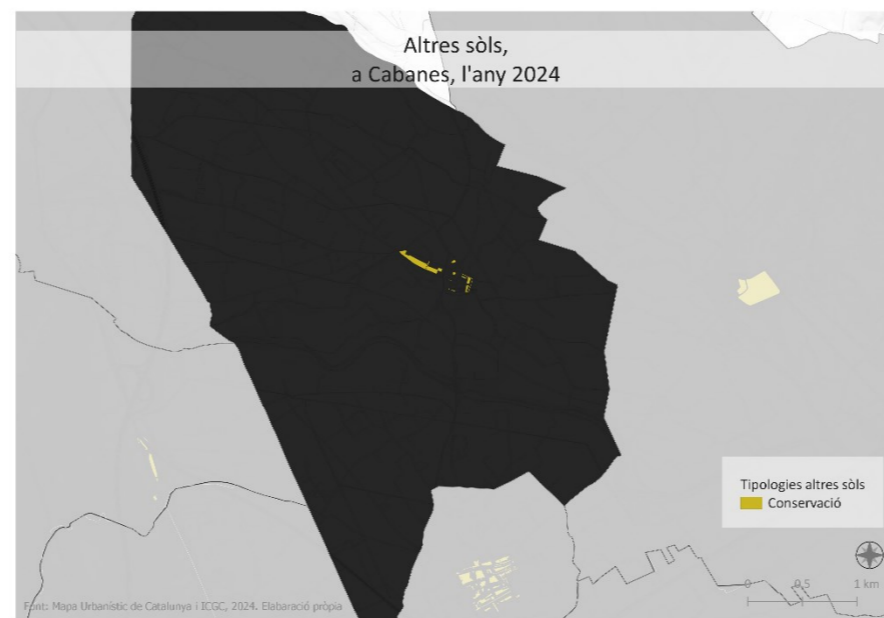
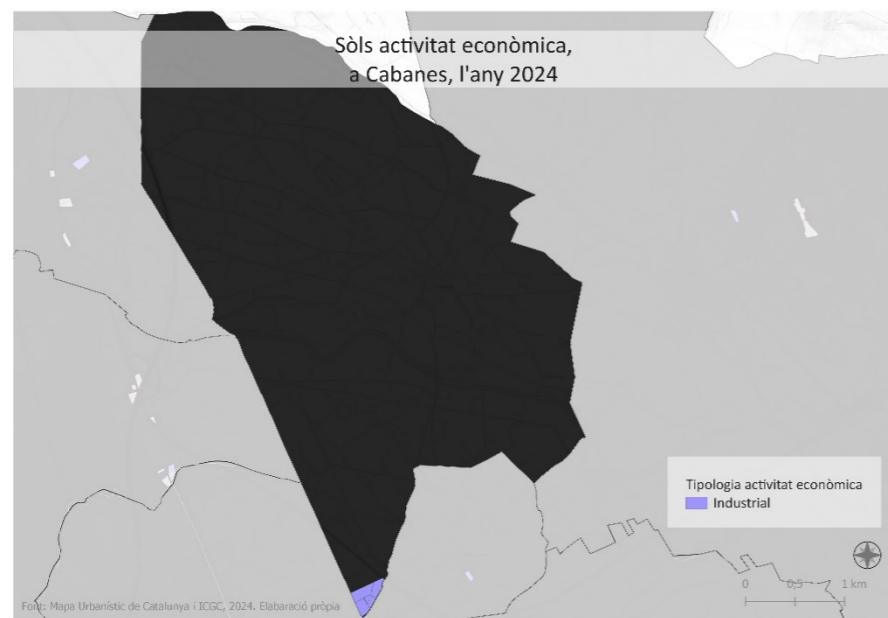
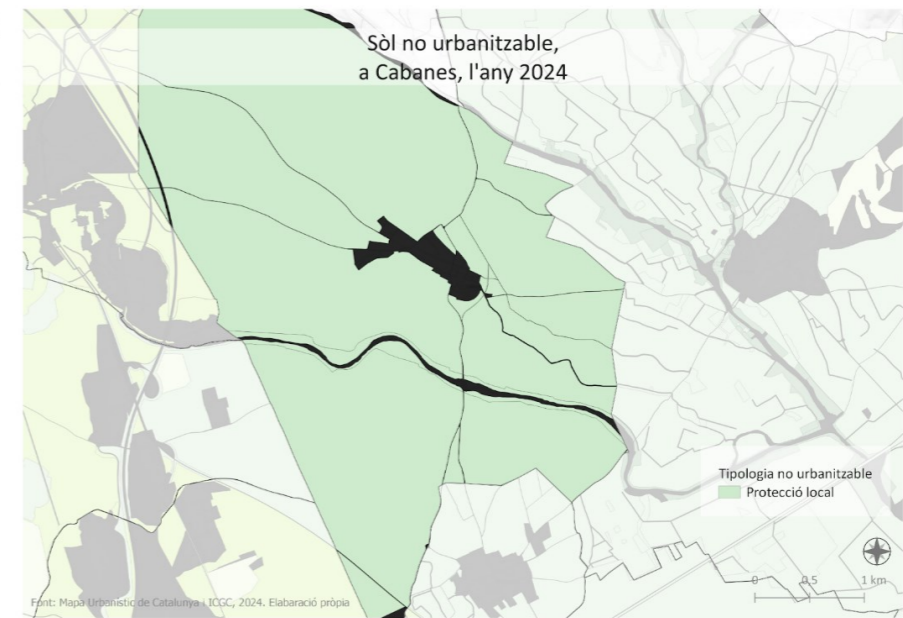
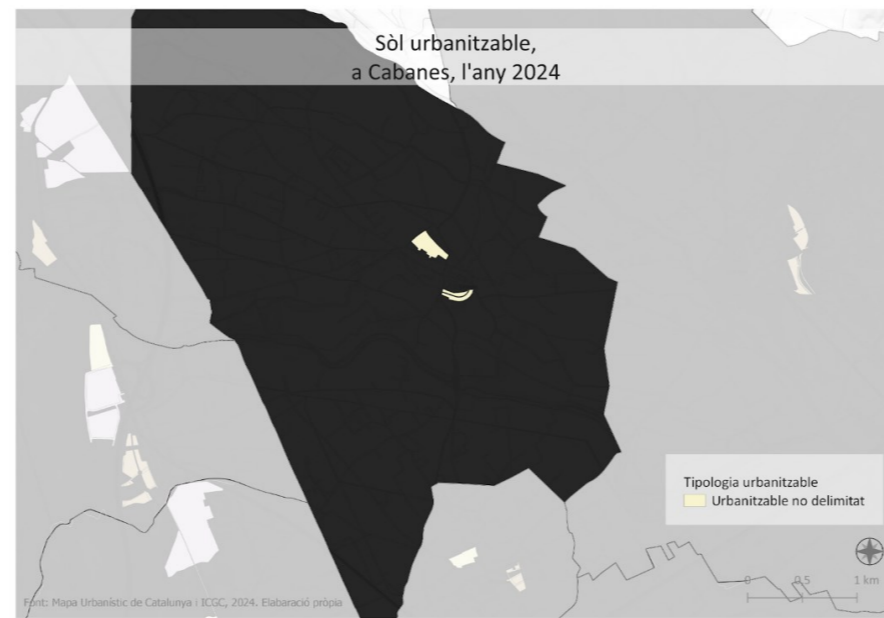
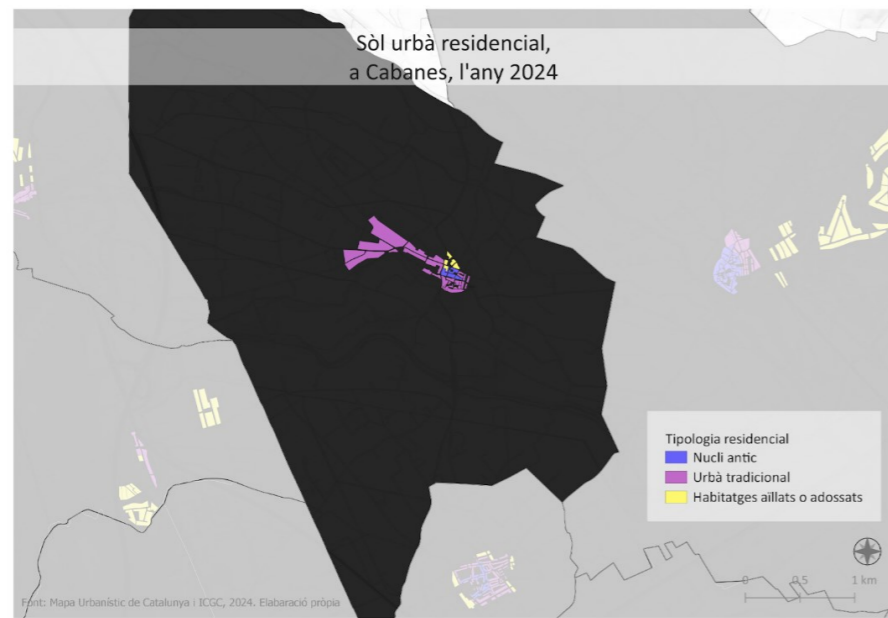
12. ANNEX

FIGUERES

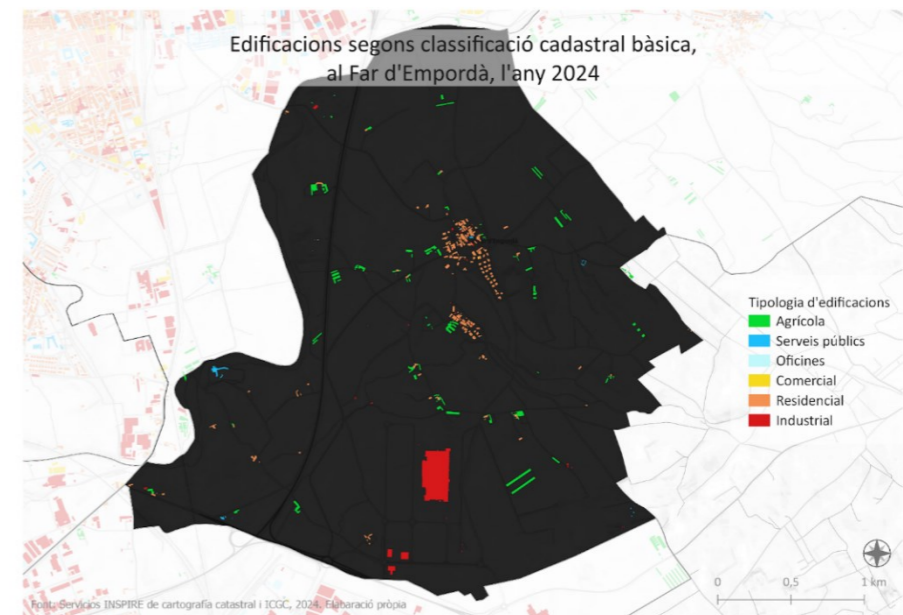
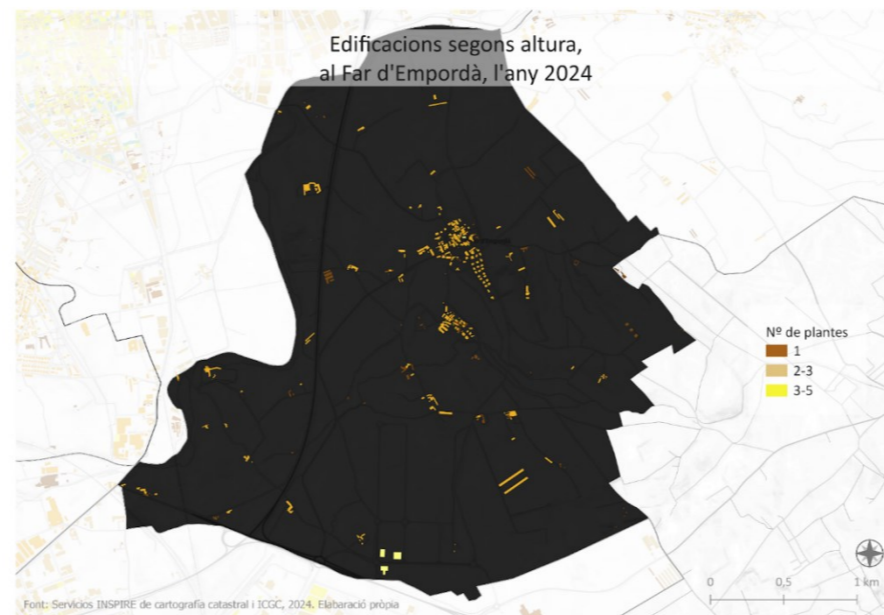
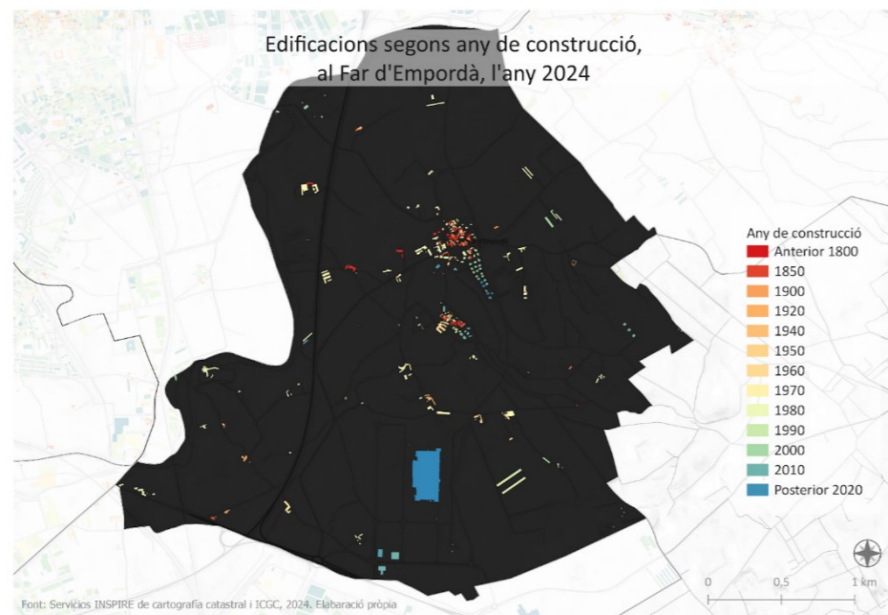
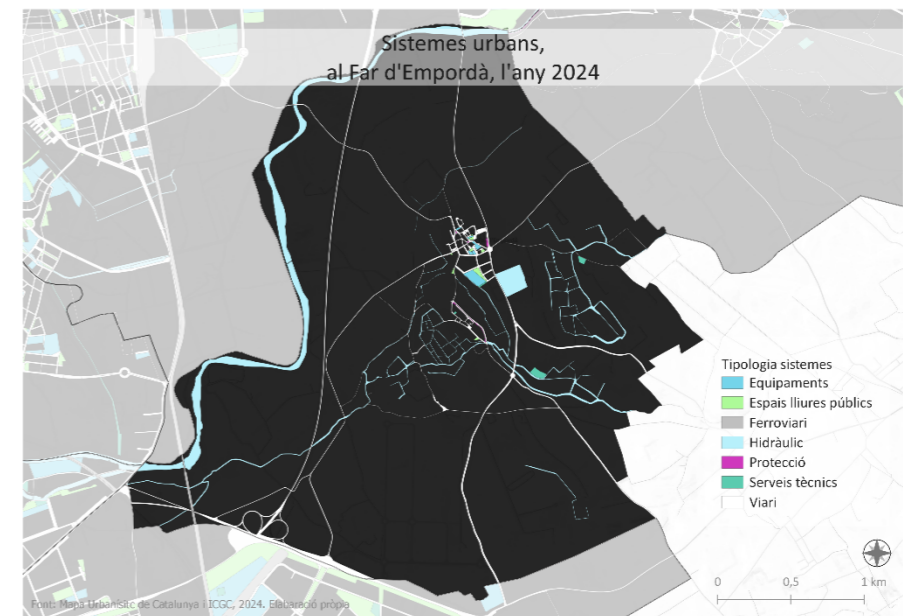
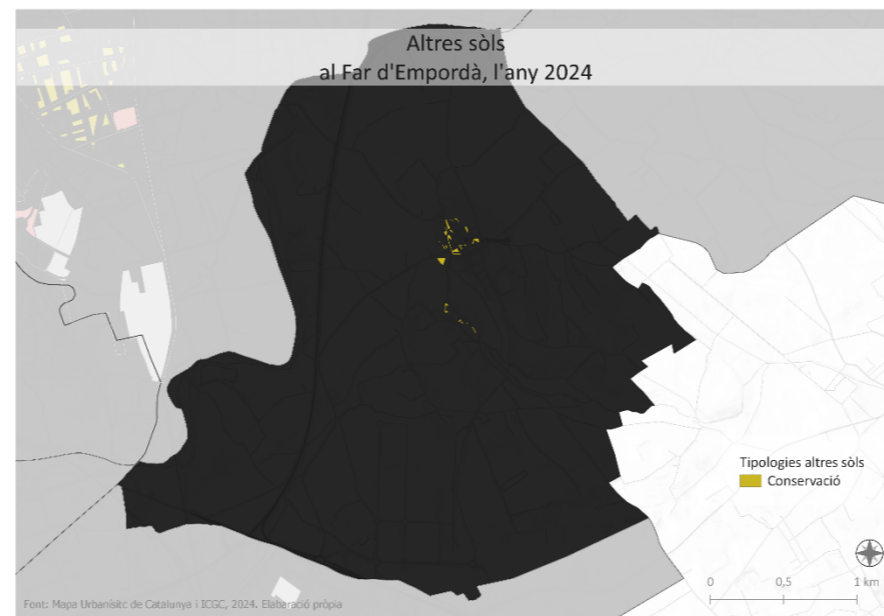
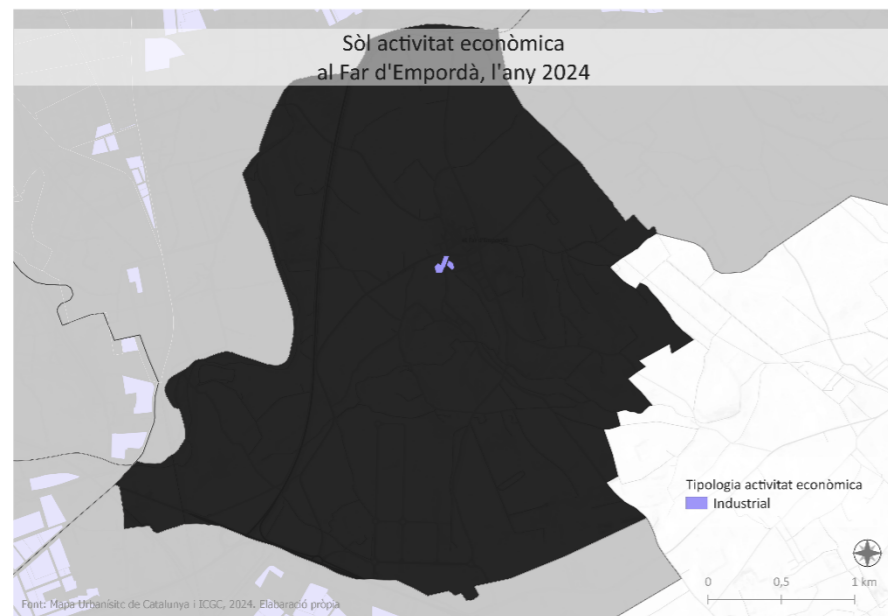
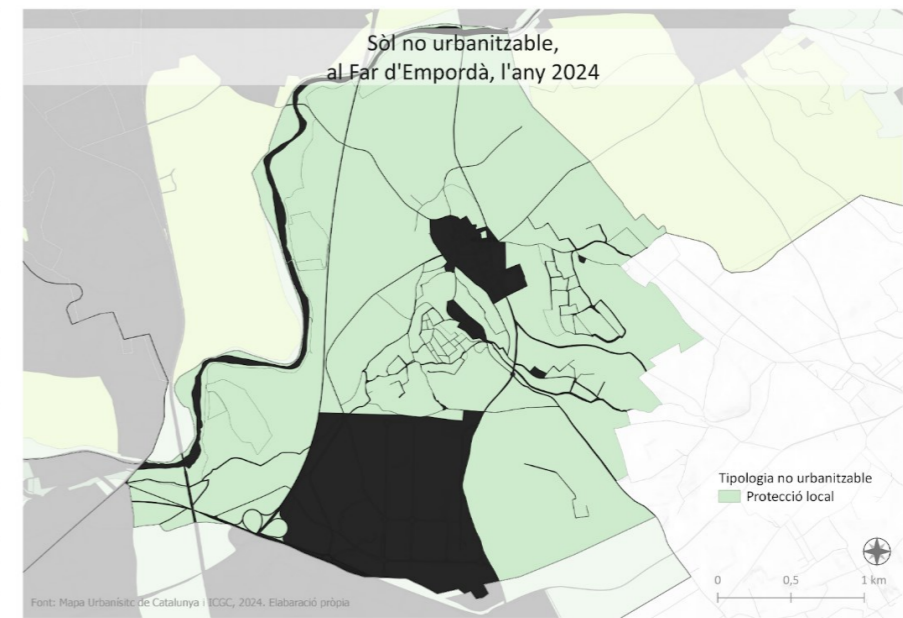
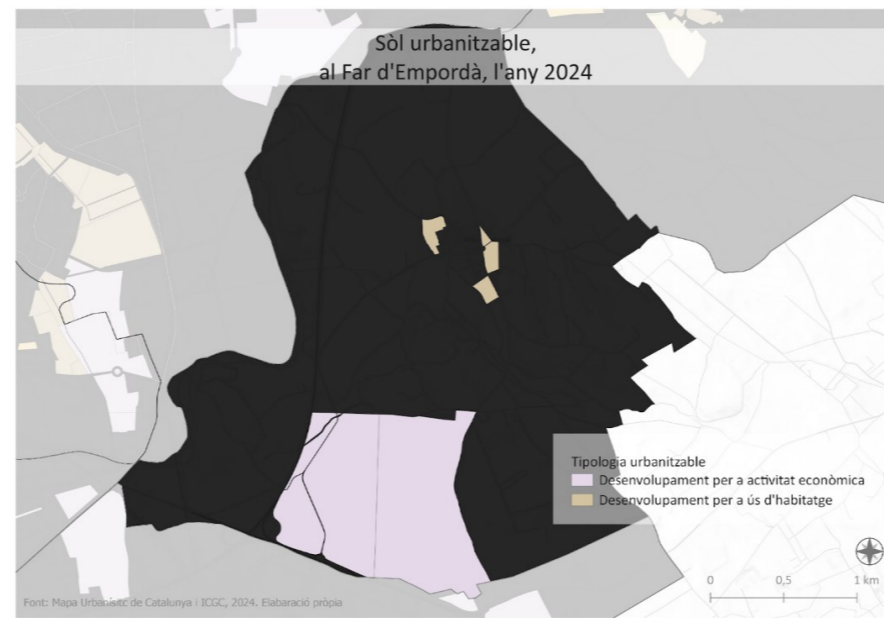
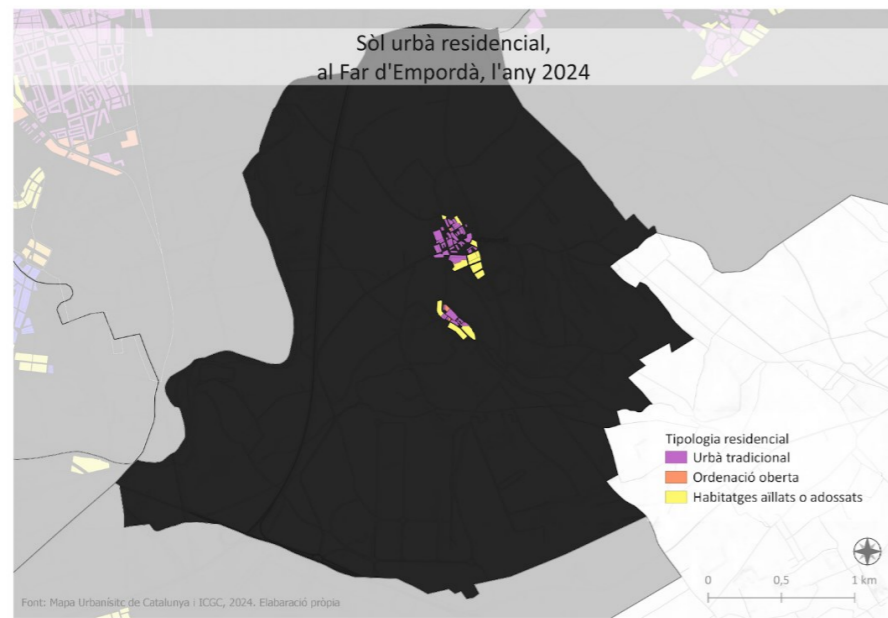

Mapes 88-96: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Figueres. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

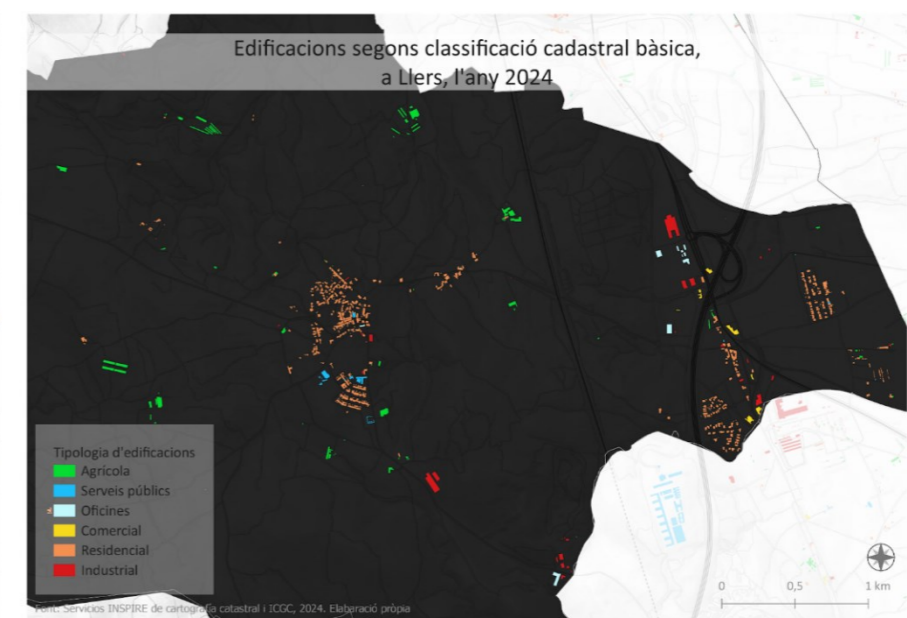
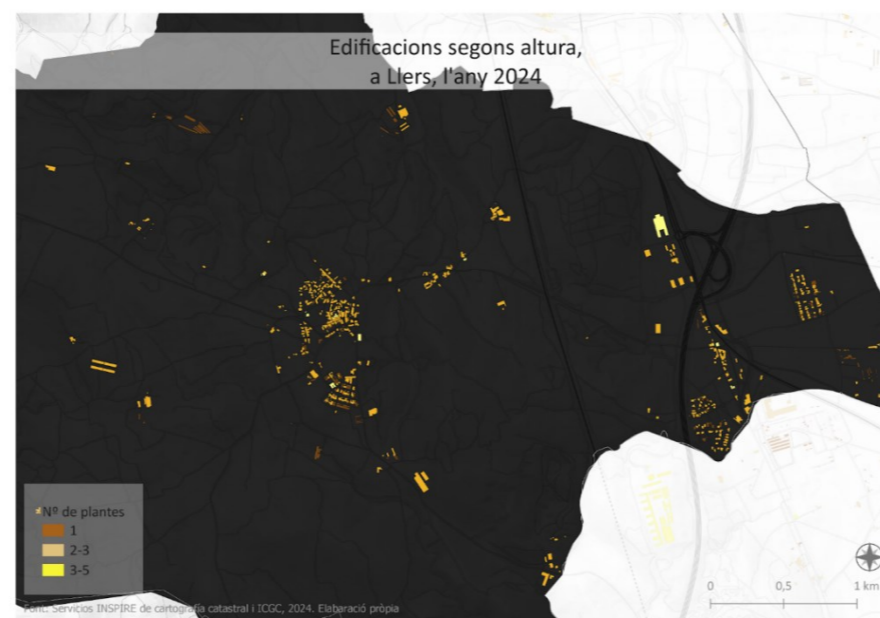
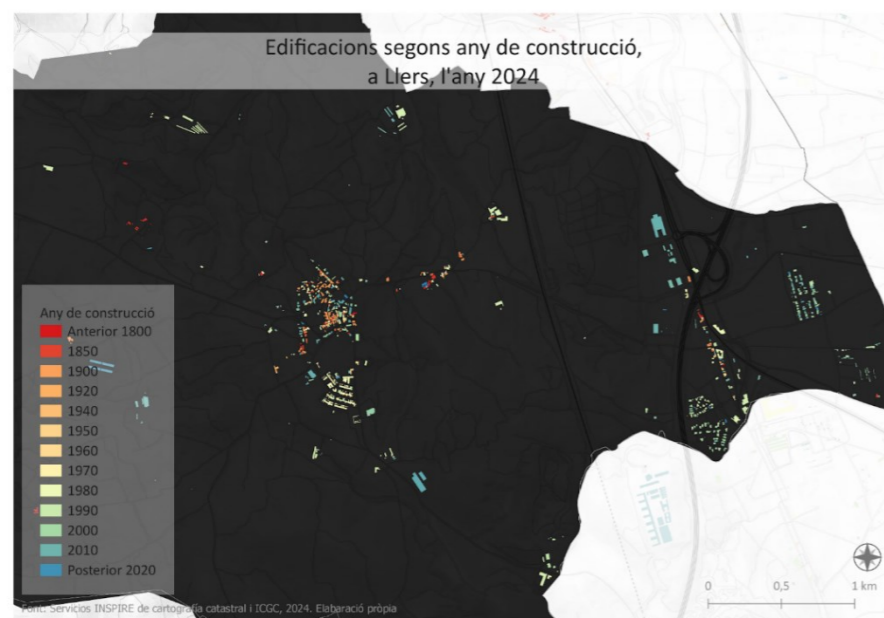
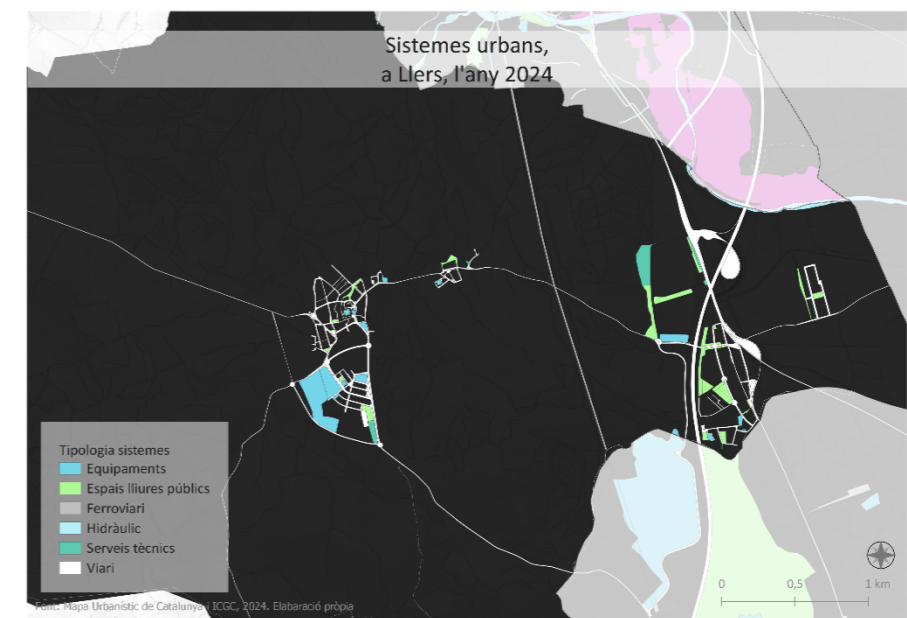
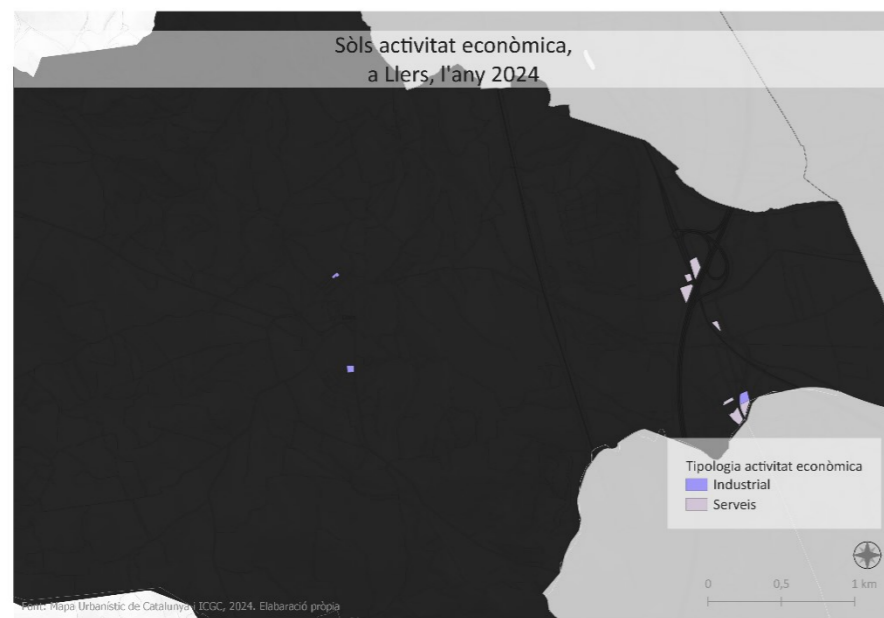
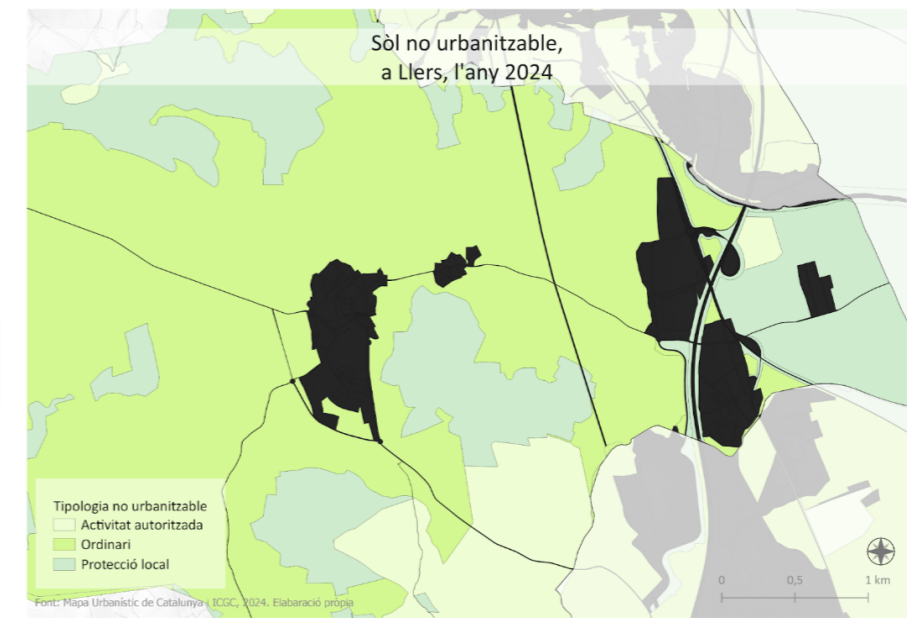
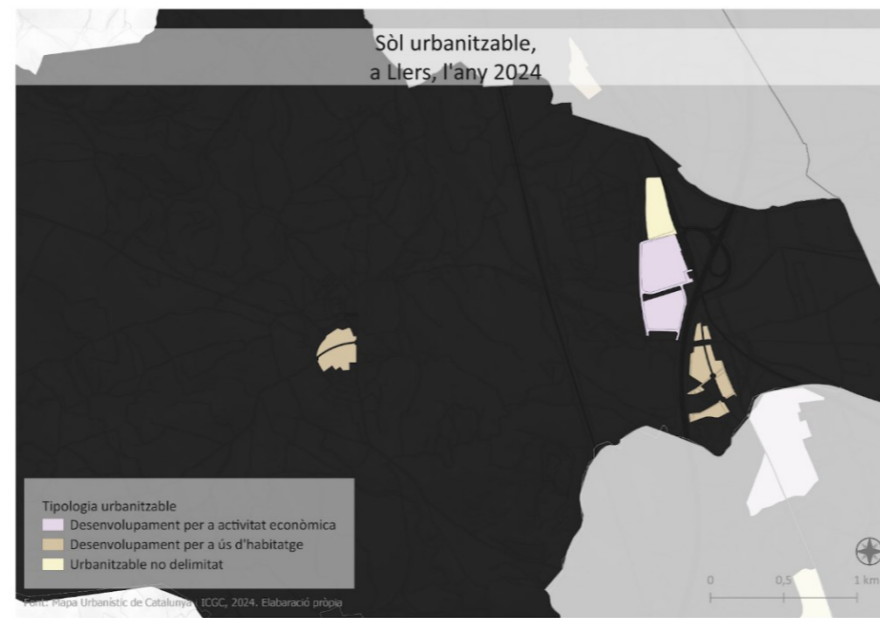
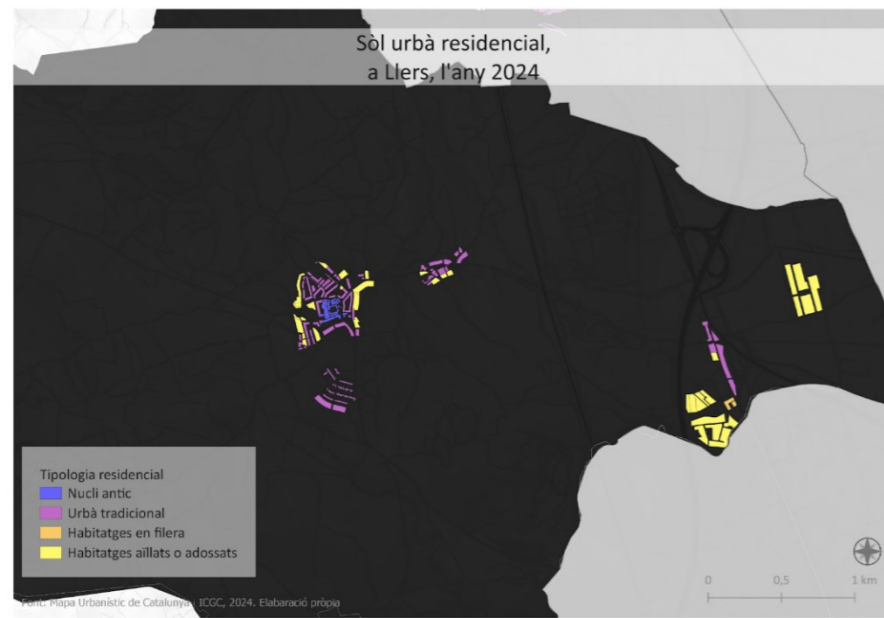
CABANES

Mapes 97-105: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Cabanes. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

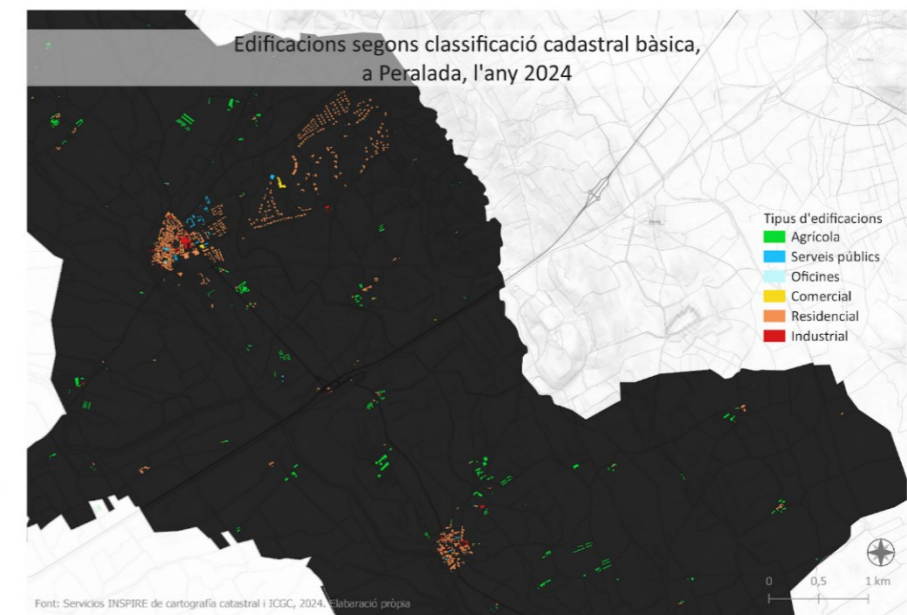
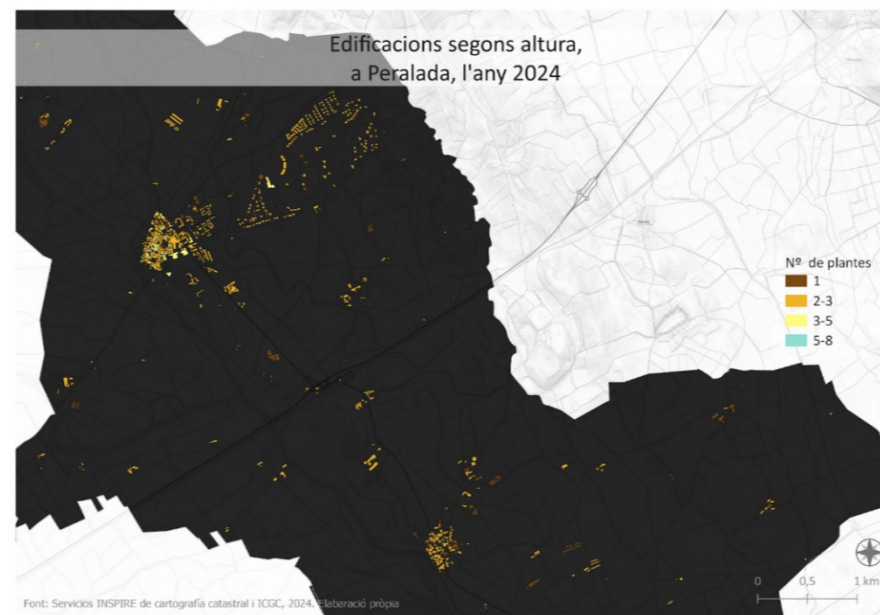
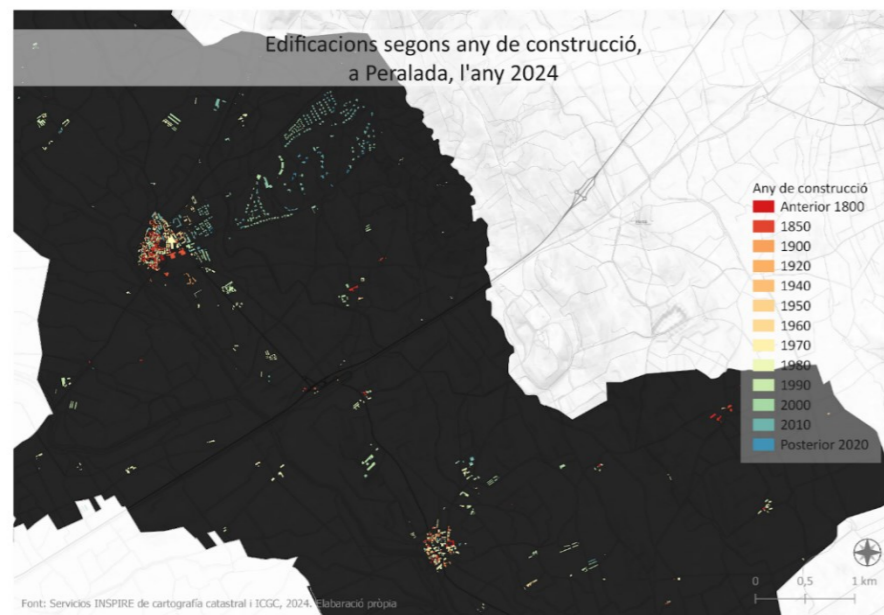
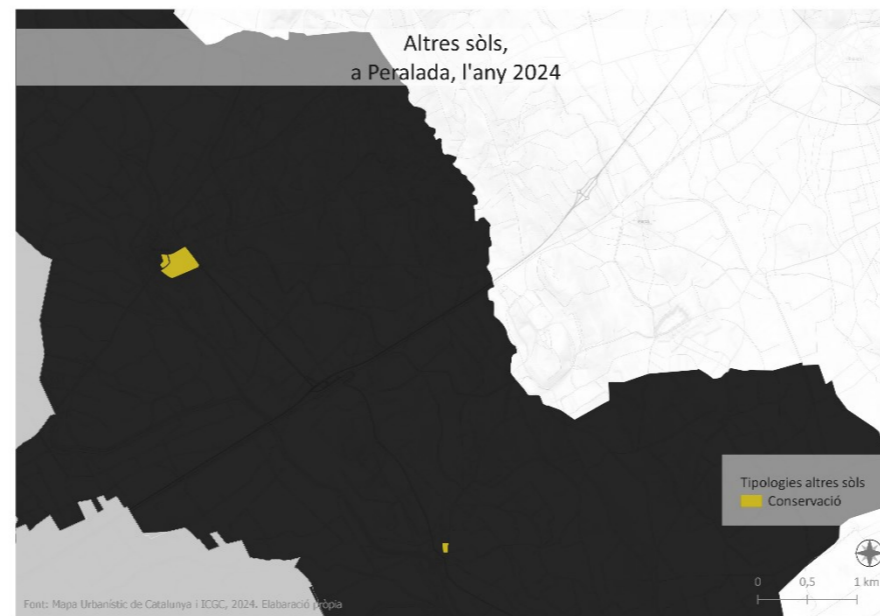
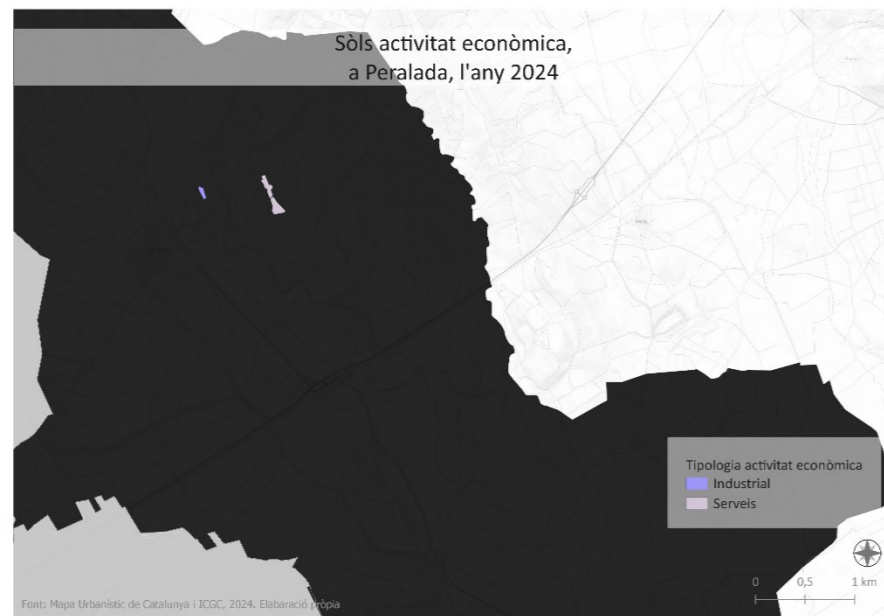
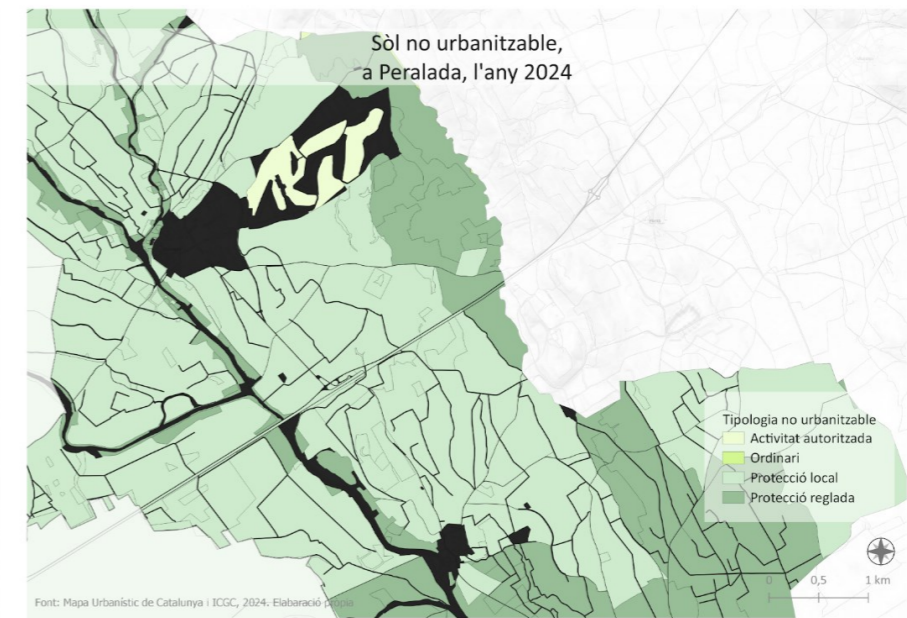
Mapes 106-114: Usos del sòl i classificacions cadastrals de El Far d'Empordà. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

Mapes 115-123: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Llers. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

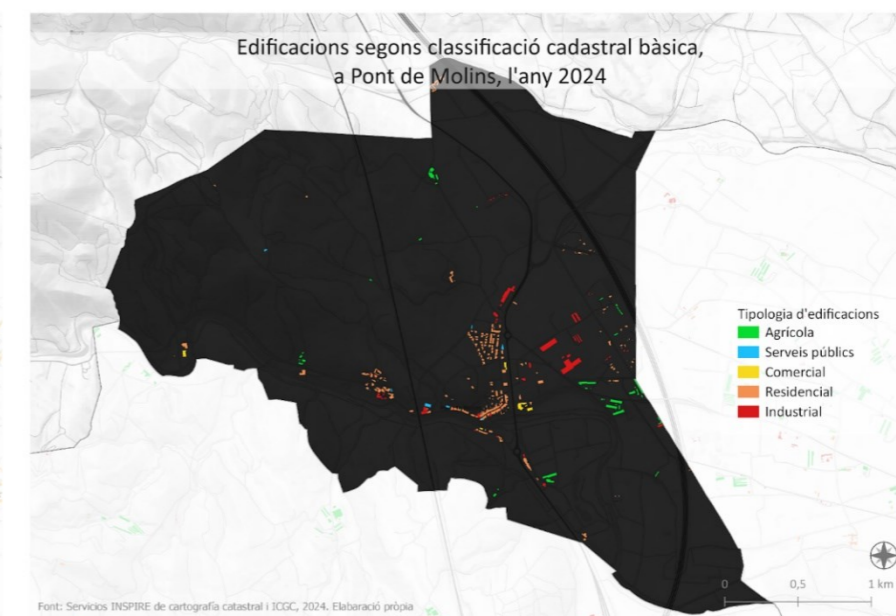
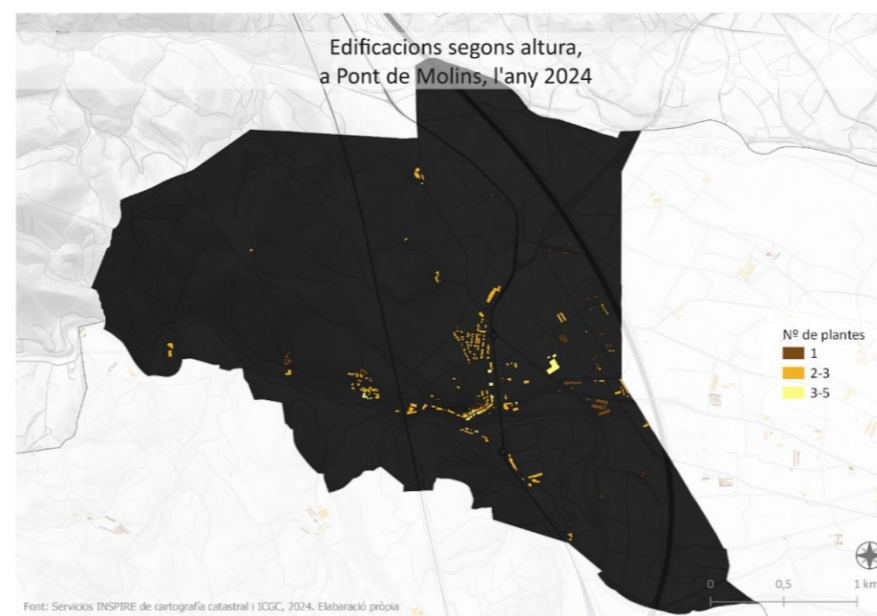
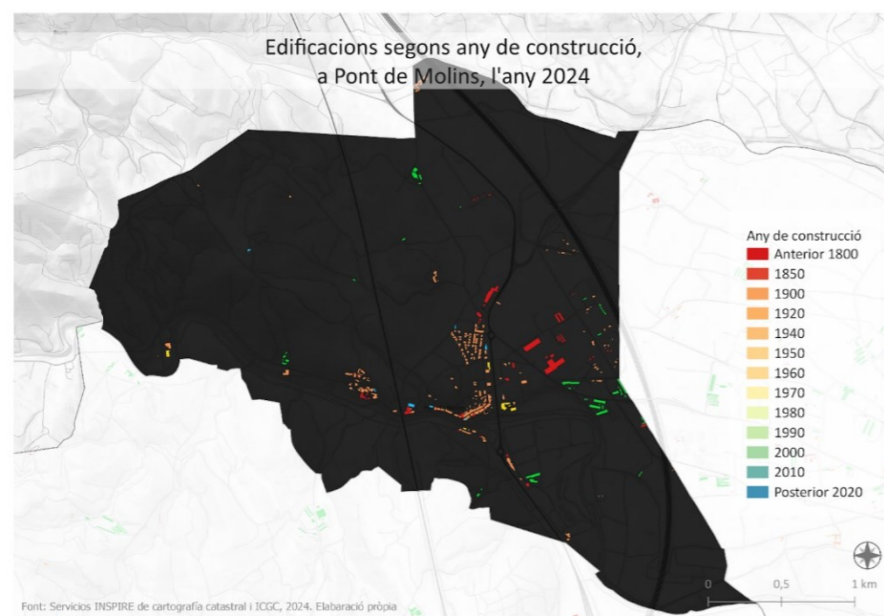
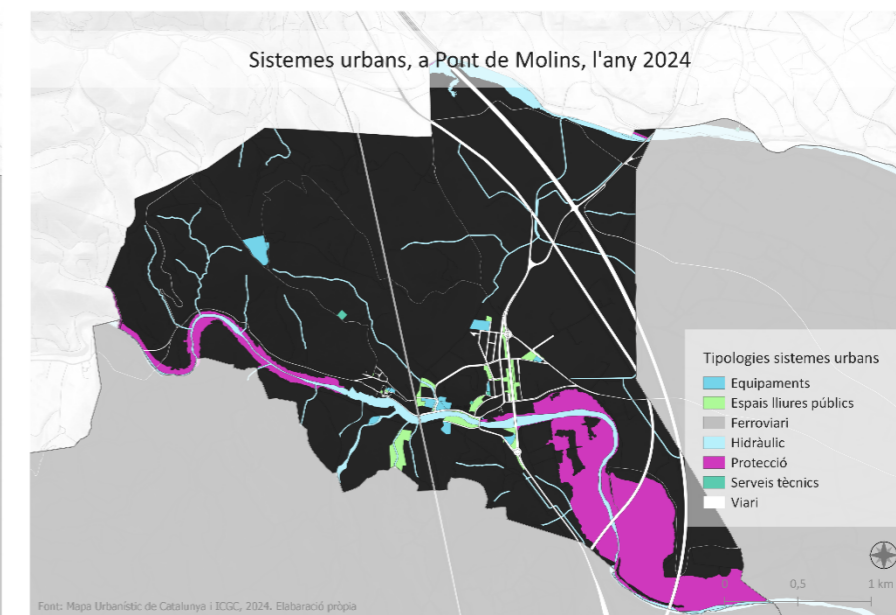
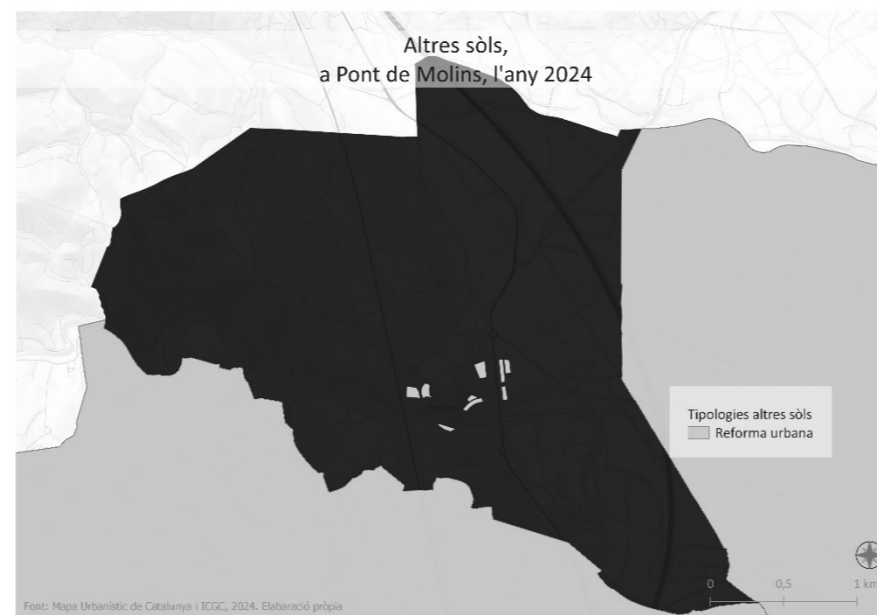
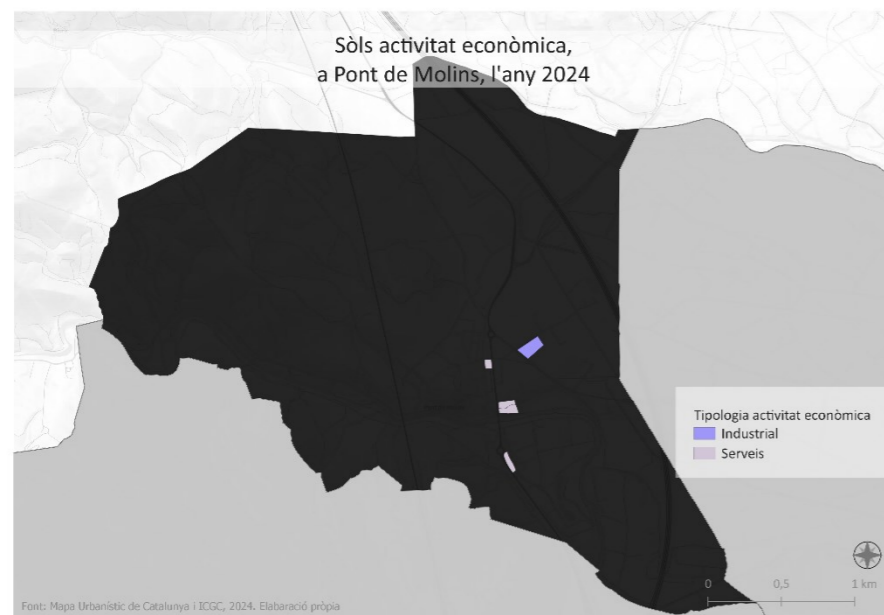
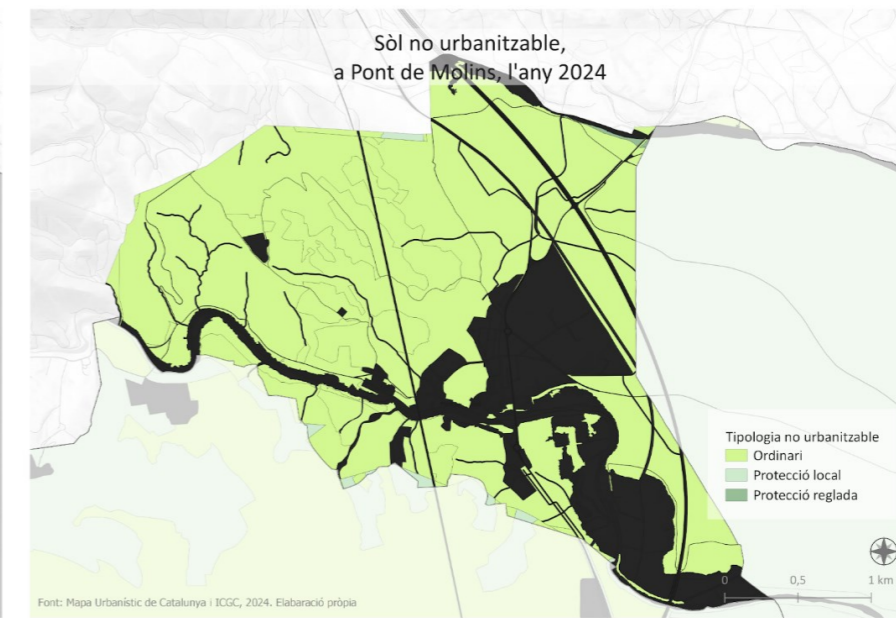
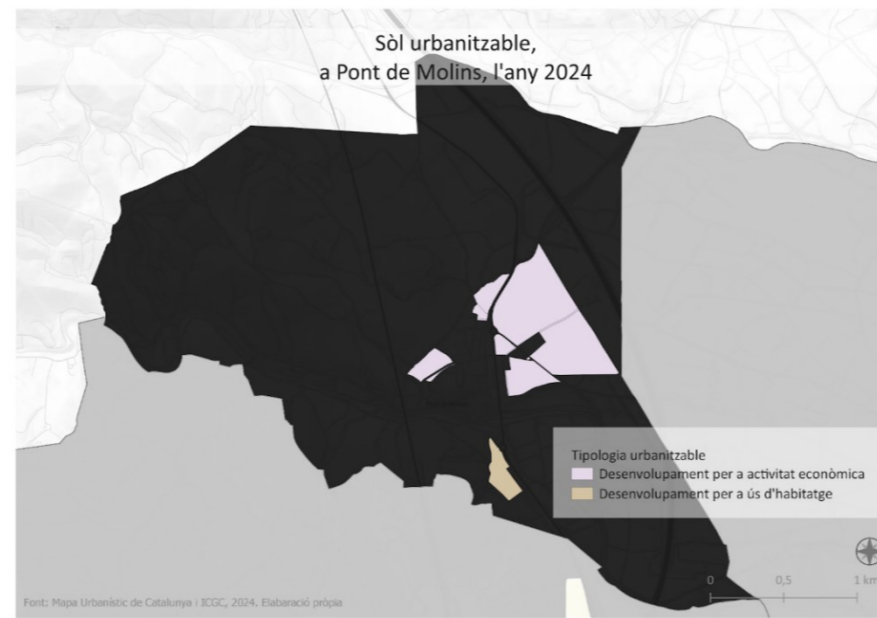
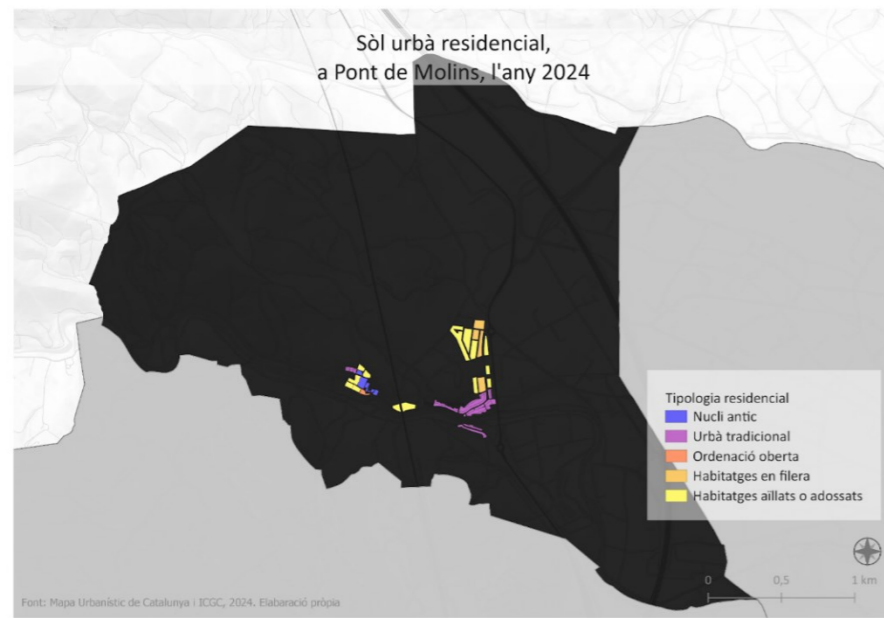

PERALADA

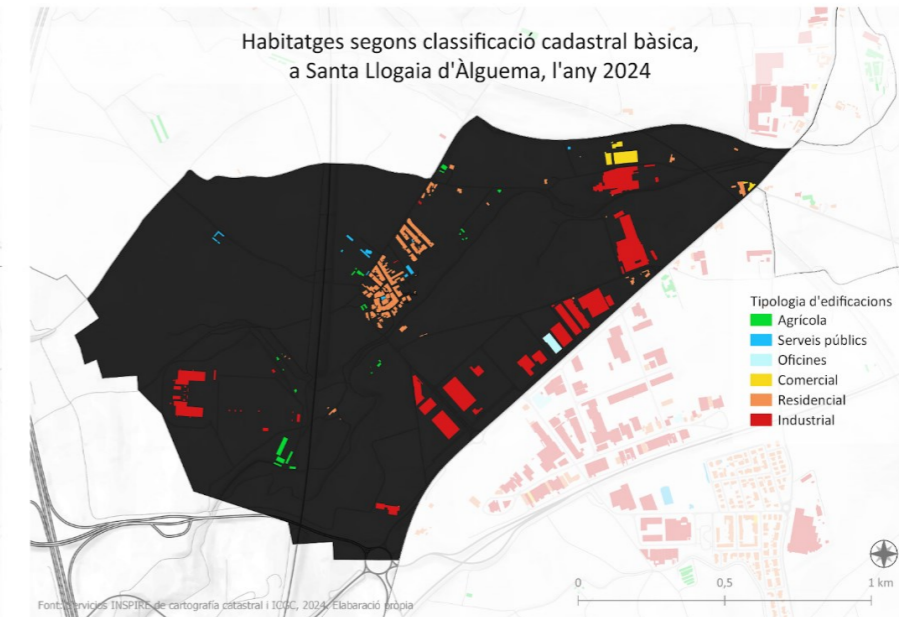
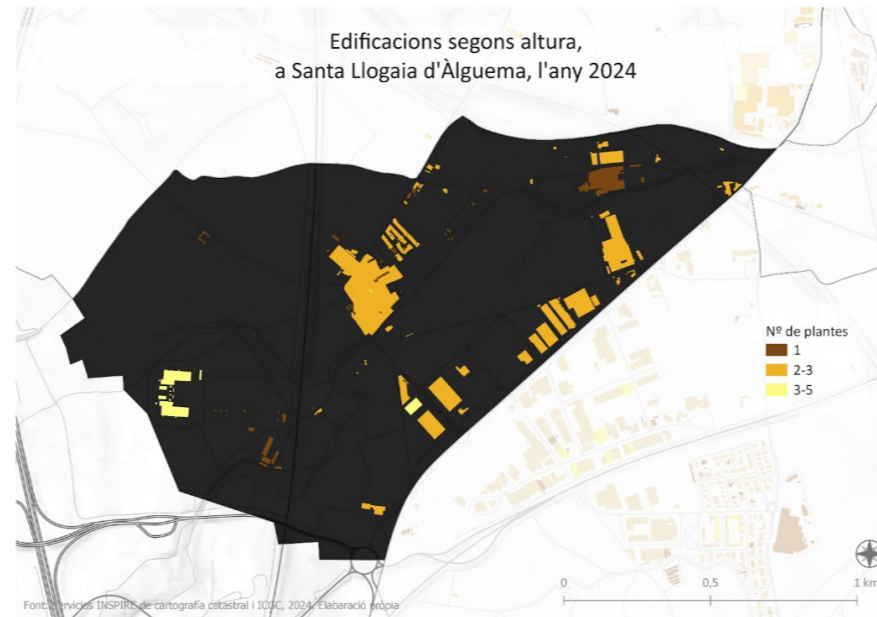
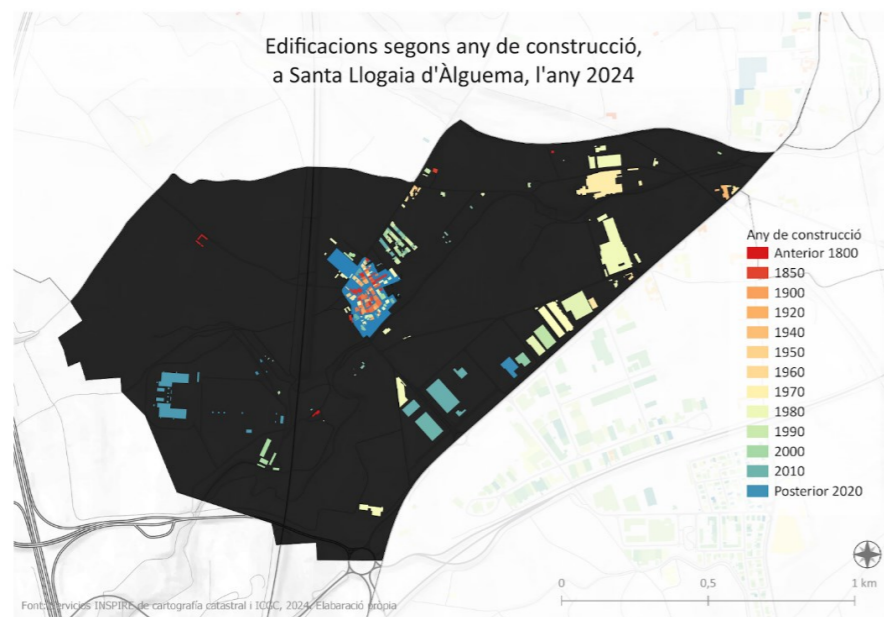
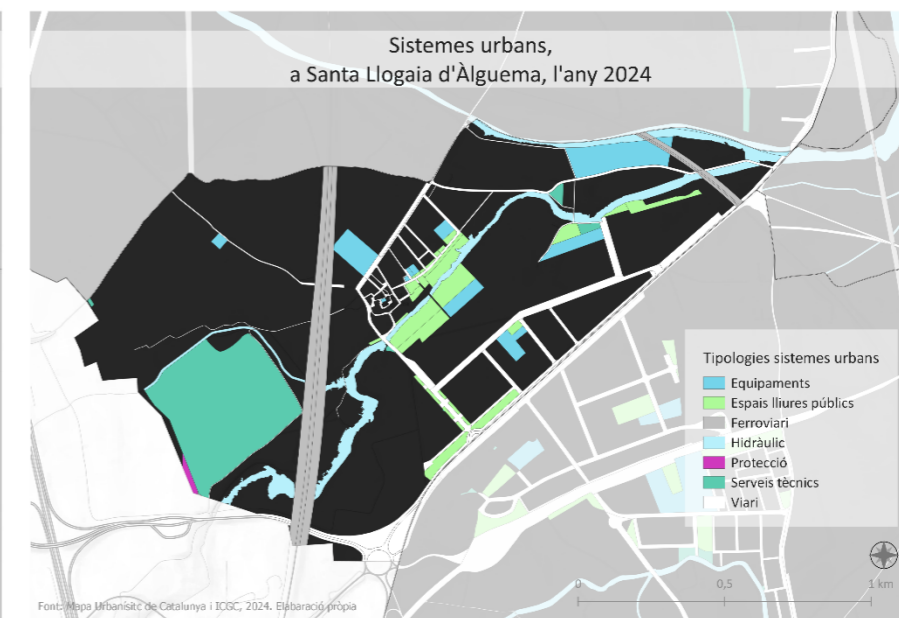
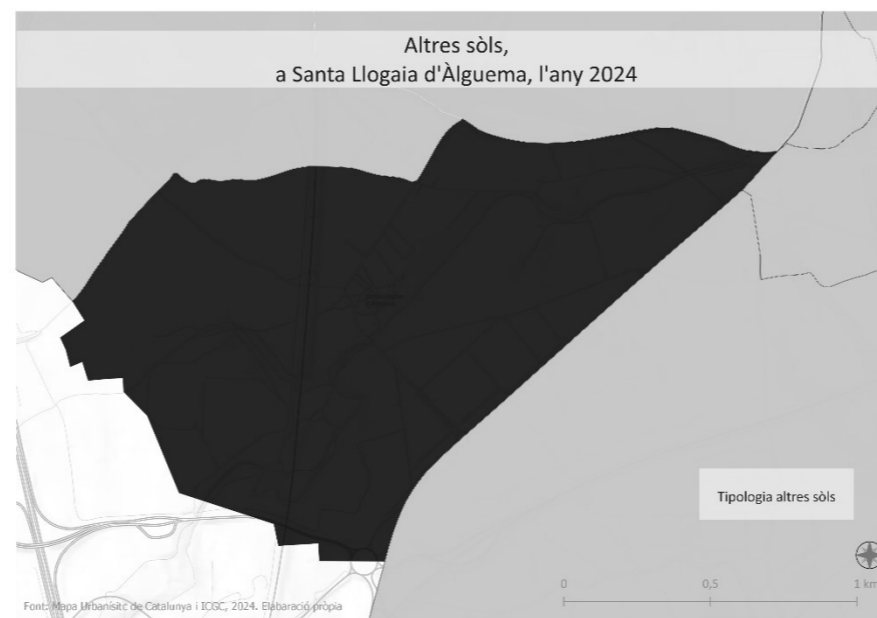
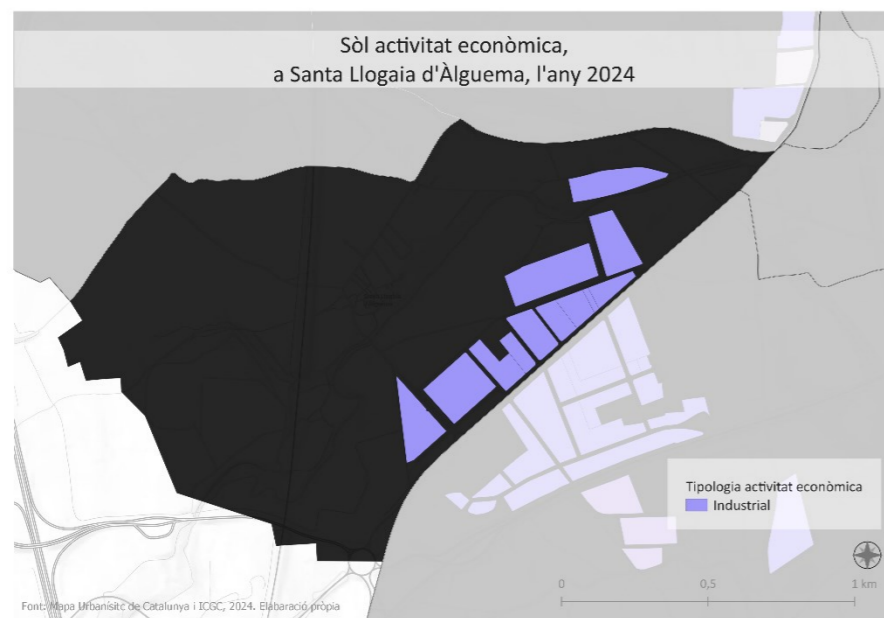
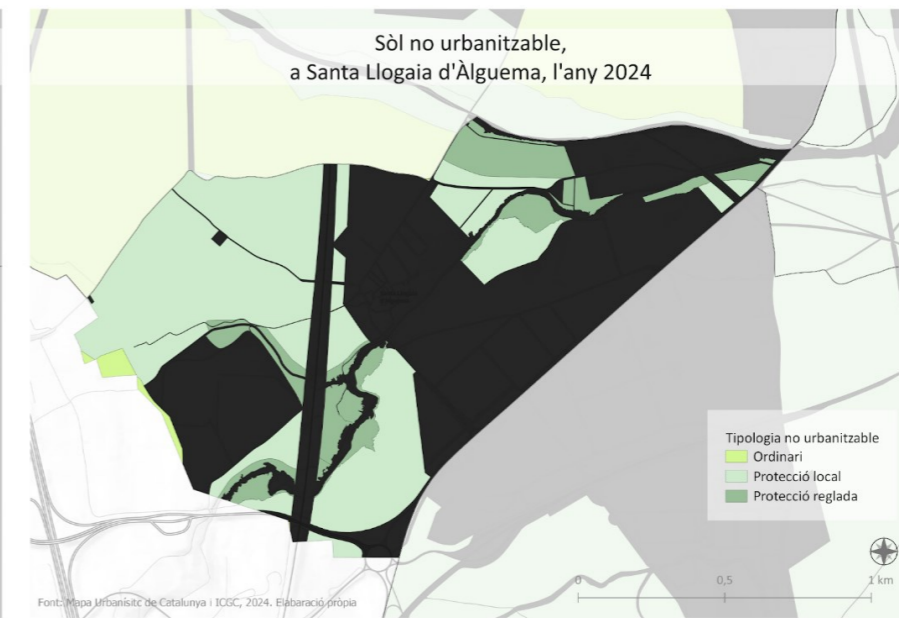
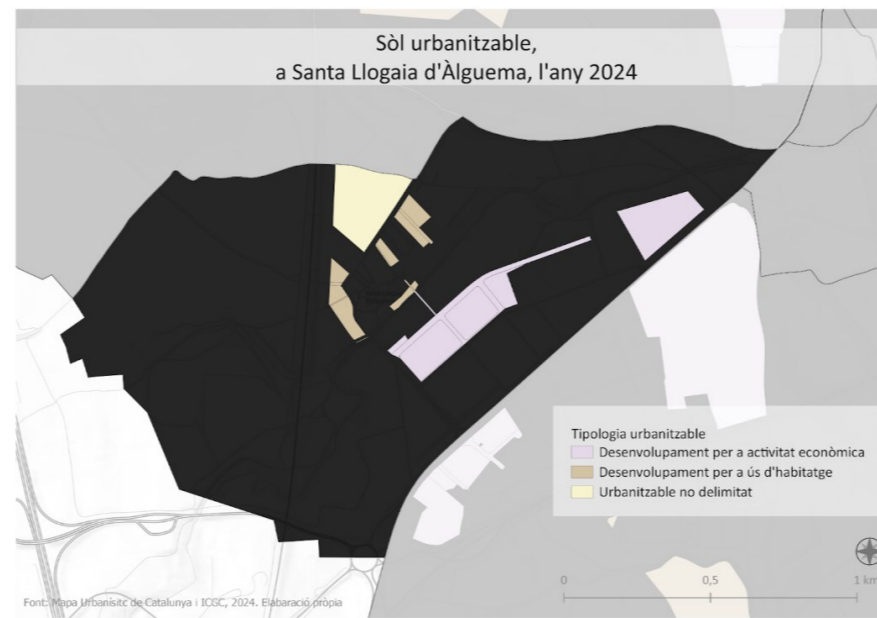
Mapes 124-132: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Peralada. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

PONT DE MOLINS

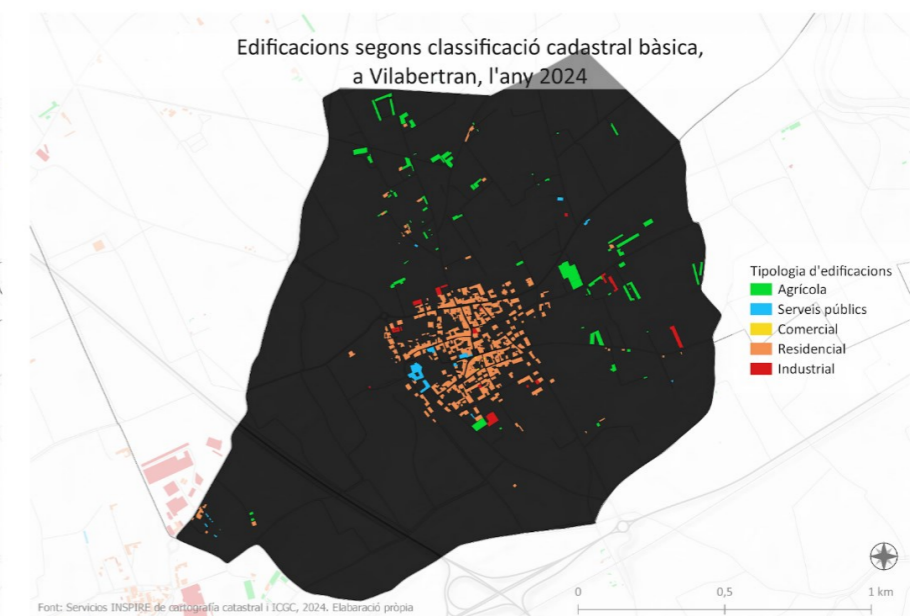
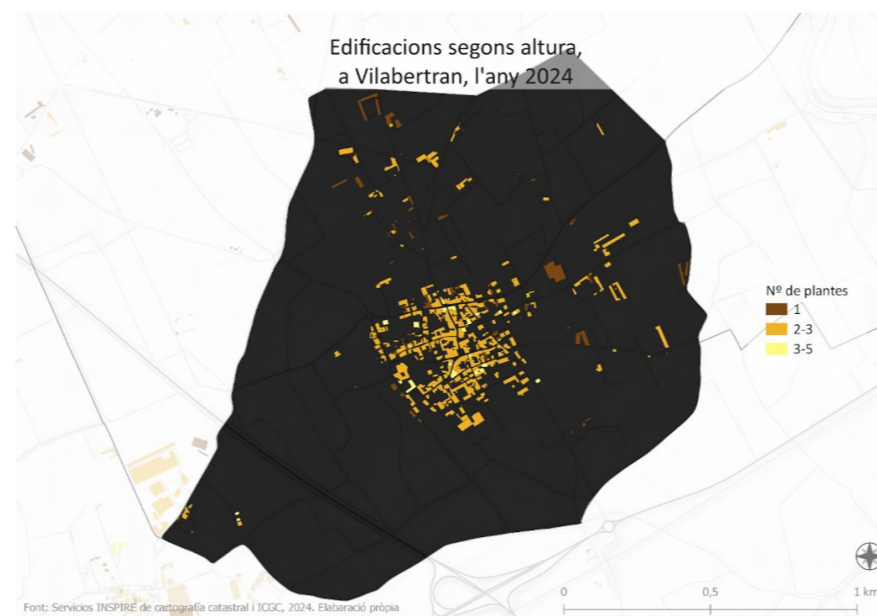
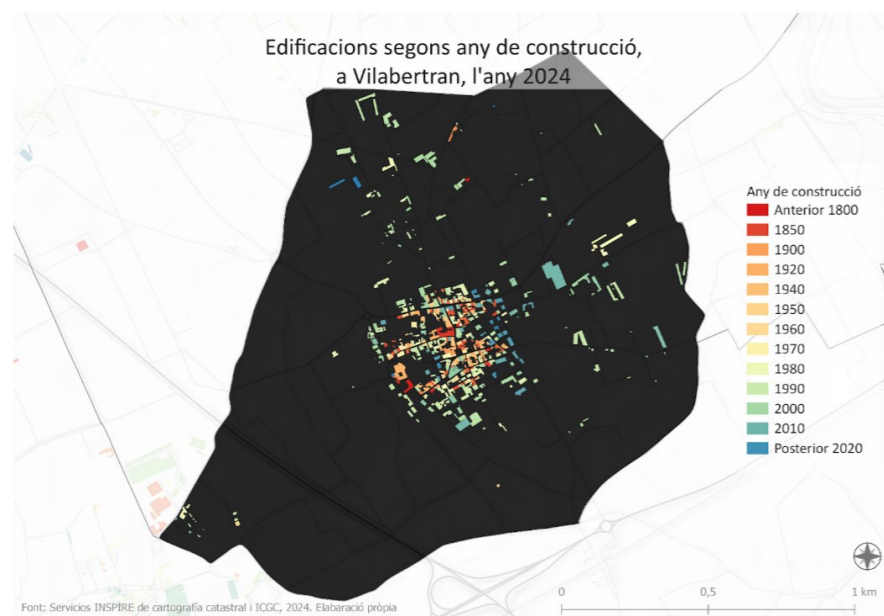
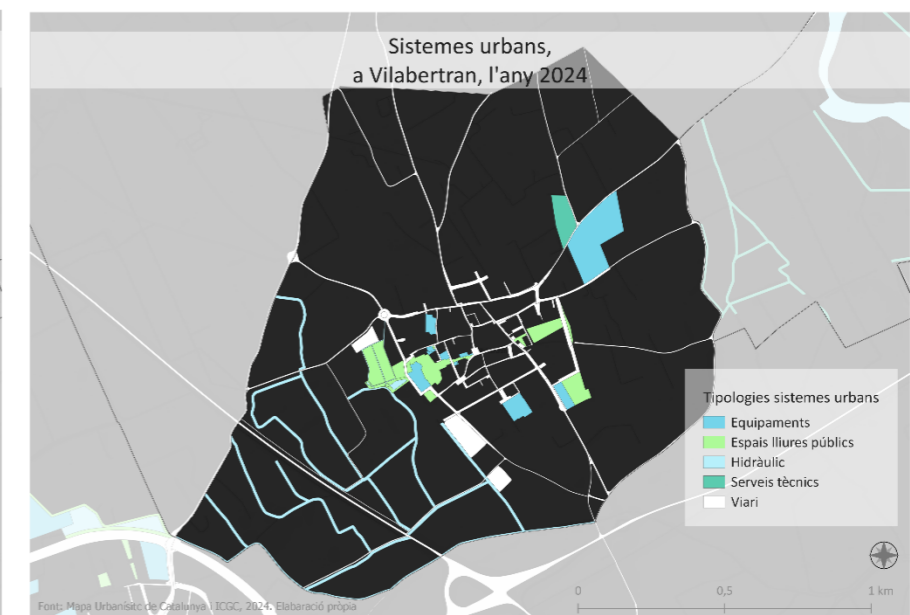
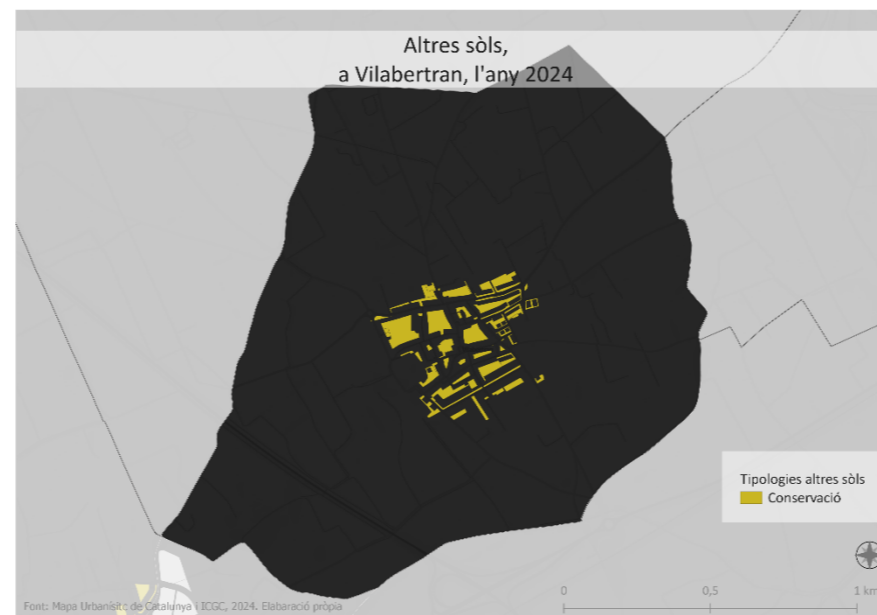
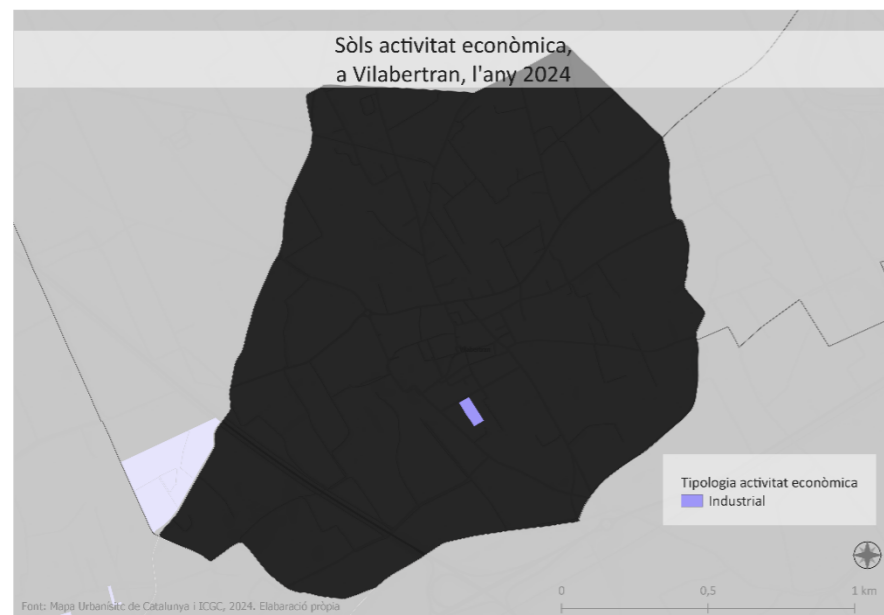
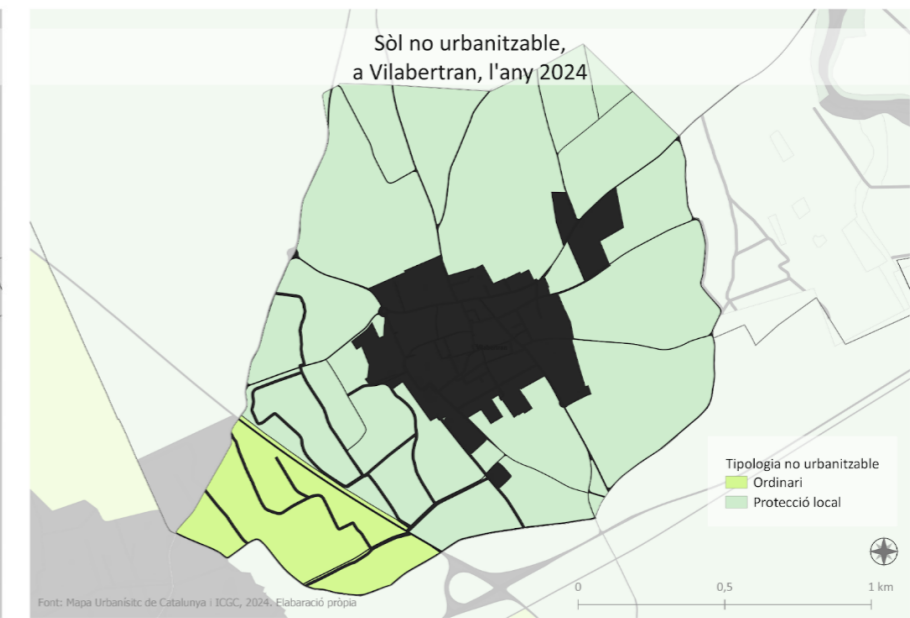
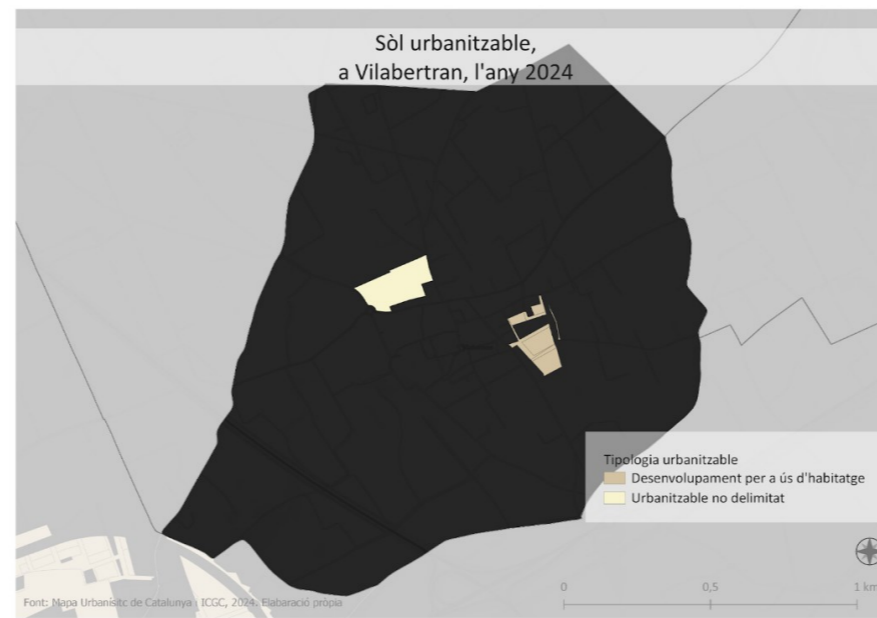
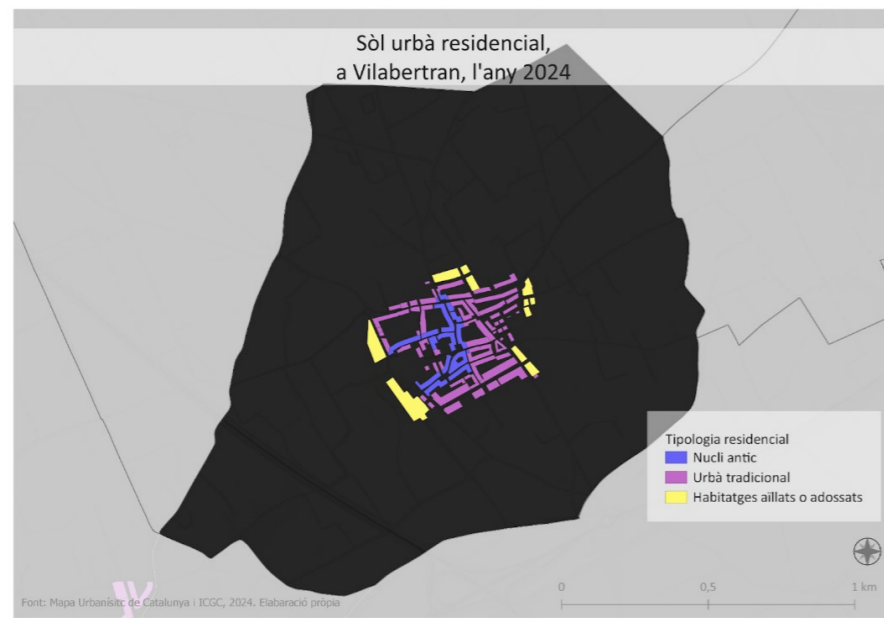

Mapes 133-141: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Pont de Molins. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

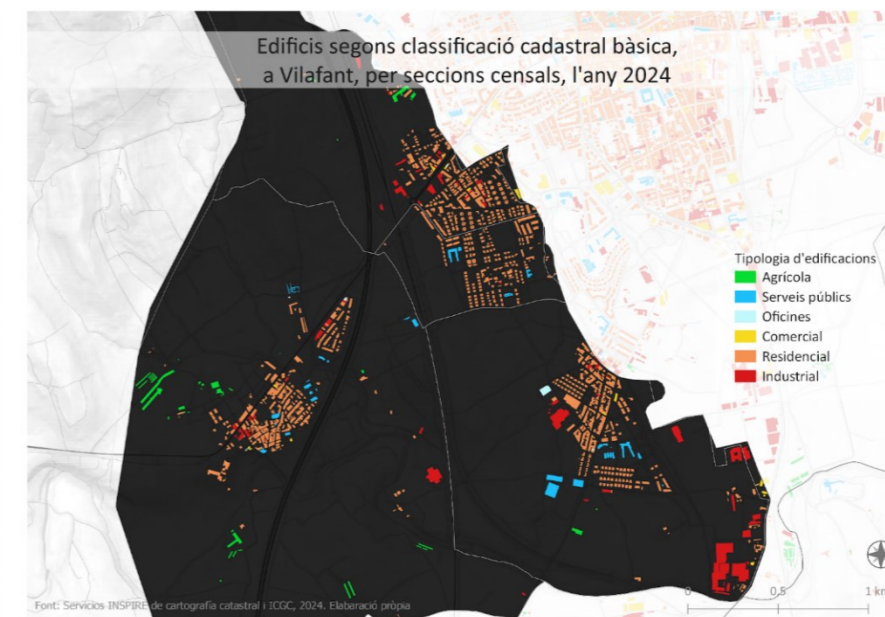
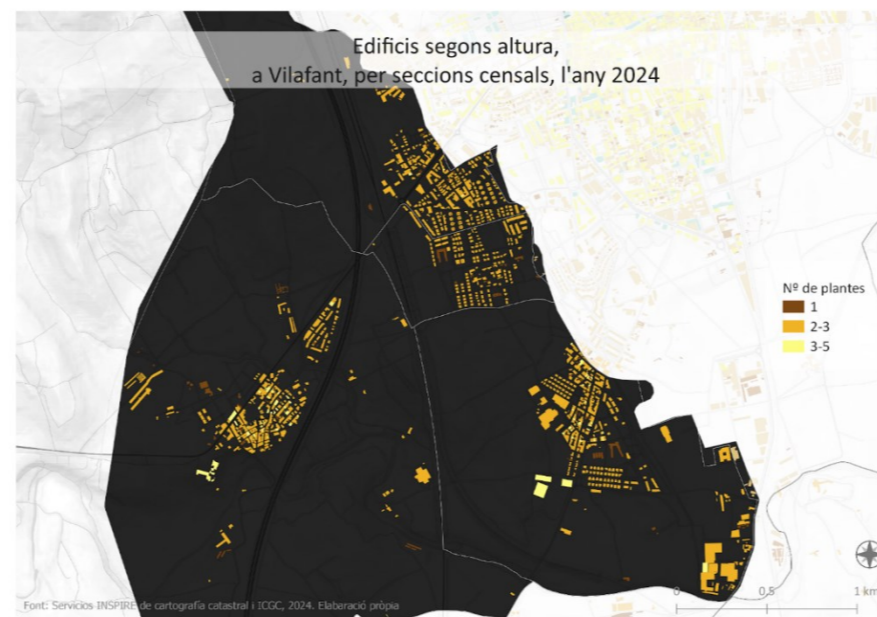
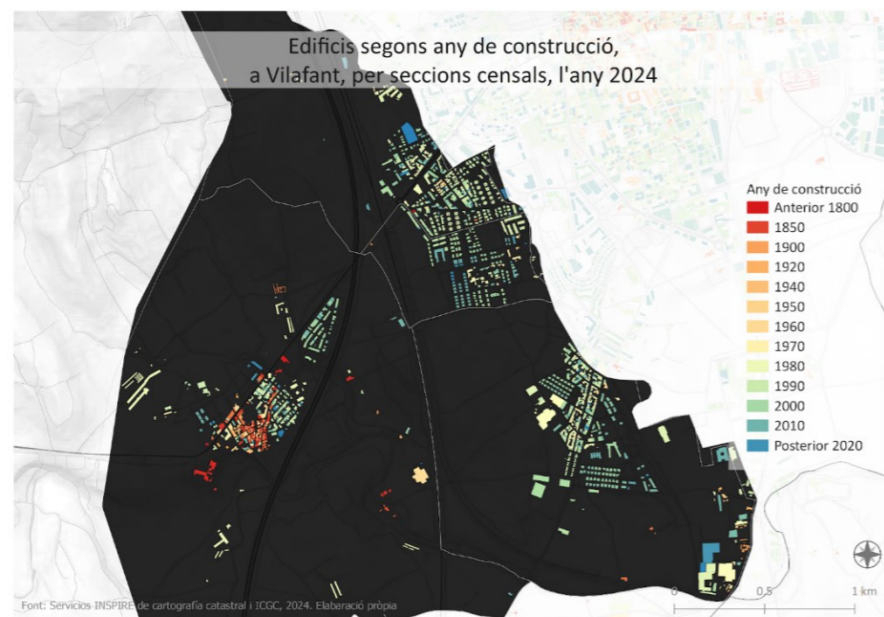
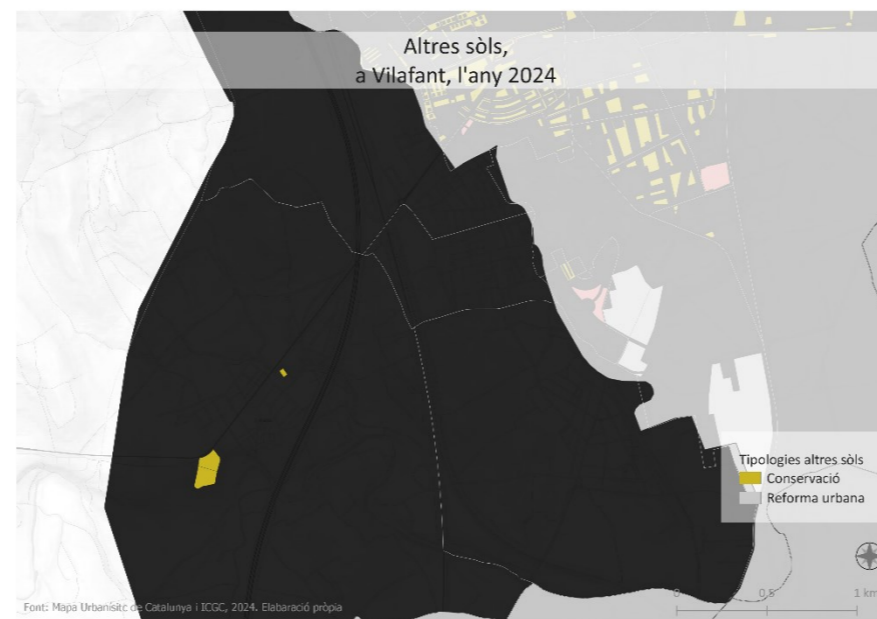
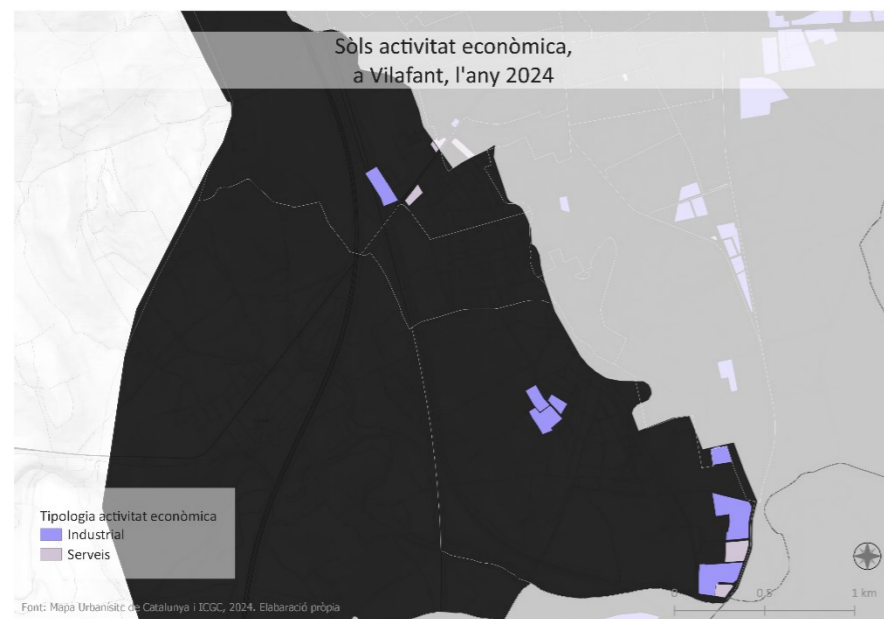
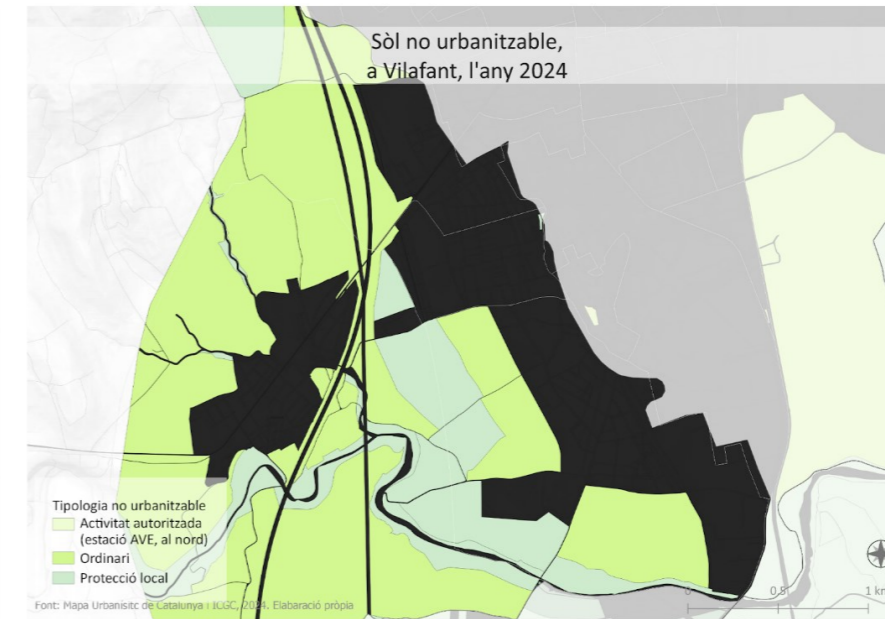
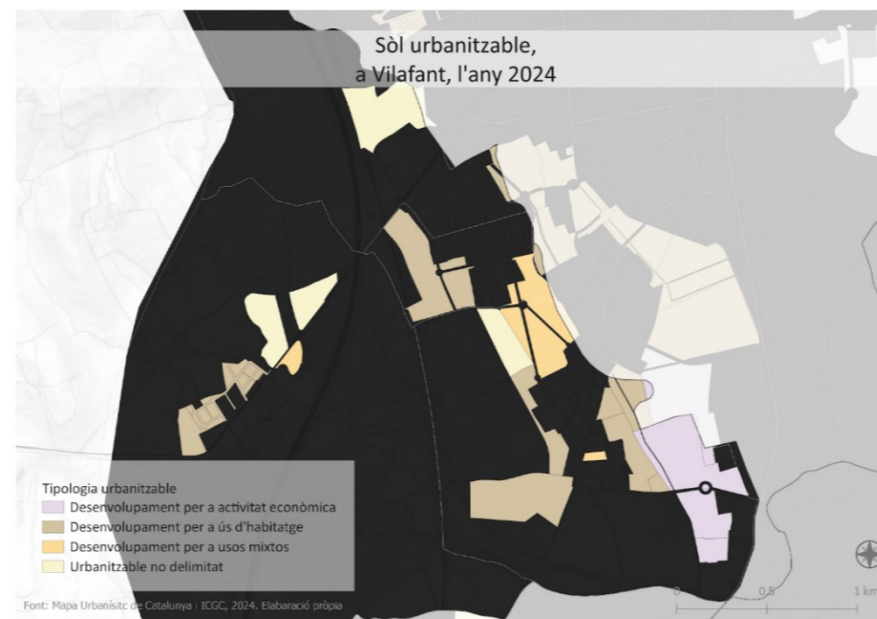
SANTA LLOGAIA D'ÀLGUEMA

Mapes 141-149: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Santa Llogaia d'Àlguema. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

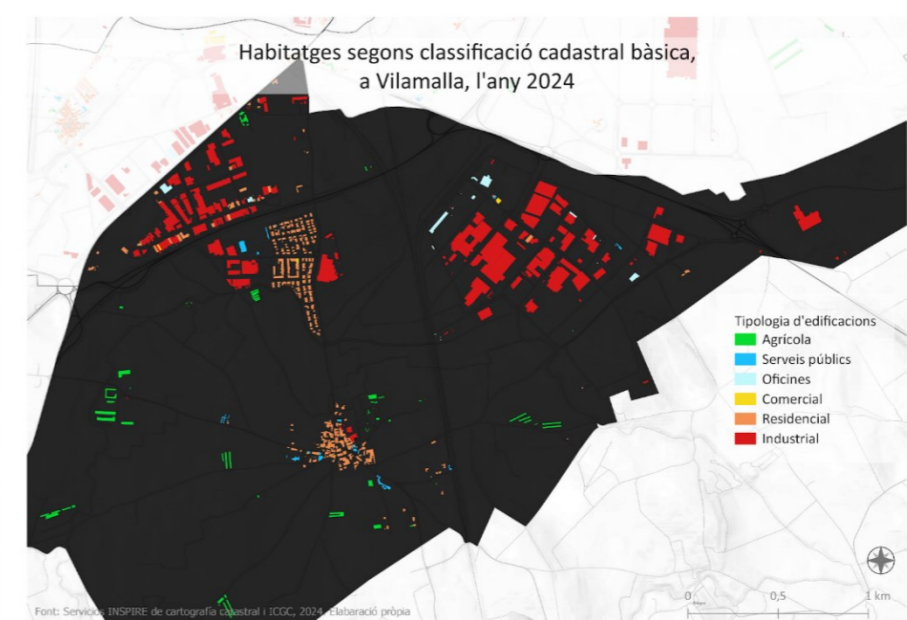
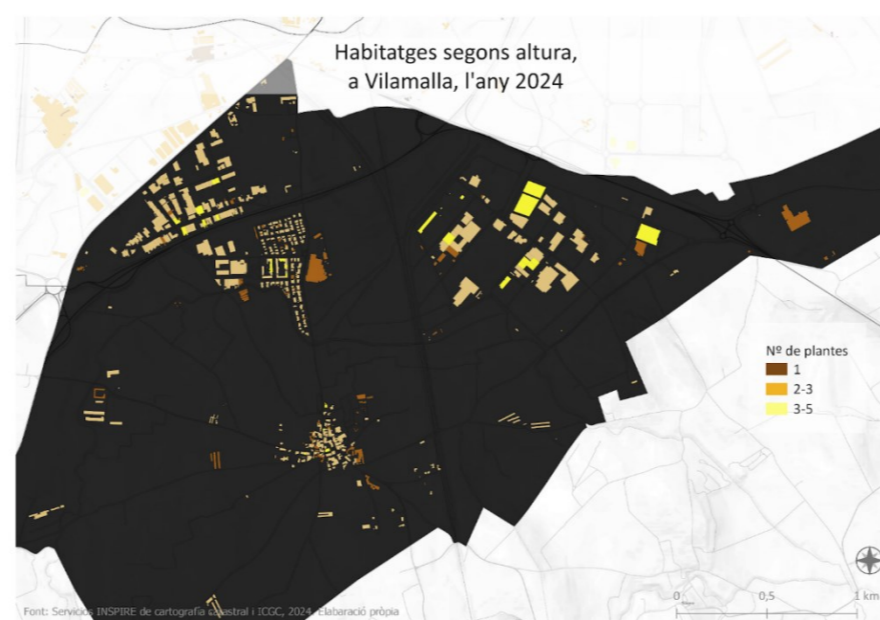
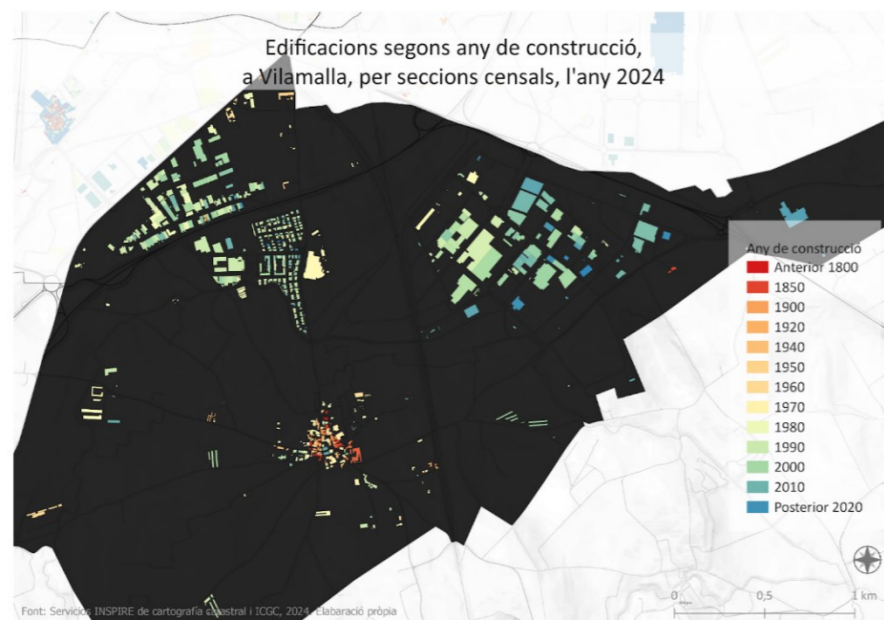
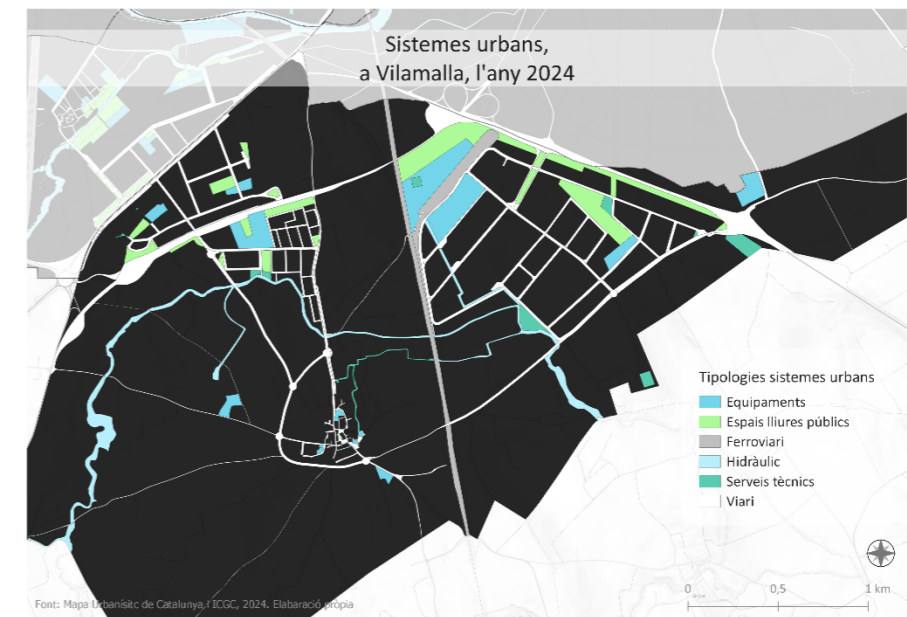
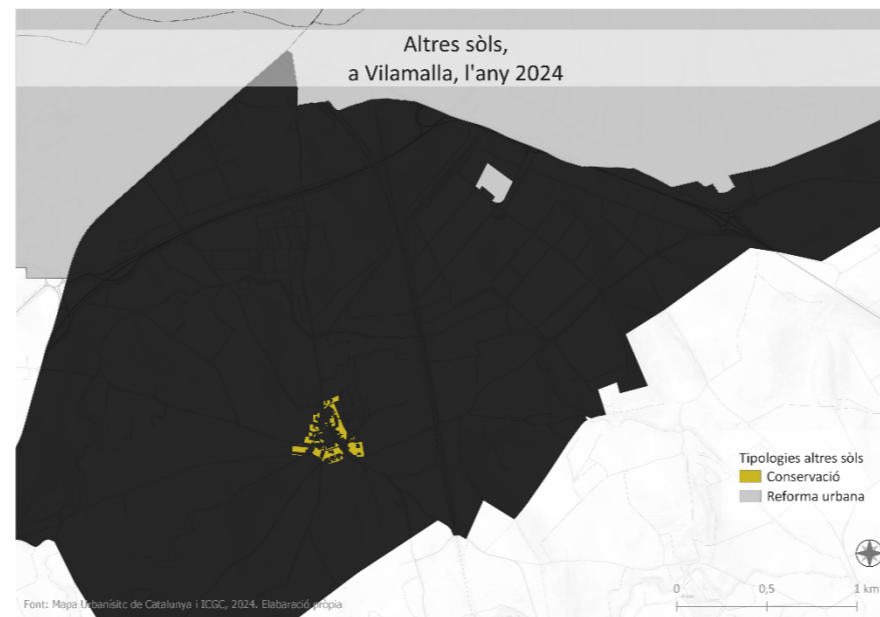
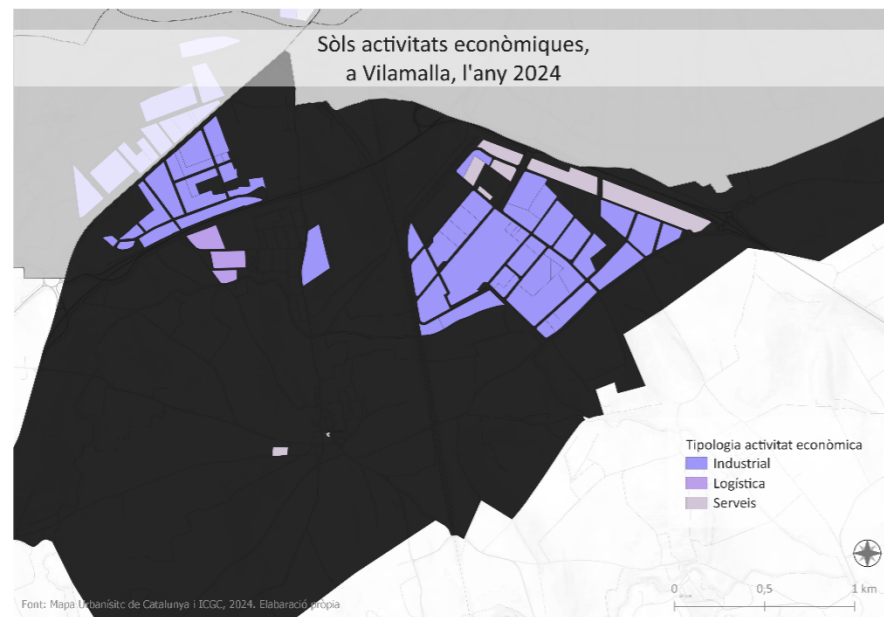
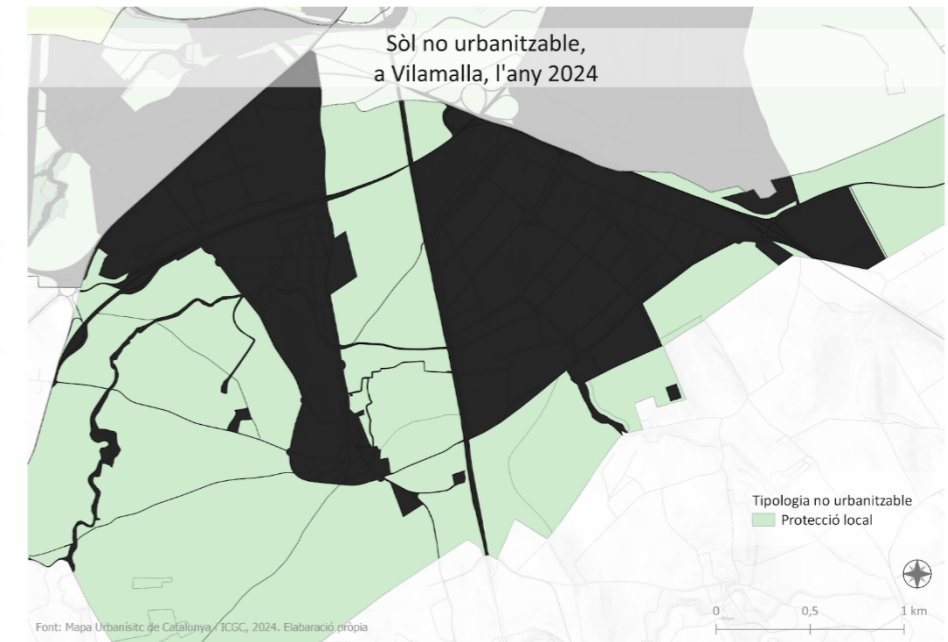
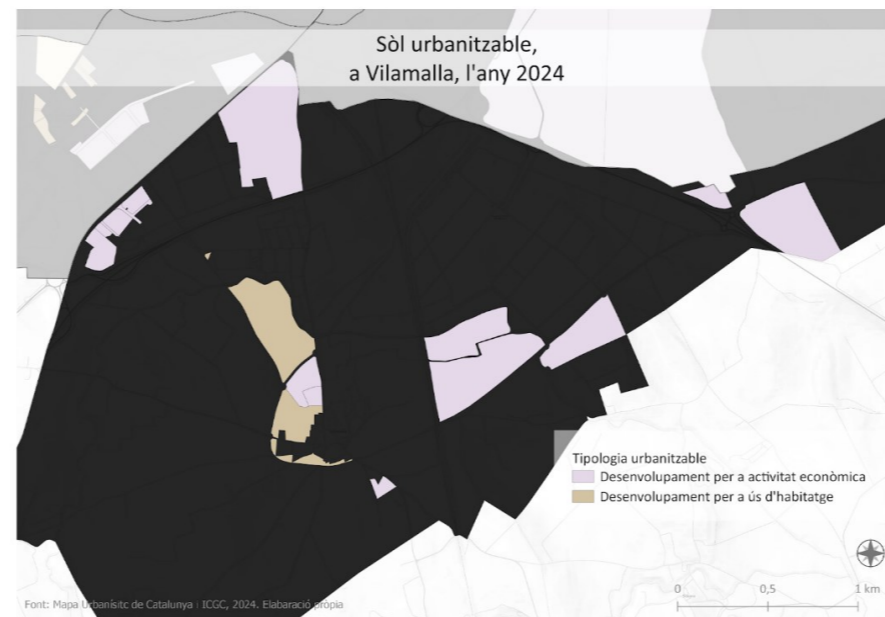
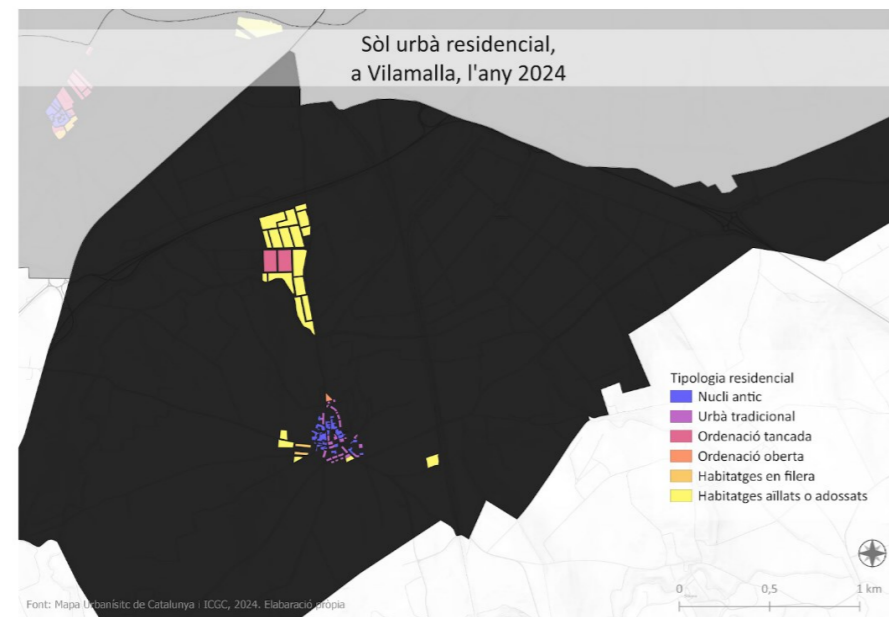

Mapes 150-158: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Vilabertran. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

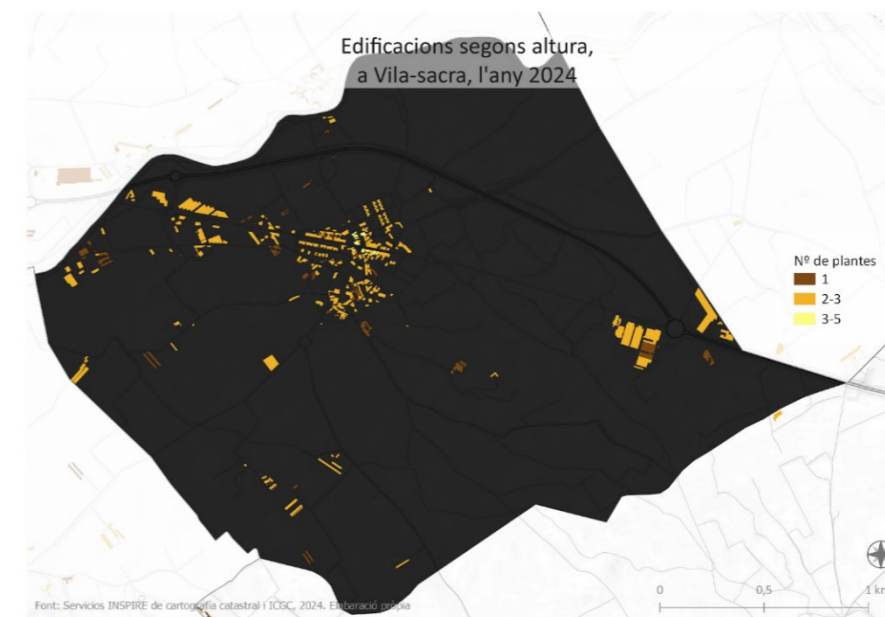
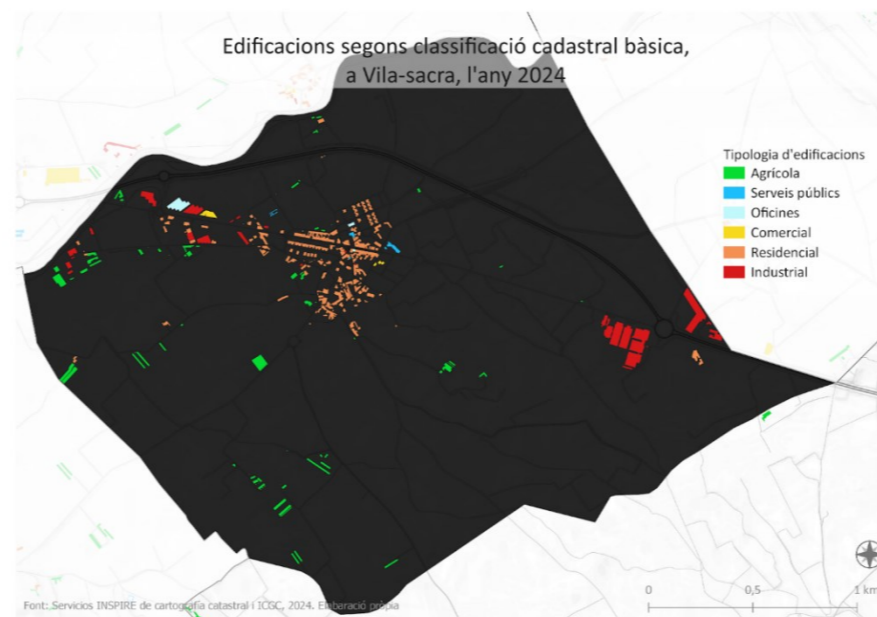
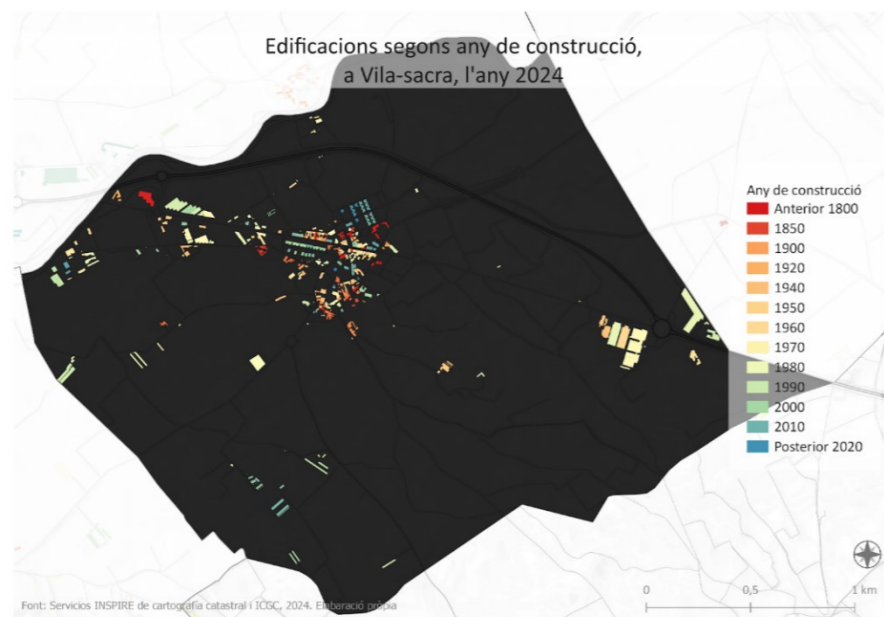
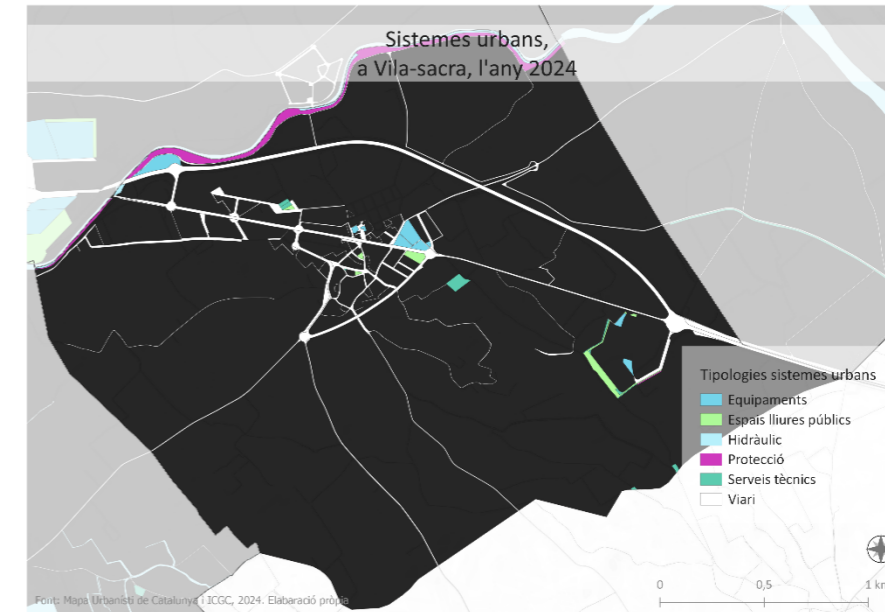
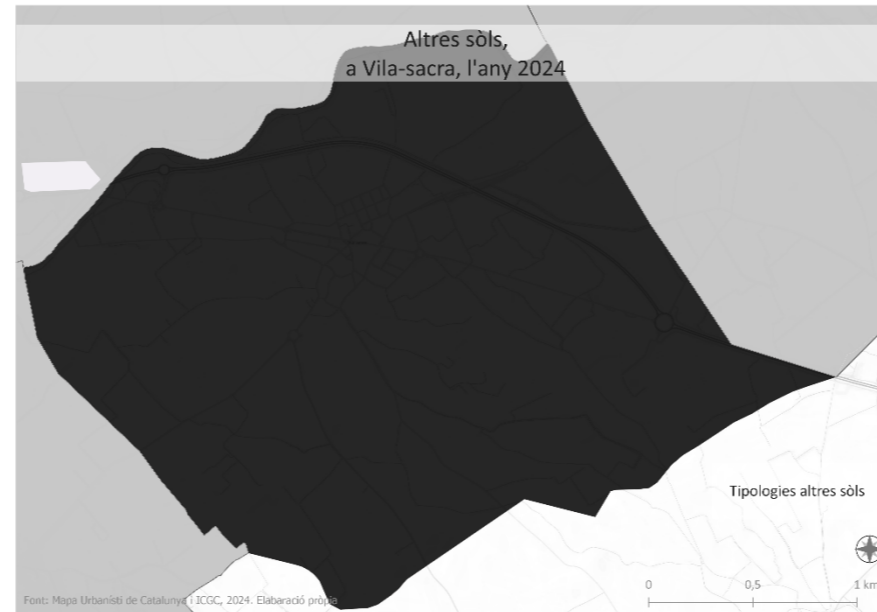
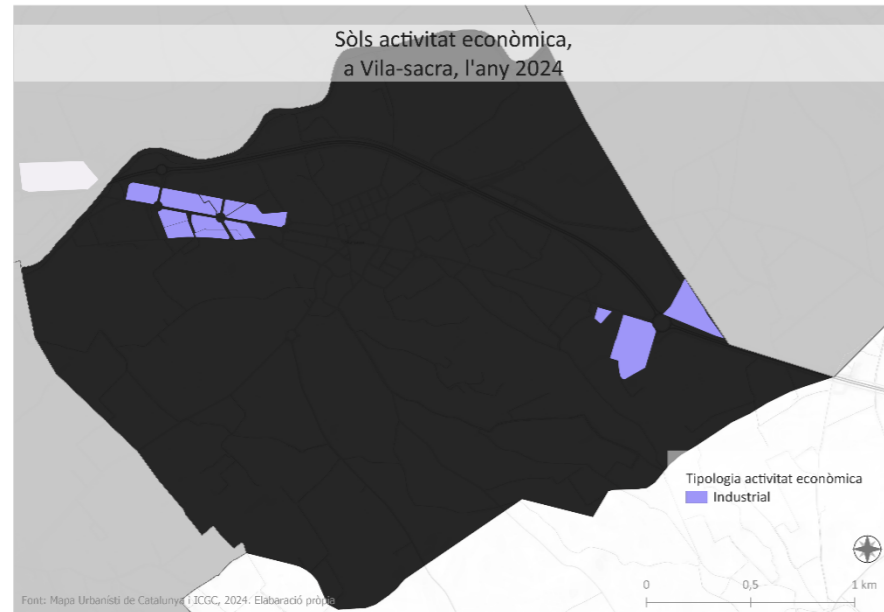
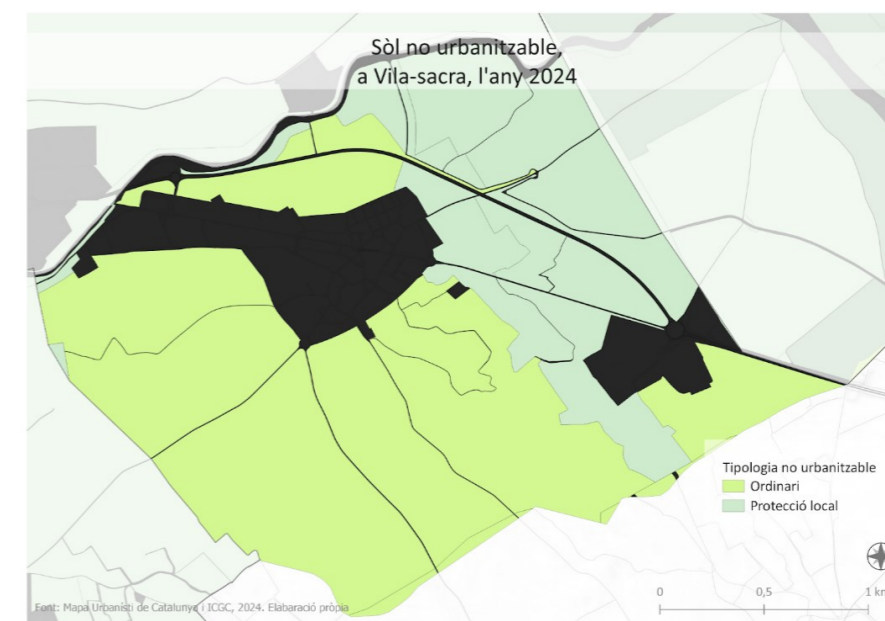
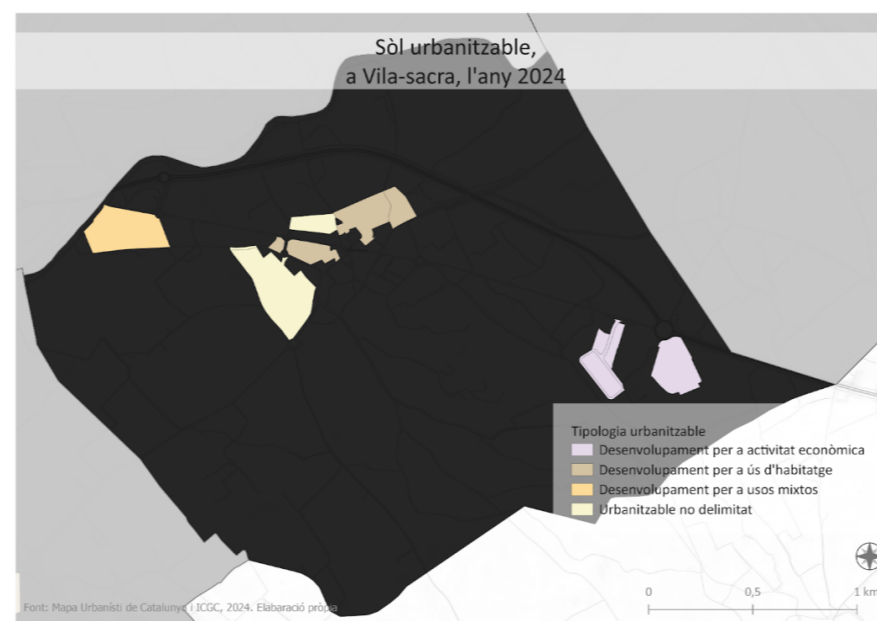
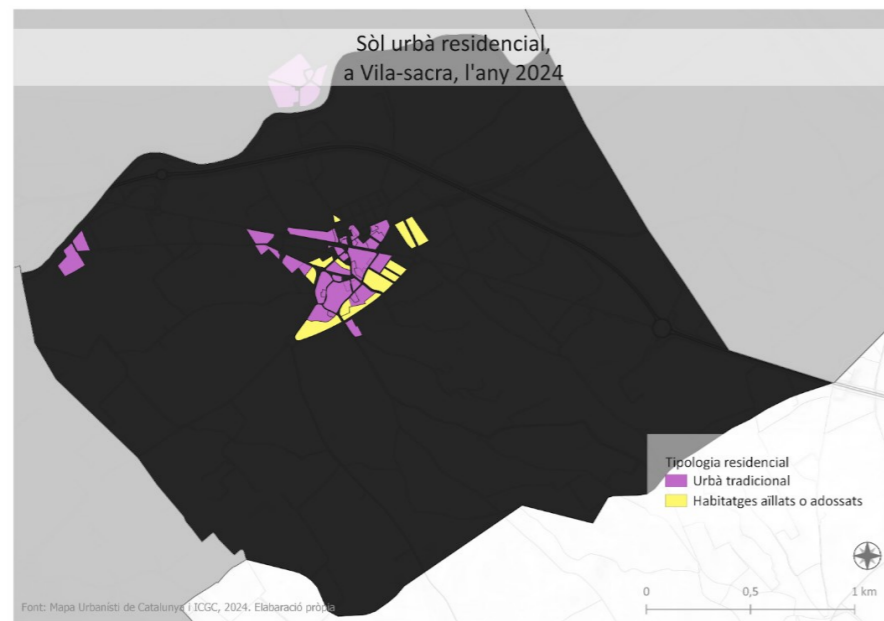

Mapes 159-167: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Vilafant. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

VILAMALLA

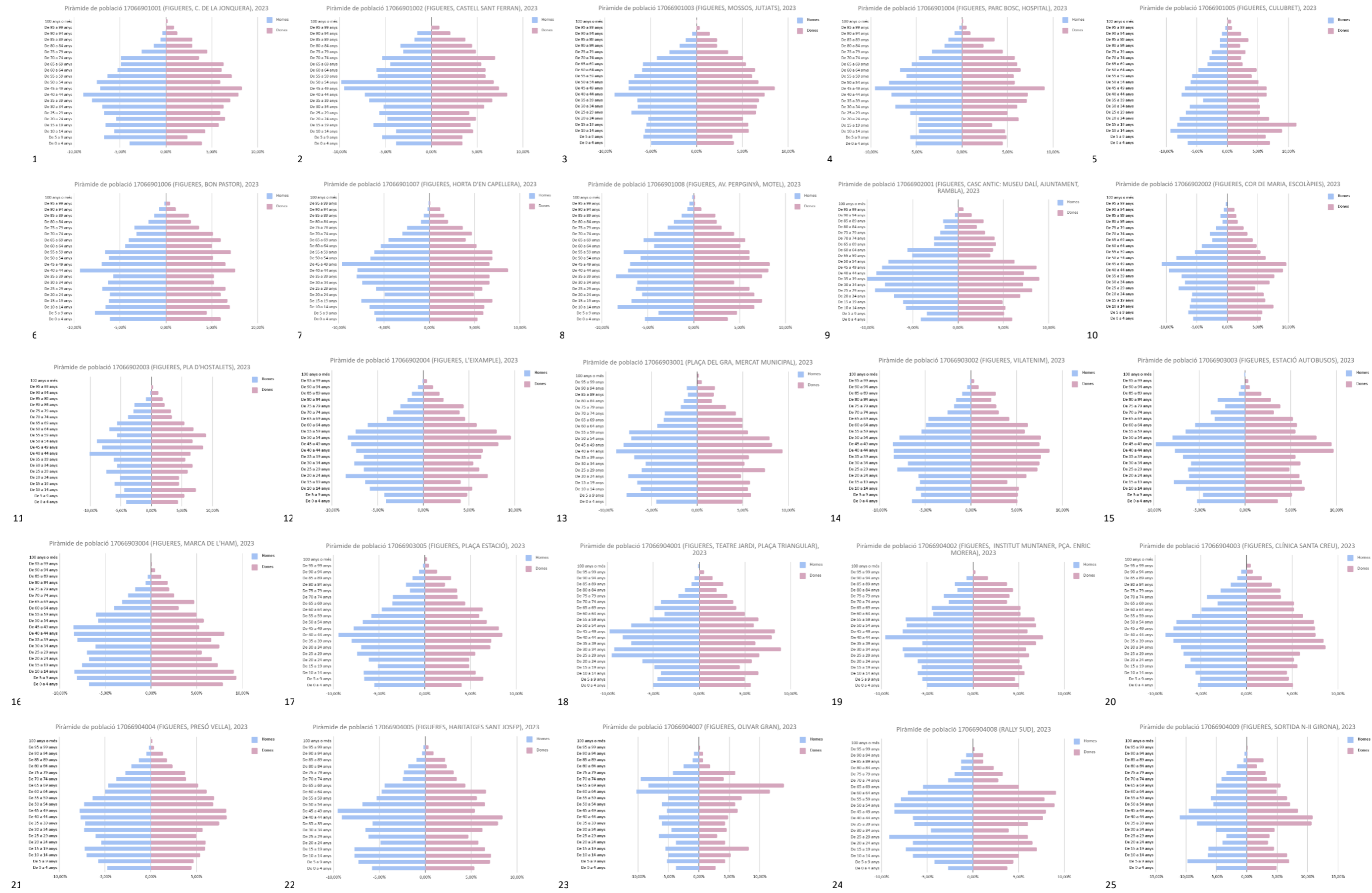

Mapes 167-175 Usos del sòl i classificacions cadastrals de Figueres. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

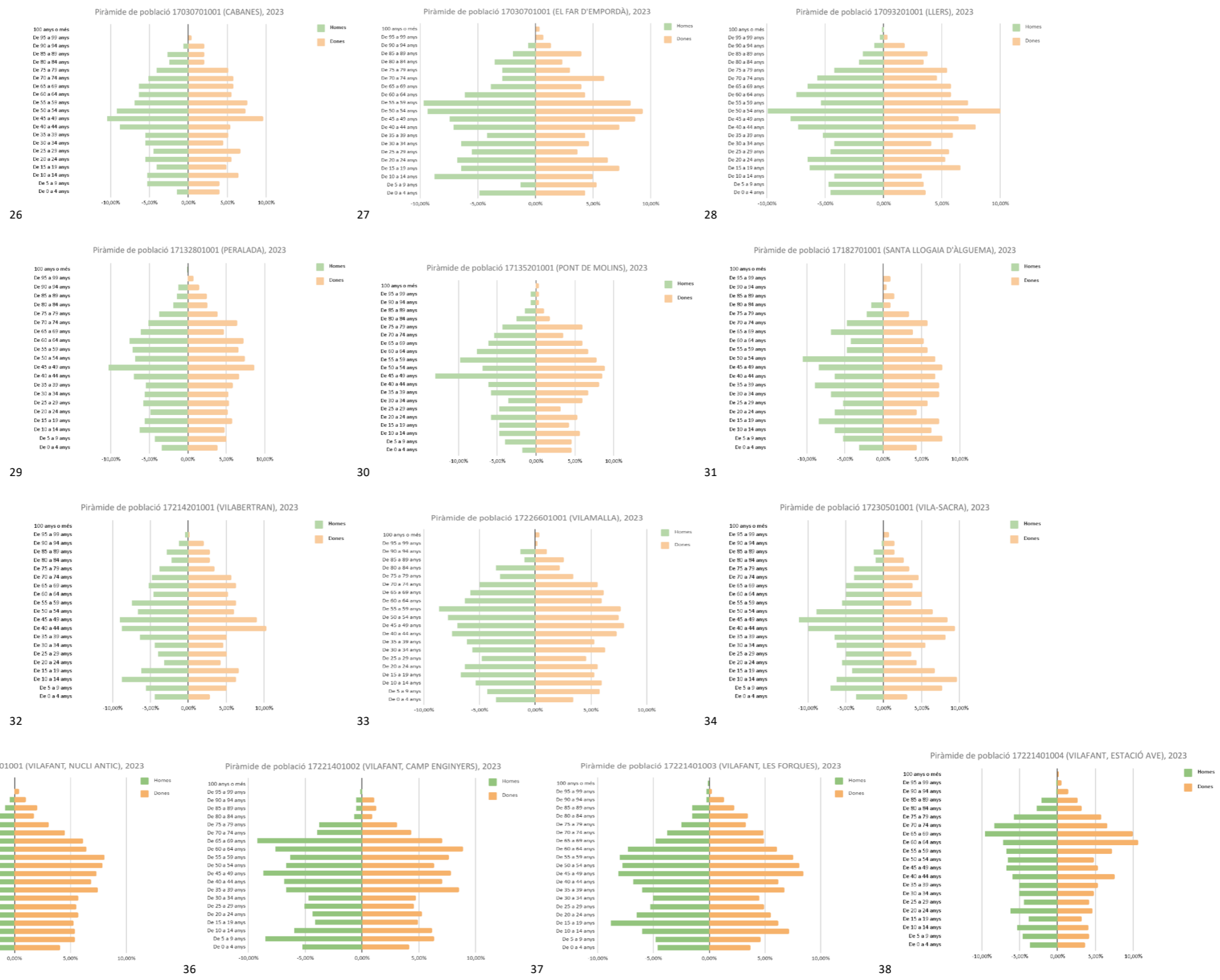
Mapes 175-183: Usos del sòl i classificacions cadastrals de Figueres. Font MUC i Inspire Cartografia Catastral. Elaboració pròpia

PIRÀMIDES D'EDAT

Gràfics 1-25: Piràmides d'edat per seccions censals a la ciutat de Figueres. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

Gràfics 26-38: Piràmides d'edat de la resta de seccions censals de l'àrea urbana de Figueras. Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

POBLACIÓ ESTRANGERA A FIGUERES PER PAÍS DE NACIONALITAT I NIVELL DE RENDA

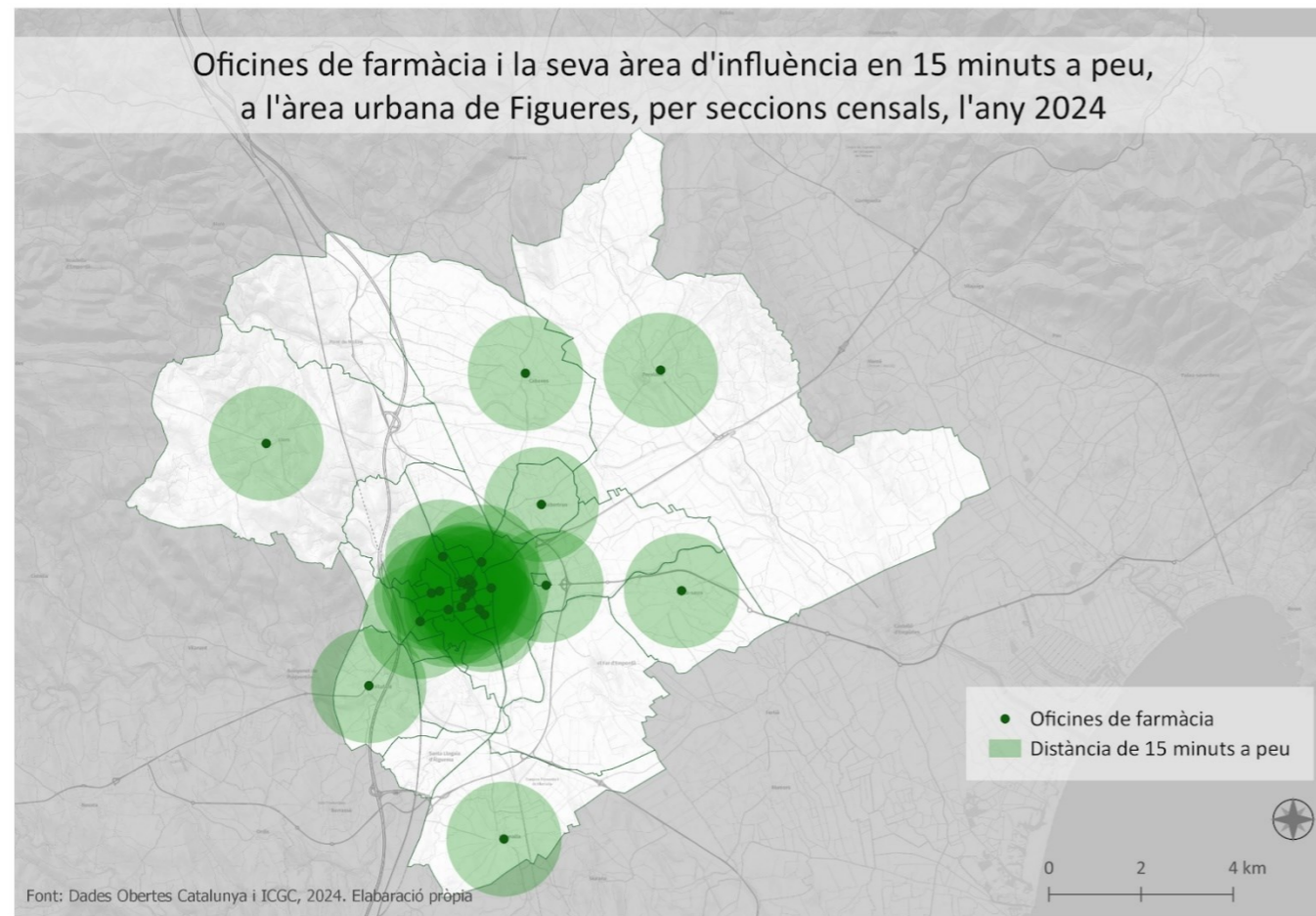
Població estrangera a la ciutat de Figueres, per país de nacionalitat i nivell de renda*, any 2023						
	País d'origen	Homes	Dones	Total	% respecte població Figueres	% respecte població estrangera
1	Marroc, el	2.715	2.277	4.992	10,43	37,04
2	Hondures	438	702	1.140	2,38	8,46
3	Senegal	699	195	894	1,87	6,63
4	Romania	366	429	795	1,66	5,9
5	Colòmbia	354	393	744	1,56	5,52
6	Bolívia	243	228	471	0,98	3,49
7	Ucraïna	156	195	351	0,73	2,6
8	França	180	156	339	0,71	2,52
9	Veneçuela	132	180	312	0,65	2,31
10	Gàmbia	222	87	309	0,65	2,29
11	República Dominicana	138	135	267	0,56	1,98
12	Pakistan	162	93	255	0,53	1,89
13	Brasil	96	153	246	0,51	1,83
14	Xina	123	102	222	0,46	1,65
15	Itàlia	120	90	213	0,45	1,58
16	Argentina	96	102	198	0,41	1,47
17	Equador	84	66	150	0,31	1,11
18	Rússia	33	102	132	0,28	0,98
19	Cuba	69	63	132	0,28	0,98
20	Bulgària	60	63	123	0,26	0,91
21	Portugal	75	45	120	0,25	0,89
22	Uruguai	48	66	114	0,24	0,85
23	Guinea	84	24	108	0,23	0,8
24	Perú	51	54	105	0,22	0,78
25	Nigèria	33	30	63	0,13	0,47
26	Alemanya	36	24	57	0,12	0,42
27	Algèria	39	21	57	0,12	0,42
28	Polònia	18	33	54	0,11	0,4
29	Regne Unit	21	24	42	0,09	0,31
30	Bèlgica	12	15	30	0,06	0,22
31	Xile	18	15	30	0,06	0,22
32	Mali	21	3	27	0,06	0,2
33	Mèxic	9	15	27	0,06	0,2
34	Països Baixos	15	9	24	0,05	0,18
35	Paraguai	12	12	24	0,05	0,18
36	Geòrgia	12	9	21	0,04	0,16
37	Moldàvia	9	15	21	0,04	0,16
38	Índia	9	12	21	0,04	0,16
39	Guinea-Bissau	12	0	18	0,04	0,13
40	Estats Units, els	3	15	18	0,04	0,13

Població estrangera a la ciutat de Figueres, per país de nacionalitat i nivell de renda*, any 2023						
	País d'origen	Homes	Dones	Total	% respecte població Figueres	% respecte població estrangera
41	El Salvador	9	6	15	0,03	0,11
42	Belarús	3	9	12	0,03	0,09
43	Costa d'Ivori	6	6	12	0,03	0,09
44	Albània	3	3	9	0,02	0,07
45	Armènia	3	3	9	0,02	0,07
46	Bòsnia i	3	9	9	0,02	0,07
47	Lituània	3	6	9	0,02	0,07
48	Ghana	9	3	9	0,02	0,07
49	Nicaragua	3	6	9	0,02	0,07
50	Filipines	6	3	9	0,02	0,07
51	Eslovàquia	0	3	6	0,01	0,04
52	Estònia	3	3	6	0,01	0,04
53	Letònia	3	3	6	0,01	0,04
54	Suïssa	3	3	6	0,01	0,04
55	Guinea Equatorial	0	6	6	0,01	0,04
56	Tunísia	3	3	6	0,01	0,04
57	Haití	3	3	6	0,01	0,04
58	Kazakhstan	0	3	6	0,01	0,04
59	Turquia	3	3	6	0,01	0,04
60	Vietnam	3	3	6	0,01	0,04
61	Andorra	3	3	3	0,01	0,02
62	Àustria	0	0	3	0,01	0,02
63	Dinamarca	3	0	3	0,01	0,02
64	Finlàndia	0	3	3	0,01	0,02
65	Grècia	3	0	3	0,01	0,02
66	Hongria	3	3	3	0,01	0,02
67	Irlanda	3	0	3	0,01	0,02
68	Txèquia	0	3	3	0,01	0,02
69	Angola	0	0	3	0,01	0,02
70	Congo	0	0	3	0,01	0,02
71	Egipte	3	0	3	0,01	0,02
72	Gabon	0	3	3	0,01	0,02
73	Panamà	3	0	3	0,01	0,02
74	Israel	3	0	3	0,01	0,02
75	Kirguizstan	3	0	3	0,01	0,02
76	Síria	0	0	3	0,01	0,02
77	Tailàndia	3	3	3	0,01	0,02
	Total Figueres =	7.122	6.357	13.479	28,17	100

*Nivell de renda: Baix / Mitjà – baix / Mitjà – alt / Alt / Sense classificar

Taula 18: Població estrangera per país de nacionalitat i nivell de renda, a Figueres, l'any 2023. Font: 2022-2023: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE i Worlbank.org. Notes: Al Cens de 2023, per garantir el secret estadístic, els resultats estan arrodonits aleatòriament a valors múltiples de 3. Per aquesta raó algun total pot no coincidir amb la suma de la seva desagregació

9.4.1 OFICINES DE FARMÀCIA

Mapa 184: Altres equipaments sanitaris: oficines de farmàcia. Elaboració pròpia

13. BIBLIOGRAFIA WEB

Antón-Alonso, F., Porcel, S., Cruz, I., & Pujol, F. C. (2020). La vulnerabilitat urbana a Barcelona. *Papers: Regió Metropolitana de Barcelona: Territori, estratègies, planejament*, 63, 50–67. <https://raco.cat/index.php/PapersIERMB/article/view/380967>

Cercador d'equipaments. (s. f.). gencat.cat. <https://web.gencat.cat/ca/equipaments/index.html#>

ConSORCI de les Vies Verdes de Girona. (s. f.). *Vies Verdes i Pirinexus*. Vies Verdes I Pirinexus. <https://www.viesverdes.cat/>

de Los, L. A. C., & de Mallorca Y Valencia, P. (s/f). *LA PROXIMIDAD EN LAS CIUDADES ESPAÑOLAS*. Gemott-uab.cat. Recuperado el 19 de julio de 2024, de https://gemott-uab.cat/wp-content/uploads/2024/02/GEMOTT_Informe_Final-1.pdf

DOCUMENTS RELATIUS a L'EXPEDIENT: (s. f.). https://wgis.figueres.org/WEB/READDIR2.asp?DIRECTORI=002_1983_000242_G&TITOL=PGOU%201983

Eix cicloturístic Figueres - Roses - Rutes en bicicleta - Visit Figueres. (s. f.). Visit Figueres. <https://ca.visitfigueres.cat/que-fer/rutes-en-bicicleta/eix-cicloturistic-figueres-roses/>

El 23% de la població de Catalunya hi ha arribat després de l'any 2000. (s. f.). Govern.cat. <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/495842/23-percent-poblacio-catalunya-hi-ha-arribat-despres-any-2000>

El Municipi. (s. f.). *El municipi*. Ajuntament de Vilafant. <https://www.vilafant.cat/el-municipi>

El municipi - Web Oficial de l'Ajuntament de Vilabertran. (2023, 24 julio). Web Oficial de l'Ajuntament de Vilabertran. <https://vilabertran.cat/coneix-vilabertran/849-2/>

El municipi - Web oficial de l'Ajuntament de Vilamalla. (2023, 26 julio). Web Oficial de l'Ajuntament de Vilamalla. <https://vilamalla.cat/coneix/coneix/>

Equipaments de Catalunya | Dades obertes de Catalunya. (2024, 17 juliol). https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Urbanisme-infraestructures/Equipaments-de-Catalunya/8gmd-gz7i/about_data

Espacios verdes: ¿cuáles son sus beneficios para la salud? (2024, 16 julio). *DKV Seguros*. <https://dkv.es/corporativo/blog-360/medioambiente/naturaleza/espacios-verdes-cuales-s%C3%B3n-sus-beneficios-para-la-salud>

False, Oriol, M. S., Xavier, D. A., Miralles-Guasch, C., & Miralles-Guasch, C. (2023, 20 octubre). *La vitalidad urbana en la metrópolis de Barcelona. Una reinterpretación contemporánea del legado de Jane Jacobs*. <https://www.tdx.cat/handle/10803/691103#page=7>

Hipermapa. (s. f.). <https://sig.gencat.cat/visors/habitatge.html>

Història - Web oficial de l'Ajuntament de Llers. (2023, 7 abril). Web Oficial de l'Ajuntament de Llers. <https://llers.cat/coneix/historia/>

Història - Ajuntament de Pont de Molins. (2023, 6 mayo). Ajuntament de Pont de Molins. <https://pontdemolins.cat/coneix/historia/>

Història - Web oficial de l'Ajuntament de Vila-sacra. (2023, 25 julio). Web Oficial de l'Ajuntament de Vila-sacra. <https://vila-sacra.cat/coneix/historia/>

INE - Instituto Nacional de Estadística. (s. f.-b). *INE. Instituto Nacional de Estadística*. INE. <https://www.ine.es/>

Inici. (s. f.). Agència Catalana de l'Aigua. <https://aca.gencat.cat/ca/inici/index.html>

Institut d'Estadística de Catalunya. (s. f.). <https://www.idescat.cat/>

Javier. (2024, 26 junio). *Las claves de los espacios verdes en las ciudades*. CO2 Revolution. <https://co2revolution.es/las-claves-de-los-espacios-verdes-en-las-ciudades/>

La vitalitat urbana, A. de L. C. M. P. a. (s/f). *LA VITALITAT URBANA AL DISTRICTE DE NOU BARRIS DE BARCELONA*. Gemott-uab.cat. Recuperado el 19 de julio de 2024, de https://gemott-uab.cat/wp-content/uploads/2024/02/Informe_Vitalitat_NouBarris-Final.pdf

Links d'interès - Web oficial de l'Ajuntament de Santa Llogaia d'Àlguema. (2023, 25 junio). Web Oficial de l'Ajuntament de Santa Llogaia d'Àlguema. <https://santallogaia.cat/coneix/links-dinteres/>

Lloguers per àmbits geogràfics. (s. f.). Habitatge. https://habitatge.gencat.cat/ca/dades/indicadors_estadistiques/estadistiques_de_construccio_i_mercat_immobiliari/mercat_de_lloguer/lloguers-per-ambits-geografics/#lloguer-mitja-contractual-4t-trimestre-2023--euros-m%C3%A9s

Metodologia. (s. f.). Departament de Territori. https://territori.gencat.cat/ca/06_territori_i_urbanisme/observatori_territori/mapa_urbanistic_de_catalunya/caracteristiques_tecniques/metodologia/index.html

Municipi - Web Oficial de l'Ajuntament de El Far d'Empordà. (2023, 11 marzo). Web Oficial de l'Ajuntament de el Far d'Empordà. <https://far.cat/coneix/municipi/>

Navega - Web oficial de l'Ajuntament de Cabanes. (2023, 23 enero). Web Oficial de l'Ajuntament de Cabanes. <https://cabanes.cat/navega/?pagina=876>

Planificació territorial i planejament urbanístic. (s. f.). EAPC Wiki. https://formaciooberta.eapc.gencat.cat/contingutsdelscursos/uot/bloc_2/unitat_1/inici.html

Pla territorial parcial de les Comarques Gironines. (s. f.). Departament de Territori. https://territori.gencat.cat/ca/01_departament/05_plans/01_planificacio_territorial/plans_territorials_nou/territorials_parcials/ptp_de_les_comarques_gironines/index.html

RPUC - Registre de planejament urbanístic de Catalunya. (s. f.). <https://dtes.gencat.cat/rpuportal/#/consulta/detallExpedient/221480/documents>

RPUC - Registre de planejament urbanístic de Catalunya. (s. f.-b). <https://dtes.gencat.cat/rpuportal/#/consulta/detallExpedient/221480>

Sanlúcar. (2024, 9 abril). *Los espacios verdes: un recurso indispensable para lograr una salud sostenible en las zonas urbanas*. Ecologistas En Acción. <https://www.ecologistasenaccion.org/311463/los-espacios-verdes-un-recurso-indispensable-para-lograr-una-salud-sostenible-en-las-zonas-urbanas/>

Soriano, P. (2021b, diciembre 2). *Diseño cartográfico de evolución urbana con datos catastrales y QGIS*. Geoinnova. <https://geoinnova.org/blog-territorio/disenio-cartografico-de-evolucion-urbana-con-datos-catastrales-y-qgis/>

Terme municipal - Web oficial de l'Ajuntament de Peralada. (2024, 29 febrero). Web Oficial de l'Ajuntament de Peralada. <https://peralada.org/el-municipi/terme-municipal/>

United Nations. (s. f.). *Los espacios verdes: un recurso indispensable para lograr una salud sostenible en las zonas urbanas | Naciones Unidas*. <https://www.un.org/es/chronicle/article/los-espacios-verdes-un-recurso-indispensable-para-lograr-una-salud-sostenible-en-las-zonas-urbanas>

WDI - The World by Income and Region. (s. f.). <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/the-world-by-income-and-region.html>

XIFRA - Sistema d'Informació Estadística Local. (s. f.). https://www.ddgi.cat/xifra/menu_mun.asp

